הלכה · שולחן ערוך · מפרשים · באר הגולה

באר הגולה על שולחן ערוך אבן העזר

רבי משה רבקש

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

באר הגולה על שולחן ערוך אבן העזר

רבי משה רבקש

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/באר-הגולה-על-שולחן-ערוך-אבן-העזר/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

סימן א 6
סימן ב 7
סימן ג 8
סימן ד 9
סימן ה 12
סימן ו 14
סימן ז 16
סימן ח 18
סימן ט 18
סימן י 18
סימן יא 19
סימן יב 20
סימן יג 20
סימן טו 22
סימן טז 24
סימן יז 25
סימן יח 31
סימן יט 31
סימן כ 31
סימן כא 31
סימן כב 32
סימן כג 34
סימן כד 34
סימן כה 35
סימן כו 36
סימן כז 36
סימן כח 37
סימן כט 40
סימן ל 41
סימן לא 42
סימן לב 43
סימן לג 43
סימן לד 43
סימן לה 44
סימן לו 45
סימן לז 46
סימן לח 48
סימן לט 52
סימן מ 53
סימן מא 53
סימן מב 54
סימן מג 55
סימן מד 55
סימן מה 56
סימן מו 56
סימן מז 57
סימן מח 58
סימן מט 58
סימן נ 58
סימן נא 59
סימן נב 59
סימן נג 60
סימן נד 60
סימן נה 60
סימן נו 61
סימן נז 62
סימן נח 62
סימן נט 62
סימן ס 62
סימן סא 63
סימן סב 63
סימן סג 64

סימן סד 65
סימן סה 65
סימן סו 66
סימן סז 67
סימן סח 68
סימן סט 69
סימן ע 69
סימן עא 71
סימן עג 71
סימן עד 72
סימן עה 73
סימן עו 74
סימן עז 75
סימן עח 76
סימן עט 77
סימן פ 77
סימן פא 79
סימן פב 79
סימן פג 80
סימן פד 80
סימן פה 80
סימן פו 82
סימן פז 82
סימן פח 83
סימן פט 84
סימן צ 84
סימן צא 86
סימן צב 87
סימן צג 88
סימן צד 91
סימן צה 92
סימן צו 92
סימן צז 94
סימן צח 95
סימן צט 95
סימן ק 96
סימן קא 97
סימן קב 98
סימן קג 99
סימן קד 100
סימן קה 101
סימן קו 101
סימן קז 102
סימן קח 102
סימן קט 103
סימן קי 103
סימן קיא 103
סימן קיב 105
סימן קיג 106
סימן קיד 108
סימן קטו 108
סימן קטז 110
סימן קיז 111
סימן קיח 112
סימן קיט 113
סימן קכ 114
סימן קכא 115
סימן קכב 116
סימן קכג 116
סימן קכד 117
סימן קכה 118
סימן קכו 120
סימן קכז 123
סימן קכח 124

סימן קכט 124
סימן קל 127
סימן קלא 129
סימן קלב 129
סימן קלג 131
סימן קלד 131
סימן קלה 132
סימן קלו 133
סימן קלז 133
סימן קלח 134
סימן קלט 135
סימן קמ 137
סימן קמא 138
סימן קמב 145
סימן קמג 147
סימן קמד 150
סימן קמה 151
סימן קמו 152
סימן קמז 153
סימן קמח 153
סימן קמט 154
סימן קנ 155
סימן קנא 155
סימן קנב 156
סימן קנג 157
סימן קנד 157
סימן קנה 160
סימן קנו 162
סימן קנז 164
סימן קנח 165
סימן קנט 166
סימן קס 166
סימן קסא 167
סימן קסב 168
סימן קסג 168
סימן קסד 169
סימן קסה 170
סימן קסו 170
סימן קסז 171
סימן קסח 172
סימן קסט 173
סימן קע 179
סימן קעא 181
סימן קעב 182
סימן קעג 184
סימן קעד 186
סימן קעה 187
סימן קעו 188
סימן קעז 189
סימן קעח 190
סדר הגט 192
סדר חליצה 196

סימן א

א ברייתא יבמות דף ס"ג ע"ב
ב ברייתא שם דף סד ע"א
ג מימרות דאמוראי שם דף סג ע"ב
ד מימרא דר' יוחנן וכו' מגילה דף כ"ז ע"א
ה משנה סוף פ"ה דאבות והרמב"ם בפט"ו מה' אישות כתב מבן י"ז שנה וכתב ה"ה שם בפי' המשנה דבן י"ח משנכנס לכלל י"ח
ו ברייתא שם דף סב ע"ב וסנהדרין דף ע"ז ע"ב ומימ' דרב חסדא קידושין דף כט ע"ב
ז כדברי הרמב"ם פכ"א מה' א"ב ממימרא דרב יהודה וכו' שם בסנהדרין ומהא דאמרינן קטן לא תקינו ליה רבנן נישואין יבמות דף קיב ע"ב דמשמע ליה דהוה בעילתו בעיל' זנות
ח מימרא דרב הונא ותנא דבי רבי ישמעאל קידושין דף כט ע"ב
ט טור בשם אביו הרא"ש שם ביבמות
י לשון הרמב"ם בפט"ו מהלכות אישות מברייתא ומימרא דרבי יוחנן שם בקידושין
כ שם ממעשה דבן עזאי יבמות דף סג ע"ב
ל מהא דהרהורי עבירה קשין מעבירה יומא דף כ"ט ע"א
מ משנה יבמות דף סא ע"ב דכב"ה
נ שם בברייתא וה"ה לאיילונית ושניהם מבוארים בירוש'
ס מסקנת הגמ' שם ד' ס"ב ע"ב
ע גם זה מבואר שם בסוגיא
פ כר' יוחנן שם ע"א
צ בפי' הרמב"ם דבבני' כוותיה לא יאמר ר' יוחנן דדי לו
ק מימרא דרב שם ומפרש שם מפני שהעבד אין בו יחוס דדומה לחמור
ר מימרא דרב נחמן וכו' שם דף סא ע"ב
ש ברייתא שם דף ס"ב ע"ב
ת אוקימתא דגמר' בלישנא בתרא שם דף ס"א ע"ב
א טור מדברי אביו הרא"ש שם לגירסא דגרסי מתני' דלא כר' יהושע וכ"כ התה"ד בשם הריטב"א
ב מימרא דרבא שם דף ס"ה ע"א
ג מסקנת הגמרא שם דמ"ד ע"א
ד טור ופשוט הוא
ה נ"י בשם הריטב"א

יז מהר"י קולן בתשו' שורש ק"א וכ' שם הטעם מי יכריחנו לכתוב לה כתובה בע"כ ולהתחייב לה בשאר כו"ע בזה לא תקן ר"ג. ואין מתירין אלא בהסכמת ק' רבנים וכמ"ש בסוף תשובות מהר"מ וכמ"ש ג"כ הרב ב"ח

יז תשו' הרשב"א

יח בתשו' מהרי"ק שם

יט תשוב' הרא"ש כלל מ"ג ה"ז

כ משנה יבמות דס"ה ע"ב וכת"ק:

סימן ב

א מימרא דרבב"ח קדושין ד"ע ע"א וכפי' רש"י שם

ב ל' הרמב"ם בפי"ט מהא"ב ממימרת דר"י כו' אליבא דחכמים שם דף ע"ו ע"ב

ג מימרא דר"י כו' וריב"ל כו' דף ע"א ע"ב ואמרי' שם שמץ פסול יש בא' מהן ואין מניחין אות' לידבק בחבירתה

ד ממימרא דרב שתיקות' דבבל היינו ייחוסא ושאר אמוראי שם

ה ברייתא ומימרא דשמואל שם ד"ע ע"א

ו מהא דאיתא ביבמות דף ע"ח ע"ב בענין הגבעוני' ג' סמנים יש באומה זו רחמנים ביישנים ג"ח

ז שם ממשנה קידושין דף ע"ו ע"א וכדאמר ר"ח בר גורי' כו' שם ע"ב

ח מהא דאמרי' אין ערעור פחות משנים כתובות נ"ו ע"א ובכמה דוכתי וכפירושו שיעידו בפירוש

ט שם במשנה דקדושין ובפי' בהא דתנן הנושא אשה כהנת

י שם משמיה דרב

כ ברייתא כתובות די"ד ע"ב וכת"ק

ל למד רבינו זה מדין שקרא עליו ערעור

מ משנה פ"ח דעדיות וכרשב"ג שם וכדמוקי לה בכתובות די"ד ע"א דאלמנת עיס' הוי כתרי ספיקות

נ ממשנה דהנושא אשה כהנת וכפי' וציינתיו לעיל סעיף ד'

ס פשוט היא שאסור ממזר לבא בקהל ואסור חלל לכהונה כולן ח"ל הם ושוים הם

ע ל' הטור מברייתות פסחים דמ"ט ע"ב

פ ל' רמב"ם בפכ"א מהא"ב ממימרא דרבא יבמות דס"ד ע"ב

צ מימרא דאמוראי פסחים דף מ"ט ע"א

קמהא דאמרו משיאין לו עצה ההוגנת לו משנה יבמות דף ק"ו ע"ב ומהא דדרשי אל תחלל את בתך להזנותה סנהדרין דף ע"ו ע"ב

רבריית' יבמו' דל"ז ע"ב

שברייתא שם

סימן ג

אל' הרמב"ם בפ"ך מהא"ב ממשנה כתובות שאין אדם נאמן ע"ע

במעובדא דההוא דאתא קמיה דריב"ל כו' שם דכ"ה ע"ב ולזה הסכים ה"ה והר"ן

גשם בדברי ה"ה והר"ן

דמעובדא דר' שם דכ"ה ע"ב וכדעת הרמב"ן שם מעשה היה כשאינו ידוע שהוא אביו ונאמן במיגו דאי בעי מצי אמר אחר אני והיה מעיד. וכתב ה"ה משום דשוינהו לכל פסולי ואיסורי כהונה אנפשיה חד"א ונאמן ע"ע להחמיר

המעובדא דר' שם דכ"ו ע"א

ועובדא דר' שם. (ועמ"ש בב"ח)

זטור ממשמעות הגמ' שם וע"כ ל"פ אמוראי שם אלא ליוחסין אבל לתרומ' דדבריהם מעלין

חברייתא שם כדמוקי לה בגמרא שם דכ"ה ע"א

טה"ר שלמה בן הרשב"ץ ומפרש שם ולא חיישינן שמא אמו גוי' שכל האנוסים נזהרים מלהתחתן בגוים ולא חיישינן למיעוטא דכל דפריש מרובא פריש

ימשנה כתובות דף כג ע"ב

כנ"ז משנה שם דף כח ע"א

לשטון הרמב"ם שם פ"ב וכתב ה"ה שיצא לו דין זה מסוגיית הגמרא מהא דאמרי' מעשר ראשון חזקה לכהונ' וכו' שם דף כו ע"א

מג"ז שם ממשנה דף כג ע"ב ומאוקימת' דר' יוחנן ורב אשי שם דף כ"ו ע"א וע"ב וכרשב"י

נג"ז שם ממשנה יבמות דף ק' ע"א

סשם וכתב ה"ה שהוא פשוט ונתבאר בכיוצא בזה בגמרא שם

עג"ז שם במשנה

פממימר' דשמואל שם משום דכתיב והיתה לו ולזרעו אחריו בעינן זרעו מיוחס אחריו וגזיר' דרבנן הוא דגזרו בזנות:

סימן ד

א פשוט מפורש בתורה
ב משנה יבמות דף עח ע"ב ובכמה דוכתי
ג מפורש בתורה
ד משנה שם דף עו ע"ב
ה שם דף עו ע"ב
ו שם דף ע"ח ע"א
ז משנה קידושין דף ס"ו ע"ב
ח מסקנ' הגמ' יבמות דף מה ע"ב
ט טור וכדע' אביו הרא"ש שם בפסקיו שאין ספק בזה שפסול לכהונה דסתמא דתלמוד' וכולהו אמוראי מודו בהכי
י ופי' שאם היא בת אסור' לכהן ואם נשאת לכהן מוציאין מידו והולד חלל
כ ממשנה קידושין דף סו ע"ב
ל טור וכדעת אביו הרא"ש וכ"כ הרמב"ן וכרבה בר בר חנה א"ר יוחנן שם דף ע"ח ע"א
מ שם בפ"ב וכדאתי רב דימי א"ר יוחנן שם וכתב שם ה"ה דלדע' הרמב"ן רב דימי נמי הכי ס"ל ולא פליגי אלא בלישנא
נ ממימר' דכי אתא רבינ' א"ר יוחנן שם ע"ב
ס בריית' וכדמפרש לה בגמרא שם קידושין דף סז ע"ב. כן היא הנוס' האמיתית אבל לענ"ד צ"ע דודאי לא גרע ממזר שבא על גויה עמוני' דולד' כמוה וגם בטור לא מצאתיו כן
ע ממימרות דלעיל
פ ל' הטור וכ"כ הרמב"ם וכ' ה"ה מסוגי' דנתינים דוד גזר עליהם יבמות דף עט ע"א ודלא כרבא דאמר דלא תתחתן בם אגירותן קאי שם דף עו ע"א ואין כן דעת הרשב"א והר"ן ע"ש
צ משנה דף פ"ד דמס' ידים ומייתי לה בברכות דף כח ע"א
ק שם בסופ"ב
ר טור בשם אביו הרא"ש שם מפסקיו שסובר מצרים שבו למקומן שנתן להם הכתוב קצב' כדכתיב מקץ מ' שנה אקבץ הכי תניא בתוספת' דידיה וכ"כ ה"ה בשם הרמב"ן ובב"ח הכריע כדע' הרמב"ם
ש פשוט ממשנה קידושין דף סט ע"א ובכמה דוכתי
ת שם ובכמה דוכתי

א גיטין דף מ ע"א ועיין בס"ד סי' רס"ז ובמ"ש שם (כתב מהרש"ל דודאי קידושין גמורין הם כמ"ש הטור וכ"כ הב"י בש"ע בי"ד שם סעו' ע' דיצא לחירות וכופין את רבו לכתוב לו גט שחרור ונלע"ד דריהטא דלישנא במ"ש בחלוק' שניה נקט נמי הכ' ובודאי ס"ל נמי דקידושין גמורין הן

ב לדעת הטור וכמ"ש בב"י

ג גם הוא תפס לישנא דלעיל מיניה דודאי קידושין גמורים הם וכ"כ הטור וכמ"ש שם בסי' רס"ז

ד משנה יבמות דף מ"ט ע"א וכשמעון התימני

ה מימרא דאביי שם

ו רמב"ם ריש פ' ט"ו מהא"ב ופי' הב"ח בשם מהרש"ל דר"ל שהוא פגום ומקולקל והוא מעזי פנים דהיינו המורדים והפושעים אבל כשר לכהונה ושכ"כ מהרמ"א בד"מ והרא"ש והרשב"א בתשובו'

ז טור בשם הרמב"ם שם מעובדא דרבה תוספתא יבמות דף פ' ע"א

ח שם בשם בה"ג דחיישינן שמא בצנעה בא ובעל

ט שם ברמב"ם ממסקנת הגמרא סוטה דף כז ע"א ופי' דומה חשוד'

י כן פירש ה"ה מ"ש רבינו חוששין וכו'

כ שם מהא דבעי' רפרם דלא נפשטה ולחומרא שם

ל משנה יבמות דף קיט ע"א

מ שם בגמרא

נ מימרא דרב יהודה שם דמ"ה ע"ב

ס טור בשם הרמב"ם שם ופשוט הוא כיון שיש בו צד כשרות

ע משנה שם ד' ס"ו ע"ב

פ משנה יבמות דע"ח ע"ב

צ שם מסוגיא דקידושין דס"ח ע"ב

ק מסקנת הגמ' יבמות דמ"ח ע"ב

ר ע' במ"ש לעיל סעיף ה'

ש משנה קידושין דס"ו ע"ב

ת משנה שם דס"ט ע"ב וכרבי טרפון כדמפרש שם בגמר' דמשמע בגמרא דהלכה כוותיה וכ"פ הפוסקים וכתב הרמב"ם שלא גזרו על השפחה לממזר מפני תקנת הבנים ועיין עוד מ"ש ב"י בשם הר"ן וכתב הרי"ף והרא"ש אבל ממזרת דעבד לא דאין לו חייס

א רבי ירוחם

ב הגהת מרדכי פ"ק דיבמות
ג משנה קידושין ד' עט ע"ב וכר' יוסי בבריית' דף עב ע"ב
ד ברייתא שם וכת"ק רא"ש שם בפסקיו וכ"כ הטור
ה שם בפט"ו וכיש אומרים
ו שם וכתב ה"ה משום דלא גרע הבן מגוי שבא על בת ישראל שהולד כשר
ז ממשנה קידושין דס"ו ע"ב ועיין בב"י מה שתמה הר"ן בזה ובב"ח מה שתירץ בזה
ח משנ' קידושין ד' ע"ד ע"א וכר"א דאיפסק' הלכתא בגמ' כוותיה שם דע"ה ע"א שם
ט הרמב"ם וכ"כ הטור
י משנ' יבמות דל"ה ע"ב והטעם פשוט דממ"נ כשר הוא
כ ברייתא לראב"י כאוקימתא דרבא דס"ל כר"א שם דל"ז ע"א דאיפסקא הלכתא כוותיה בקידושין דע"ד ע"א
ל ל' הטור מדברי הרמב"ם שם ממשנה קידושין דס"ט ע"א וכתב ה"ה שם וכ"כ הר"ן משום דאינה נאמנת לפסול
מ הביא' הב"י וכדלקמן סעי' כ"ט
נ כאבא שאול שם במשנה וכדמפרש בגמ' שם דע"ד ע"א ופסק רבא הלכת' כוותיה
ס ולענין יבום ע' בסי' קנ"ו סעיף ט
ע מעובדא דאתו לקמיה דר' יוסף וכו' כתובות די"א ע"א
פ כ"כ גם הרמב"ם שם בפט"ו מטעם שאפילו היה בחזקת בנו ואמר בני זה ממזר נאמן
צ ממימר' פלוגת' דרב ושמואל יבמות דס"ט ע"ב וכמ"ש הרי"ף שם
ק ממשמעות הגמר' שם בכתובות בעובד' דרב יוסף
ר כ"כ ה"ה שם
ש מלישנא קמא דפלוגתא דרב ושמואל שם ביבמות ולחומרא
ת לשון הטור והרמב"ם כתב עובד' זה מארוסה
א שם ברמב"ם וכ' ה"ה שם דלכ"ע האם אינה נאמנת לפסול וע"כ לא פליג רבי יהודה אלא באב
ב ממשנה קידושין דע"ח ע"ב וכרבי יהודה ואיפסק' הלכתא בהדיא כוותיה ב"ב דקכ"ז ע"א יבמות דמ"ז ע"ב
ג ברייתי' שם וכדמפ' ר' חייא בר אבא וכו' שם
ד שם וכתב ה"ה הטעם משום דבכל ספק היא נאמנת להכשי'
ה שם וכתב ה"ה משום דשוי אנפשיה חתיכ' דאיסורא
ו ממעשה שבא לפני ר' יהודה בברייתא יבמות דמ"ז ע"א

ז משנה קידושין דע"ד ע"א
ח ממימר' דאמוראי שם דף ע"ג ע"ב
ט מימר' דרב יהודה וכו' שם
י מימרא דרבא שם
כ שם ל' הרמב"ם שם בפט"ו ממשנה ז' בפ"ב דמכשירין וכדמוקי לה רב בכתובות דט"ו ע"ב
ל כתב ה"ה שם משום דאיכא מקצת כותים או מקצת ישראל קבועים בעי' וכל קבוע בין מועט בין מרובה כמחצה על מחצה דמי
מ עיין במ"ש בסי' רס"ח סעיף ז'
נ שם ממשנה דמכשירין וכדמוקי לה רב פפא שם בכתובות
ס מדלא מוקי לה שם להחיותו כ"מ וב"י וע"ש
ע ממימרא דר' אסי א"ר יוחנן וכו' יומא דפ"ז ע"ב כמ"ש רבינו בתשובה הביאו ה"ה שם וכתב שיש מפרשים שסוברין כדעת רבינו
פ וכ"כ ה"ה בשם הרמב"ם והרשב"א
צ ברייתי' קידושין ד' ע"ב וכפירוש רש"י שם
ק שם בברייתי'
ר כאוקימתא בתר' שם הסכמת הפוסקים
ש לשון הרמב"ם שם
ת ג"ז שם ממשנ' דע"ד ע"א וכר"א
א ציינתי לעי' סעיף כב
ב גם זה ציינתי לעיל סעיף ו'
ג ג"ז שם וכתב ה"ה מהתוספת' וכת"ק דר' יהודה דלא אמרינן אם רוב ישראל וכו' להרוג על קידושיו אלא ודאי כספיקא דייניגן ליה וכו'
(ופי' עיר)

סימן ה

א משנה יבמות דף ע' ע"א
ב משנה דף עו ע"א
ג בעיא שם מרב ששת ונפשטא וכ"פ הרמב"ם בפט"ז מהא"ב וכ"פ הרא"ש וכמ"ש ה"ה שם
ד כדעת הרמב"ם שם

ה ל' הרמב"ם שם ממשנה שם דף ע' ע"א

ו ממימרא דרבי שם דף עה ע"ב

ז ממשנה וגמר' שם ופי' למעלה לצד הגוף

ח כרב הונא וכרבא וכמר זוטרא שם

ט כרב הונא וכרבא שם

י שם וכמימרא דמר זוטרא וכו' הלכתא וכו'

כ שם

ל שם וכר' אסי ופי' רש"י ניקב למטה מהעטר' בסוף הגיד כלפי קרקע והולך הנקב באלכסון ויוצא כנגדו למעלה מהעטרה כלפי הגוף וא"מ ז"ל הגי' בענין שכנגדו למטה בגיד למעל' מהעטרה פסו' וכו' וכ"כ הטור וכפי' התוספת שם בשם ר"י דעל גב הגיד העטרה מארכת ובתחתונו של גיד הולכת ומתקצרת לראש הגוייה וכו' ולא שלחתי ידי להגיה כן כי לענ"ד שהוא העתיק ל' הרמב"ם שם

מ מעובד' דהוה בפומבדית' וכו' שם

נ ברייתא שם ע"א

ס מימרא דרבא שם ע"ב

ע כרבא דמכשיר שם דע"ו ע"ב

פ ממימרא דשמו' ובברייתא יליף לה נאמר לא יבא פצוע דכא ונאמר לא יבא ממזר מה להלן בידי אדם אף כאן בידי אדם שם

צ בת"כ פ"ז יליף לה מן בארצכם לא תעשו בכל מקום שאתם ומנין אף באדם ת"ל בכם

ק מימרא דר' יוחנן שבת דף קי"א ע"א

ר שם בת"כ משמיה דר' יהודה וכן מבואר שם בשבת וכתב ה"ה שפירש רבינו חיובא הוא דליכא הא איסורא איכא

ש מתבאר מסוגיא דשבת שם דהעמידו רפואה דירקנא וכו' דוקא באשה וכן איתא בתוספתא פרק ח'

ת כיון דלא נגע באיברים

א שם בשב' ובתוספתא

ב ג"ז שם ברמב"ם ה"ה לא הביא מאין יצא לו דין זה ולענ"ד שלמדו ממשנה וממימרא דאמוראי סנהדרין דף ע"ו ע"ב

ג איבעיא בב"מ דף צ' ע"א אי אמרינן בכל המצות אמירה לגוי שבות ולא אפשיטא ופסק רבינו לאיסורא מהא דשלחו ליה לאבוה דשמואל שם

ד כר' אחי שם:

סימן ו

א מפורש בתורה
ב ברייתא יבמות ד' כ"ד ע"א ובכמה דוכתי
ג שם
ד כ"כ הרמב"ם בפי"ז מה' א"ב וכ' ה"ה זה פשוט דספיקא דאורייתא הוא
ה ברייתא שם
ו שם דף נב ע"א ודף צב ע"א ודריש לה מדכתיב ואשה גרושה מאישה אפילו לא נתגרשה אלא מאישה פסולה
ז משנה גיטין דפ"א ע"א וכב"ה
ח משנה יבמות דק"ח ע"א
ט טור דס"ל דלענין להתיר' לכהן אין חילוק בין מיאון דידיה למיאון דאחרים
י מהא דשלח רב יוסף גיטין דפ"א ע"א וכדמפרש שם בגמ'
כ ג"ז שם וכמו שכתב הטור אבל הרמב"ם לא חילק בזה
ל משנה שם דף פ"ח ע"א וכדמפרש שם בגמ' דפ"ט ע"ב
מ שם במשנה
נ טור וכת' הב"י שפשוט הוא
ס מסקנ' הגמ' שם
ע פלוגתא דאמוראי שם וכתב הרא"ש שפסק הר"מ דמבטלין קלא
פ מימר' דר"א שם
צ ב"י בשם תשובת הרמב"ם וע"ש כל פרטי ההרחקות שכ' שם ומ"ש בשם תשו' אחרת לגאון
ק ברייתא כתובות דף כח ע"א
ר פשוט שם
ע"ש דבישראל אסורים לדור בחצר א' כד
ש ל' הרמב"ם רי' פי"ח וכרבנן במשנה יבמות דף ס"א ע"א ואפילו נתגיירה בפחותה מבת ג"ש וכדא' ר"נ שם ד"ס ע"ב
ת ברייתי' שם דף ס"ח ע"א וכדמפרש בגמ' שם
א מה' דמקיש זרעו לו כו' שם דס"ט ע"א
ב מימרא דרב יוסף שם דף נ"ט ע"ב
ג מהא דאין אשה עושה חלל מנדה שם ד"ס ע"א
ד שם בגמרא

ה כחכמים שם בברייתא
ו מהא דציינתיו לעיל וכן פירש"י שם
ז כחכמים שם וכמו שציינתי לעיל בריש הסעיף
ח ג"ז שם ברמב"ם וכתב ה"ה דכ"ש הוא משאר ח"ל דה' מספקא לן אי קדושין תופסין ביבמה שם דצ"ב ע"ב
ט תוספת שם דס"ח ע"א וכתב הטור שלזה הסכים אביו הרא"ש
י ל' הרמב"ם שם פי"ח ממשנ' שם דנ"ג פ"ב
כ ממשנה נדה דמ"ד ע"ב
ל משנה שם דף מ"ה ע"א
מ כלישנ' קמא דרבא שם דכ"ב ע"ב וכתב ה"ה שם הטעם למה פסק כל"ק
נ מימר' דרב עמרם שם
ס ג"ז שם ממשנה וגמ' דסוף נדרים דצ"א ע"ב וממימר' דרב קידושין ס"ו ע"א בההוא עובדא דסמי'
ע שם נתבאר דה"ה בישראל ברצון
פ שם בנדרים אמרו אסור' לאכול בתרומה דמשמע להרמב"ם דה"ה לינשא לכהן
צ לשון הרמב"ם שם וכפי סברתו דאפילו מצא דם יכול לטעון פ"פ מצאתי אבל אין טענה זו בבגרות
ק מימר' דר"א וכדמפרש שם בגמ' דכתובות ד"ט ע"א
ר ג"ז שם ברמב"ם וע"ש במ"ש ה"ה
ש ממשנה סוטה ד"ו ע"א
ת ממימרא דרבא גיטין דפ"ט ע"א ופירש"י קול על הפנויה שזינתה לגוי ולעבד
א ולא מצאתי מאין יצא לו דין זה וצ"ע לע"ד שנראה שהוא סותר למש"ל סימן ד' סט"ו ושמא י"ל שדין זה דנשואה לא קאי איצ' קול מזנת או י"ל שגם הרישא בנשואה מיירי וש"ה וכמ"ש שם דהכל מרננין אחריה וכמ"ש שם התוספתא בסוטה
ב ל' הרמב"ם שם ממשנה כתובות די"ג ע"א כר"ג ור"א שם
ג שם במשנה כרבן גמליאל ור"א
ד כר' יוחנן שם
ה כאוקימת' דאמוראי שם דף ט"ו ע"ב
ו טור מסוגיות הגמ' שם וכ"כ ה"ה בשם הרמב"ן והרשב"א
ז ג"ז שם ברמב"ם מסוגי' דגמ' שם דאין הולכים אחר רוב סיע' בלבד וכו'
ח טור וכפי גירסתו שם לא דקא אזלא איהי לגבייהו

סימן ז

א ל' הרמב"ם בפי"ח מה' א"ב ממשנ' וגמ' כתובות דכ"ב ע"א
ב ממשנה שם דף י"א ע"ב
ג משנה שם דף כ"ז ע"א:
ד שם
ה משנה שם דכ"ג ע"ב
ו וכן סברת הרא"ש
ז שם דף כ"ז ע"ב
ח הר"ן וכן הוא סברת ה"ה שם מברייתי' דזו עדות אשה וכו' שם דף כ"ז ע"ב
ט משנה שם
י ברייתא וכאוקימת' דרב פפא שם
כ ברייתא שם וכדמפרש שם בגמ' אלי'ב' דרב פפא
ל ברייתי' כתובות דל"ו ע"ב וכת"ק וכדמפרש לה שם בגמ'
מ משנה שם דכ"ב ע"א
נ הרמב"ם ממתני' שם וכתב ה"ה ופשוט הוא שהי' יכולה להכחיש' ואין פוסלים אותם בפחות משנים
ס שם במשנה
ע ברייתי' שם דף כ"ג ע"ב וכאוקימת' דרב פפא
פ שם במשנה וכדמפרש בגמרא שם דכ"ב ע"א
צ ממעשה דבנתיה דבר שמואל וכו' שם דכ"ג ע"א
ק כתב ה"ה פשוט הוא ומתבאר שם
ר ברייתא שם
ש ברייתי' שם ופירש כגון שלא היה עדים שנשבית
ת מבואר שם בסוגי' גבי בנתי' דמר שמואל
א משנה קידושין דף ס"ד ע"א ומפרש שם בגמ' משום דלא הימניה רחמנ' אלא לנישואין
ב ממעשה דר' זכריה הקצב משנה כתובות דכ"ז ע"ב
ג ג"ז ל' הרמב"ם שם ממשנה שם דכ"ז ע"א
ד שם אוקימת' דרב יהודה אמר שמו' ודרבי לוי
ה שם מימרא דרב אידי וכו' שם
ו בעיא שם ופסק לקול' וכמ"ש הרי"ף כיון דדחי תלמוד' הכא מי יימר וכו' אלמא דמקלינן בה

ז ג"ז אבעי' שם ופסקו לקולא כיון דמסיק שם ע"ב הכא חששא היא וכו'
ח אוקימת' דרב יצחק מבריית' בדין חביות יין דלא מחלק בין לבעול בין לנסך
ט הרי"ף והרמב"ן והרשב"א בשינוי דרב מרי שם לבעול יש פנאי ולנסך אין פנאי וכ"כ הטור שכן הוא מסקנת אביו הרא"ש
י ג"ז לשון הרמב"ם שם ממשנ' שם דכ"ז ע"ב
כ וכ' ה"ה שם שכן פרשוהו כל הגאונים ז"ל וכן הכריחו האחרונים
ל סי' ח' וע"ש שלא כתב שם להתיר אלא באשת ישראל דלא חיישי' שנבעלה ברצון אבל לכהן משמע דאסורה וכ"כ מפורש בסי' ה' באשת כהן הי' אסורה כדין השבויה ולפי ענ"ד צ"ע בזה
מ מימרא דר"ש בר ר"י כו' שם ע"ב
נ ברייתי' קדושין דף ע"ז ע"א ומייתי לה מקרא
ס בריי' שם ודריש לה מקרא
ע משנה יבמות דנ"ג ע"ד
פ ממשנה נדה דף מ"ה ע"א
צ משנה שם דמ"ד ע"ב
ק משנה יבמות דל"ו ע"ב
ר ל' רמב"ם בפי"ט מהא"ב וכ' ה"ה שלמד דין זה ממ"ש וסתם מן הנשואין כו'
ש בב"י כתב טעם אחר
ת ג"ז שם
א מימ' דר"א קדושין דף ע"ז וע"ח
ב ציינתיו לעיל ס"ו ס"ח
ג ברייתי' יבמות דף ס' ע"א
ד משנה קדושין דף ע"ז ע"א
ה לשון הטור מפי' רש"י שם
ו יבמות דמ"ה ע"א וכפרש"י שם
ז ג"ז שם ברמב"ם מה' דקדושין דף ע"ד ע"א שאמרו בחלל יצירתו בעבירה
ח שם מברייתי' וגמ' יבמות דפ"ה ע"א וע"ב
ט מבואר שם
י משנה שם דצ"ט ע"ב
כ וכתב ה"ה שם ופשו' הוא דלא גרע מאיסור של דבריהם שיש בו מכת מרדות כנז' בכמה מקומות

ל גם בזה כתב שפשוט הוא שלא באו חכמים להקל עליו להתירו כו' וכתב מהרש"ל דאם אכל תרומה מכין אותו מכ"מ אבל אם נטמא או נשא גרושה לוקין אותו מלקות מ' ולא סגי במכ"מ שהרי כהן ודאי הוא ומן התורה אסור בגרושה ולטמ'

מ בריית' בת"כ בכמה דוכתי

נ משנה קדושין דע"ז ע"א וכר"א ב"י וכמימר' דר"נ כו' שם דע"ח ע"ב

ס כר"י שם במשנה

ע שם במשנה משמיה דראב"י

פ בריי' קידושין דף עב ע"ב ומימרא דרב והכי איפסק' הלכת' שם דף ע"ג ע"א

סימן ח

א משנה קדושין דף ס"ט ע"א

ב משנה שם דף ס"ו ע"א

ג שם במשנה ושם

ד שם במשנה ושם

ה שם במשנה דף ס"ז ע"א

ו שם במשנה

ז שם דף ס"ח ע"ב

סימן ט

א בריית' יבמות דף ס"ד ע"ב וכרבי מסקנת הגמ' שם

ב וכתב ה"ה שכן הוא דעת הרמב"ם שם דקי"ל כרב אשי דהוא בתרא דאמר מזל גורם

ג כדעת הרמב"ם בפכ"א מהא"ב וכתב ה"ה והטעם שאין להוסיף על גזירת של דבריהם אלא מה שאמרו הם בפירוש וכו' ולא מצינו בשום מקום שהזכיר הקטלנית עם אותן שכופין אותם להוצי'

ד טור מדברי אביו הרא"ש שם בפסקיו

ה שם מתשובות אביו הרא"ש כלל נ"ד ונתן טעם משום דאם איתא דמדה זו באנשים כבנשים לא הוה שתקי חכמים מלדבר בזה

סימן י

א משנה סוטה י"ח ע"ב

ב בריית' יבמות דף יא ע"ב וכחכמים

) פי' שיצא עליה קול שנתקדשה
ג רמב"ם בפי"א מה' גירושין מהירושלמי וכפי גירסתו שהיא עיקר ה"ה שם
ד משנה גיטין דף מ"ה ע"ב ואפילו נמצאו הדברים בדאים או הנדר
ה כלישנא קמא דרב יוסף בר מניומי וכו' שם דף מ"ה ע"ב כ"פ הרי"ף וכן הסכמת הרמב"ן והרשב"א כאוקימ' דרבא שם דף מ"ו ע"ב
ו טור בשם אביו וכ"כ הרמב"ם בפי' המשנה טור בשם הרמ"ה
ז רמב"ם בפ"י מהלכות גירושין וכלישנא בתרא דרב יוסף וכו' ולחומרא דס"ל דמוסיף על לישנא קמא ה"ה שם
ח בריי' נדה דף י"ב ע"ב וכר' מאיר
ט רמב"ם שם ממסקנת הגמרא יבמות דף כ"ה ע"א
י נ"י מהירושלמי וכ"כ הריטב"א בשם הרמב"ן
כ רמב"ם שם וטור מסוגיית הגמרא נדה דף י"ב ע"ב
ל משנה מעשה בצידן גיטין דמ"ה ע"ב

סימן יא

א מדברי הרמב"ם פ"ב מה"ס ממשנה סוטה דכ"ז ע"ב, נלע"ד הוסיף בהג' זו על דברי הטור שכתב הנחשד על האשה והוציא' מבעלה כו' אבל הרמב"ם נשמר מזה ולא כתב והוציאוה וכן העתיק המחבר ב"י
ב ממשנה יבמו' דכ"ד ע"ב ומתו' דגמ' שם
ג אוקימ' דגמרא דמתני' רבי היא שם בבריית'
) שם דנ"ה ע"א
ד ל' הרמב"ם בפ' כ"ד מה"א מהירושל' פרק המדי'
ה בריית' שם
ו אוקימתא דגמ' שם ד' כ"ה ע"א
ז ממימר' דרב' כעובד' דההוו' סמיא קדושין דף ס"ו ע"א
ח בריית' יבמות דף כ"ד ע"ב
ט מסוגי' ופשטות' דגמ' שם
י לשון רמב"ם ספ"ב מה' סוטה
כ תוספת סנהדר' ד"ח ע"א וכ"כ נ"י והסמ"ג סי' מ"ח והגה' מרדכי דיבמות והגה"מ פ' ד' מהא"ב ותוס' ספ"ק דמכות ותשובת הרא"ש כלל מ"ו סי' ר' מבריי' וסוגי' דשלהי יבמות דלאסור את האש' הכל מודים שצריך דריש' וחקיר'

ל משנה יבמות דכ"ד ע"ב וע' בב"י מ"ש בשם הנ"י והרשב"א
מ רמב"ם בפ"י מה"ג מהתוספ'
נ הרא"ש בתשו'
ס טור סי' קמ"א בשם אביו הרא"ש

סימן יב

א משנ' יבמות דכ"ה ע"א
ב הרמב"ם בפ"י מה"ג וכ"כ טור וכמ"ש ה"ה שם דס"ל דהא דאמר שם דכ"ו ע"א כנס' לא יוציא אכולה קאי וכן פרש"י שם דכ"ה ע"ב וכ"ד רב אחא משבח' גאון וגם הרמב"ן הסכים לבסוף לזה ושהרשב"א ע"פ הירושל' כתב דדוק' שהי' לו בנים ממנה לא יוציא
ג שם בגמר' מדיוקא דמתני'
ד ירושל' הביאו הרי"ף שם וכ"כ הרמב"ם שם וכ"כ התו' והר"ן שם
ה משנ' שם
ו ציינתיו לעיל בסעיף א'
ז שם במשנה
ח משנה שם דכ"ו ע"א
ט שם במשנה
י בריי' וכדמוקי לה שם בגמ' שם
כ שם במשנה

סימן יג

א משנה יבמות דף מ"א וכת"ק שהוא ר"מ דקי"ל הלכה כר"מ בגזירו' ועוד דר' יוחנן הדר ביה ממה שפסק כר"י ור' יהוד'
ב מסקנת הגמ' שם דף מ"ג ע"א
ג כדמפרש רבא טעמא שם
ד טור בשם הרי"ף וכ"כ הרמב"ם פי"א מה"ג כשמואל גיטין דף י"ח ע"א דאפשר שהי' גרס כגירסת ספרים דידן דגרסינן הילכך משעת כתיבה
ה וכתב הרא"ש דבכל אשכנז וצרפת נהגו משעת נתינה וכרב
ו ברייתי' יבמות דף מ"ב ע"ב ובכתובות דף ס' ע"ב
ז משנה יבמות דף מ"א ע"ב
ח הריב"ש בתשובה סי' כ"ב

ט משנה יבמות ד' מ"א ע"א
י תשובת הרא"ש כלל נ"ד סי' ח' והביאו הטור
כ מטעמ' דרבא ציינתיו לעיל סעיף א' וכ"כ בסמ"ק וריב"ש בתשובה סימן תס"ב
ל הרמב"ם בפי"א מה"ג כמ"ש ה"ה שם
מ ג"ז שם מימרא דשמואל יבמות ד' ל"ד ע"ב
נ ברייתא שם ד' ל"ה ע"א וכר' יוסי וכ"פ הרי"ף
ס טור בשם הרמ"ה
ע כדעת אביו הרא"ש וכ"כ בשם הרז"ה
פ ריב"ש בסי' רי"ז וכ"כ הר"ן בתשוב'
צ משנה וגמרא יבמות דף ל"ג ע"ב
ק מעשה והביאו התו' והרא"ש והטור והר"ן והמרדכי בסוף גיטין
ר ר"י וכ"כ הטור בשם אביו הרא"ש
ש ר"ת וכ"כ ה"ה בפ"ט מה' אישות וכ"כ ר' ירוח'
ת ל' רמב"ם בפי"א מה"ג ממימר' פלוגתא דאמוראי ועובד' דהו' שם ביבמות ד' ל"ז ע"א
א טור בשם אביו הרא"ש
ב ברייתא שם דף מב ע"א
ג מסקנת הגמ' שם דף מ"ג ע"א
ד כדעת ר"ת שם בתוס' דף מ"ב ע"א וכ"כ בשאלתות וכ"נ מדברי הרמב"ן שם
ה הגה' מרדכי שם בשם הרבה גדולים
ו עובדא שם ואסר רב נחמן דאיפסק' הלכתא כותיה שם בכתובות דף ס' ע"ב
ז דחיישינן שמא תמהר לגמלו
ח טור מדברי אביו הרא"ש בפסקיו וכ"כ שם המרדכי
ט בתשובת הרא"ש סוף כלל י"ח דאף רב נחמן לא התיר אלא בריש גלות' שהי' יחיד אחד בארץ
י מסקנא הגמ' שם
כ טור מדברי אביו הרא"ש שם בפסקיו
ל כ"כ בתשובה כלל כ"ד בשם סמ"ג בשם תשובת הגאונים מטעם שכתב שם
מ בריי' יבמות דף מ"ב ע"א וכחכמים
נ ריב"ש מדברי רש"י והראב"ד וכל האחרונים
ס הרא"ש בתשובה
ע מהא דרב אסי ב"מ דף י"ז ע"א מטעם נמחל שיעבודו

פ הרמב"ם שם פי"ב מה"ג
צ שם וכ' ה"ה ממה שאמ' ואם נשא יוציא משמע דוקא נשא וכ"כ מהאר"י מאורליינ"ש והר"ן
ק ה"ה פי"ח מה"א בשם הרשב"א
ר מדברי הרשב"א שכתב ה"ה שם בשמו
ש בתשובת הריב"ש סימן תס"א

סימן טו

א ממשנ' יבמות דף כ' ע"א ובכמה דוכתי
ב ברייתא שם דכ"א ע"א וכמו שפירש רש"י שם וכל אלו הנשים מפורשים שם ובהלכות הרי"ף והביאם הרמב"ם בפ"א מה' אישות
ג שם
ד שם
ה שם
ו ממשנה סנהדרין דכ"ג ע"א
ז ברייתי' יבמות דל"ז וכת"ק
ח שם בברייתא דכ"א ע"א
ט שם בברייי'
י רמב"ם שם וכזעירי שם מדיהיב תלמוד' טעמא לזעירי וכן מטין דברי הרי"ף והרא"ש
כ שם מברייתי'
ל שם
מ יבמו' דכ"ג ע"א ויליף לה רבא מקרא
נ שם במשנה דכ"ב ע"א
ס אפי' היא שפחתו רמב"ם פ"י מה' גירושין ובפ"ט מה' עבדים וכמ"ש ה"ה שם ושכן הסכים הרשב"א
ע מדברי הרי"ף בשם הגאוני' וכן הסכים הרא"ש וה"ה וכ"כ הטור
פ בריי' יבמות דכ"א ע"א וכמסקנת גמ' דידן סוטה דמ"ג ע"ב
צ מפורשים בתורה ובנו אתיא בקל וחומר שם
ק תני ר' חייא שם דכ"ב ע"א
ר לדעת הרמב"ן שהאבעי' שם לא קאי אבת בן בן בנו כמ"ש ה"ה שם וכ"כ הטור בשם אביו הרא"ש

ש שם דס"ל דהאבעי' אכולהו הני דרבי חייא קאי ולא אפשט' וה"ל ספיק' דרבנן ולקולא ודלא כהירושלמי

ת מפורש בתורה

א משנה וגמ' שם דצ"ו ע"א

ב בעיא שם דכ"ב ע"א ולא נפשט' ופסק הרא"ש לחומר'

ג שם בפ"א מטעם שכתבתי לעיל סוף סעיף י"ב

ד שם רביעי שבחמיו וכו'

ה אבעי' שם ולא נפשט' ולדעת הרמב"ן והרא"ש אזלינן לחומרא

ו שם כמ"ש דסובר דאזלינן לקולא

ז מפורש בתור'

ח שם דף נ"ד ע"א יליף לה מקראי

ט ירושלמי כתבוהו הרי"ף והרא"ש בפ"ב דיבמו'

י נתבא' בברייתא ובמסקנא דגמ' שם דכ"א ע"א

כ נתבאר שם במימרא דרב ד' נשים וכו'

ל כצ"ל וכן הוא בטור ובב"י

מ כאמימר דאכשר שם דנ"א ע"ב טור בשם השאלתות וכ"כ התו' בשמם ובשם ר"ת וכ"נ דעת הרמב"ם והרי"ף שלא מנו אלו

נ שם ושם בשם ר"י ושכן דעת אביו הרא"ש מסוגי' דתלמודא שם דף מ' ע"ב דלא כוותיה

ס בריי' שם דכ"א ע"ב

ע ג"ז שם ממימרא דאמוראי

פ בריי' שם ע"א פי' שלא במקום מצוה

צ שם דכ"ה ע"א יליף לה מקרא

ק שם דף כ"ג ע"א יליף לאחותו מקרא וה"ה לשאר עריות

ר ממסקנת הגמ' דסוטה דף מ"ג ע"ב

ש בריי' שם ביבמות ודלא כהירושלמי וכ"פ הרי"ף וכ"נ דעת הרמב"ם שלא מנה אותם וכ"כ הנ"י בשם הריטב"א שהרמב"ן ורבים מרבותינו התירו ושכן עיקר

ת כדעת הירושלמי כ"כ התו' שם שכן עשה ר"ת מעשה וכ"כ בה"ג והרא"ש והטור

א ירושלמי כתבוהו הרי"ף והרא"ש שם

ב פשוט שם במשנה בבלי דצ"ו ע"א ובדף נ"ה ע"א יליף לה מאשת אח

ג משמעו' הפסוק מדכתי' בחייה

ד משנ' שם דצ"ד ע"א וכדמוקי לה שם בגמרא וכר"ע כ"כ הרי"ף והרמב"ם פ"ב מה"ג וש"פ
ה שם דפ"ז ע"ב
ו בגיטין דע"ט ע"ב
ז שם במשנה וכו' יוסי וכדמפרש לה ר' יצחק נפחא שם דנ"ה ע"א משום דרב יהוד' משמיה דשמואל פסק הלכה כר' יוסי
ח משנה שם ע"ב וכר' אסי וכדמפרש לה ר' אמי שם משום איסתפק לן הא דאמר שמואל הלכה כר' יוסי אליב' דמאן אי אליבא דר"י נפח' אי אליבא דר' אמי אזלינן לחומרא וכמ"ש הרי"ף וכן הסכים הרמב"ן והרא"ש
ט משנה שם דף כ"ד ע"א
י תשובת הרא"ש כלל ל"ב
כ הרא"ש בן הרשב"ץ
ל שם

סימן טז

א ל' הרמב"ם בפי"ב מה' איסורי ביא' ממסקנת הגמר' אלא דאוריי' דרך חתנות וכו' ע"א דף ל"ו ע"ב וכמ"ש ה"ה שם
ב רצ"ל וכן הוא ברמב"ם ובטור
ג טור
ד מעובד' דרב שילא ברכות דף נ"ה ע"א והרב הגדול מוהר"ר שאול הלוי מורטיר' זצ"ל ר"מ ואב"ד בק"ק אמשרדם חיבר פסק ארוך בבא על הגויה דרך זנות והגדיל והפלי' להוכיח בו שהי' מדאורייתא בראיות ברורות ומוכרחות ופיר' אותה סוגי' דע"ז דף ל"ו ע"ב מסכמת לדעתו השם יזכני שיצא לאור בדפוס עם שאר חיבוריו כי רבים המה
ה מסקנ' הגמ' שם בע"א אהא ב"ד של חשמונאי גזרו וכו' וכפי גירסת רבי' שם כמימרא דרב תמורה דכ"ט ע"ב
ו מהא דאקרויה לרב כהנא בחלמ' סנהדרין דפ"ב ע"א
ז שם ופשוט הוא בהרבה מקומות וכמ"ש ג"כ לעיל סי' ד' סעיף י"א
ח שם וכתב ה"ה משום דלא גרע מאיסור של דבריהם
ט ע' א"ח בשם הגאונים
י שם משנה יבמות דף ל"ט ע"ב ומדין חציו עבד וחציו בן חורין מבואר בסי' רס"ז

כ שם וכתב ה"ה שזה פשוט ונראה מדברי רבינו שאין כופין את האדון לשחרר שתיהן דאשה אינה מצוו' על פריה ורביה וכדין מי שחציה שפחה וחציה בת חורין מבואר בי"ד סימן רס"ז סעיף ס"ב ואינה יכולה להשתעב' כלל בשניהם מספק שהמוציא מחבירו עליו הראיה אבל אם היו שתיהן בנותיו יש לו בהן הזכות שיש לאב על בתו ממה נפשך

ל שם וכ' ה"ה שזה פשוט וברור

סימן יז

א ל' הטור וכתב הב"י כל זה פשוט

ב לשון הרמב"ם בפ"ד מהלכות אישות ממימר' דרב הונא גיטין דף פ"ט ע"ב וכמ"ש הרא"ש שם דבפניו איירי

ג מימרא דרב המנונ' שם

ד שם וכדשלח שמואל לבי רב

ה מסקנ' הגמר' כתובות דף כב ע"א וגיטין דס"ד ע"ב

ו תשובת הרא"ש כלל מ"ד סי' ב

ז ה"ה שם בשם יש מי שכתב וכו'

ח טור בסימן קנ"ב מדברי התוס' יבמות דקי"ז ע"ב ואביו הרא"ש שם בפסקיו

ט משנה סוף יבמות

י מימרא דרב משנה יבמו' דף כ"ה ע"א

כ כהרי"ף והרא"ש בסוף יבמות משום דלא גרע מגוי וכ"כ הרמב"ם בפי"ג מה' גירושין

ל מסקנת הגמ' שם

מ הר"ן בתשובה וכ"כ הרשב"א בתשוב'

נ משנה שם דף קי"ז ע"א

ס ל' הרמב"ם שם

ע ממעשה דר"ט שם בסוף יבמות וכתב ה"ה אע"ג דק"ל שם כת"ק דברייתא דא"צ בדרישה וחקירה עד כאן ל"פ אלא בדרישה וחקירה אבל לומר כיצד כ"ע לא פליגי דין עדות מת יבמה לקמן סי' קנ"ח סעיף ג'

פ הרא"ש בתשו' כלל ל"ב סי' ה' וע' בח"מ בסי' ל"ד סכ"ב בהגה

צ משנה יבמות דכ"ה ע"א וכת"ק

ק הגהת מרדכי דקידושין

ר ר"ן בפ' שבועות העדות

ש משנה יבמות דף קי"ז ע"ב וכר' יהודה ור"ש

ת משנה שם דף קכ"ב ע"א
א שם בגמ'
ב ירוש' הביאו הרי"ף שם וכרבי ירמיה
ג נ"י בשם הריטב"א בשם קצת מפרשים דהרמב"ן והרשב"א והטעם כיון דקיום שטרות דרבנן הוא אוקמי אדאוריית'
ד בפי"ג מהלכות גירושין
ה לשון הרמב"ם שם מברייתי' גיטין דף ע"א ע"א
ו שם
ז משנה שם דף קכ"א ע"ב וכדמפרש לה רב יהודא וכו' שם
ח שם בגמ'
ט ג"ז שם ממסקנת הגמ' שם
י מעובדא דרבה וכו' שם
כ מעובדא דההוא נכרי דהוה קא"ל לישראל וכו' שם
ל ברייתא גיטין דף כ"ח ע"ב פי' בדבר שהיה תפארת להם שדנו דין וכמו שפרש"י שם ומשמע להרמב"ם דלא שייך זה אלא כשאומרי' שנהרג על ידם
מ גם זה שם ממשנה מעשה בבני לוי וכו' וכדמפרש לה שם בגמ' סוף מס' יבמות כיון דחזיתינה בכיה כו'
נ מהרי"ק בשורש קכ"א וכ"כ הר"ן בתשו'
ס שם בתשו' הר"ן
ע מאשת דאבא יודן ביבמות דף קכ"ב ע"א וכדעת הטור דלא בעי' וקברתיו כעובדא דלעיל דף קכ"א ע"ב מאן שכיב בי חיו' דהתירה רב יוסף ואפי' בדלא אמר וקברתיו ומ"ש בגמ' בכאן וקברתיו מעשה שהיה כך היה
פ הרמב"ם פ' י"ג מה"ג וכמ"ש ה"ה דס"ל להרמב"ם דשאני התם שהזכירה בשמו וכמ"ש הרמ"א בהג"ה
צ ג"ז מעשה שם בגמ' וכדעת הטור הטעם שכתבתי לעיל
ק כן פירש הערוך מ"ש שם בקולר
ר וכן פי' רש"י שם קולר חבורה
ש לדעת הרמב"ם שם וכמש"ל
ת ג"ז לשון הרמב"ם שם מעובדא דיצחק ר"ג כו' שם דף קט"ו ע"ב וכרבא דלא חייש לתרי יצחק
א בפרש"י והתוס' שם וכ"כ הראב"ד שם

ב כ"כ ה"ה שם

ג ג"ז שם בפרק הנז' וכ"כ הרא"ש בתשו' וכתב דלא סמכינן אסימני' באיסור דאורייתא כר"א בב"מ דף י"ח ע"ב אפילו אי סימנים דאורייתא סימנים כי האי לאו סימנים נינהו כדאי' שם בגמרא

ד ג"ז שם ברמב"ם מהתוס'

ה הר"ן בתשו' וכ"כ בתשו' המיי' השייך לס' נשים

ו ברייתא סוף יבמות וכת"ק וכ"פ התוס' בשם ר"ת והרמב"ם בפ' הנז'

ז הר"ן בתשו' סמ"ז וע' בב"ח מ"ש בזה

ח משנה שם דף קנב ע"א

ט שם במשנה

י משנה ובריייתא שם דף ק"כ ע"א

כ כדעת הרי"ף והרמב"ם שם בפ' הנ"ל ורא"ש ובעה"ע

ל כתירוצא קמא אליבא דלישנא דאמר רבא סימנים דאורייתא וכו' וכמ"ש התוס' בתחלה שם לחלק בין דבר איסור לדבר שבממון

מ שם במשנה וכדמפרש שם בגמרא

נ ברייתא שם ע"א וכת"ק וכלישנא בתרא משמיה דרבא שם

ס טור וכ"כ ה"ה שם דעת הרמב"ם ושכ"כ הרמב"ן והרשב"א ושכן מוכח מסוגיא דגמ' בלישנא בתרא שם ע"ב וכ"כ הרא"ש שם בפסקיו ובתשו'

ע כ"כ התוס' ריש דף ק"כ בשמו ותשובתו כזה כתיבה בספר הישר דהרא"ש והנ"י בשמו

פ נ"י בשם הרשב"א והרא"ה והריטב"א וכ"כ הריב"ש בשם הרשב"א

צ משנה שם

ק עובדא שם ואנסבא רב דימי כו' וכדמפרש לה שם בגמ' ד' קכ"א ע"א פירוש שלא שהה במים ג' ימים כ"כ הרמב"ן והרשב"א

ר שם בגמ'

ש ע' במ"ש בסעיף שאחר זה

ת כ"כ התוס' והרא"ש בשם ר"ת וכ"כ הטור והנ"י בשם הריטב"א

א ה"ה והריב"ש בשם הרשב"א ושגם התו' לא כתבו בבירור אלא דיכול להיות ושכ"כ הר"ן וע' בב"ח במ"ש בזה

ב נ"י בשם רבו הרא"ה

ג ציינתיו לעיל סנ"ה

ד ג"ז ציינתי שם

ה ברייתי שם דף קכ"א ע"א וכת"ק
ו ברייי שם ע"ב וכת"ק
ז ה"ה בפי"ג מה"ג בשם הרשב"א מדברי רש"י ומהירוש'
ח מימרא דר' יהודה אמר שמואל שם דף ק"כ ע"ב
ט ל' הרמב"ם שם ממשנה שם ע"א
י ה"ה תמה על הרמב"ם מה שלא הזכיר אוקימתא דרבא שם דמוקי למתני' בסכין מלובנת ודברי הכל פרש"י מלובנת באש מתוך כך מתרפ' ובכ"מ ובב"י כתב שרבינו כתב המשנה כצורתה ויש לפרשה דחייש דלמא בסכין מלובנת נתגייד
כ מימרא דאוקימתא דרב יהודה אמר שמואל שם
ל ממשנה ובריי' שם דף כ"א ע"א
מ כר' יוסי במשנה וכחכמים בברייתי' שם
נ שם משנה מעשה באסיא וכו'
ס כ"כ ה"ה בשם הרשב"א.
) וה"ה בשם הרמב"ן והרשב"א ושכן אמרו בירושלמי
ע שם בשם הרשב"א
פ שם בפי' דברי הרמב"ם שלא הזכיר שקשרוהו
ל' הרמב"ם שם ומ' דאבעיא בגמ' שם דקט"ו ע"א ולא נפשטה כשיטת הרי"ף מעובדא דההוא דטבע בדיגל' כו' דכק"א ע"א
צ כן פוסק רבינו וכל הנך אבעיות דלא נפשט' ה"ה וע' במ"ש בסעיף שאחריו
ק ג' שם ממשנה שם
ר מעובד' דההיא דקאמר מאן איכא בי חסא כו' וכדאמר ר"א שם ע"ו וכתב ה"ה דמהכא יצא לו לרבינו היכא דלא נפשט הבעייא אם נשאת ל"ת דהא הכא אמרינן אשתו אסורה ואסיקנא דאם נשאת ל"ת ומכ"ש במאי דמספק' להו
ש מעובדא דר' שילא
ת שם ע"א
א מר' דסוף יבמות והרשב"א בתשובה
ב משנה גטין דכ"ח ע"ב
ג שם במשנה
ד ל' הרמב"ם בפי"ב מה"ג ממשנה יבמות דקי"ז ע"ב וכדמפרש לה שם בגמר'
ה מדברי אביו הרא"ש בפ"ב דכתובות
ו טור ממשמעות הגמרא וכן פירש"י שם

ז פשיטות' דגמ' כתובות דף כ"ב ע"ב
ח מברייתא וכאוקימתא דרב ששת שם
ט שם במשנה דיבמות דף קי"ז ע"ב
י כתב הריב"ש כיון שנשאת ועבדה אסור' אע"פ שלא נבעלה תצא ועיין לעיל סימן י"א סעיף ג'
כ כלישנא בתרא שם בגמר'
ל וכמו שפירש רש"י שם וכמ"ש ה"ה לדעת הרמב"ם ולא כמ"ש הרמב"ן והרשב"א לדעת הרמב"ם הביאם ה"ה שם
מ ג"ז שם וכ' ה"ה שם דהוצי' דין זה מלישנ' בתרא כיון שהורע כח הנשים לגבי עד כשר ה"נ הורע כח אשה אחת לגבי עד כשר וכ"כ הטור
נ ה"ה בשם הרמב"ן והרשב"א וכ"כ הנ"י
ס נ"י ממשמעות הגמרא דכתובו' דף כ"ב מהא דעולא שם ובדף כ"ג ע"ב גבי את וחברתה טמאה ומהירושלמי שם
ע בתשוב' להרמב"ן סי' קי"ט
פ הר"ן בתשובה סימן נ"ב ותשובת הר"ד כהן בית ח'
צ שם במשנה דיבמות וכדמוקי לה שם בגמ' דרד"כ כו'
ק הר"ן ובתשובת סי' נ"ב כצ"ל וכן הוא בב"י
ר ברייי' ואוקימת' דרב ששת
ש כתובות דף כ"ב ע"ב במשנה יבמות דף קי"ד ע"ב
ת משנה שם דף קי"ז ע"ב שחזרו ב"ה והודו לב"ש
א מימרא דר' חסדא שם
ב לשון הרמב"ם ס"פ ט"ז מהלכות אישות ממימר' דרב נחמן שם
ג גם זה שם מאבעיא שם ונפשטא באת"ל ופסק רבינו כן כדרכו בכל הגמ'
ד אבעי' שם ולא נפשט' ופסק רבינו כדין כל תיקו שבממון שאם תפס אין מוציאין מידו ה"ה שם והא דהתירה להנשא ולא פסק לחומר' כתב הב"י דס"ל דמדינ' מהימנא אי משום דמילתא דעבידא לגלוי הוא או משום חומר שהחמרת עליה כו'
ה טור מדברי אביו הרא"ש שם בפסקיו דלא גרי' ואת"ל
ו משנה שם ע"ב וכדמפרש שם בגמ' דף קי"ח ע"א דאפילו אי אישתק'
ז שם במשנה
ח שם במשנה
ט משנה שם דף קי"ד עמוד ב'

י אוקימתא דגמ' שם דף קי"ו ע"א
כ לדעת הרמב"ם וכרב חנינא שם משום דמשקר'
ל בעיא שם בגמרא ע"ב
מ ל' הרמב"ם ר"פ ג' ותמה הרב המגיד מאין הוצי' שמא שכרה אותו דין שלא' הוזכר בגמ' והאריך בזה הכ"מ ויישב דברי הרמב"ם על נכון ע"ש
נ עיין במ"ש לעיל סעיף ל"ג
ס שם במשנה
ע כדמפרש רבא שם דף קי"ד ע"א
פ עיין מ"ש ה"ה שיישב ופירש סוגיית דגמרא דרעבון גרוע ממלחמה אליבא דהרמב"ם וכ' עוד שכ"נ מדברי הרי"ף והב"י כ' שאין הכרע בדברי הרי"ף
צ טור מפשט' דגמרא דלעיל וכ"כ הנ"י בשם הרשב"א והריטב"א פי' שלא במלחמה
ק ג"ז שם ברמב"ם מאבעיא שם דף קט"ו ע"א ולא נפשטה ופסק דאם נשאת לא תצא מטע' שכתבתי לעיל סעיף ל"ד
ר ג"ז שם מעובדא בההוא דאטבע בדגל' וכו' שם דף קנ"א ע"א וכמ"ש הרי"ף
ש ג"ז מאבעיא בגמ' ולא נפשט' שם דף קט"ו ע"א דכפי פירושו האיבעיא כו' בשלא אמר מת וקברתיו והו' פוסק בכל האבעיות שלא נפשטו אם נשאת לא תצא כמ"ש לעיל בשם ה"ה
ת ג"ז שם ממסקנ' דגמרא שם ד' קי"ד ע"ב
פירו' שהיו משולחים ברוב בני אדם
א ברייתי' שם דף קט"ו ע"א
ב שם בגמ' כדהדר אמר רבא וכו' שם דף קי"ד ע"ב
ג וכ"כ ה"ה לדעת הרמב"ם בפירו' מ"ש שם דרעבון גרוע ממלחמה
ד ברייתא שם דף קט"ו ע"א
ה שם דף קי"ד ע"ב איכא תרי לישנא ופסק כלישנא בתרא דאינה כמלחמה וכלישנא קמא דמחמיר
ו ממשנה שם דף פ"ז ע"ב
ז כרב הונא בריה דרב יהושע שם דף צ"א ע"ב וכ"פ הרי"ף שם והרא"ש והרמב"ם בפ"י מה"ג
ח שם במשנה
ט טור וכן פירש"י

י שם מדברי אחיו הרא"ש מהירושל'
כ שם במשנה
ל טור מדברי אביו הרא"ש שם בפסקיו וכ"כ הרי"ף מהא דאמרי' נוטלת מה שבפניה שם וכ"כ הרמב"ם שם
מ שם
נ ג"ז שם ושם מהירושלמי
ס שם במשנה
ע משנה שם דף צ"ב ע"א
פ להרמב"ם שם ממימרא דשמואל שם דף פ"ט ע"ב וכתב ה"ה שפי' זה מוכרח ע"ש
צ משנה דף נ"ב ע"א
ק טור מדברי אביו הרא"ש שם בפסקיו
ר שם במשנה:

סימן יח

א ברייתא יבמות ד' צ"ב ע"א וכחכמים וכתובות דף לט ע"ב ובכמה דוכתי

סימן יט

א מימרות דרבה בר רב הונא ודר"ע בן פזי קידושין דף פ' ע"א וכ"כ הרמב"ם בפ"א מהא"ב
ב רמב"ם שם ממימרא דרב ב"ב דף קכ"ז ע"ב

סימן כ

א רמב"ם ריש פכ"א מה' א"ב וכ"כ בספר המצות שלו וכ' שם דלוקה מן התורה וכ' דהכי איתא שם בספרא והאריך ה"ה שם בפ' הנזכר וכ"כ הטור
ב שם וכפירושו בהא דאמרי' ארבעין בכתפיה וכשר סנהדרין דף כו ע"ב שהוא זה המחבק והמנשק
ג ג"ז שם ממימרא דרב הונא יבמות דף ע"ו ע"א

סימן כא

א רמב"ם בפכ"א מהא"ב
ב ברייתא באבות דר' נתן

ג ממימרא דר' יצחק שבת דף סב ע"ב
ד מדאמר חייא בר אבא ב"ב דף כו ע"ב
ה ברייתא ע"א דף כ' ע"ב
ו ברייתא ברכות דף ס"א ע"א בעובדא דרב ור' יהודה קידושין דף פ"א ע"א
ז מימר' דרב חסד' ע"א דף יז ע"א
ח מימרא דרב ששת שבת דף ס"ד ע"ב
ט מימרא דשמואל ברכות דף כד ע"א
י מכאן עד סוף הסימן מדברי הרמב"ם בפכ"א מהא"ב
כ וכ' ה"ה שם כידוע בכל איסור של דבריה'
ל שם מברייתא כתובות דף עג ע"א
מ שם ממימר' דרב יהודה קידושין דף מ"א ע"א ומה שהשיגו הראב"ד ממ"ש האי צורבא מדרבנן וכו' ב"ב דף קס"ח ע"א ה"ה שם ביארו שאין זו השגה
נ מימרא דרב יוסף וריש לקיש נדרים דף כ' ע"א ומבואר שם אבל לא במקום הסתר שלהם וכמ"ש הראב"ד שם וכתב ה"ה שהוא במכל שכן ולא יקל ראש עמה
ס ברייתא באבות דר' נתן
ע מימרא דשמואל קידושין דף ע' ע"א
פ מהירושלמי פ"ה דכתובות
עיין בב"י שכתב שדבר זה אסור להעלותו על לב ואין ספק אצלי שאיזה תלמיד טועה כתבו כן מעצמו ותלה הדבר ברבו עכ"ל וכ"כ הרמב"ם בפיר' המשניות בפי' משנה ד' פרק ז סנהדרין לאיסור וכ"כ בספר של"ה ובב"ח
צ ממימרא דשמואל קדושין דף ע' ע"ב
ק מסקנת הגמ' ב"מ דף פ"ז ע"א כמו שתי' המתרץ הביאו ה"ה
ר ממסקנת הגמ' דעולא פליג' דידיה אדידיה כו' שבת דף י"ג ע"א
ש משנ' בגמ' קידושין דף פ' ע"ב
ת שם דף פ"א ע"ב ועיין ברא"ש שם
א גירס' דלישנ' קמא תנוקת מבת ג' ותינוק מבן ט'

סימן כב

א מעובד' דרב אחא בר אבא וכו' שם דף ע"א ע"ב ממימרא דר' יוחנן וכו' קידושין דף פ' ע"ב ובסנהדרין דף כ"א ע"ב וע"א דף ל"ו ע"ב
ב דרש רב יוסף וכו' כתובות דף ד' ע"א

ג ברייתא ומימרא שם
ד מסקנ' הגמרא ע"א דף ל"ו ע"א
ה מימרא דרב קדושין דף פ"א ע"א
ו מימרא דרב אשי שם
ז מבואר בסוגי' דגמ' ע"א דף כ"ה ע"ב וכר"ש במשנ' דקידושין דף פ' ע"ב
ח שם בסוגיא דע"א
ט ברייתא שם דט"ו ע"ב
י מימרא דרב לא שנו אלא בכשרים ואמר רב לאו כשרים כגון אנן אלא וכו' שם קידושין
כ שם במשנה
ל מהא דהיא ישן בין האנשים והיא בין הנשים כתובות דף ד ע"א
מ מימרא דרב כהנ' ברייתא קידושין דף פ"א ע"א
נ משנה שם כל שעסקו עם הנשים דף פ"ב ע"א ופי' רבינו אפילו מי שעסקו וכו' וסיים
שם ה"ה ודברי רבינו עיקר
ס ל' הרמב"ם והטור ממימרא דרבא דף פ"א ע"א אבל רש"י ור"ן פירש דלכתחלה אסור
להתיחד וכ"פ הרב ב"ח
ע שם עובדא דרב ביבי
פ תה"ד סי' רע"ד
צ ג"ז שם ברמב"ם ממימרא דרב יוסף שם
ק מימרא דרבא שם ע"ב
ר שם
ש פירש רש"י כלומר מה היא ביאה שתדע לספר דברים בשוק
פי' מפני קטנותה
ת כתב ה"ה שם פשוט הוא וקצת נראה כן מהירוש'
א תוספ' פרק אחרון דמסכתא ביכורים
ב מימרא דרמי בר אבא וכו' סנהדרין דף י"ט ע"א
ג גם זה שם
ד ברייתי' הירושלמי בפ"ק דכתובות אפי' חסיד שבחסידים
ה ברייתא ברכות דף כ"ג ע"א
ו תני רב יוסף ע"א דף כ"ב ע"ב
ז כן פי' ה"ה דברי רבינו שם בפ' כ"ב מהא"ב מהא דר' יהושע ערובין דנ"ג ע"ב
ח גם זה משמיה דרב יוסף שם בע"א

ט שם
י משנה קדושין דף פ"ב ע"א
כ שם בגמרא
ל שם במשנה וכדמפרש בגמרא שם
מ לפי סבר' רבינו דהא דמסקינן דר"א שרויה אצלו קאמר היינו דשרויה אצלו בבית הספר ולא קי"ל כר"א אלא כת"ק וכן עיקר ה"ה

סימן כג

א ברייתא נדה די"ג ע"א
ב בספר הזוהר פ' וישב פ' ויחי
ג כן משמע שם בנדה וביבמות דף ל"ד ע"ב
ד ל' הרמב"ם בפ' כ"א מה' א"ב מברייתא דרבי ישמעאל שם נדה ע"ב
ה מימרא דרב שם וכתב ה"ה שמדברי רבינו נר' שמה שאמרו יהא בנדוי שחכמים נדו כל מי שיעשה כן
ו מימרא דרב אמי שם ע"א
ז מימרא דרב שם ע"ב
ח ממ"ש אם פגע בה מנוול כו' קדושין ד"ל ע"ב
ט מימרא דריב"ל ברכות דף י"ג ע"ב
י ברייתא ע"א דף כ' ע"א וע"ב
כ שם וב"מ דף צ"א ע"א
ל ברייתא דר' טרפון נדה דף י"ג ע"ב
מ מימרא דרב נחמן שם ע"א
נ ברייתא דר"א שם
ס שם
ע הרא"ש בתשובה כלל ל"ג סימן נ'
פ נדה דף י"ד ע"א וכתבו הסמ"ק בסימן רנ"ב
צ ג"ז ל' הרמב"ם שם ממימרא דרבי יוסף שבת דף קי"ח ע"ב
ק ברייי' מעשה וכו' שבת דצ"ג ע"ב

סימן כד

א ברייתא קידושין דף פ"ב ע"א

ב מעובדא דאביי וכן רב ששת שם
ג דברי עצמו

סימן כה

א מדברי הרמב"ם בסוף הלכות א"ב
ב משנה י"ג פרק ג' דאבות שחוק וקלות ראש מרגילין לערוה
ג נזיר דף כ"ג ע"א
ד מימרות דאמוראי יבמות דס"א ע"ב
ה מהא דאם פגע בך מנוול זה משכהו לבה"מ ומימרא דר' לוי בר חמא וכו' ברכות דף ה ע"א
ו מימרא דרב חגיגה דף ה' ע"ש
עיין בספר של"ה דף ק' ע"א וע"ב שהוכיח שם דלא התירו אפילו באקראי אלא כמו שפירש רש"י שם בנדרים דף כ' ע"ב על הא דערכתי לו השלחן והפכו או כפירוש הראב"י והביאו הטור בא"ח בסי' ר"ע וזה במקום שראוי ליזרע ולהוליד ע"ש כתב הב"י כל זה ל' הרמב"ם בפ' כ"א מהא"ב עכ"ל וע"ש ברמב"ם שהשמיטו ומ"ש הטור בשם ר"י כבר דחאו הרא"ש שם ביבמות והטור בא"ח סי' ר"מ והב"י ג"כ
ז שם בפכ"א מהא"ב מברייתא בעל קרי כו' וכדמפרש שם בגמ' שלא יהיו מצויים אצל נשותיהם כו' ברכות דכ"ב ע"א
ח הראב"ד כ"כ הטור בשמו בא"ח סי' ר"מ
ט מימרא דרב חמא וכו' ודר' יהושע ב"ל וברייי' ערובין דף ק' ע"ב
י שם למדנו דרך ארץ מתרנגול וכו'
כ מימרא דרבי יוחנן נדה דף י"ז ע"א מהא דשאלו לאימא שלום כו' שם בנדרים ד"כ ע"א
ל רמב"ם שם מברייי' דראב"י מעשה בא' שהטיח כו' סנהדרין דמ"ו ע"א
מ שם
נ ברייתא נדה דף ט"ז ע"ב
ס הגהות מיי' בפ"ד מהל' י"ט בשם תו'
ע הרמב"ם שם בפ' כ"א
פ אבעיא ונפשטה ביצה דף כ"ב ע"א מימרא דר' יוחנן נדה דף ט"ז ע"א
צ מימרא דריש לקיש תענית דף י"א ע"א
ק מימרא דרב הונא כתובות דף פ"ה ע"א
ר מימרא דרבי לוי בני ט' מדות וסי' אסנ"ת משגע"ה נדרים דף כ' ע"ב

ש שם
ת שם משמיה דרבא
א שם מימרא דרבינא

סימן כו

א לשון הטור מדברי הרמב"ם בפ"א מהלכות אישות
ב אבל אינו לוקה מן התורה אם אינה מזומנת ומופקרת לכל כדעת הראב"ד שם ושאר מפרשים
ג ל' הטור
ד דאלו היה בפני עדים כיון דלשם אישות בא עליה ה"ל מקדש בביאה
ה שם מדברי תשובת אביו הרא"ש וכ' שם אך שיהיו בפני עדים כשרים וכ"כ הרד"ך בית כ"ד דין נשא גיור' ונתגיר' עמו בלא קידוש' ולא נתיחדה עמו בעדים שאינו כלום בב"י סוף סימן כ"ז
ו קדושין דף ה' מ"א ודלא כרב הונא דהקשא רבא על דבריו שם ע"ב וכמ"ש הרא"ש בשם התו' שם והסכמת כל הפוסקים חוץ מר"ח
ז טור בשם ר"ח
ח שם וכ"כ הרמב"ם שם ופשוט הוא
ט משנה וגמרא ריש מסכת קידושין
י כרב דמנגיד אמאן דמקדש בביאה וכו' שם די"ב ע"ב
כ כרב שם וכלישנא קמא הרמב"ם שם פ"ג
ל ג"ז כר' כדאמרי נהרדעי משמיה דרב שם

סימן כז

א משנה ריש קדושין
ב ציינתיו לקמן בסי' מ"ב
ג כב"ה שם במשנה
ד ברייתא שם דף ו' ע"א
ה לשון הטור מדברי אביו הרא"ש שם וכ"נ הרמב"ם בפ"ה מה' אישות
ו משנה ז' פ"ד דמעשר שני ומייתי לה שם בגמ'
ז כמימרא דרב יהודה שם
פי' אדלעיל ראו שהיה מדבר עמה תחלה וכו' ואח"כ אמר ל' קידושין ודאי וכו'

ח ברייתא שם
ט ג"ז בברייתא שם
י איבעיא שם דלא נפשטא
כ טור וכ"כ הרמב"ם שם וכ"כ הר"ן וכתב עוד שאם היא אומרת שידעה ולשם קידושין קבלתינהו ספיקא הוי וכו'
ל מסוגי' דגמרא מימרא דשמואל שם דף ה' ע"ב וכ"כ הרא"ש והר"ן וכ"כ ה"ה בש' הרמב"ן והרשב"א משם הרבה מהמפרשים וכ' ר' ירוחם בנכ"ב ח"ה שכ"נ עיקר ושכן נראה דעת הרי"ף והרמב"ם
מ טור מדברי אביו הרא"ש דס"ל דהוי ידים טפי מנזיר עובר לפניו
נ שם בשם הרמ"ה מדין הנזיר
ס הריב"ש בתשו' סי' ס'
ע מימרא דשמואל שם
פ שם דף ו' ע"א
צ ברי' שם דף ה' ע"ב
ק טור מדברי אביו הרא"ש שם בפסקיו משום דלא גרע מנתן לה בשתיקה
ר כלישנא בתרא שם בגמ'
ש שם בשם הרמ"ה
ת ל' הרמב"ם שם בפ"ה כמר זוטרא משמיה דרבא וכדמפרש שם
א טור בשם אביו הרא"ש שם בפסקיו
ב כ"כ הרי"ף אמשנ' דריש קידושין

סימן כח

א ממימרא דרב ומברי' וכר' יוחנן שם קידושין דף נ' ע"א
ב מעובדא דההיא איתתא וכו' לקמיה דרבא וכו' שם ריש ע"ב עיין שם בתשובה דאיירי התם במשכנו של גוי דדמיא להפקעת הלואתו דשריא במקום דליכא חילול השם
ג כאוקימתא דגמ' אברייתי' דלעיל וממימר' דרב שם ובדף י"ג ע"א
ד מברי' כנסי סלע זו וכו' וכדמפר' בגמ' שם
ה שם בברייתי' לאחר מתן מעות ואפילו הכי אינה מקודשת
ו ל' הרמב"ם בפ"ה מברי' דלעיל
ז וסיים שם שהרי לא הגיע לידה ממנו כלום אלא שלה נטלה וכו' ואינה יכולה לחזור ולתובעו בחוב פעם אחרת

ח ברייתא שם דף י"ב ע"ב

ט שם בברייתא

י שם וכדמפרש שם בגמרא

כ עובדא שם

ל כרבינ' שם די"ג ע"א

מ בריי' שם

נ טור בשם אביו הרא"ש שם בפסקיו

ס מימר' דאביי שם ד"ו ע"ב ודרב דף מ"ז ע"א

ע בריי' שם ע"ב וכחכמים

פ כן פירש רש"י שם וכ"כ הרא"ש שם וכ"כ הר"ן וכ' כיון דלהוצאה ניתנה הוי כדידה ואיהי אין דעתה על הנאת מחילת מלוה אלא אזוזי ולא יהיב לה מידי

צ מבריי' דעשה לי שירי' כו' וחכמים וכדמפרש טעמ' שם בגמ' דף מ"ח ע"א

ק ממשמעות הבריי' דהא בשעשתה ונתנה ה"ז הגיע הזמן לגבות

ר טור מבריי' שם וכחכמים וכדבעי לאוקמי שם בש"ח דידה ואע"ג דדחי לה מ"מ ילפי' מינה דבש"ח דידה אם יש בזה שוה פרוטה מקודשת

ש כשמואל דאמר חיישי' שמא שוה פרוטה במדי

ת ל' הרמב"ם שם בפ"ה ממימר' דאביי דף ו' ע"ב וכפי פירושו שסובר שצריך שיתן לה בשעת הקידושין דבר וכמ"ש ה"ה שם ושכן דעת ר"ח

א טור וכפירש"י שם וכ"כ אביו הרא"ש שם בפסקיו

ב הרי"ף כפי פירושו אמימר' דאביי כ"כ הראב"ד בהשגתו שם וכן הסכים הרמב"ן והרשב"א

ג הרמב"ם שם וכמ"ש לעיל

ד מימר' דרב נחמן שם דף י"ט ע"א

פירוש דלא קני לה כדר' יצחק וכו' כמ"ש התו' והרא"ש שם

ה הרמב"ם שם בפ"ה כפי פירושו וכ' ה"ה שכן עיקר ושכן הסכים הרשב"א ושכ"נ מדברי הרמב"ן וכ"כ בטור בשם הרמ"ה וכ"כ הר"ן

ו טור מדברי התו' והרא"ש שם

ז בריי' וכדמפרש לה שם בגמר' דף ח' ריש ע"ב

פירוש אפילו משכנו בשעת הלואתו וכמ"ש התו' שם וכ"כ רמב"ם שם ובפ"ה סתם דמקודשת ע"ל סעי' א' בהג"ה

ח ל' הרמב"ם שם בפ"ה מברייי' היתה לו מלוה וכו' שם דף מ"ז ע"ב וכאוקימת' אחרונה דף מ"ח ע"א וכר' מאיר דקיימא לן בספ"ק דגיטין הא דרב לא שנא מלוה ולא שנא פקדון

ט ה"ה שם בשם י"א וכ"כ הר"ן ושכ"נ דעת הרי"ף שהשמיט כל זה

י טור וכאוקימת' דלעיל מיניה שם בקידושין דמוקי דבשמואל קמפליגי דאנן קי"ל כשמו'

כ מבואר במ"ש סו' סעיף ח'

ל מימרא דרבא וכו' שם דף מ"ו ע"א

מ ברייתי' שם דף מ"ח ע"ב וכחכמים וכ"כ הרמב"ם שם בפ"ה וכדעת הרי"ף שאין אומן קונה בשבח כלי ושכירות משתלמ' מתחילה ועד סוף וכ"כ הר"ן

נ טור בשם ר"י אביו הרא"ש דפסקו כרב אשי ב"ק דף נ"ח ע"ב דאומן קונה בשבח כלי

ס מימרא דרב עולא כתובות דף ע"ד ע"ב

ע לשון הרמב"ם שם מההוא עובדא דקדיש בפרוזמ' דשכרא קידושין די"ב ע"ב

פ שם

צ מעובד' דההוא אריסא וכו' שם

ק וכ' ה"ה שם שאם פירש לה במה שיש לו בו מקודשת וכ"כ הר"ן

ר טור בשם אביו הרא"ש שם בפסקיו

ש שם בשם בעל העיטור

ת שם בשם אביו הרא"ש בפסקיו בפ"ק דקדושין בתשובו' כלל ל"ה וצריך שהמקדש יתן לאשה (לחלוטין) דבמתנ' ע"מ להחזיר אינה מקודשת כמבואר לקמן ריש סי' כ"ט ויקנהו מהאשה ויחזירנו או יחזיר דמיו ואם מקדש בטבעת שאולה צריך שיודיע לאשה שהוא שאול לו עד זמן פלוני ושיהיה הקישוט שוה על אותו הזמן שהוא שאול לו שוה פרוטה וי"א בשם מהר"ן שיותר טוב לקדש במטבע משיקדש באלו

א שם בשם אביו הרא"ש בפסקיו בפ"ב דקידושין וכ' בב"י ובכ"מ שאף דעת הרמב"ם שם בריש פ"ה כן הוא מימרא דרב גידל אמר רב פסחים דף ז' ע"א וכמ"ש התוספת שם בשם ר"ת

ב כדעת הרמב"ן דחייש לגזירת הרואים וכו'

ג לדעת הרז"ה שכ' דלית' לדרב גידל וכו' אע"פ שכ' בב"י שאין דבריו נכונים מ"מ פ' להחמיר

ד ממשנה קידושין דף נ"ז ע"ב וכמ"ש התוספת שם

ה משנה וגמ' דף נ"ו ע"ב

ו טור מדברי אביו הרא"ש בספ"ב דקדושין ממשנ' בכורות דף ל"ז ע"א דמהירושלמי וכו' מטעם שכ' שם דהנך דמי לאו גזל הם כו' אבל הנך זוזי להוציאה ניתנה לו וכ"כ הר"ן

ז מסקנ' הגמ' שם דף נ"ח ע"ב

ח הרא"ש בפסקיו בפ"ק דב"ק דמספק' ליה אי הלכה כרי יוסי הגלילי אי כרבנן ושם בגמ' דף י"א ע"ב

סימן כט

א מימרא דרבא קידושין ד"ו ע"ב

ב ג"ז מימר' דרבא שם מדין ערב וכו'

ג ג"ז שם דף ז' ע"א מדין הערב ומדין העבד כו'

ד ג"ז שם

ה הרא"ש שם כן כ' הרמב"ם שם בפ"ה מה"א

ו ה"ה בשם הרשב"א וכ"כ הטור ושאר פוסקים

ז מימרא דרבא אמר רב נחמן שם

ח וכ' שם אפי' אמר הריני חייב לך בקנין

ט ממימרא ור' אלעזר שם דף ח' ע"א

י ברייתא וכאוקימת' קמיית' שם וכ"כ הרי"ף דס"ל דלא שבקינן לישנא דגמרא ותפסינן לישנ' דאמוראי ה"ה

כ כאוקי' דרב אשי שם בגמ' דס"ל דרב אשי לאו לאדחויי אוקימת' קמייתא אתא ב"י

ל שם בגמ' אי דידעה ביה הא סברא וקיבלה

מ שם בריי' וכדמפרש ר"פ

נ תוספ' כתבוהו הרי"ף והרא"ש בפ"ק דקדושין וכ"כ הרמב"ם בפ"ז

ס ברייתי' שם דמ"ח ע"ב וכדמפר' להו שם בגמ'

ע כפירש ר"ת שם בתוספת וכ"כ רמב"ם בפ"ה פיר' דחיישינן שמא ש"פ בשאר מקומות

פ כפרש"י שם וכ"פ ר"ת

צ ל' הטור מהני ג' עובד' דאיתא בגמ' וכמ"ש התוספות והרא"ש שם ד"ח וט'

ק וכ"כ הרמב"ם שם בפ"ד וכתב ה"ה בשם הרשב"א הטע' מפני שהי' א"ל בל' שאלה מתחל' כו' אבל אם שתק' ודאי מקוד' וכ' הכ"מ שם שכ"נ ממ"ש הרא"ש בשם הראב"ד ושכך נ"ל

ר עובדא שם

ש כן הוא ברמב"ם

סימן ל

א ל' הרמב"ם בפ"ד מהלכות אישות ממשנה גיטין דע"ז ע"א וממה דתנן וכן לענין קדושין שם דע"א ע"א

ב שם במשנה וכ' ה"ה דלא בעי שתעמו' בצד חצירה כדמסיק שם בגמ' דע"ז ע"ב דשאני התם בגט דחוב הוא לה אבל בב"י וכן בכ"מ כתב דיותר נראה לומר שקיצר פה וסמך על מ"ש בה' זכי' פ"ד דבחצר שאינ' משתמרת בעינן שיהא עומד בצד חצירו ונלע"ד בדאינו משתמרת יש לחוש לקידושין כדעת ה"ה

ג שם במשנה

ד שם מבעי' דרב ביבי סלע של שניהם מהו ולא נפשט' וכמ"ש ה"ה שם דבקדושין יש לחוש שמא משאיל לה זכותו אע"פ שבמקח וממכר אין חצר של שנים קונה מזה לזה

ה ל' הטור ממשנה שם דע"ח ע"א אע"ג דהתם תנן היתה עומדת בר"ה וכו' כ' בסימט' וכו' משום דקי"ל כרב ששת דבר"ה לא תקנו ד' אמות ב"מ ד"י ע"ב ואם כן ע"כ מתני' איירי בסימט' וכו' וכ"כ התוספת והרשב"א ב"י

ו ל' הרמב"ם שם ספ"ד וכתב ה"ה שם מבואר בפ' הזורק וכו' דע"א ע"ב ומה שהשוה רבינו כאן ובגירושין רשות שאינו של שניהם לרשות הרבים מפני שהן מוקשין לענין מכירה כדאיתא בהמוכר את הספינה וכו' וכ' הכ"מ שם שהר"ן תמה על רבינו וכו'

ז מדברי התוס' שכתב הרא"ש שם בפסקיו והביאם הטור

ח ברייתא וגמ' שם ד"ח ע"ב

) פירו' דבזרקתו לים וכו' איכא למימר כיון דמחייבת בהו קדיש נפשה והא דקא עבדת הכי סברא אבדקי' להאי גברא אי רגזן הוא או לו א"ה לא הוו קידושין שם בגמ'

ט ברייי' שם וכמ"ש פיר' רש"י שם דמשטה הוא בו כלומר תן מעותיך לאחרים וכ"כ התוספת שם וש"פ

י שם ברייתי'

כ טור וכ' הב"י ופשוט הוא

ל בברייי' שם

מ בעיא שם וסלקא בתיקו

נ שם בברייתא

ס שם בגמר'

ע שם בברייתא

פ בעי' שם וסלקא בתיקו

סימן לא

א משנה קידושין ד"כ ע"א ובגמרא די"ב ע"א
ב מסקנא הגמ' בעובדא דההוא דאקדיש בשיראי כו' שם דף ז' ע"ב
ג תוספת והרא"ש שם ד"ט ע"א בש' ר"ת והביא הטור
ד מדברי הר"ן לדעת ר"ת
ה וכ"כ הטור בש"א הרא"ש
ו מימרא דשמואל שם די"ב ע"א חיישינן שמא ש"פ במדי הסכמת הפוסקים
ז שם בגמ'
ח רמב"ם בפ"ד מהלכות אישות וכ' ה"ה בשם הרמב"ן שהדברים נראים ומתקבלין ויש חולקין וכ"כ הטור בשם ר"י אביו הרא"ש דלעולם הוי קידושי ספק
ט שם כפירו' רש"י
י טור ופשוט הוא
כ שם משום שלא יאמרו גירש ראשון ונשא שני ונמצא זה מחזיר גרושתו גיטין ד' פ"ט ע"ב
ל שם בשם הרמ"ה וכדע' ר"י דאשה לא מקניא עצמה בפחות משוה פרוטה במקום' ומשום גזירה דאותו מקום ששוה פרוטה
מ משנה שם דף מ"ו ע"א וכדמפרש שם בגמר'
נ מימרא דרבא שם דף מ"ז ע"א
ס הטור בשם הרמ"ה וכ"נ מדברי רש"י
ע שם בשם ר"י
פ בעיא דרבא שם דף ז' ע"ב ופירש שאמר לה כך בפעם אחת וכמ"ש התוספות שם וכ"כ הר"ן
צ ג"ז שם
ק בעיא דרב פפא שם
ר מסקנת הרא"ש בפסקיו כדברי ר"ח הביאו הטור שכל האבעיות סלקי בכאן בתיקו ולחומרא כמ"ש הראב"ד וכ"כ הר"ן
ש מימרא דרבא שם ע"א
ת משנה שם דף נ' ע"א
א מימרות דאמוראים כתובות דף ע"ד ע"א
ב מפר' שם משום דחזקה דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות
ג הב"י הביאו שם בש"ע וע"ש

סימן לב

א ברייתא ומימרא קידושין דף ט' ע"א
ב בעיא ונפשטא שם ע"ב דמקיש הויה ליציאה ובעינן לשמה
ג פלוגתא דאמוראי שם ואיכא פלוגתא דרבוותא והא הלכתא כמאן מינייהו וכתב הרא"ש דעבדינן בה לחומרא וכמ"ש הטור בשמם
ד טור בשם הרמ"ה
ה ברייתא ומימרא דרבא א"ר נחמן שם דף ט' ע"א
ו הרשב"א בתשובה סי' ת"כ

סימן לג

א משנה ריש קידושין
ב מדברי הרמב"ם בפ' ג' מהלכו' אישות מהא דאמרי' הן הן עידי יחוד הן הן עידי ביאה גיטין דף פ"א ע"ב
ג שם דף י"ב ע"ב
ד וכ"כ הרמב"ם ממשמעו' הגמרא קידושין דף ט' ע"ב
ה בעיא שם דף י' ע"א ובעי אביי ורבא למיפשטא ודחי להו תלמוד' וכ' הרא"ש בשם הרמב"ן דהלכה כוותייהו אע"ג דדחו להו בגמ' פשטא דמתני' כוותייהו משמע וכדדחי ר' יוחנן ורבינא לבריי' כיוחנן בן בג בג דמייתי שם ע"ב
ו מימרא דאמימר משמיה דרבא שם דף י' ע"א
ז טור מדברי אביו הרא"ש שם בפסקיו דאשה נקנית בהעראה יבמות דף נ"ג ע"ב וכ"כ ה"ה בפ"ג שכן דעת בה"ג ושכ"נ דעת הרמב"ם ושכן עיקר

סימן לד

א ל' הרמב"ן ספ"ג מה' אישות מברייי' וכדמפרש רבין וכו' כתובות דף ז' ע"ב
ב ממסכת כלה מקר' דויברכו את רבקה וכ"כ התו' שם
ג פיר' רש"י שם מדרבנן שגזרו על הייחוד של פנויה ואף בארוסה אמרו שאסורה עד שתיכנס לחופה ובברכה וכמ"ש כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה
ד כ' הר"ן בשם ר"ת שהגיה בנוסח הברכה והתיר לנו את הנשואות לנו וכן ראיתי נוהגין
ה כדעת הרי"ף והרמב"ם שם והרא"ש בתשובה ריש כלל כ"ו
ו ל' הרמב"ם שם ספ"ג
ז טור בשם רב שרירא גאון וב"י לדעת הרמב"ם והרא"ש

ח שם בשם רב האי מדברי אביו הרא"ש בפסקיו ספ"ק דכתובות ושם כתב בשם רב אחאי ולזה הסכים

סימן לה

א משנה קידושין דף מ"א ע"ב

ב טור וכ"כ הרמב"ם בפ"ג מה' אישות וכתב הב"י שנראה שלמד זה מהא דאמר ר' יצחק בר יוסף וכו' האומר לשלוחו צא וקד' לי אשה ומת השליח אסור בכל הנשים שבעולם וכו' גיטין דף ס"ד ע"א נזיר דף י"ב ע"א

ג טור ופשוט הוא

ד מימר' דרב יהודה אמר רב קידושין דף מ"א ע"א

ה מימרא דרב יוסף שם

ו פלוגתא דתנאי ואמוראי שם דף מ"ג ע"א

ז מימרא דרב' א"ר נחמן שם

ח הרא"ש שם בפסקיו בשם הירושלמי

ט שם בשם ה"ר יונתן הכהן

י ה"ה שם בפ"ג בשם הרשב"א וכ"כ ר' ירוחם

כ דעת הרמב"ם שם מדמין קדושין לגט וכו' בכל שלוחו של אדם כמותו ואין עדים וכתב ה"ה וכבר הסכים הרשב"א לדברי רבינו ושכ"נ מהירושלמי ומגמרתנו ושכן עיקר וכ"כ הטור בשם אביו הרא"ש שם בפסקיו אהא דאמרו דילמא ארצויי ארצי קמי' וכו' שם דף מ"ה ע"א והמרדכי שם בשם ר' יעבץ

ל שם

מ הראב"ד בהשלמה וכ"כ הר"ן והמרד' בשם ראבי"ה

נ טור בשם אביו הרא"ש מהא דצייניתי לעיל

ס שם בשם הרמ"ה כפי פי' בהא דאמרו ודלמא ארצויי כו'

ע הרמב"ם שם בפ"ג ממשנה דגמרא גיטין דף כ"ג פ"א ומהיקשא דקידושין לגירושין וכו' ה"ה שם

פ משנה קידושין דף נ' ע"א ואפילו ייחד לו אשה מ"מ אמרינן אמקום קפיד וכן מוכח בגמ' כ"כ מהרש"ל

צ הרמב"ם שם פ"ז וכתב ה"ה שזה פשוט ומבואר בהרבה מקומות שכל ששינ' שליח שליחותו אין דבריו קיימין וכו'

ק שם במשנה

ר משנה שם דף נ"ח ע"ב
ש המרדכי שם בשם ר"ב דאל"כ הוי ליה כמו מקדשה בגזל
ת טור מדברי התו' שם במשנה וכ"כ הרא"ש שם בפסקיו וש"פ
א שם בפסקי הרא"ש
ב ג"ז שם
ג המרדכי שם בשם תשובת רבי ידידיה
ד מעובדא דרבין חסידא וכו' שם דף ל"ט ע"א
ה לשון הרמב"ם בפ"ט מהא"ב ממימרא בנזיר דף י"ב ע"א וציינתיו ג"כ לעיל סעיף א'
ו מימרא דרבא שם
ז מסקנת הגמ' שם
ח ג"ז שם ונלמד ממשנה דף ע"ט ע"א
ט כמימרא דר' יוחנן דאמר אתי דבור ומבטל דבור שם דף נ"ט ע"א
י הרמב"ם וטור ונלמד ממשנה דלעיל
כ מרדכי דפ"ד דגיטין בשם רבינו שמחה דשייך בה תקנות עגונות וממזרות ושכן הוא שם בירושלמי
ל ג"ז מדברי הרמב"ם שם בפ"ט מהירושלמי (ריש פרקין) וכתב ה"ה ומפרש רבינו הוחזק כשעשתו שליח בעדים וביאר דבריו שהשליח הזה הודיע לאשה שהוא שליח איש פלוני ואם היה מנויו בעדים היא סומכת על השליחות וחזקה לראשון וכו'
מ כן פירש הר"ן הירושלמי
הגהות מרדכי בשם תשובה מהר"מ

סימן לו

א משנה קדושין דף מ"א ע"א
ב מימרא דרב יוסף וכלישנא בתרא
ג שם בגמ' דחיישינן שמא יראה דבר מגונה בה ותתגנה עליו ורחמנא אמר ואהבת לרעך כמוך אבל אשה בכל דהו ניחא לה כדאמר ריש לקיש טב למיתב טן דו וכו'
ד ל' הרמב"ם בפ"ב וכ' ה"ה אלו דברים פשוטים ומוסכמים חוץ ממ"ש בדין השטר
ה ה"ה שם בשם הרמב"ן
ו שם
ז נלמד מדין האיש שנתבאר לעיל סי' ל"ה סעיף ז' וציינתיו שם
ח ג"ז מדין האי' שם סעיף ח' וציינתיו שם

ט מרדכי בשם הקדוש מרדו' ברי' פ"ב דקידושין הביאו הב"י בס"ס דלעיל
י לדעת הרמב"ם והרא"ש
כ צייניתי לעיל סי' לה
ל משנ' קידושין דע"ח ע"א
מ בשם הרב נרבוני מפני שאפשר שקידושי אותו שגירש קדמו לקדושי כונס ולא חלו קדושי כונס הלכך צריך לקדשה אחר גירושי האחר
נ לשון הרמב"ם שם פ"ט ופשוט הוא
ס מימרא דרב ש"מ ממתניתין וכו' שם דנ"ב ע"א ממעשה בה' נשים שם במשנה דף נ' ע"ב
ע כן פירש הרא"ש שם עמה שהקשה שאין זה שום חידוש כיון שעשאתה שליח והי' נתרצית להיות שליח וכו' אע"פ שנעשית לה צרה ופירש רש"י דאשמועינן אפילו קבלה סתם וכו'
פ רמב"ם שם בפ"ד מבעיא דרב פפא ומאי דמסיק עלה שם בגמרא נדרים דף ו ע"ב וכ' ה"ה פירש רבינו בה מבואר ויש פירש אחר ולדברי הכל אם נתן כסף לשתיהן שתיהן מקודשת ודאית
צ טור בשם הרשב"א וכ"כ בתשובה גזרה שמא יבואו לומר שבקבלת הקידושין מתקדש' דומיא דקטנה
ק שם בשם אביו הרא"ש וכ"כ בתשובה כלל ל"ה וכ' שדברי' תמוהים הם וגזירה חדשה הוא לא מצינו דוגמתה בתלמוד וכ"כ בש' בעה"ג
ר שם בשם בע"ה בש' גאון
ש ה"ה בפ"ט בשם מ"כ מהא דאמר רב אין האשה עושה שליח לקבל גטה וכו' גיטין דס"ג ע"ב

סימן לז

א ל' הרמב"ם בפ"ט מה' אישות ממשנה קידושין דמ"א ע"א וכפי' רש"י שם
ב ממשנה כתובות דמ"ו ע"ב
ג כן משמע בכמה דוכתי ובירושלמי פ"ז דקידושין אה' אם ילדה אשתך נקבה וכו' משנה שם דס"ב ע"ב
ד ממשנה יבמות דקי"ב
ה ממשנה נדה דמ"ד ע"א
ו ג"ז שם ומבואר בכמה דוכתי ומה' בקידושין דע"ט ע"א

ז ג"ז שם ממשנה כתובות דמ"ג ע"ב
ח מהא כ' דרבינא לא ס"ל להא דרב ושמואל וכו' קידושין דע"ו ע"א ועיין לקמן סעיף י"א
ט כמימרא דרב וכדמוקי לה בגמרא שם דע"ט ע"א
י הרא"ש שם ממסקנת הגמ' שם וכרב
כ טור בשם הרמ"ה וכמ"ש טעמו לפי פי' שם
ל פשט בגמרא שם
מ משנה שם ד' מ"א ע"א
נ הרמב"ם בפ"ג מימרא דרבא אמר רב נחמן וכו' שם דף י"ט ע"א וכ"כ הרשב"א בתשובה סימן אלף רי"ט וכ"כ בסה"ד בשם תשו' מהר"מ ושכן עשה בבתו
ס מימר' דרב יהודה אמר רב ומסייע ליה ממתני' שם דף מ"א ע"א
ע משנה שם דף מ"ח ע"ב
פ טור בשם הרמב"ם וכ"כ ר' ירוחם בשמו
צ כעולא וכרבינא דלא ס"ל להא דרב ושמואל שם דף מ"ו ע"א
ק הרי"ף שם ובש' רבוותא קמאי כגון רב אחא משבת' ובה"ג ורבינו האי בתשובותיו וכ"כ הרמב"ם בפ"ג
ר טור בשם אביו הרא"ש והרבה מן הגדולים דסברי דלא פליגי הנך אמוראי אלא בחיישינן אם נתרצה האב אבל אי ברי לן דנתרצ' מיד כששמע לכ"ע הוי קדושין ושכן משמע כולה סוגיא שם
ש שם בש' ברמ"ה
ת מהא דרב ושמואל קדושין דף נ"ט ע"א
א שם וכתב הב"י שה' מדברי הרמ"ה ומלתא דסברא היא ובב"ח כתב שלמדו כך מעובדא דהנהו בי תרי דהוו שתו חמרא תותי ציפי וכו' דף מ"ה ע"א וכדלעיל בסי' ל"ה וציינתיו שם וא"כ ה"ה בקטנה
ב מימרא דרב הונא שם ע"ב
ג כמימרא דרב אסי דהא חש לה רב להא דרב אסי וכו' שם
ד מימר' דרב שמואל בר רב יצחק שם
ה טור בשם השאלתות
ו שם בשם התוספת מדברי אביו הרא"ש בפסקיו שם
ז משנה קידושין דף ס"ד ע"ב וכדמפרש בגמ' שם
ח טור בשם הרמ"ה וכ' הר"ן שכן משמע מדברי רש"י במה שפירש"י אהא דשויתיה שליח שעשאתו שליח לקדשה לכל הבא

ט ה"ה שם בפ"ט שכן העלו בב"ד של רבינו הלכה למעשה ושכ"כ הרמב"ן והרשב"א להחמיר וכ"כ הר"ן בפ"ב דקידושין ושכ"כ רב סעדי' גאון בתשובה וש"פ

י שם במשנה

כ שם במשנה וכר' יוסי

ל ג"ז שם במשנה וכר' יוסי

מ ברייתא שם דנ"ב ע"א

נ משנה וגמרא שם דס"ג ע"ב

ס הרמב"ם שם בפ"ט ומהטעם שכ' ה"ה שם שאפילו אחד נאמן להתירא לעצמו כ"ש האב נאמן ואפילו אחר שבגרה

ע שם במשנה

פ כדאמר רב אסי שם דתניא כוותיה ומפר' בגמרא משום דמרתת לשקר שמא האב יכחישו ויאמר לא את' קדשתיה וכת' הר"ן אע"ג שאין בדבר שבערוה פחות משנים התם הוא להוציאה מחזקתה אבל זה מעמידה בחזקתה אלא שאמר שנתקדש' לו

צ הרמב"ם שם

ק טור

ר שם במשנ'

ש ברייתא שם

ת הר"ן בשם הרשב"א כדאמרינן בשבויה כתובות דכ"ב ע"א

א שם בברייי'

ב שם ומפר' שם מפני שהי' מחפה עליו ופירש"י מתרצה בו ותכחיש את כל הבא לומר עוד אני הוא

ג ה"ה שם בפ' ג' בשם הרשב"א וכ"כ הר"ן בשמו מטעם שמן הספק אתה בא לאוסרה ולהוציאה מתחתיו אל תוציאנה

ד משנה שם דס"ד ע"א

ה הר"ן שם וכ"כ רי"ו

ו שם במשנה

ז הרשב"א בתשו' שאלה מעובדא דההיא איתתא וכו' כתובות דף כ"ב ע"א

סימן לח

א ל' הרמב"ם בפ"י מה' אישות ודבריו מבוארים במשנה וגמר' קידושין דס"א ע"א וע"ב

ב משנה שם וכר"מ וכפירש"י וכ"כ הרי"ף בהלכות וכן פסקו כל הפוסקים

ג ברייי' וכדמוקי לה שם בגמ' גיטין דע"ה ע"א וע"ב והא דלא כ' נמי תנאי בדבר א' ומעשה בדבר אחר כההיא סוגיא דגיטין י"ל דס"ל כדר"א דעביד אוקימתא אחריתי ה"ה שם

ד משנה ב"מ דף כ"ד ע"א ואמרו שם בגמרא דאתיא כר' מאיר וכמ"ש רש"י שם בקידושין שם במשנה דב"מ וברייי' שם בגיטין דע"ה ע"א וע"ב

ה הרמב"ם שם וכתב ה"ה שזה דעת כל הגאונים והכריחם לזה ל' המשנה שהם בעל מנת שהוא כמעכשיו ולא הזכירו כפילות התנאי ושכן עיקר

ו טור בשם ר"ח וכמ"ש אביו הרא"ש שם בפסקיו וכ"כ בתשובה בכלל ס"א בשם ר"י ור"ת וכ"כ הר"ן

ז ה"ה שם והר"ן בפ"ג דקידושין לדעת הרי"ף וקצת אחרונים דסברי דלא קי"ל כר"מ ומדינא לא בעינן תנאי כפול בשום מקום ובגיטין ובקידושין נמי אם לא כפל תנאו ולא נתקיים חוששין לה עיין בסימן קמ"ג סעיף י"ב שם מפורש הטעם

ח ברייתא כתובות דף כ"ז ע"א בב"מ דף צ"ד ע"א וכר' יהודה

ט שם וכמו שפירש הר"ן דצערא דגופא לא אתיהיב למחיל'

י משנה קידושין דף ס' ע"א וכפירש רש"י שם

כ כמימרא דר"ה שם הסכמת הפוסקים

ל שם

מ שם במשנה

נ הר"י בשם הר"מ הנרבוני

ס טור וזה פשוט דע"כ לא אמר ר"ה דחלו הקידושין למפרע אלא באומר על מנת דהוי כמעכשיו

ע לשון הרמב"ם ריש פ"ז מהלכות אישות ממשנה וגמרא שם דף סג ע"א וכפירוש רבינו שהאומר ע"מ שירצה ר"ל ע"מ שיאמר הן בבירור וכ"כ הרשב"א ושהיא מוכרח כן מתוספת ה"ה שם וכן פי' הר"ן

פ ג"ז שם משנה וגמרא שם

צ הראב"ד שם בהשגות לתירוצי' בתרא דשמעת'

ק טור בשם אביו הרא"ש וכ"כ ה"ה בשם הרמב"ן

ר טור בשם הרמ"ה וכ"כ ה"ה בשם הרמב"ן והרשב"א מטע' שכל התנאי שלא נקבע להם זמן סתמן לעולם

ש פשוט בגמ' שם ע"ב

ת ה"ה שם בשם הרמב"ן והרשב"א

א ג"ז שם בשמם

ב משנה וגמ' שם
ג משנה שם דף ס"ג ע"א וכדמפר' לה ר"ל שם בגמ'
ד כאוקמת' דגמ' שם דף ס' ע"ב
ה כתנא דמתני' דס"ל הכי וכדדייק רבא שם דס"ג ע"א
ו משנה שם ד"ס ע"א
ז שם בגמ' ע"ב
ח תוספתא הביאה הרא"ש בפסקיו
ט שם בתוספתא שמא עשו קנוניא פיר' והוי קידושי ספק
י ג"ז שם:
כ ל' הרמב"ם בפ"ז מה"א וכן הסכים הרא"ש והביאם הטור
ל משנה שם ד"ס ע"א
מ שם בגמ' ע"ב
קאי אחלוקה דלעיל אמר לה ע"מ שאראך ולע"ד צ"ע במ"ש לקמן סעיף ל"ה באומר ע"מ שאתן לך וכו' שבעל נפש יחוש לעצמן וכו' ע"ש (ויש לחלק דבאו' ע"מ שאתן לך אע"פ שלא נתן לך כשתבעתו י"ל עדיין היא רוצה לקיים תנאו אך אשתמוטי הוא דאשתמיט להשתכר עוד במעות זה שבידה משא"כ באות ע"מ שאראך מיד שתבעתו ולא הראה לה אז ממ"נ אם יש לו ולא הראה לה הוי כאומר שאין דעתו לקיים התנאי ואם אין לו אין לה להמתין ולהתעגן עד שירויח דאדעת' דהכי לא נתקדש' לו כן נלע"ד
נ משנה שם
ס שם בגמ'
ע שם במשנה
פ שם במשנה וכדמפר' שם בגמר'
צ ל' הרמב"ם שם מאבעייא בגמ' שם דף ס"א ע"א ונפשטה דלהקדש מדמי' לה דאמר לה אנא טרחנא זרעא ומייתינא
ק ה"ה שם בשם הרשב"א וכ"כ הר"ן בשמו משום דלצורך השדה ותיקונו הוא
ר ג"ז ה"ה שם בשם הרשב"א
ש משנה שם דף מ"ח ע"ב וכת"ק
ת משנה שם דף מ"ט ע"ב
א שם במשנה דף מ"ח ע"ב
ב הטור וכן כ' הרשב"א בתשו' שאלו ראתה אותו וקבלתו סברה וקבל'
ג שם במשנה

ד אוקימתא דרבא וכו' לפלוגתא דת"ק ר"ש במתני' וידוע דהלכה כת"ק

ה שם במשנ'

ו ל' הרמב"ם שם פ"ח

ז בשם הרמ"ה ור' ירוחם בשם הרא"ש (כך מצאתי מוגה)

ח משנה שם

ט הרמב"ם שם מברייתא שם דף מ"ט ע"א וכר"י דס"ל דר' יהודה בתרתי פליג

י טור ס"ל דבחדא פליג

כ שם בגמ'

ל הרמב"ם שם וכחזקי' דאמר הלכת' דהוה רביה דר' יוחנן וכפיר' הרי"ף

מ שם בפסקיו כ' ספרי וסיפרא

נ ג"ז שם מהא דבגמ' שם ע"ב אמרו ואפי' במסכת כלה וכפיר' הערוך בשם ר"ח שמתעסקים בה ת"ח שרוצים לדרוש בכלה דאלול או בכלה דאדר

ס שם בגמרא

ע טור וכפירש"י שם

פ שם בגמ'

צ שם

ק שם

ר שם

ש וסיים שם הרמב"ם ומשיהרהר לעבוד בלבו נעשה רשע שנא' פן יפתה לבבכם וכתיב למען תפוש את בני ישראל בלבם

ת הרמב"ם שם מהתוספת'

א ג"ז שם ספ"ז ממה שאמרו והלכתא תוך כדי דבור כדבור דמי חוץ מעכו"ם וקדושין נדרים דף פ"ז ב"ב דף קכ"ט ע"ב

ב ג"ז שם ממשמעות הגמ' כתובות ריש דף ע"ג לא תימא וכו' משמע שאם מחל תנאי הויא מחילתו מחילה וס"ל אפילו שלא בעדים לפי שלא הזכירו באותה סוגיא עדים

ג מימרא דרב כהנא משמיה דעולא שם דף ע"ד ע"א

ד כמימרא דרב שם סוף דף ע"ב ולפירושו כנס כניסת נישואין אע"פ שלא נבעלה

ה טור בשם הר"מ הנרבונו כ"כ ר' ירוחם בשמו

ו יתבאר בסימן נ"ו

ז שם בשם תשו' הרא"ש כלל ל"ה

ח מהא דרב ושמואל קידושין דנ"ט ע"א

ט ב"י בשם תשובת הרא"ש כלל מ"ז סי' ד' ופיר' שם מפני שאין האשה מתקדשת אלא לדעתה משא"כ בגט שהוא בעל כרחה שיכול לבטל וכדלקמן סי' ק"מ

י ל' הרמב"ם שם בפ"ז מבעיא דר' אבא וכו' גיטין דף פ"ב ע"ב מדקאמר התם את"ל איתא לדרב אבא וכו' ומפרש רבינו אם תמצי לומר דאיתא לספק' ולבעיא דר' אבא וכו' ה"ה שם

כ שם ופ' ה"ה שנתבאר שם בגמ' ובה' דבעל מנת אפילו רבנן מודו דהוי גט וה"ה לקדושין שהיא מקודשת

פיר' שהאחד מסופק וכן היא בר"ן

סימן לט

א משנה כתובות דף ע"ב ע"ג וכדמפר' רבי יוחנן וכו' שם

ב כדמפר' רב אשי שם

ג הר"ן שם מפני שדרך רוב בני אדם להקפיד בהם ועיין בי"ד סי' רל"ד איזה הם

ד ירושלמי כתבוהו הרי"ף והרא"ש שם וכ"כ הטור והרמב"ם בפ"ז

ה ר"ן שם מהירושלמי שם

ו ברייתא שם דע"ד ע"ב וכרבי מאיר דאמר אדם רוצה שתתבזה אשתו בב"ד

ז כרבא שם דלא מחלק בזה לדעת הרמב"ם שם בפ"ז שלא חילק בזה

ח טור מדברי אביו הרא"ש שם

ט הר"ן בשם הרמב"ן דמספקי' ליה שמא הלכה כרבא שמחלק בין אשה חשובה וכו' שם דע"ה ע"ב

י לשון הרמב"ם שם ממשנה וגמרא שציינתי ברי' סעיף א'

כ שם במשנה מבוארים בבכורות פ"י ופ"ז וברמב"ם פ"ו ופ"ז מה' ביאת מקדש

ל ברייתא כתובות דע"ה ע"א

מ מימרא דאמוראי ובריייתות שם

נ שם בברייתא וכדמפרש שם בגמ'

ס כאוקימתא דרבא דתנא ספוקי מספקא ליה גבי ממונא לקולא וגבי אסורה לחומרא שם דע"ה ע"ב

ע כברייתא קמייתא דאתי' כר"א וכתירוצא דרבא שם דע"ד ע"א

פ בריי' שם דע"ה ע"א וכדמפרש שם בגמ' דאשה בכל דהו ניחא לה

צ טור אעפ"י שבב"י תמה מחבר על הטור שפסק דין זה וסיים דלא ככל הנך רבוואתא מ"מ בספרו בדק הבית חזר מזה וכתב אבל אומר שלא יהא שפיר דייקינן הלשון לומר

שאינו מקפיד בה אלא שלא יהיו בה אח"כ ולענ"ד יש להביא ראייה ממשנה נדרים דף ס' ע"א עד שיהא עד שיצא וק"ל והרב ב"ח כתב ענין אחר ע"ש

סימן מ

א משנה קידושין דנ"ח ע"ב
ב כרב ושמואל שם דכ"ט ע"א
ג כר' יוחנן שם
ד שם במשנה
ה ל' הרמב"ם שם בפ"ז מה"א
ו כ"כ ה"ה בשם הרמב"ן ושכן הוא בירושלמי ושכן נראה דעת הרמב"ם
ז ג"ז שם בשם רשב"א וכ' הטור שלזה הסכים הרא"ש
ח ג"ז שם ממשנה שם
ט כו' דמספקת ליה אי תנאה הוא אי חזרה הוא וכו' שם דף נ"ט ע"ב
י ג"ז שם ממימרא דאביי שם וכעולא וכר' אסי משמיה דרבי יוחנן שם ד"ס ע"א וכדמפרש טעמא בגמ' שם שכל אחד מצא מקום זמן פנוי לקידושין ותופסו כולן לאוסר' וכדע' ר"מ והרי"ף
כ משנה שם דף ס"ב ע"א
ל שם בגמ'
מ כשמואל דמספקא ליה אי קידושין תפסי ביבמה אי לא ואמר בעניותינו צריכה גט יבמות דף ל"ב ע"ב ומוקי למתני' דהכא דתנן אינה מקודשת כר"ע דאמר אין קידושין תופסין בחייבי לאוין
נ בעיא דרבי אושעיא קידושין דף ס"ב ע"ג דמספקא ליה אי אמרי' מגו דתפסי קידושין השתא תפסי נמי לאחר כן ולא נפשטא
ס מימרא דר' אושעיא שם
ע שם במשנה
פ שם בפ"ז וכר' חנינא שם וכמו שהעמידוה שם בלשון אחרון כשהוכר עוברה ודברי הכל
צ ל' רמב"ם שם

סימן מא

א ממשנה מעשה בה' נשים קידושין ד"ל ע"ב

ב משנה שם ע"א
ג שם במשנה דהלכות נשים
ד שם במשנה
ה כאביי שם דף נ"א ע"ב דקי"ל כוותיה דקידושין שאין נמסרין לביאה כגון שקידש אחת משתי אחיות ולא פי' איזו מהן דאין יכול לישא אחת מהן דשמא זו היא אחות אשתו הוו קידושין
ו שם במשנה דמעשה בה' נשי' כאוקימתא דאביי שם
ז טור בשם הרי"ף וכרב נחמן דאמר את וחמור קנה דקי"ל הלכתא כוותיה
ח שם בשם בה"ג כ"כ הרמב"ם בפ"ט כאוקימתא אליבא דאביי שם דמוקי למתני' דאמר הראוי לביאה וכולי דלענין קדושין מודה רב נחמן כיון שהוא מקדשן במלה אחת ולא נחלק דבורו וכיון שאין האחיות מקודשת אף האחרות אינם מקודשות
ט מדברי הרמב"ם שם
י דברי עצמו ולחומ' וכמ"ש בסעיף דלעיל

סימן מב

א מסקנת הגמרא מדתנן האשה נקנית ריש קידושין ע"ב
ב כמר בר רב אשי ב"ב דף מ"ח ע"ב
ג טור בשם הרמב"ם בריש פ"ד מה' אישות וכמ"ש ה"ה שם הרי הוא יכול לגרשה בעל כרחה וכ' שכן הכריע הרשב"א
ד שם בשם הרי"ף ובעה"ע
ה מימרא דרב נחמן וכו' וכן אמרו משמיה דרב וכו' קידושין דף ס"ה ע"א וע"ב וכ"פ הרי"ף והרא"ש והרמב"ם שם
ו מפלוגתא דרב כהנא ורב פפא שם ע"ב ולא אפסיקא הלכה כמי
ז הרשב"א בספ"ח דגיטין וכ"פ הר"ן בשמו פ"ז דגיטין וה"ה שם בפ"ג והריב"ש בסימן רס"ו
ח ממשמעות הגמ' סנהדרין דכ"ט
ט ל' הרמב"ם שם פ"ד כמימרא דרב ששת וגו' שם דף ס"ז ע"ב ואף רב נחמן מודה בפסולי עדות דאורייתא כמ"ש התוס' שם ופשוט בגמרא שם דף כ"ח ע"א
י כ' ה"ה שהוא מבואר בדברי קצת הגאונים ז"ל שדנין בהן להחמיר
כ ה"ה שם

ל וביאר שם שמא יאמרו החזיר גרושתו מן הארוסין אחר שנתארסה לאחר וציינתיו לעיל בסי' ל"א סעיף ד'

סימן מג

א ל' הטור ממשנה יבמות דף צ"ו ע"ב וממימרא דרמי בר חמא שם דף קי"ב ע"ב ציינתיו לעיל סי' א' סעיף ג'

ב משנה קידושין דף נ' ע"ב

ג בריי' כתובות דף מ"ג ע"ב וכחכמים וכמ"ש הרא"ש שם דהן הן עידי ייחוד הן הן עידי ביאה

ד פיר' הרא"ש כדמסיק אדעתיה דלמא קדושי קטנות לאו כלום הוא וגמר ובעל לשם קידושין דקי"ל דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות

ה משנה שם דף נ' ע"א

ו כדאמר ר' הונא שם

סימן מד

א ל' הטור ממשנ' בגמ' יבמות דף קי"ב ע"ב

ב רמב"ם בפ"ד מה' אישות

והא דלא חיישינן הכא שמא יאמרו גירש זה ונשא זה ונמצא מחזיר גרושתו כדאמר לעיל סי' מ"ב סעיף ה' דשאני חרש שאין לו קידושין ולא גירושין דבר תורה וכו' שאפילו יאמרו כן אינו עובר באיסור תורה ואין לנו להוסיף בגזירות של דבריהם ה"ה שם

ג ממימרא דרמי בר חמא שם

ד ג"ז שם מבריי' עירובין דס"ה ע"א

ה שם מברייתי'

ו כ' ה"ה מפני שהוא בעריות החמורות כ' רבינו ומתיישבין וכו'

ז ג"ז שם דאע"ג דהוא מחייבי לאוין הא קי"ל דקידושין תופסין בחייבי לאוין כמ"ש לעיל סי' י"ח

ח ממשנה איילונית אין לה כתובה כתובות ד"ק ע"ב וממשנה משום איילונית לא יחזיר גיטין דמ"ו ע"ב דמשמע דגיטא בעי

ט תו' ריש יבמות ע"ב וכ"כ הרא"ש שם

י ג"ז שם כר' יוסי בבריי' שם דף פ"ב ע"א וכ"כ הרי"ף

כ ג"ז שם ממשנה קדושין דס"ו ע"ב

ל מימרא דאביי שם ריש דף ס"ח
מ כיון שאינה ראויה לביאה ולא לחופה (כדלקמן ריש סי' ס"א אין ראוי לקדשה וי"מ שטעמו כאן שמא יגע בבשרה ה"ה
נ שם ממשנה דקדושין
ס כשמואל דמספקא ליה יבמות דצ"ח ע"ב
ע שם ממשנה דקדושין
פ פשוט בגמרא יבמות דמ"ה ע"א וע"ב
צ שם מבריי' יבמות דף מ"ז ע"ב
ק ה"ה שם
ר טור מעובדא לפני רבי יהודאי ומר רב שמואל ריש כלה
ש ג"ז שם ברמב"ם וכהדר ביה רבה בר רב הונא וכו' גיטין דף מ"ג ע"א וכפירושו מקודשת אבל אינה כאשת איש שהרי אין בה מיתה
ת כרב חסדא דמספק' ליה איזה קידושין חלים שם וע"ש
א ל' הטור

סימן מה

א למימרא דרב פפא קידושין דף נ' ע"ב
ב כגירסת הרי"ף והגאונים דגרסי לא צריכא דרובא מסבלי והדר מקדשי וכו' וכ"כ הטור בשם ר"ת וכ"כ התוספת שם בשמו
ג שם דף ט' ע"ג
ד כדאסיק רב אסי שם
ה כדעת הרמב"ם בפ"ט כגירסת הרי"ף והגאונים כמ"ש לעיל בסעיף א' וכ"כ הטור
ו שם בגמרא
ז רמב"ם וטור

סימן מו

א ל' הטור ממשנה גיטין דף פ"ח ע"ב ומה שאמרו במשנה הרי זו מקודשת פירוש בחזקת ספק מקודשת וכ"נ מדברי הרמב"ם פכ"ט
ב ממימרא דרב אשי שם דף פט ע"ב
ג ממימר' דעולא שם ע"א
ד כדמקשי שם בגמרא וכדמפרש רב פפא שם

ה ל' הרמב"ם שם ממימרא דרב שם ומלשון הגמרא שם כן הוא שם
ו ג"ז שם ממשנה דפ"ת ע"ב וגמרא
ז מעובדא דההיא וכו' לקמיה דאביי וכו' שם דפ"ט ע"א
ח מעובד' דההיא כו' לקמיה דרבא שם ע"ב
ט שם ממימר' דרב זביד דס"ל דפליג עלה דרבא בר רב הונא וכפירושו במקום אמתלאה במקום הוכחה שם אמתלא אמיתית
י שם מהא דשלחו מבי רב לשמואל וכו' וכדמפרש בגמ' שם
כ מימרא דרב הונא שם
ל טור ופשוט הוא וכמו שפירש שם כיון שמצריכין אותה גט מראשון הרי היא בחזקת שהיתה אשתו ונמצ' שבא עליה השני בזנות ואסורה עליו עולמית
מ לשון הרמב"ם שם כאמימר דאיפסק' הלכתא כוותיה שם ריש ר"צ
נ משנה וכדמפ' בגמרא שם דפ"ח ע"ב
ס מימר' דרב אשי שם ובריייתא שם דפ"ט ע"א
ע שם בברייית'

סימן מז

א ברייתא כתובות דכ"ב ע"ב וכדאמר לה רב אשי שם דכ"ב ע"א
ב שם בגמ'
ג שם ברייית'
ד טור מדברי התו' שם ופירש דאפשר דקרוב לה הוי והני טועים לומר קרוב לו דעבידי אינשי דטועים בקרוב לו אלא אפילו אמרו הב' שמעולם וכו' תצא
ה כאוקימתא דרב ששת שם דף כ"ב ע"ב
ו ברייתא שם וכדתרגמ' אביי דכ"ג ע"א וכמ"ש התו' שם
ז ברייתי' שם דף כ"ב ע"א
ח טור בהתו' ואביו הרא"ש בפסקי וכ"כ הר"ן שם
ט ממימר' דרבא וכו' שם ותניא כוותיה
י הרמב"ם שם ספ"ט
כ הר"ן בשם הרא"ה ב"י

סימן מח

א משנה קדושין דס"ה ע"א
ב שם במשנה
ג שם במשנה
ד שם במשנה
ה מסקנא הגמ' שם
ו כר' נחמן אמר שמואל שם
ז מימרא דשמואל ושאר אמוראי שם
ח טור בשם ר"ת והביאו התו' גיטין דפ"ט ע"ב ואביו הרא"ש שם בפסקיו
) מבואר במ"ש בסי' י"ז סעיף ב' דהאשה שנתקדשה בפני בעלה הוי קידושין

סימן מט

א משנה יבמות דף קי"ח ע"ב כאוקימת' דגמ' שם
פירוש כגון שכתב לארוסתו ולא הזכיר שמה או שהיו שמותיהן שוות או שקנו מידו והלכו לה'
ב כר"ע שם במשנה דקי"ל הלכה כר"ע מחבריו ור' טרפון חבירו
ג פירש"י דאיסורא דרבנן קא עבד וכמ"ש לעיל בסי' ל"ג
ד מסקנת הגמ' ב"ב דקכ"ט ע"א ובכמה דוכתי
ה מימרא דרב יהודה וכו' קדושין ד"ו ע"ב וכפי' רש"י שם

סימן נ

א ברייתא ב"ב דף קמ"ה ע"א כאוקימת' דגמרא שם וכר' יהודה הנשיא דסבר קדושין לטבועין (פירוש לחלוטין) ניתנו וכדפסק אמימר שם
ב ל' הרמב"ם פ"י מה' זכייה ומתנה
ג מאוקימתא דרב נחמן בר יצחק כתובות דף ע"ו ע"ב
ד ה"ה שם בשם הרמב"ן בשם גאון
ה הגהת מרדכי דקידושין וכן פירש"י שם בכתובות
ו במימרא דשמואל דהלכת' כוותיה בדיני קידושין דף מ"ז ע"ב ובכמה דוכתי
ז ג"ז שם ברמב"ם מהא דיתיב רבין סבא וכו' ב"ב דף ק"י ע"ב וכדעת רבו הרב אבן מיגאש דהא דרבין בין אכל בין לא אכל ואדחי' מתני' מקמיה הא דרבין וכו' ה"ה שם פי' דלהוצאה ניתנו לכך חשובים כדברים העשוים לבלות ב"י

ח וכ"כ הר"ן ונ"י בשם הריטב"א והרשב"א בתשובה והרמב"ן דרבין לפרושי מתני' אתא וכו' וכ"כ הר"ן והרי"ף והרא"ש

ט מהא דיתיב רבין וכו' שם

י מימרא דרב הונא בריה דרב יהושע שם

כ שם בשם רבותיו שהורו כך וכתב ה"ה אין בזה ראיה

ל הרשב"א בתשובה

מ טור בשם תשובת אביו הרא"ש כלל ל"ה סימן א'

נ הרשב"א בתשו'

ס מהר"י קולן בשורש ק"א

ע שם בתשובת הרשב"א ומבואר שם כגון משחק בקוביא אע"פ שאבי הבת היה יודע זה בתחלה אלא שאח"כ החזיק בהן הרבה ואין לו אומנות אחרת אלא זו והביאו הב"י

פ מדברי הרמב"ם בשם חכמי ספרד כפי"א מה' מכירה אך מה דאיתא שם שאחד שחייב עצמו קניין וכו' כתב כאן ומתנה וכו' דמאחר שמניחין אותם ביד שליש כמ"ש בסוף הסעיף סגי בתנאי בלא קנין כמ"ש הרמ"א בח"מ סי' ר"ז סעיף ט"ז

צ כן מצאתי מוגה' בש"ע של א"מ ז"ל (מ"ש דמשמע דאפילו נכתבו אלא שעדיין לא נמסרו יכול לחזור

ק טור מדברי אביו הרא"ש בפסקיו אמימרא דרבא א"ר נחמן וכו' והניח לה משכון עליו וכו' קידושין דף ח' ע"א

סימן נא

א ל' הרמב"ם בפכ"ג מה' אישות ממימר' דרב גידל אמר רב וכו' כתובות דף ק"ב ע"ב

ב ג"ז בפ"ו מה' זכיה ומתנה ולפי פירושו אהא דלא ניתן ליכתב האמור שם בכתובות אין כתובתן עושה שטר לגבות מן המשועבדים

ג ג"ז שם בפכ"ג מה"א מהירושלמי והביאו ג"כ הרי"ף

ד ג"ז מהירושלמי וכ"פ הרי"ף בתשובה
וע' בי"ד סימן רל"ח סעיף י"ב)

סימן נב

א ל' הרמב"ם פכ"ג מה' אישות ממשנה כתובות דק"ח וק"ט וכאדמון דאיפסקא הלכתא כוותיה שם בגמרא דק"ט ע"א

ב כפירושו אפשט לו הרגל שהלך למדינה אחרת

ג כפירש השני שבפירש רש"י שם
ד דס"ל דאיפסקא הלכה כתנא דמתני' דאמר דמודה אדמון בפסק על עצמה וכ"כ הרי"ף
ה ברייתא שם

סימן נג

א ל' הרמב"ם בפכ"ג מה' אישות ממשנה כתובות דס"ו ע"א
ב מהירושלמי שם וכ"כ הרי"ף בהלכות
ג שם במשנה
ד ברייתא שם ע"ב ועיין בתה"ד סימן שי"ז דין אחד שנתן מתנות לבתו ולחתנו יותר משקצב לו רוצה שישלמו לו וכו'
ה טור בשם רב האי גאון וכתבו אביו הרא"ש שם והר"ן
ו שם בשם גאון
ז ג"ז שם בשם גאון וכ"כ שם בפסקי הרא"ש
שו"ם שפיירא ורמייזא מגנצא)

סימן נד

א משנה כתובות דמ"ט ע"ב
ב תוס' וכ"כ הרא"ש שם והר"ן והרמב"ם בפ"כ מה"א דמצוה לקיים דברי המת ואפילו בבריא
ג כאוקימתא דגמרא אליבא דר"מ דפסק רבא משמיה דרב נחמן הלכתא כוותיה וכמ"ש הרי"ף והרא"ש דקי"ל כרב נחמן בדיני וכ"פ הרמב"ם שם

סימן נה

א ל' הרמב"ם בפ' י' מה' אישות וכתב ה"ה שזה מבואר בהרבה מקומות והראיה מנהג יהודה שמייחדין אותם קודם החופה ואם היתה אסורה לו מן התורה לא היה מותרת להתייחד עמה
ב מבואר בירושלמי
ג אבעיא אי ביאה נשואין עושה או אירוסין ולא נפשטא בהדיא ומשמע דאביי ורבא ס"ל דאירוסין עושה קידושין דף י' ע"א
ד מסקנת הגמרא יבמות דף כ"ה ע"ב וכפירש הרי"ף שם בהל'
ה ג"ז שם מברייתא מברכין ברכת חתנים וכו' כתובות דף ז' ע"ב

ו שם וכ' ה"ה שזה פשוט שאע"פ שצריכה ברכה אינה מעכבות וחופה ראויה היא
ז ג"ז שם בפי"ט כ"כ הטור בשם הרי"ף מימרות דרב חסדא ורב יוסי שם דף נ"ג ע"ב וכ' ה"ה ומפרש רבינו כפירש הנגיד שהשאלה הוא אם יש לה מזונות מן הארוס תכף שנתארסה כיון שמפסדה מזונות מן האחין מחמת אירוסיה והעלה שיש לה
ח ברייתא שם ע"א פיר' אבל אם רוצה ליטמאה אינה מוזהרת מליטמא דבני אהרן כתיב ולא בנות אהרן
ט שם דף מ"ז ע"ב
י ל' הרמב"ם בפ"י מה' אישות ממשנה כתובות דף נ"ד ע"ב וכר"א בן עזריה וכמסקנת הגמ' הלכה למעשה שם דף נ"ו ע"א וכתב הכ"מ בשם הרא"ש שנראה שהוא מפרש שלא כתב אלא ע"מ לכנסה שהכתובה אינה כלום כל זמן שלא כנסה ומנה או ק"ק כמלוה ע"פ ומיהו מהני כתובה דאית לה כתובה וכו' וכ"כ ה"ה בשם רב שרירא גאון והרב בעה"ט דאינו גובה אלא מבני חרי ממה שאמרו שם דף מ"ג ע"ב מיגב' מאימת גביה וכו'
כ מדאבעיא להו אי אית לה כתובה לארוסה ולא אפשטה שם דף פ"ט ע"ב וב"מ דף י"ז ע"ב
ל משנה כתובות דף מ"ג וכת"ק

סימן נו

א ל' הרמב"ם בפ"י מה' אישות ממשנה וגמ' כתובות דף נ"ז ע"א
ב ברייתא שם ע"ב
ג שם בבריית' וכדמפרש רב פפא שם
ד וכ"כ טור בשם הרמ"ה ואביו הרא"ש
ה שם במשנה דלעיל
ו שם במשנה
ז מסקנת הגמ' שם דף ב' ע"א
ח שם
ט בריי' שם דף נ"ז ע"ב
י כן מפורש בירושל' פי' שאין האב מוח'
כ ממימרא דר' אבא בן לוי שם ומהא דאמר רב יהודה וכו' אסור לאדם שקידש בתו קטנה קידושין דף מ"א ע"א דאפי' קידושין אסור

סימן נז

א ל' הרמב"ם ריש פכ"ב מה' אישות ומבואר בהרב' מקומות
ב ממשנ' גמרא כתובות דף מ"ט ע"ב
פירוש בחצר דידה או של שניהם או של אחרי' דאלו חצר דיד' סתמא לנשואין כאוקימת' דרב אשי שם וכ' ה"ה שזה מבואר בדבריו וכו' וכמ"ש הרמ"א משמו
ג כתב ה"ה זה ברור שאשתו ארוס' אם מתה אינו יורש' וציינתיו לעיל סימן נ"ה

סימן נח

א ל' הרמב"ם ריש פ' כ' מה' אישות ממשנה שם דף ס"ז ע"ד ומהא דילפי' בגמ' מפסוק ואת בנותיכם תתנו לנו כתובות דף נ"ב ע"ב
ב מהא דפרנסה שמין באב שם דף ב' ע"ב
ג שם במשנה

סימן נט

א לשון הרמב"ם בפ"ו מה' זכייה ומתנה ממימרא דר' חנינא ב"ב דף קמ"ד ע"א ולענ"ד נשמט מהעת' תיבת לבתולה כי כן הוא שם ברמב"ם המשיא בנו גדול לבתול' וכן הוא שם בגמ' ובכל הפוסקים וכ"כ בב"י וכבר הגיה רמ"א ע"ז בשם י"א
ב הוסיף המחבר תיבת זכר ולבאר מ"ש הטור כפירוש שאפי' השיא הבת קודם לו וכמ"ש אביו הרא"ש ז"ל
ג עובד' דרב אשי שם
ד ברייתי' שם וכדמפרש לה שם בגמ'
ה פשוט בגמ' שם
ו בעיא שם וסלק' בתיקו ומספיק' לא נוצי' ממון מחזקת בעליו
ז ג"ז מבעי' שם וסלקא בתיקו

סימן ס

א משנה ובריי' ב"ב דף קמ"ד ע"ב
עיין בטור שהאריך בזה

סימן סא

א ל' הרמב"ם בפ"י מה' אישות ממשנה כתובות דף מ"א ע"ב וכדמפרש בגמ' שם וכמה שאמרו חופה גומרת קדושין דף ה' ע"א וע"ב וכפירש"י שהם בעי' ונפשט'

ב אם תמצא לומר דחופ' קונה כתובות דף נ"ו ע"א

ג בעיא שם ולא נפשט' וכ' ה"ה וכתוב בהלכות הלכך אינו קונה ודעת רבינו שה"ה לכל דבר שאין חופת נדה קונה לא ליורש' ולא ליטמא לה וכן דעת מקצת הגאוני'

ד הרא"ש שם בפסקיו והביא' הטור דסובר שהאבעי' לא היתה אלא לענין תוס' כתוב' וכ"כ הר"ן וכתב ג"כ ה"ה שם דעת החולקין

ה הר"ן בריש כתובות לפי מה שאנו נוהגים לעשות חופה בלא ייחוד ומוקי לאבעיא דכנס' נדה בשהי' החתן סובר שהיא טהורה וכו'

סימן סב

א ל' הרמב"ם בפ"י מה' אישות מברייתי' כתובות דף ז' ע"ב ונוסח הברכות מפורשים שם

ב כתב ה"ה פי' שאין היין מעכב ופשוט הוא

ג טור בשם רבינו ניסים הביאו אביו הרא"ש בפסקיו שם (ולעיל בסימן ל"ד גבי ברכת אירוסין כתב המחבר אין שם יין או שכר מברך בפני עצמה והטעם דמעכב יותר בברכת נשואים משום דבעינן דוקא שבע' ברכות כן כתב הב"ש ועיין בנ"צ ובח"מ)

ד לשון הרמב"ם בפ' הנזכר וכתב ה"ה דבר ברור הוא ויש לו סמך בפ"ק דמ"ק וכו' ומיעקב אבינו

ה שם במ"ק דף ח' ע"ב מימר' דרב יהוד' אמר שמואל וכו' וכתבו התו' שבירושלמי דריש לה מדכתי' מלא שבוע זאת וגו'

ו טור בשם אביו הרא"ש הלכה למעשה בתשוב' כלל כ"ו

וכ"כ הרשב"א מטעם להפריש בחתונת' שיהא ניכר וב"י הביאו ע"ש

ז ל' הרמב"ם בפ' הנזכר ממימר' דר' יצחק וכו' כתובות דף ח' ע"א

ח לאפוקי עבד וקטן ממסקנת הגמ' ברכות דף מ"ז ע"ב

ט טור וכ"כ אביו הרא"ש בפסקיו שם וכ"כ הר"ן ושכ"נ מדברי הרמב"ם

י ל' הרמב"ם בפ"ב מהלכו' ברכו' ממימרא דר"ה וכו' כתובות דף ז' ע"א

כ שם

ל מהא דרב אשי איקלע וכו' שם

מ שם

נ טור וכפרש"י שם
ס שם וכ"כ התו' והרא"ש שם
ע שם ושם
פ שם בשם התוס' גבי בני חבור' שקידש עליו היום פסחים דף קב ע"א וכ"כ הרא"ש שם וכתב שכן נוהגים באשכנז וצרפת
צ שם בשם מנהג ספרד שכ"כ התו' שם בשם ר' משולם
ק כ"כ התו' שם דרגילין זה בלא זה כדאמרי בכתובות דף ז' ע"ב מברכין ברכת חתנים בבית חתנים וברכת אירוסין בבית אירוסין
ר טור בשם אביו הרא"ש
ש שם
ת שם בשם ר' יחיאל בשם מר הר"ר יהודא
א כלבו
ב שם בשם הר"ר טוביה
ג מימרא דרב פפא כתובות דף ח ע"א
ד שם
ה מימרא דרב פפי משמי' דרבא שם
ו טור בשם ספר המצוה

סימן סג

א מסקנ' הגמ' כתובות דף ז' ע"א
ב מסקנת הגמ' נדה דף ס"ה ע"ב
ג כפירש"י שם וכ"כ הרא"ש שם והר"ן בפ"ב דשבועות ושכן מוכח בירושלמי וכן דעת הראב"ד בהשג' דפ"ה מהא"ב והרשב"א בת"ה
ד שם בגמ' וכפי' הרא"ש שם וש"פ
ה הרא"ש שם בפסקיו אמימר' דרב ושמואל וכ"כ הרשב"א בת"ה וש"פ
ו טור וכ"כ הרשב"א בת"ה והרא"ש שם בשם רב האי והרמב"ם בפי"א מהא"ב
ז שם וכ"כ הגהת מיי' וכ"כ בסה"ת
ח שם בפסקי הרא"ש בשם הראב"ד בפירוש דברי רב האי
ט טור בשם בה"ג וכתב' הרא"ש בפ"ק דכתובות וכתב שאפשר שהגאונים תקנו) וכתב מהרש"ל דלא נהגינן לברך ברכה זו

סימן סד

א מסקנת הגמ' כתובות דף ז' ע"ב

ב טור וכ"כ הרמב"ם בפ"ה מה' אישות שהוא מפור' בתוספתא ובפרקי ר"א בפי"ג החתן דומה למלך מה מלך אינו עושה מלאכה ואינו יוצא יחידי לשוק כך החתן

ג שם ושם דס"ל דהני תרי לישנא שם סוף ע"א לא פליג וכמ"ש ה"ה שם ושכן דעת הרמב"ן והביאם הב"י ס"ס ס"ב

ד ה"ה שם בשם הרשב"א דס"ל דפליגי אהדדי ונקטינן כלישנא בתרא וכ"כ הר"ן שם אלו השני דעות וכ' שנהגו כדעת הי"א

ה הרמב"ם שם בפ"י וכ"כ ת"ה בשם הרמב"ן ושכ"כ הרב ן' מיגש חדא דאמרו חיישינן שמא ישחט בן עוף שם דף ה' ע"א

ו טור בשם אביו הרא"ש ממסקנת הגמ' דמותר לבעול בתחלה בשבת וכמ"ש הר"ן טעמם מתירין

ז שם דף ג' ע"א

ח משנה ריש כתובו'

ט שם במשנה וכמפר' טעמ' בברייתא שם דף ה' ע"א

י טור בשם ה"ר אפרים וכ"כ ה"ה שם בשם הרב אבן מיגש ושכן העיד בשם הרי"ף ושכ"כ הרשב"א והרמב"ן דקי"ל עולה עמו ואינה יורדת עמו

כ שם וכ"כ הרמב"ם שם מהירושלמי פ"ק דשבת

ל משנה וגמ' מ"ק דף ח' ע"ב ונתבאר בא"ח סי' תקמ"ו ע"ש

סימן סה

א מימרות דאמוראי כתובות דף מ"ז ע"ב

ב ברייי' שם וכב"ה

ג שם

ד מברייי' שם

ה מסקנת הגמ' שם

ו בשם אביו הרא"ש דאל"כ מי יעיד עלי' שיצתה בהינומ' וראש' פרוע'

ז ממימר' דרב יצחק ב"ב דף ס' ע"ב וכדמפרש לה התם

ח ברייי' כתובו' די"ז ע"א

סימן סו

א ל' הטור מההוא עובד' דר' אמי כתובות דנ"ז ע"א וכדעת הרמב"ם דכניסה מותר מעובדא דא ה"ה וכ"כ הר"ן

ב משנ' ב"ב דקס"ז ע"ב משנה כתובות דף פ' ע"א בריי' שם דפ"ב ע"ב

ג רמב"ם בפ"י מה' אישות דכיון דסתם קנין לכתיבה עומד הוי כאלו נכ' ממימרא דרב אשי משמיה דרבא דכ"א ע"ב

ד מעובד' דרב אשי שציינתי בריש הסי'

ה מעובדא דאחתי' דרמי בר חמא סוף דכ"ו

ו משנה וכרבי מאיר שם דנ"ד ע"ב וכדקאמר רב נחמן אמר שמואל הלכ' כר"מ בגזירותיו שם בההוא עובדא דנ"ז ע"ב

ו טור בשם בעל העיטור

ז שם דכיון דמחלת' אזדא ליה שעבודא

ח מסקנת הגמ' ב"ק דף פ"ט ע"ב

ט טור וכ"כ הרמב"ם שם פ"י שמפני זה לא תהא קלה בעיניו להוציא' שאם יוציאנ' צריך לפרוע כתובת' ללוקח

י משנ' כתובות דף י' ע"ב

כ כדעת הרי"ף והרמב"ם שם וכל הגאונים הביא' הטור דסברי כתובה רבנן תיקנו' כרב נחמן אמר שמואל כתובות שם ע"א ולא תקנו אלא מהמטבע שהי' באותן הימים שבעה חלקים נחושת וא' כסף וזו כסף מדינ'

ל ר"ת וס"ל דכתובות בתול' דאורייתא והרא"ש כתב שם כתוב' דרבנן ותיקנו סלעים דאורייתא וכמ"ש הטור בשמ' וכ"כ המרד'

מ משנה שם דף נד ע"ב

נ טור בשם רב האי

ס שם במשנה וכר"מ וכמ"ש לעיל סעיף ג'

ע טור מדברי אביו הרא"ש שם בפסקיו וכ"כ הר"ן

פ טור וה"ה בשי"א דאלו לדעת הרמב"ם אם כתב' לו שנתקבל' כך וכך והיא לא נתקבל' תנאו בטל כמבואר שם בפי"ב וכמ"ש ה"ה שם וכ"כ הר"ן דאע"ג דקי"ל כתוב' דרבנן ואפי' בשל תורה נמי דבר שבממון תנאו קיים ס"ל להרמב"ם דחכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה הלכך כל שהוא רוצה לקיימ' תנאו בטל

צ מטעם הנזכר דחכמים עשו חיזוק לדבריכם וכו'

ק ממשנ' כתובות דף י"א ע"א וכדא' רב יהודה וכו' שם
ר טור מדברי התוס' שם
ש וכ"כ אביו הרא"ש שם בפסקיו ובתשובותיו כלל ל"ח
ת שם ושם
א שם בשם הרמב"ם שם פכ"ג
ב שם ושם
ג שם ושם
ד תשוב' הרשב"א מהתוספת וכ"כ הריטב"א מעובדא דההי' בת מחוזא דהו' נסיבא לנהרדעי כתובות דף נ"ד ע"א
ה טור בשם תשובת אביו הרא"ש כרשב"ג בברייי' גיטין דף י"ט ע"ב דפסק רבא הלכתא כוותי' שם

סימן סז

א משנ' כתובות דף י' ע"ב
ב משנה שם דף י"א ע"א
ג ברייתא שם ע"ב
ד משנה שם ע"א
ה משנה שם ע"ב
ו שם במשנ' ע"ב
ז טור וכ"כ התו' שם דלא עדיפא ממוכת עץ שם במשנה וכחכמים
ח מסקנת הגמרא שם ע"ב דהדר ביה רבא
ט מבואר שם בסוגיא
י ברייתי' דף ל"ו ע"א דיש להן טענת בתולין וידוע דכל שיש לה טענת בתולי' כתובת' מאתיים
כ משנ' וגמרא יבמות דף קי"ג ע"ב
ל בברייי' וגמרא שם דף קיג ע"א
ברייתא יבמות דף קיג ע"א
מ שם בברייתא
נ דחזינן כאלו השתא שנתפקח' או נשתפית נשאו והשתא בעולו' הן ב"י
ס בעובדא דרב מלכיו שם וכדמפרש רבא שם אלו רצ' שפח' לשמשו מי לא יהבינן ליה מנכסי'

ע שם דף קי"ב ע"ב דאין אדם דר עם נחש בכפיפ' אחת ולא קיימתא תקנתא דרבנן לפיכך לא תיקנו לה רבנן נשואין וכתב ה"ה ופשט הוא שהפקח שנשא שוטה ונשתפ' שצריך לקדש' אחר שנשתפ' ולכתוב לה כתוב' לפי שהשוט' אין לה נשואין כלל

פ משנ' כתובו' דף צ' ע"א

צ הרשב"א מהירושלמי אע"פ דכשבעל כשהגדיל כבר הית' בעול' תוספת שם

ק שם בגמרא

ר תוספות שם וכמ"ש הטעם

ש שם במשנ' בפי"א שם

ת וכמ"ש ה"ה שם דהגיורת שנתגייר' יתיר' על בת ג' שנים ונשאת אח"כ אין לה אלא מנה וכל שכן ז'

סימן סח

א ל' הרמב"ם בפי"א מה' אישות וכ"כ הטור ממשמעות משנ' כתובות דף ו' ע"ב

ב משנ' שם דף יב ע"ב

ג ברייתא שם וכאוקימתא דרב אשי

ד שם בגמרא דף ע' ע"ב

ה ברייתא שם דף לו ע"א וכדמפרש שם בגמרא

ו מעובדא דההוא דאתא לקמי' דר"ג שם דף י' ע"ב

ז רמב"ם שם וכפיר' ה"ה שם

ח ממעש' לפני ר"ג הזקן שם

ט ממעש' לפני רבי שם

י ממעש' לפני ר"ג שם ע"א

כ ואפילו יצא הדם הרמב"ם שם

ל טור בשם ר"י וכ"כ ה"ה בשם הרב' מהמפרשים שמה שאמרו בגמ' בפתח פתוח שנאמן להפסיד' כתוב' דוקא כשנאבד' המפה וכו'

מ כדמשני רב אחאי שם וכפי' הרי"ף והרא"ש שם

נ מימרא דר' אלעזר וכדמפרש בגמרא שם דף ט' ע"א

ס בשם ר' יונ' וכ"כ הר"ן מהירושלמי

ע הרמב"ם שם בשם כל הגאונים והביאו הטור וכ"כ הרי"ף וכתב ה"ה מפני שמרצונו נתחייב לה והרי הוא כשאר חייבים שאין המחויב נאמן בהפקעתן

פ משנ' די"ג ע"א וכרבן גמליאל ור"א

צ רמב"ם שם וכ' ה"ה שהוא מסקנת הגאונים
ק משנ' שם די"ב ע"ב וכר"ג ור"א
ר וכ"כ הרמב"ם ספי"א וכ' ה"ה שיש צד שאסור' עליו ומבוא' לעיל סעיף ז'
ש בריי' יבמות דף קי"א ע"ב וכרבי יוסא
ת כן הוא בטור

סימן סט

א ל' הרמב"ם ריש פי"ב מה' אישות
ב משנה כתובות דמ"ו ע"ב ובריי' שם דמ"ז ע"ב פלוגתא דתנאי אם הם מדאוריי' או מדבריהם
ג שם בבריי'
ד משנה שם דף כ"א ע"א
ה שם במשנ' דמ"ו ע"ב
ו משנ' שם דנ"ב ע"ב
ז שם במשנה
ח שם במשנ'
ט שם במשנ' דמ"ו ע"ב
י משנה דס"ה ע"ב ובכמה דוכתא
כ מימרא דרב הונא וכו' שם דף נ"ח ע"א
ל כדמפרש בגמרא שם דמזוני עיקר תחלת תקנת' לטובת' תקנו דזמנין דלא מספקת במעש' ידיה למזונות
מ טור וכ"כ ה"ה שם לדעת הרמב"ם ובעלי התו' ב"ב דף מ"ט ע"א והרשב"א והר"ן
נ וכ"כ ה"ה שם לדעת הפוסקי' הנ"ל
ס ברייתא שם דף נ"ו ע"א דאפי' רבי יהודה מודה בה
ע כר' יאיר שם במשנה דנ"ד ע"ב וכמ"ש לעיל סימן ס"ה סעיף ט'
פ ממשנה שם ריש דפ"ג
צ שם במשנה
ק שם

סימן ע

א ל' הטור מדברי התוספת כתובות ד"ע ע"ב וכ"כ אביו הרא"ש שם

ב ג"ז שם ושם
ג ל' הרמב"ם שם בפ' י"ב כפשטא דמשנ' שם דס"ד ע"ב
ד שם במשנ' וכדמפרש רב נחמן שם דף ס"ה ע"ב
ה והרשב"א בשם הראב"ד פירש כגון שעושה מלאכ' בעיר אחרת או לומד בעיר אחרת ה"ה שם וכ"כ בתשו' להרמב"ן סימן ק"ד
ו שם ממשנ' וגמ' שם
ז מעובדא דביתהו דר' יוסי שם דף ס"ה ע"א
ח מימרא דריב"ב שם ע"ב
ט שם בגמ' דף ס"ד ע"ב
י שם במשנ'
כ שם במשנ'
ל וכ"כ הרמב"ם שם מברייי' שם דס"ח ע"ב
מ שם ברמב"ם אע"ג דקי"ל כשמואל דהאומר איני זן ואיני מפרנס כופין אותו לזון שם דע"ז ע"א שאני הכא דלית ליה
נ וכ"פ הרב ב"ח
פי' יגבו לה הב"ד מזונותי' או יכופו לבעל למכרן למזון כן הוא שם ברשב"א
ס הרשב"א בתשוב'
ע ל' רמב"ם שם כרב דאפסיק' הלכתא כוותיה שם דק"ז ע"ב
פ שם כדעת קצת מן הגאונים וכ' הטור שכן אמר אביו הרא"ש ז"ל
צ ברייתא שם וכדמפרש לה רב חסדא שם ע"א
ק שם בברייי'
ר כ"נ שם מהסוגיא אליבא דרב
ש כדין האלמנ' שמוכרת למזונותי' שלא בב"ד כדלקמן סימן ל"ג שכן משמע בסוגיא שם דלא שמעו בו שמת לרב כמו שמעו בו שמת לשמואל
ת מימרא דמר עוקבא וכולי שם דף מח ע"א
א הרשב"א בתשוב' שם
ב בתשובה ומפרש שם דדמי' לנכסים משעובדים שאין מוציאין מהם מזונות
ג מברייתי' כיצד אמרו ממאנת כולי שם דף ק"ז ע"ב ומאיבעי' דר"א מר' יוחנן אלמנה לכ"ג וכו' יבמות דע"ה ע"א
ד משנה כתובות סוף דק"ז וכחנן דאפסיקא הלכת' כוותיה דהניח מעותיו על ק"צ שם בגמרא דק"ט ע"א

ה מבואר מסוגיא שם דף קו ע"א אבל אם מיחת' ואמרה איני רוצה לא כל הימנו כמש"ל בס"ט ס"ד

ו מברייתא שם מה שפסקו פסקו

ז שם וכפי פירושה במשנ' תשבע בסוף כו' כלומר כשיבא הבעל לטעון כנגדו כו' ושבועת המשנה יודיע שהי' בנקיטת חפץ

ח מברי' שם ואם בא כו' נאמן וכפי פי' שם וכ"כ רי"ף בדין כופר בכל

ט במגו דהיתה יכולה לכפור בהן ולא היתה נשבעת אלא היסת

י מברייתא שם אמר צאי מעש' ידיך במזונותיך שם

כ ה"ה שם בשם הרמב"ן והרשב"א שכל שאינו נותן מזונות זכתה היא במעש' ידיה

ל הריטב"א ממשנה אי אפשי לזון וכו' שם דף ק"ב ע"א

סימן עא

א מימרא דרב' עולא רבא וכו' כתובות דף ס"ה ע"ב

ב טור בשם הר"מ מרוטנבורג וכ"כ אביו הרא"ש שם בפ"ד דכתובות

ג מימרא דרבי אילעא וכו' באוש' התקינו וכו' שם וכ"כ התוספת שם

ד מעובדא דלקמיה דרב יהודה שם

ה מעובדא דלקמיה דרב חסדא שם

ו מסקנת הגמ' מעובד' דרב דכפייה לרב נתן וכו'

ז מברייתא שם דף מ"ה ע"א וכפרש"י שם

ח מימרא דרב חסדא אמר מר עוקבא וכו' שם וכפירש רש"י שם וכ"כ הטו'

ט הרא"ש בתשוב' כלל י"ז סימן ז' והריב"ש בתשובה סימן מ"א

י הריב"ש שם דאל"כ אפשר שנתעבר' מאחר דכי היכא דאפקר' נפש' לגביה אפקרה נפש' לגבי אחרינא

סימן עג

א הרמב"ם בפי"ג מה' אישות וכמ"ש שם דשיעור הכסות ג' זוז דתנן במשנה כתובות דף כ"ד ע"ב היה באותן הימים ובארץ ישראל אבל בשאר זמנים ובשאר מקומות אין הדמים עיקר אלא נותן לה הבגדים הראויות לה וכו'

ב וכתב הב"י שפרט בזה לומר אע"פ שהן עומדות בבית שאין יוצאות לשוק חייב ליתן לה שהרי צריכ' לילך לבית האבל וכיוצא בה

ג מדברי הרמב"ם שם שנאמר כל כבודה בת מלך פנימ' וממדרש רבה ובפסוק ותצא דינה וכתב שם שלא יניחנה לצאת אלא כמו פעם אחת בחודש או כמו פעמי' בחודש לפי הצורך וכו'

ד שם במשנה

ה מהירושלמי וכן בתוספת'

ו מברייתי' משתמשת במדור וכו' שם דף ק"ג ע"א וידוע שאין בית פחות מד' על ד' מברייתא סוכה דף ג' סוף ע"א

ז שם ברמב"ם

ח מברייתי' מי שהלך למדינת הים וכו' שם דף י"ז ע"א דמשמע שם דבפניו לכ"ע יש לה תכשיט

ט משנה שם דף פ"ד ע"ב

י נלמד ממ"ש לעיל סימן ע' סעיף ג' וכ"כ הרמב"ם שם

כ נלמד ממה שאמרו פרנסה בכלל מזונות

ל נלמד מדין הבנות דכתב לה ומתזנן מנכסי ויש להם לבוש וכסות כו' שם ודוקא שיש להם מתנאי ב"ד וכמו שכתב לקמן סקי"ד סע"ב

מ ג"ז שם ברמב"ם

נ רבב"א בתשובה מטעם דמאן לימא לן דלא אפקיה מדעתה כו' ועוד משום תקנת השוק

סימן עד

א ל' הטור ממשנ' כתובו' ד"ע ע"א וכדמוקי לה בגמ' שם דע"א ע"ב וכת"ק וכדעת אביו הרא"ש

ב שם בשם הרמב"ם בפי"ג מה"א וכר"י שם במשנה מדשקלי וטרי אמוראי אליביה

ג כדמפרש שמואל שם בגמ' דמפרש דבר הממוצע בין ר"י ור"ח שם דכל חד מינייהו ומסיים ליה ה"ה שם

ד שם בגמרא וכדמפרש טעמא שם דהיכא דנדרה הי' ושתיק לה סברה מדשתיק מיסני הוא דסני לי וכמו שפירש"י שם דאינה יכול' לדור אצלו כלל ואפי' עד שתיאסר ע"י קישוט

ה טור ממימרא דרב כהנא ובריי' שם דף ע"ב ע"א וכמו שפירש התוספת שם

ו שם בברייתא

ז שם ממשנה שם דף ע"א ע"ב

ח נלע"ד כיון דקבלה עליה סתם הוי כאלו אמרה לעולם אבל אם פירשה דברי' לאיזה זמן דינא כדין אם אמר הוא קונם וכו' וכדמפורש בסוף הסעיף

ט כדעת הרמב"ם שם בפי"ג וכאוקמתא דאביי שם דסיפא אתאן לכהנת ור' יהודה היא והוא פסק כת"ק דלא מחלק בין כהנת לישראלי'

י טור ומבואר במ"ש לעיל סעיף ב' ובסעיף ד'

כ ג"ז שם ומבואר במ"ש לעיל

ל שם במשנה

מ כדמפרש רב אשי שם דף עב ע"א

נ ל' הרמב"ם שם מהירושלמי שם

ס כן הוא שם ברמב"ם

ע מבואר במ"ש לעיל

פ ג"ז שם וכ' ה"ה שהדברים פשוטים הם וכ"נ מן הגאונים ז"ל

צ ג"ז שם וכ"כ הרי"ף בתשובה

(בנוסח הרמב"ם שיכנסו אצלי וכן העתיק הטור)

ק שם

ר שם

סימן עה

א משנה כתובות דק"י ע"א

ב הרמב"ם בפי"ג מה' אישות וכתב ה"ה שזה פשוט

ג שם מהתוספתא והביאו הרי"ף שם

ד שם מהמשנ' וכדמפרש בתוספת'

ה כדמפרש טעמא שם בגמרא ע"ב דבכרך שכיחי כל מילי

ו שם כדאמר ר"י בר חנינא מנין שישיבת כרכים קשה שנא' ויברכו לכל האנשים המתנדבים לשבת בירושלים

ז שם במשנה

ח שם וכרשב"ג וכדמפרש טעמא שם מפני שהנוה היפה בודק ופירש"י בודק את הגוף למי שבא מנוה רע ומתוך כך חלאים באים עליו והרמב"ם שם פי' בענין אחר

ט מהתוספתא והביאה הרי"ף שם

י משנה שם

כ שם בגמרא

ל שם ברמב"ם וכתב ה"ה שהיא כפי' התוספתא
מ כן הוא ברמב"ם עם מגדול עוז ושינה לכתוב הטוב במקום היפה לפרש שהוא יודע שאינו בודק דאי לאו הכי אפי' בא"י אין מוציאין כדלעיל ובגמ' איתא היפה ומפרש שם דתנא ליה איידי וכו'
נ ברייתא שם
ס מפרש שם כיון דברשות ב"ד עבד ולא הוה ליה לאסוקי אדעתיה משא"כ בנכסי מלוג דלא היה לשלוח בהן יד בקרן שכרו אין לו בהם אלא פירות
ע שם במשנה
פ ה"ר שלמה בן הרא"ש בר צמח

סימן עו

א ממשנה כתובות דף סא ע"ב
ב שאין להם מלאכה והם בריאים ומעונגים ואין פורעין מס אלא אוכלין ושותין ויושבים בבתיהם טור וכ"כ הרמב"ם ריש פ' י"ד מה' אישות
ג שם במשנה וכדמפרש ר"י בר חנינא בגמרא שם דף סב ע"א ותניא כוותיה שם בברייי'
ד שם במשנה
ה מימרא דרב יהודה וכו' שם דף סב ע"ב
ו טור בשם הרמ"ה
ז ממשמעות מימרא דרב המנונא ברכות דף נד ע"א
ח מימרא דריב"ל ביבמות דף סב ע"ב
ט נתבאר שם במשנה שאמרו הפועלים יוצאים שלא ברשות שבת אחת
י מהא דפשט אביי לרבה בר רב נחמן שם
כ כרב אדא בר אהבה דאמר מתני' ר' אליעזר היא אבל חכמים אומרים וכו' שם הרמב"ם שם וכ"כ הטור והרא"ש בשם הרמ"ה ובשמו וכתב ה"ה אע"פ שהביאו שם בגמ' מעשה דרב רחומי נח נפשיה התם מפני שלא בא לעת שהיה רגיל לבא
ל ג"ז שם בפט"ו ממ"ש בגמ' ברשות כמה דבעי שם סוף דף ס"א
מ גם שם בפי"ד וכרבא יבמות דף כה ע"א וכ"פ הרי"ף שם וש"פ
נ ממה שאמרו בגמ' מתני' עצה טובה קמ"ל
ס שם
ע נ"י בשם הריטב"א בשם רבותיו

פ משנה כתובות דף סה ע"ב וכב"ה וכשמואל דאמר אפילו בסתם נמי ימתין שמא ימצא פתח לנדרו שם

צ שם

ק כמימרא דרב כהנא שם דף ע"א ע"ב ונדרים דף פא ע"ב

ר מסוגיא דגמ' שם דף ע' ע"א

ש ג"ז ברמב"ם שם וכתב ה"ה הלאו מפורש בתורה וכן הזכירו חכמים במכילתא כמ"ש רבינו בספר המצות

ת לשון הטור בפירש המשנה ע"מ שתאמרי וכו' שם דף עא ע"ב והפירוש הזה הוא מוכרח גם לדעת הרמב"ם כמ"ש הב"י

א כאוקימתא דרב יהודה וכו' שם דף ע"ב ע"א והרמב"ם כתב וכן אם הדירה שתהיה פועלת בעת תשמיש שלא תתעב'

ב שם אוקימתא שניה במתניתא תנא וכו' ושתיהן אמת כ"כ הרי"ף שתיהן בהלכות ה"ה

ג מימרא דר"ה שם דף מח ע"א ופירש הריטב"א אעפ"י דעושה כן לצניעות

סימן עז

א ל' הרמב"ם פי"ד מה' אישות ממשנה כתובות דף סג ע"ב ובגמ' שם לדידן דקי"ל מורדת מתשמיש אף מורד הוא מתשמיש

ב והוא שיעור ג' דינרין כסף מדינה שהם שמינית מדינר צורי וכמ"ש לעיל סימן ס"ו סעיף ו' וכחכמים

ג ה"ה שם מדברי רבינו

ד משנה וגמרא דכתובו' שם וכרב הונא וכ"פ הרי"ף

ה מימרא דאמימר שם ע"ב

ו כדעת הרמב"ן והרשב"א שאין כופין ליתן גט אלא באותן מקומות שהזכירו חכמים כפייה כמ"ש ה"ה שם וכ"כ הטור בשם ר"ת ואביו הרא"ש

ז שם ברמב"ם וכאיכא דאמרי שם בגמרא

ח כאמימר שם

ט בבריית' שם רבותינו חזרו ונמנו וכו' ודלא כמתני'

י כפי' רבינו ומה דאמר רבא דיקא נמי היינו דצריך זמן כולי האי אף על פי שמכריזין בכל יום אלא אי אמרה בשוקי' וברחובות מכריזין בבציר מהאי סגי ה"ה

כ מימרא דרבא אמר רב ששת שם

ל ממסקנת הגמ' שם דף סד ע"ב דס"ל דקאי אמורדת דאומרת בעינא ליה ומצערנ' ליה

מ וכ"כ הרי"ף ופשוט הוא שאין הירושה נפקעת אלא בגרושין
נ והביאו הב"י ג"כ לעיל בסימן א'
ס שם בבריי' דף סג ע"ב
ע וכ"כ ה"ה לדעת הרמב"ם דאפילו בשמרדה עליו והיא נדה כמשמעות הש"ס שלא חילקו בזה
פ כ"כ ה"ה שם בשם הרשב"א שכן הוא בירושלמי
צ למדו מדין הנדה כשמרדה עליו כשהי' נדה וכמ"ש לעיל
ק כרמב"ם שם וכ"כ הרי"ף דסברי מצות יבום קודמת למצות חליצה וכדאיתא שם בברייתא
ר שם ממסקנת הגמרא שם דף ס"ד ע"א
ש כ"כ הרא"ש בתשוב' כלל מ"ג סי' ז'
עיין בבית חדש שכתבו זו חילוקי דינים בדיני המורדות
ת שם ממשנה השמים ביני לבינך וכו' נדרים דף נ' ע"ב וכדמפרש לה בירושלמי באומרת כמה דשמי' רחוקין מן ארעא כן ההוא גברא רחוק מן אתתיה
א ממה ששנינו שם במשנה יעשו דרך בקשה ואע"פ שבירושלמי פירש יעשו סעודה וכו' ס"ל שהזכירו אחד מדרכי הפשרה והפיוס שהיא ע"י סעודה ועיקר הכונה שיתפשרו ביניהם באיזה דרך שיהיה ה"ה שם וסיים שם הרמב"ם אבל לבעול בפני בני אדם א"א וכו' כמ"ש לעיל ס' כ"ה סעיף ב'
ב שלא פסק לה אלא ע"מ שתנשא כמ"ש לעיל סי' נ"ג ע"ח:

סימן עח

א משנה כתובות דנ"א ע"א
ב טור וכתב הב"י שזה פשוט שהרי תקנה זו לטובת' נתקנה
ג הרמב"ם בפי"ד מה' אישות מברייי' שם דנ"ב ע"ב וכרשב"ג וכסתמא דמתני' גיטין דף מה ע"א וכ"פ הרי"ף שם ופי' דמי' הוא ששמין אותה כשפחה הנמכרת בשוק ולא לפי עושר בעלה ה"ה שם
ד וכ"פ ג"כ בי"ד סי' רנ"ב
ה שם מברייי' שם וכת"ק
ו בשם הרא"ש וכפי' רש"י וכ"נ לדעת הרמב"ם
ז שם ממימרא דרב חייא בר אבין וכו' כדי לקוברה וה"ה לפדותה כיון שהוא ג"כ מתנאי ב"ד

ח כדרך כל מכירת ב"ד יתבאר בח"מ סי' ק"ג
ט שם בבריי' שם דנ"ב ע"א וכרבי יהושע
י שם במשנה דנ"א ע"א
כתב הב"ח אם מבינים בדברי האשה שאינ' חפיצ' שיפדוה היא אסורה לבעלה וע"ש
כ פלוגתא דאביי ורבא שם דף נ"ב ע"א ופסק כרבא בידוע שהלכה כמותו לגבי אביי
ל טור מהא דא"ל רב הכי אמר חביבי וכו' אלא כי הא דתניא וכו' שם
מ כדמפרש שם בברייתא שאין אני קורא בה ואותבינ' לי לאינתו
נ מדברי אביו הרא"ש שם ואית ספרים דגרסי הכי בגמ' וכן גיר' הרי"ף

סימן עט

א ל' הטור ממשנה כתובו' דף נא ע"א כפשט' סתמא דמתני' דלא מפליג בזה וכ"כ הרא"ש שם וכ"כ הר"ן ושכ"נ דעת הרמב"ם בפי"ד
ב בברייתא שם דף נב ע"ב וכרשב"ג ופירש"י אין לה קצבה שהי' חולה תדיר
ג מעובדא דקריבי' דר' יוחנן שם
ד רמב"ם שם ממשנה שם
ה שם וכתב ה"ה ודבר פשוט שיש בזה רוע מוסר

סימן פ

א ל' הרמב"ם ריש פכ"א מה' אישות ממשנה כתובות דף נ"ט ע"ב
ב מהתוספתא
ג כר"א שם במשנה
ד כת"ק במשנה נדרים דף ס"ה ע"א ומייתי לה שם בכתובות דף ס"ו ע"א
ה שם בכתובו' במשנה וכר"א דאי פסק' הלכה כוותיה שם דף סא ע"ב
ו שם במשנה כרשב"ג
ז שם ממימרא דרב יצחק בר חנני' וכו' שם דף סא ע"א ומפרש שאע"פ שהי' ראוי שתשב בקתדרא כדתנן במשנה אבל מוזגת וכו'
ח כתב ה"ה פשוט הוא וכל שכן הוא מהצעת המטה
ט ברייתא שם
י נתבאר במ"ש בסעי' דלעיל
כ שם במשנה

פי' יושבת בריחים ומשמרת הקמח ובמקום שדרכן לדחון בריחים של יד טוחנת רמב"ם וטור מהגמ' שם

ל ברייתא שם דף סא ע"ב וכגירסת הרי"ף ופי' הרא"ש לפני בהמתו שהוא רוכב עליה

מ שם במשנה

נ מימרא דרב חנא וכו' שם דף ס"א ע"א

ס ברית' שם כגירסת הרי"ף והרא"ש דגרסי' וא' שמצאה לו משלו והביאו התוס' ופירשו כלומר שהוא עשיר שיכול לקנות וכן פי' הרא"ש

ע שם במשנה

פ ג"ז שם ברמב"ם וכמ"ש ה"ה שם שאין כאן מקום לשבועת היסת לפי שהיא אינה תובעה ממנו ממון אלא שבאה ליפטר משעבודה ואינה נפטרה אלא בראיה

צ טור מדין מניקה שם דף סא ע"א

ק משנה שם דף סד ע"ב

ר מימר' דריב"ל שם דף ס' ע"ב

ש הרמב"ם שם וכפי פירושו בברייתי' פסקה לה קימעא וכו'

ת שם סוף דף ס' ע"ב ובאוכל' משל' אייריי כדמפרש רב ששת שם וכ"כ הרמב"ם שם וכן העתיק הטור בפירש כברייתא כפי' רש"י שם

א מהירושלמי שם והביאו ג"כ הרי"ף וכ"כ הטור בשמם

ב שם בפסקיו כפי גירסתו שם בירוש'

ג הרמב"ם שם מהירושלמי

ד וכתב הב"י שנ"ל שגם הרמב"ם סובר כן אלא שנמשך אחר לשון הירושלמי ומה שלא הזכירו הירושלמי משום דמילתא דלא שכיח' הוא דהא מינקת חבירו אסור' להנשא וכולי ע"ש

ה ג"ז שם ברמב"ם דקי"ל כר"ה שם ד' כג ע"א שאין דין מורדת ממלאכה אך שסיים שם ברמב"ם שכופין ואפי' בשוטים וכמ"ש הרמ"א בהגה וכ"כ ה"ה שם בשם הרשב"א והרמב"ן וכ"כ המחבר שם בכ"מ ובב"י

ו שם וכתב ה"ה שדברי רבינו פשוטים הם

ז שם מהירושלמי פ' הכותב שאם לא כן אין לך שלום הבית וכמ"ש ה"ה בשם הרשב"א

ח הריב"ש בתשוב'

ט כן היא בב"י ושם בתשובה ומפרש שם דליכא למימר מעשה ידיה שלו משום איבה דליתיה להיא טעמא אלא כשאוכלת מן התקנה ולא מן הדין

סימן פא

א ל' הרמב"ם בפ"ז מה' ערכין ממשנה כתובות דף נא ע"ב וכרבי יוחנן הסנדלר דפסק שמואל הלכתא כוותיה שם דף נט ע"א דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם

ב כאוקמיתא דר"ה וכו' דידיה איתנהו בעול' שם

ג כתב הכ"מ שם אחר שהביא דברי הר"ן שאף על פי שהר"ן כתב שלא נתבררו לו דברי רבי' בתשובותיו סי' מ"א הביא ראיה מהם

ד משנה נדרים דף פ"ה ע"א וכר"י ב"נ וכמוקי לה ר"ה שם ע"ב ובכתובות דנ"ט ע"ב

סימן פב

א ל' רמב"ם בפכ"א מה"א מברייתא כתובות דנ"ט ע"ב וכב"ה

ב מסקנת הגמ' רב ושמואל שם דף ס' ע"ב

ג פשוט שם לר"ה ב"ח משום צערה דידה ופי' הרמב"ם שם שצער הוי לה לפרוש מבנה

ד כדמפ' ליה ר"ה שם

ה נתבאר במ"ש לעיל סימן פ' ס"ט

ו בריי' שם

ז כתב ה"ה דבר פשוט הוא שהרי חייב הוא במזונות בניו ובנותיו עד בן ו'

ח שם בבריי'

ט כשמואל שם ד"ס ע"א וכמ"ש הכ"מ שם דמשמע שם דרמי ב"י אתא למיקבע הלכה כוותיה ועוד מסתבר טעמיה

י כר"א שם דידע בריחא וטעמא

כ ג"ז שם ברמב"ם וכ' ה"ה זה ברור שהמגורש' גמורה אין בעלה חייב במזונותיה

ל נתבאר במ"ש לעיל סעיף ה'

ג"ז שם מהא דדרש ר' עולא רבא וכו' כרב אסי וכו' שם דס"ה ע"ב ומהא דאפי' בן ו' בצוות' דאימיה ניחא לי' עירובין דע"ב ע"ב

מ מהא דאמרינן זאת אומרת הבת אצל אמה כתובות דק"ב ע"ב

נ נתבאר במ"ש לעיל סי' ע"א סעיף א'

ס ג"ז שם וכתב ה"ה זה ברור שלא מצינו חיוב לאשה בשום מקום והאב מצווה על בניו בכמה דברים

סימן פג

א ל' הרמב"ם בפ"ד מה' חובל וכ' ה"ה דין השבת מפני שמעשה ידיה שלו והריפוי מפני שהוא חייב לרפאותה והצער שלה דצער דגופה לא זכי ליה רחמנא והרא"ש כתב לא תקינו ליה רבנן כדאמרינן בב"ק דפ"ז ע"ב

ב ממשנה כתובות דס"ה ע"ב וכר' יהודה בן בתירא וכ"כ הרי"ף וש"פ

ג ה"ה הביא שם בשם הרשב"א טעם וראיה לזה ע"ש וכתב דיש קצת ראיה מדין המזיק וכו' שנזכר בסעיף שאחר זה שהוא חייב ולא חלקו וכ"כ הטור בסי' פ"ה בשם הגאונים שקנסו אותו שאין לו בו כלום

ד בעיא דאיפשיט' ב"ק ל"ב ע"א

סימן פד

א משנה כתובות דף סה ע"ב

ב משנה וגמרא ב"מ דף י"ב ע"א וע"ב ואע"ג דחייב במזונותיה וכדמפ' שם בגמ'

סימן פה

א משנה כתובות דף מז ע"ב

ב ברייתא שם דף מז ע"ב

ג ואפי' בעודה ארוסה כמ"ש התוס' בב"ב דף מט ע"ב וכ"כ ה"ה בפי"ב מה"א

ד כ"כ התוס' בכתובות דף מ"ז ע"ב והרא"ש שם

ה משנה יבמות דף סו ע"א ומשנה גמרא כתובות דף עט ע"ב

ו פשוט מימרא דרבא ב"מ דף צו ע"ב

ז טור בשם רבינו אפרים

ח שם בשם בעל העיטור

ט ל' הרמב"ם בפ"ג מה' שלוחין ושותפין ממימרא דאביי גיטין דף מ"ח ע"ב דקנין פירו' לאו כקנין הגוף דמי

י כריש לקיש ב"מ דף נז ע"א כמסקנת הגמ' גיטין דף מ"א ע"א דהא חד מהני תלת דהלכה כר"ל לגבי רבי יוחנן

כ בעיא דרמי בר חמא ופשטא רבא ב"מ דף צ"ו ע"א

ל מפני שהוא פשיע' בבעלים

מ משנה כתובות דף ס"ה ע"ב ודף ע"ט ע"א

נ מימרא דרב' והלכ' וכו' ב"ק דף פ"ט ע"א

ס מסקנת הגמרא כתובות דף ע"ט וכדמפרש אביי שם טעמא

ע כמימרא דרב ב"ב דף נ"א ע"ב

פ טור מדברי אביו הרא"ש שם בפסקיו בשם ר"ת וכ"כ ה"ה אהא דבעל שנתן מתנה כו' בשם הרשב"א

צ שם בשם הרמ"ה וכ' הב"י שהם מבוארים בטעמן

ק ל' רמב"ם בפכ"ב מה' אישות ממימרא דרבא הלכתא וכו' ב"ב דף נא ע"ב

ר כ' ה"ה שרבינו מפרש הא דאמר רבא לא קנתה שאין המכר קיים שיכול הוא לומר כדי לגלותן מכרתי אבל האשה נאמנת על מעות שביד' אע"פ שהם עמה ביד הבעל כיון שהי' לא נתנתן לו אלא על דעת המכר ולא הורע כוח' בכך

ש וכ"כ ה"ה שם בשם הרשב"א וקצת מפרשים

ת טור בשם הרמ"ה וקרקע בחזקת בעליה עומדת כל זמן שלא נתברר דלאו מעות טמונים

א ל' הרמב"ם בספ"ג מהלכו' זכיי' ממשנה נדרים דף פח ע"א ומפלוגתא דרב ושמואל שם דס"ל דשניהם מודים בזה דקנה בעל

ב כשמואל שם וכפירוש הרמב"ם הביאו ה"ה בשם הרשב"א דתרתי בעי שמואל שיאמר ע"מ שאין לבעליך רשות בהן וע"מ שתעשי מה שתרצי ושכ"פ רבינו סעדיה גאון ורב שמואל הנגיד בשם רב עמרם וכ"כ הב"י בשם הר"ן

ג ג"ז בפכ"ב מה' אישות

ד כ' ה"ה שכן מוכח בירושלמי פרק ו' דכתובות והכ"מ כתב בשם סה"ת שהוא נלמד גם מבריי' האשה נותנת בתוך הבית וכו' ב"ב דף נב ע"ב

ה וכ' ה"ה שכ"כ הרמב"ן והביא ראי' מברייתא אין מקבלין פקדונות מן הנשים וכו' ב"ב דף נ"א ע"ב

ו כתב ה"ה לפי שאין אשה מעיזה פניה בפני בעלה בכל דבר שהוא יודע האמת כמוה וגדולה מזו אמרו וכו' מבואר לעיל ריש סי"ז הלכך נשבעת היסת כדין כופר בכל

ז ג"ז שם ממשנה וגמרא כתובות דף ע"ט ע"א ומפרש מ"ש בגמ' שם שאם הא' אומר שדות וא' אומר בתים לוקחים שדות הוא משום שפירותיו מרובים ויציאתו מועטת וקרוב לזה פי' רש"י

ח שם כללא דמלתא וכו'

ט מימרא דרבא א"ר נחמן שם ע"ב

י מימרא דרב נחמן שם וכחכמים שם בבריי'

כ ג"ז שם ממשנה שם וכרשב"ג דקי"ל כל מקום ששנה רשב"ג במשנתינו הלכה כמותו

ל שם במשנה וכאוקימתא בגמ' שם

מ וכ"כ הרי"ף והרא"ש
נ וכת"ק דפליג אר' יהודה כגיר' הגמ' שלפנינו
ס משנה שם ע"א וכחכמים
ע טור מדברי אביו הרא"ש בשם ה"ר יונה ושכן מוכח מהירושלמי
פ שם במשנה וכמו שהגי' הרמ"א בהגה
צ ל' הרמב"ם בפ' הנז' ממשנה יבמות דף סז ע"א ופשוט הוא שה"ה לבהמת מלוג
ק ברייתא כתובות דף עט ע"ב
ר מימרא דרב נחמן וכו' שם
ש ל' הטור ממסקנת הגמ' שם דף פ' ע"ב וכדמפרש רבא טעמא משום רווחא ביתא וכמ"ש אביו הרא"ש שם בפסקיו
ת שם בגמ'
א טור בשם רב האי וכ"כ אביו הרא"ש בשמו
ב לשון הרמב"ם שם ספכ"ב מעובדא דההיא איתתא שם
ג לדעת ה"ה אבל הב"י וכן בכ"מ הוכיח מדכ' בסיפא אבל אינו וכן משמע הא באות' עיר אפי' בבית אחר מותר

סימן פו

א ברייי' ב"ב דף נא ע"ב
ב מדברי התוס' שם אם היא בריא' במיגו דאי בעי שקלה איהי מיניה ויהבה לי'
ג שם בברייי' וכדמפרש לה שם דף נב ע"א בלישנא קמא משמיה דרב
ד היינו הבעל וכ"כ הרמב"ם בספ"ז מהלכות שאל' ופקדון
ה טור מדברי התוס' שם וכ"כ אביו הרא"ש שם בפסקיו
ו ברייתא שם דף נא ע"א
ז וכן מצאתי בתוס' שם

סימן פז

א משנה ב"ב דף מ"ב ע"א
ב אוקימתא דגמ' שם דמ"ט ע"א
ג שם במשנה
ד ממימרא דרב וכדמשני רבא שם דף נ' ע"ב
ה מימרא דרב שם דמצי אמרי' סמכתי שהוא ימח' ולכן שתקתי כדמשני רב יוסף שם

סימן פח

א פשוט בגמ' כתובות דנ"ה ע"א אליבא דכ"ע
ב משנ' יבמות דס"ו ע"א
ג שם במשנה
ד טור וכ"כ בשם הרמב"ם בפכ"ב מה' אישות מדברי הרי"ף שם
ה ב"י ושהסכימו עמו כל חכמי העיר צפת תו"בב והבי' ראיה מתשובת הריב"ש בסי' נ"א ובסי' ק' שהדברים ברורים בעצמם ופשוטים בטעמם
ו כמימר' דרב יהודה שם ע"ב דאיפסק הלכה בגמרא כוותיה
ז מימרא דרבי יהודה שם ד' ס"ז
ח תשו' הריב"ש בסי' כ"ב ובסי' ק'
ט שם בסי' שכ"ח שאם אין עושין מעין מלאכתן אין כאן משום שבח בית אבי'
י עובדא שם וכרב' דהקד' וכולי מפקיע מידי שעבוד
כ משנה כתו' ד"ע כרש"י והרי"ף והרא"ש והרמב"ם דמסתבר טעמי' שמשוה מדותיו בכניס' ויציא'
ל טור מדברי אביו הרא"ש שם בפסקיו בשם ה"ר יונה ושכן מוכח בירושלמי שם ושם
מ ל' הרמב"ם שם בפכ"ג ממשנ' דף עט ע"ב
נ מימרא דרב אסי
ס כלישנא בתרא שם דף פ' ע"א
ע עובדא דרב יהודה שם ומשום דחשיב' לי' אכיל'
פ מימרא דרב אסי וכדמפרש לה רבא שם
צ עובדא שם לקמי' דר' אמי
ק כדמפר' שם הא קרנא קאכיל והוצאה היא
ר על דרך שיתבאר בסמוך ששמין כו'
ש שם ל' הטור מעובדא דלעיל
ת שם וכדברי הרי"ף בהל' שם
א שם אמימר' דרב יעקב וכו' שם בגמ'
ב מדברי אביו הרא"ש שם בפסקיו דלא תקינו לי' להיות כמוציא על נכסי אחר אלא ליפו' כחו ולא לגרע כחו
ג שם בשם הרמ"ה משום דלבעל הוא דתקון רבנן דליהמני' בשבוע' ולא ליורשיה
ד לשון הרמב"ם ספ"י מה' גזיל'

ה מאבעי' שם וכדפשטיה ר"ה
ו כמ"ש ה"ה שם דלא עדיפי מיני'

סימן פט

א ל' הטור ממשנה כתובות דף מז ע"ב
ב תשו' אביו הרא"ש כלל י"ג וסוף כלל פ"ה וכ"כ הרשב"א בתשוב'
ג ל' הרמב"ם בס"פ י"ד מה' אישות
ד פ"ה כלומר שאם נהגו בני המדינה שלא להספיד אינו מספיד וכן הוא בירושלמי
ה שם במשנ' וכר"י דאיפסק' הלכתא כוותי' שם דף מ"ט ע"א ונאוקימתא דגמרא שם פי' אחת
ו ג"ז שם מהירושלמי וכר' יוסי שם וכמ"ש ה"ה שם
ז ג"ז שם מימרא דרב חייא בר אבין
ח נתבאר במ"ש לקמן סי' ק"ד
פי' אם הי' כבודה יותר מכבודו דעולה עמו ואינה יורדת כמפורש שם בגמ'
ט משנ' שם דף צ"ה ע"ב
י הרמב"ם בפי"ח מה' אישות כיון שיורשי' אינם נוטלים כלום
כ הראב"ד והטור וכ"כ הר"ן כיון שראויין לירש אותה

סימן צ

א ציינתיו לעיל בסי' נ"ז
ב כן משמע כתובו' דף ע"ח וע"ט ובכמה דוכתי
ג מימרא דרב אבהו וכו' ב"ב דקי"ג ע"א ויליף לה מקרא ועי' לקמן סי' ק"ח סעי' ג' בהג"ה
ד טור מדברי אביו הרא"ש שם בפסקיו אהא דא"ר פפא הלכת' אין הבעל וכו' שם דף קכ"ה ע"ב משום שכל הנכסים הם שלו וברשותו השביחו
ה שם בשם אביו הרא"ש
ו מעובדא דההוא דאמר נכסי לסבת' וכו' וכדשלחו מתם וכו'
ז כרב ענן ולא מטעמי' שם
ח ל' הרמב"ם בפכ"ב מה"א מהתוספתא פ"ב
ט משנה גיטין דף נ"ה ע"א
) פי' שאינה צריכה גט ממנו אלא יוצאת במיאון

י כ' ה"ה שלמד זה ממ"ש שאין לה כתובה וכשם שאין לה כתובה כך אינו יורש'
כ גם בזה כתב שלא מצאתי מבואר אבל דברי טעם הם
ל שם וכרב דלא הוו קידושין וכל שכן הוא לענין ממון דהעמד הממון על חזקתו
מ לא מצאתי מוצא דין זה דלדעת הרשב"ם משע' קטטה ודעתו לגרשה אינו יורשה ולדעת הרא"ש אין הירושה נפקעת אלא בגירושין גמורים וכמ"ש הטור בשמם ולע"ד מ"ש המחבר שאין הבעל יורש' דהיינו הנכסי' שהן בחזקת האשה אבל הנכסים שהן בחזקת הבעל לדעת הרא"ש והתוס' אין מוציאין מידו דאין ספק מוציא מידי ודאי ודינם כדין נפל הבית עליו כולי שבסעיף שאחריו
כפירו' הרשב"ם שם בעובדא דתותרנית ד' קמ"ו ע"א וע"ב שהמעשה היה בנשואה אף שבמרד' כ' כיון שטוען שהם קידושי טעות הודאת בעל דין כמאה עדים דמי ואינו יורשה
נ משנה ב"ב ק"ח ע"א וכב"ה
ס וכגון שייחד לה נכסים לכתובתה דאינה צריכה לישבע דאל"כ אפי' מת הבעל תחלה אין יורשיה יורשים ממון הצריכים שבועה כמ"ש ס"ס פ"ט וריש סי' ק"ו
ע כר"ל משום בר קפרא הרי"ף והרא"ש והרמב"ן
פ ל' הרמב"ם בפ' כ"ב מעובדא דההיא איתתא וכו' לקמיה דרב נחמן כתובות ד' ע"ח ע"ט
צ אבל שיירה מקצת מתנת' קיימת כמבואר שם בגמ'
ק כאבייי שם דאמר עשאם כנכסים שאינם ידועים לבעל וכר"ש דף ע"ח ע"א
ר ברייתא שם ד' ע"ט ע"א
ש הר"ן בשם הרא"ה
ת ג"ז ברמב"ם שם כרב ושמואל וכו' וכר' יוסי בר חנינא באושא התקינו ושם ד' עח ע"ב
א וכ"כ רב האי והרי"ף
ב וכ"כ הרי"ף ופי' בשם הרשב"א דמסברא אמרינן דאינהו נינהו וכן כ' הרא"ש וכמ"ש הרמ"א
ג טור בשם רבי' אפרים וכ"כ ש"פ בשמו
ד משנה שם ד' ע"ח ע"א וכר"ש הרי"ף והרא"ש והרמב"ם שם
ה כדמפרש רבי יוחנן שם
ו כצ"ל כן הוא בטור ורמב"ם בגמרא שם
ז שם במשנה
ח דאלו שנפלה לה קודם שנתארסה מוכרת לכתחילה
ט טור מדברי אביו כרא"ש שם בפסקיו
י ברייתא יבמות ד' ס"ו ע"ב וכפי' רש"י שם

כ שם
ל טור בשם ר"ת וכ' הטור שלזה הסכים אביו הרא"ש
מ רמב"ם בפ"ל מהלכות מכירה מבריית' יבמו' ד' סו ע"ב וכ"כ הרא"ש משום שהאשה חפיצה בשבח בית אביה
נ הרמב"ם שם וכ' ה"ה שגם דעת רב האי
ס טור בשם הרא"ש וכ"כ ה"ה בשם הרשב"א רמב"ן וכ"כ הריב"ש
ע הרמב"ם בפ"ל מה' מכירה וש"פ
פ הגמ' אשרי פ' הגוזל קמא
צ מהרי"ק בשורש י'
ק שם
ר מסקנת הגמ' ב"ב ד' ג' ע"א
ש שם
) פ' דכיון דשלה הם אינה יגורה מבעלה ויכול' למחות
ת משנה גיטין ד' נה ע"ב וכדמוקי לה בב"ב שם דבשאר נכסים הויא לה איבה דאמר לה עיני' נתת בגירושין ובמיתה
א ל' הרמב"ם בפ"ל מה' מכירה
ב ל' הרמב"ם בפי"ו מה' אישות ממסקנת הגמרא כתובות ד' לה ע"א
ג טור
ד משנה גיטין דף נה ע"א לקח מן האשה וחזר ולקח וכו'
ה ברייתא שם בכתובות וכרבי מאיר דמוקי התם סתם מתני' כוותיה
ו הרמב"ם שם
ז טור וכשמואל דתניא כוותיה גיטין ד' נח ע"ב ועוד דקי"ל הלכה כשמואל בדיני
ח רמב"ם בפ"ב מהלכות אישות וכ' ה"ה שטעם רבינו שהרי זה דומה למחזרת נכסי צאן ברזל לנכסי מלוג וכו' והבעל לא לקחן לעצמן וכו' יכולה למחול השעבוד
ט תשובת הרא"ש כלל ל"ח הביאו הטור ומפרש דלא אמר לה מה שתרצי וכו' אלא שתוכל להשיאה ולהפקידה ביד אחר
י ג"ז שם ושם מפרש הטעם משום שלא בא לכלל ירושה ושיעבוד דאקני לא חל אלא לאחר שיבאו הנכסים לידו

סימן צא

א מימרא דרבא וכולי דמודה שמואל וכו' כתובות דף פה עב

ב מימרא דאביי שם דצ"ה ע"ב
ג בריי' שם וכרשב"ג
ד אוקימתא דגמ' שם
ה בגמ' מאי קאמר לה אחריך ליקני בעל לא לקני
ו פשוט בגמרא ד' ל"א ע"ב
(נמצא כן בטור ובח"מ ק"ג סעי' י' לא כתב הרב המחבר ומתה והרמ"א בהג"ה כ' שיש אומרים דוקא ומתה)
ז בעיא ולא נפשט' ב"ב דקל"ט ע"א כדעת הרי"ף והרא"ש דאיהו דאפסיד אנפשיה דלא אבעי ליה לאוזופי בלא שטר לאיתתא דקיימא לאנסובי
ח פשוט שם בגמ'
ט תשובת הרא"ש כלל ל"ה סי' ז' והביאו הטור ומפרש שם הטעם משום שדרך לשלוח הסבלונות בפומבי והוה ליה כמלוה בשטר
י כן היא בב"י
(פירוש שנשאת לאיש אחר שמעון המשודך לבתי מוציא וכו'

סימן צב

א משנה כתובות דפ"ג ע"א וכרב כהנא וכו' שם
ב אבעיא שם וכדפשט רבי נחמן דמגופה של קרקע קנו מידו דפסק אמימר שם הלכה כוותיה וכפי' הו' שם
ג טור בשם הרמב"ם ואביו הרא"ש אהא דאר"י בכותב לה ועודה ארוסה כו' וכ"כ ה"ה שם וכ"כ הר"ן
ד שם בשם ר"י
ה הרמב"ם בפכ"ג מה"א וכפי' ר"ה גאון והרי"ף דהאבעי' היא בקנו מידה ועודה ארוסה
ו ראב"ד שם וכ"כ הטור בשם אביו הרא"ש
ז שם במשנה
ח הרמב"ם שם וכר"י דשקלי וטרי אליבי' בגמרא וכדמפרש בתו' וכ"נ מהירושלמי ה"ה שם
ט ג"ז שם ממשנ' שם וכר"י וכדמפרש בתוספתא
י אבעי' שם דפ"ג ע"ב
כ טור וה"ה בשם מקצת הגאונים וכ"כ ר"ן ושכ"כ ר"ח סברא דלא נפשט' האבעיא ויד האשה עהת"ת

ל ה"ה בשם הרשב"א והר"ן בשם ראבי"ה שכ' ואסיקנא דמכל מילי סליק נפשיה
מ ל' הרמב"ם שם משנה שם וכת"ק וכ"פ הרי"ף משום דקי"ל דכל דבר שבממון תנאו קיים וכ"כ הרא"ש והביאה הטור
נ מהירושל' שם הביאו הרי"ף
ס נדרים שם דף פג ע"א
ע ה"ה שם בשם הרמב"ן ורשב"א
פ דה"ל כאומר לא אירש את אבא לא אמר כלום אפילו קנו מידו וכ"כ הרמב"ן והרשב"א ה"ה שם
צ ג"ז שם ובקנו מידו איירי וסמך רבינו על מ"ש בראש הפרק ה"ה שם וכן הרב המחבר סמך על מ"ש בסעיף א'
ק מבואר במ"ש בסעיף דלעיל

סימן צג

א מבואר בכמה דוכתי שהכתוב' לא ניתנה ליגבות מחיים
ב מסקנת הגמ' בכתובות דף ל"ז ע"ב וכפירש"י שם והתוספות פי' שם בע"א משום דמילת' דפשיטא היא
ג מימרא דרבי זירא שם ובב"מ דף יב ע"ב
ד משנ' כתובו' דף נב ע"ב וכאנשי ירושלים ואנשי הגליל דפשט שמואל הלכה כוותייהו שם טור בשם ר"ח והרי"ף והרא"ש וכן כ' הרמב"ם פי"ח מה"א
ה הרמב"ם שם מהא דהאומר אל יזונו בנותיו מנכסיו אין שומעין
ו וכן משמע מפשטא דמתני'
ז לשון הרמב"ם ספי"ט ממימר' דר"א א"ר אסי ב"ב דק"מ ע"ב
ח טור כדברי הירושלמי וכדעת התוס' שם וכ"כ אביו הרא"ש שם בפסקיו
ט מהא דשלח רבין כו' שם ד' קל"ט ע"א
י מימרא דר"י כו' כתובות דף נ"ד ע"א
כ טור
ל שם וכ"כ הרא"ש שם
מ שם בפסקיו מעובד' בירושל' קמיה דר"א
נ הריב"ש בתשו' סימן ת"פ
ס מסקנת הגמ' שם בכתובות לית הלכה ככל הני שמעת' כו' וכדעת הרי"ף דאכולהו קאי וכ"כ הרמב"ם בפי"ח

ע טור והרמב"ם שם וכמ"ש ה"ה דא"א נקראת ולא אלמנה ותנאי למזונות אינה אלא ימי משך אלמנותה

פ ברייתי' וגמ' שם כתובות ד' נד ע"א

צ כמימרא דרבין כו' משמיה דר"י שם הסכמת הפוסקים

ק כפי' רש"י שם וכ"כ ה"ה בשם הרמב"ן והרשב"א

ר הרמב"ם שם בפי"ז

ש מסקנת הגמ' שם ד' ל"ז ע"ב

ת ממ"ש נ"מ לתובעת ולמוכרת שם דף נ"ד ע"ב וכפירוש התוס' והרא"ש שם וכן כתב בתשו' להרמב"ן סמ"ח

א הרא"ש פרק י"א דכתובות

ב הרמב"ן שם בפי' דברי הרי"ף וכן כתב הרמב"ם בפי"ח והטור

ג ה"ר שלמה בן הר"ש בר צמח בשם המפרשים בשם הרשב"א

ד כן דקדק הב"י מדבריו ושכ"נ מדברי הריטב"א משום דמזוני בתר עיקר כתיבה גריר

ה טור בשם הרי"ף

ו הרא"ש ורמב"ם בפי"ח וכל הפוסקים וכ' הראב"ד שנמצא כתוב שגם הרי"ף חזר בו בסוף ימיו

פי' לאפוקי שא"י למכור אלו למזונו' ולגבות כתובתה מהמשועבדים

ז ל' הרמב"ם ממימרא דר"י כו' ד' נ"ו ע"א וכל"ק שם וכן כתב הטור בשם הרמ"ה

ח מימרא דרבא שם

ט טור מהירוש' וכתבו הרא"ש והר"ן וה"ה

י ל' הרמב"ם מהא דפשט בגמ' דתני לוי כו'

כ שם ע"ב כמ"ש ה"ה שהנכסים הם בחזקתה והרי הם באי' להוציא ממנה ונשבעת היסת כדין כופר בכל וכשנשאת הוא בהפך שאז הנכסים בחזקת היורשים והיא באה להוציא

ל ג"ז שם מעובדא דקריב' דר"י כו' ומסקנת הגמרא משמיה דר"א שם דף נ"ד ע"ב

מ ברייתא שם דק"ז ע"א

נ הרמב"ם שם

ס טור בשם אביו הרא"ש וכ"כ הרשב"א בתשו'

ע שם בשם אביו הרא"ש ורשב"א בתשו' משמעו' פלוגת' דרב ושמואל כתובות שם ובשם ראב"ד ומורי הרמב"ן וכן כ' הר"ן

פ הרמב"ם שם בפ' י"ט

צ משנה גיטין דף מ"ח ע"ב

ק מסקנת הגמ' כתובות דס"ט ע"א אהא דתלא ליה רב לר' ביני חיטי כו'
ר הרי"ף אהא דאמרי' מיגרע גרע השתא בירוש' דאוריי' כו' ב"ב דף קל"ט ע"א והרמב"ם בפ"ט מה"א וכן כתב' הרא"ש סוף פ"ג דקידושין
ש מימרא דרב הלכתא וכו' כתובות דף סט ע"ב
ת מימרא דר' אלעזר ובריי' כתובו' דף צו ע"א וכן כתב הרי"ף והרא"ש שם והרמב"ם בפי"ח
א שם ושם וכן כתב הרא"ש
ב ל' הרמב"ם שם והביאו הטור
ג וכמ"ש ה"ה שם שהרי אפי' בקרקע שבדין הגמ' היא נזונית ממנו אם מכרו אינה מוציא' מיד הלקוחות אם כן במטלטלין שהיא מתקנת הגאונים אינו נראה שלא יוכלו למכור אפי' לכתחילה
ד משנה גיטין דף מ"ח ע"ב
ה טור לדעת רב האי
ו שם לדעת אביו הרא"ש
ז הרמב"ם שם מהירושלמי שם וכן הוא בתו'
ח ג"ז שם מימרא דרבי אליעזר כתובות דצ"ו ע"א
ט כפי' התו' שם בשם ריב"ן
י וכתלמידי רבי יונה שם בירושלמי
(פי' דהיינו בביתה שהיתה דרה בה עם בעלה שלאחר מיתת הבעל הרי היא ברשות יורשין
(פי' והיא ניזונות מתחת ידם מהמטלטלין דתנאי כתוב' ככתובה דמי
כ טור בשם ריב"א ובשם הר"מ מרוטנבורג
ל כ"כ הרא"ש שם בפסקיו
מ מימרא דנהרדעי לכרגא ולמזוני ולקבורה וכו' שם דפ"ז ע"א
נ משנה שם דצ"ז ע"א וכדאיתמר משמיה דרב נחמן ב"מ דל"ב ע"א
ס טור בשם הרמב"ם שם וכ' ה"ה בפי"ז כדעת המפרשים שאע"פ שהצריכוהו ב"ד הדיוטות היינו לכתחלה וכו'
ע שם בשם ר"ח וכן כתב העיטור בשמו והרמב"ן בפ"ב בתשובה
פ תשובת הגאונים
צ מימרא דרב זירא א"ר נחמן כתובות דצ"ח ע"א
ק ה"ה בפי"ז לדעת הרמב"ם

ר שם בשם ר"ח וכן כתב הטור בשמו
ש מימרא דרב יוסף שם דנ"ז ע"א
ת בעי מרבי ששת ופשט להו דלא טרפא
א ל' הרמב"ם שם בפי"ח מימרא דאמימר הלכתא וכולי שם ע"א
ב כפירושו כמ"ש שם מוכרת והולכת עד כדי כתובתה שמוכרת למזון כל מה שתרצה כדי צרכ' אפי' יתר מכדי כתובתה עד כדי שתשייר שיעור כתובתה ועצה טובה היא שתוכל למכור כל הנשאר בייחד עיין במ"ש בסעיף י"ג
ג הריטב"א בשם רבינו מאיר
ד ג"ז שם

סימן צד

א ברייתא כתובות ד' קג ע"א
ב שם בברייתא
ג מימר' דאביי ובריי' שם
ד שם בבריי'
ה ל' הרמב"ם בפי"ח מה"א מבעיא דאביי שם ולא נפשטה וידוע דכל תיקו דממונא הוי קולא לנתבע
ו ה"ה בשם הריטב"א שם
ז מימרא דרב נחמן שם ומ"מ צריכים היתומים לשכור לה דיר' כדלקמן סעי' ה' ואע"ג דאמרי' לעיל סי' צ"ג גבי מזון האש' יתומים שקדמו ומכרו קרקעות מה שמכרו מכרו התם לא משתעבדי לה מחיים הכא משתעבדי לה מחיים (נ"צ בשם רש"ך) .
ח לשון הרמב"ם שם וכ"כ הטור בשם י"א וה"ה בשם הרבה מהמפרשים ומבואר הוא שם בירו' ומ"ש בבבלי שם בביתי ולא בבקתי פי' שאם היה הבית צר אינה יכולה להכריח היתומים שתדור היא בבית לבדה או עמהם אלא הם דרים בבית ושוכרי' לה מדור וכן כתב הטור בשם אביו הרא"ש
ט ג"ז שם ממשנה שם ד' קג ע"א
פי' נר לא' נר למאה וכיוצא בזה ולפי ערך זה יתנו לה
י טור בשם הרמ"ה
כ מפורש לעיל סי' ע"א וע"ח וע"ט

סימן צה

א ל' הטור ממשנ' כתובות ד' צה ע"ב וכ"כ הרמב"ם שם בפי"ח
ב כ' ה"ה שם שדין היורשין כדין הבעל עם אשתו וכמ"ש לעיל סי' ע' וסי' פ' משמע בגמ' שם
ג שם בירושלמי
ד ה"ה שם בשם המפרשים
ה מימרא דר' יוסי בר חנינא שם דצ"ו ע"א
ו מימרא דר' זירא אמר שמואל שם
ז הרמב"ם שם וכן כ' הרי"ף בפ"ד דכתובות והכריחו מן הגמ' כיון שאין חייבין בפדויתה אינו דין שיאכלו הפירות וכו' ה"ה
ח ג"ז שם מימרא דאביי נקטינ' מותר בלאות וכו' וכ"ש מותר מזוני שהם אף בחיי הבעל לבעל וכן כתב הרשב"א וה"ה
ט ג"ז שם ממ"ש בששמעו בו שמת כ"ע לא פליגי וכו' שם דק"ז ע"א.
י ה"ה שסברא נכונה היא וראוי' אליו שהב"ד אביהם של יתומים ושכ"כ הרשב"א
כ טור בשם הרשב"ם ב"ב ד' קמ"ד ע"א כיון שמעשה ידיה שלהם
ל שם בשם הראב"ד כיון שהיא מלאכה אחרת שאין דרכה בכך
(פי' שאם אין השדה עשויה ליטע נוטל' ההוצא' אם השבח מרובה ואם הם מעות אינם נוטלת אלא דבר מועט כיון שלא קבלה אחריות
מ ג"ז שם בשם הרשב"ם שם
נ שם בשם אביו הרא"ש שם בפסקיו

סימן צו

א משנה כתובות ד' פז ע"א וגיטין דף לד ע"א
ב פשוט בגמרא לכ"ע כתובות דף נה ע"א וכתבו הרמב"ם בפי"ח מה' אישות מסקנת הגמ'
ג שם כפומבדיתא וכפי' הרי"ף
ד כ"כ ה"ה בפירוש דברי הרמב"ם שם
ה מסקנת הגמ' שם כפומבדיתאי
ו כרב ושמואל אין אדם מוריש שבועה לבניו ומשמע בגמ' שם דה"ה לכתובה שבועות דף מ"ח ע"א

ז טור וכן כ' הרמ"ה שם פי"ז מדאסיקנא בערכין דף כב ע"א דטעמא דאין נזקקין לנכסי יתומים משום דאימר צררי אתפסה ובנתגרשה ליכא למימר הכי ואם כן בחייה הי' גובה בלא שבועה

ח טור והוא פשוט בכמה דוכתי דהא משום האי חששא משבעינן לה ע"י

ט רמב"ם שם בפי"ז

י טור בשם תשובת אביו הרא"ש כלל ב' סי' ג'

כ גם זה שם בשם תשובת אביו ושם סי' ב'

ל שם בשם הרי"ף מהא דאלמנה מוכרת למזונות שלא בב"ד משנה וגמרא כתובות ד' צ"ו ע"א וע"ב והיא בלא נשבעה איירי וכו'

מ הרשב"א בתשוב'

נ שם בשם תשובת אביו הרא"ש כלל נ סימן ו'

ס ג"כ שם בשם תשוב' אביו הרא"ש כלל נ' סי' ו'

ע משנה שם דף פז ע"א

פ בעי' שם בגמרא ע"ב וכן הא דדקדק' וכו' ולא נפשטה וידוע כל ספיקא דממונא קולא לנתבע

צ שם במשנה

ק שם במשנה

ר שם במשנה

ש טור בשם הרי"ף והרמב"ם פ"ט מה"א

ת שם בשם אביו הרא"ש שם בפסקיו

א שם וכפי' רש"י בגיטין ד' לה ע"א וכן כתב התו' והרא"ש והר"ן אמימרא דרב פפא אי פקח הוא וכו' כתובות דף פ"ז ופ"ח וכן כ' הרי"ף

ב הרי"ף והרשב"א שם

(אע"ג דקיי"ל דשבועה דרבנן מהפכינן ה"מ כשהנתבע יש לו להשבע וליפטר ולא כשהתובע יש לו לישבע וליטול

ג שם וכן כתב הרא"ש שם בשם הרי"ף וכ' הרמב"ן שבתשובה כתב כן

ד מימרא דרב פפא וציינתיו בסעיף דלעיל

ה כדאמר רב אשי שם

ו בעיא ונפשטא מברייתא שם דף פג ע"ב וכדמוקי לה רבא בריה דרבה

ז פשוט שם בגמ' דהאי שטרא חספא בעלמא

ח משנה שם ד' טו ע"ב

ט משנה שם ד' כח ע"א

י כדאמר רב הונא שם וכדעת המפרשים דקאי נמי אהא דיצתה בהינום'

כ הרמב"ם בפט"ז מה"א ונתן טעם מפני שהוא מודה מקצת

ל הראב"ד שם וכ"כ הרא"ש משום דכתובה הודאת שיעבוד קרקעות הוא והאי מנה דקא מודה בי' הילך הוא

מ משנה שם דצ"ג ע"ב וכפי' רש"י שם

נ כבן ננס שם וכאוקי' דאביי קשישא איכא בינייהו וכו' שם דל"ד ע"א הסכמ' הפוס'

ס שם במשנ'

ע משנה שם ע"א ומסיק שם בגמ' תניא זו משנת רבי נתן ר' אומר וכו' אלא חולקות בשוה וכפירש"י והרי"ף שם וכן כ' הרא"ש שם והרמב"ם בפי"ז מה' אישות וה"ה בשם הרשב"א והרבה מהמפרשים

פ מימרא דרב יהודה וכו' גיטין דף לה ע"א הסכמ' הפוסק' ופי' או זה או זה

צ משנה שם דל"ד ע"ב משום מעשה שהיה באשה אחת שהיתה סבור' לישבע באמת ונענשה ביותר שם דל"ה ע"א

ק כפי' רש"י שם וכ"כ ה"ה בשם הרמב"ן והרשב"א

ר שם במשנה התקין ר"ג כו'

ש טור וכן כ' התו' והרא"ש שם וכ' הר"ן שמ"ש בגמ' יאסרו כל פירו' שבעולם לאו דוקא דכיון שהוא דבר שאי אפשר וכו' אלא צריכא שתשייר דבר מה שתוכל לחיות בו

ת מימרא דרב הונא שם בגיטין ע"א

א מימרא דשמואל שם ע"א וכדמפ' שם דבאלמנה הוא דנמנעו להשביע' משום דבההיא הנאה דטרחא קמי' יתמי אתיא לאורויי היתר' בדבר מועט לו' בשכר טרחת' נוטלה אבל בגרושה ליכא למימר הכי

ב טור בשם ר"י וכ"כ התו' שם דל"ח ע"א והרא"ש והמרדכי שבשמו

סימן צז

א משנה כתובות דפ"ו ע"ב וכתנא קמא ובאיזה זמן שיכול להשביעה נתבאר בסעי' שאחריו

ב במשנה שם כר' שמעון דף פז ע"ב וכדמפרש לה רב פפא שם סוף דף פ"ח וכ"כ התו' שם בשם ר"ת שעשה מעשה כך ושכ"פ ר"ח וכ"כ הטור בשם ר"ת ואביו הרא"ש

ג הרי"ף דקי"ל בכל דוכתא דלא איפסק' הלכתא בהדיא הלכה כסתם מתני' ושכן נראה שהוא דעת הרמב"ם בפ"ט מה' שותפים

סימן צח

א משנה כתובות דף פ"ו ע"ב
ב כפרש"י שם
ג וכ"כ טור הרא"ש שם בפסקיו
ד שם במשנה
ה שם בטור וכפירוש הי"מ במשנה הביאו הרא"ש שם
ו כפירוש הירושלמי במשנ' הביאו הרא"ש שם בפסקיו ופסק כחומר' כל הפירושים דכיון שהבעל מוחזק לא מפקינן מיניה אלא בדבר הברור לדברי הכל
ז שם במשנ'
ח נתבאר במ"ש לעיל סי' צ"ב סעיף א'
ט ג"ז שם במשנה
י טור וכ"כ הרא"ש שם בפסקיו
כ דאלו בלא גלגול ואפי' לא פטרה אין עליה שום שבוע' לדעת התוס' והרא"ש כמש"ל סי' צ"א סעיף ב'
ל שם בשם הרי"ף וכמ"ש בהלכות
מ כתב מתנה שם דף פז ע"א וכנהרדעי וכמ"ש לעיל סי' צ"ג סעיף כ"ה
נ כאבא שאול בן אבא מרים בבריי' דפסק רב נחמן אמר שמואל הלכתא כוותיה
ס הרי"ף בהלכו' וכפירושו דס"ל דלא פליג אתנא דמתני' דאבא שאול מיירי בשלא פי' שפטרה מן היורשים ותנא דמתני' איירי שפי' ב"י
ע הרי"ף אהא דתנן מנכסים משועבדים וכו' דפ"ז ע"א דלא מהניא היכא דאיכא עליה חוב לאינש אחרינא הביא ראי' מהא דאמר שטר אמנה אינו נאמן וכו' שם פ"ב דכתובות וכ"כ ר"ח ואפשר דטעמי' דחיישי' לקנוניא
עיין בח"מ סי' ע"א סעי' י"ז:

סימן צט

א כמימרא דרב כתובות דף נ"ד דפסק רב נחמן הלכה כוותי' וכדמפרש טעמא בגמרא שם
ב הרי"ף והרא"ש שם וכ"כ הרמב"ם בפי"ו מה"א שהרי לקחן לה וזכתה בהן והוא רוצה להוציאה ולא היא
ג ב"י בשם העיטור והריב"ש בסי' ש"א שכ"נ מדברי הרמב"ם בפ"א מה"מ והר"ן בשם הרז"ה

ד טור ואפי' לדעת בעל העיטור דמחלק בין סרחה עליו כו' ושכ"כ הגאונים וכמו שהגיה רמ"א בהג"ה וכ"כ הר"ן בשמם

סימן ק

א פשוט בגמ' כתובות דף ס"ח ע"ב ובכמ' דוכתי דמטלטלי לא משתעבדי לכתוב'

ב טור והרמב"ם בפט"ז מה"א וכ' ה"ה שם בהלכות הרי"ף ובכל ספרי הגאונים וכיוצא בזה אמרי בכתובות דס"ז ע"א גמלים של ערבים ארנקי דמחוז' אשה גובה מהם

ג וכ"נ מדברי הגאונים ולא עוד אלא שי"א שאינו נוהג' היום כלל ס"ה

ד שם טור מדברי התו' שם דס"ז ע"א וכן כ' הרא"ש שם בפסקיו

ה שם ושם בתו' דף מט ע"ב וכן כ' הרא"ש בפ"ג דקדושין בפסקיו

ו טור

ז ב"י

ח מבואר בח"מ ס"ס קי"ג

ט משנה גטין דף מח ע"ב

י משנה בכורות דנ"ב ע"א וכדאמר ר"א מקולי כתובה שנו כאן שם

כ טור וכן כ' רמב"ם פט"ו מה"א

ל שם במשנה דבכורות

מ טור מדברי אביו הרא"ש פ"ח דב"ב

נ ג"ז שם במשנה דגיטין דף מ"ח ע"ב ומשנ' דנ"ה ע"ב ובכמה דוכתי:

ס משנה שם דף נ"ה ע"א לקח מן האיש וכו'

ע ציינתיו לעיל בסי' צ' סעי' י"ז

פ כפי' התוס' כתובות דף צה ע"א בד"ה התם איהו דאפסיד אנפשיה וכו' כיון דבעת שכתבה לו לא הית' ראוי' עדיין לגבות בברור שהרי לא נתנה כתובה לגבות מחיים ושכן פ' ר"ח וכן כ' הרא"ש

צ בפי' רש"י שם דאף מראשון אבדה דהי' אבדה כתובת' בידים ואפסיד' לנפש' במה שכתב' לשני וכן כתב הרמב"ם בפרק י"ט ובעל העיטור והביא' הטור וכ"כ בתשוב' להרמב"ן סי' עט

ק משנ' שם

ר משנה שם דף קי ע"ב וכת"ק וכ"פ הרי"ף והרמב"ם בפט"ז וכל הגאונים

ש ה"ה שם:

ת הרמב"ם וכן כ' הטור בשמו:

א כשמואל וכדאמר רב ענן וכו' שם דף פט עא וכ"פ הרי"ף שם וש"פ:
ב ציינתיו לעיל סי' י"ז סעי' מג:
ג ג"ז ציינתיו שם סעיף מ"ד
ד ג"ז ציינתיו שם
ה טור בשם הרמב"ם בפ' יז
ו שם בשם אביו הרא"ש בפ"ק דמציעא
ז ל' הרמב"ם בפ"ט מה' אישות וכדמפרש רב המנונא נדרים דף צ"א ע"א וכו' ה"ה שם שכן הכריע הרמב"ן מפני מדרש כתוב' לכשתנשאי לאחר תטלי וכו' משנה יבמות דקי"ז ע"ב אבל בתוספ' לא שאין מדרש בתו' ואצ"ל בנצ"ב
ח ושכבר השיג הראב"ד וכ"כ ה"ה בפי"א דבתובעת כתובה אינה נאמנת ושיש לחוש לסברא זו
ט גם זה שם ממ"ש הב"ע בשאין שם עידי גירושין וכו' כתובות דף פ"ט ע"א וכפירוש רבינו שהוא לענין תוס' לפי שבעיקר הכתוב' אין שם מגו ה"ה
י גם זה שם ממשנ' שם דף פ"ח פט
כ מבואר שם בגמ' דפ"ט ע"א
ל כדין כופר בכל:
מ טור ממשנ' שם ע"ב וכפי' רש"י שם
נ גם זה שם ממשנ' שם וכדמפרש בגמ' שם
ס מסקנת הגמרא שם דף מד ע"א וכמ"ש התו' שם והרא"ש והר"ן שם
ע משנה שם דף פט ע"ב
פ ברייתא שם
צ כן הוא בטור וברמב"ם שם ופט"ז

סימן קא

א מימרא דרב יהוד' אמר רב וכו' כתובות דף ק"ד ע"א
ב טור וכ"כ הרא"ש בתשו' כלל ל"ז ממ"ש אבל ניסת אין מדירין אותה משום דמיפר לה בעל וכו' גיטין דף לה ע"ב משמע הא שבוע' דאין הבעל יכול להפר שפיר דמי
ג מימרא דרבי ינאי כתובות דף נד ע"ב
ד כמימרא דשמואל גיטין דף י"ח ע"א
ה משנה שם דף קד ע"א וכמימרא דרב יהודה אמר רב

ו כחכמים שם במשנ' דבבית בעלה מפני שמכבדים אותה היא בושה למחול על כתובתה וגובה לעולם

ז מימרא דרב נחמן בר יצחק וכו' שם

ח שם במשנ' וכדמוקי לה בשבועות דף מח ע"א שנשבעה ומתה ונתבאר זה בסימן צ"ז

ט עובדא חמתיה דרב חייא אריכא שם בכתובות דף פט ע"ב

י טור וכ"ד הרא"ש מהא דר' ינאי שם וכ"כ ה"ה בפט"ז לדעת הרמב"ם מימרא דרב עילאי וכו' שם

כ פירוש רש"י

סימן קב

א לשון הטור ממשנ' כתובות דף צ"ג ע"ב

ב כתנא קמא שם וכדמוקי לה שמואל שם ריש דף לד

ג שם מימרא דאמימר שם דף טו ע"ב וכמ"ש הרי"ף והרא"ש שם וכ"כ הרמב"ם בפי"ז ה"א
פי' שאין גובין ממטלטלין שמכר מפני תקנת השוק

ד שם ממימרא דאמימר שם וכמ"ש הרי"ף והרא"ש שם וכ"כ הרמב"ם בפ' הנזכר ומפרש שם שהרי בעל חוב הפסיד והוציא מעותיו והאש' לא חסרה דבר שיותר משהאיש רוצה לישא אשה רוצה להנשא וכמ"ש הכ"מ שם בשם הריב"ש לדעת הרמב"ם שזה הוא בעיקר ותוס' ולא בנדוניא וכן כ' בב"י ובשם ספר התרומה שער ע"ג בשם חכמי לוניל וכמ"ש לקמן בסעי' ה'

ה מדברי אביו הרא"ש שם בפסקיו בשם ה"ר יונה

ו כדעת אביו הרא"ש שם מהא דאמרי' בגמ' לר' טרפון דבפירות תלושין וכו' שם

ז מימרא דאמימר שם דף פו ע"א וכדמפרש שם האי כי דיניה והאי כי דיניה ופרש"י שזה הלוה מעות וזו סמכה על הקרקע

ח טור בשם אביו הרא"ש שם בפסקיו

ט שם ושם מטעם דאין כאן נעילת דלת דהוא אפסיד אנפשי' שהרי הכתוב' מוקדמ'

י שם לדעת אביו הרא"ש

כ ל' הרמב"ם שם בפי"ז ונתבאר במ"ש לעיל סעי' ג' וכ"כ הרי"ף ושכן הכריחו הרבה מן המפרשים האחרונים ובכלל' הרשב"א וה"ה

ל גם זה ממסקנת הגמ' בבא בתרא דף קעד ע"ב וכפי' רשב"ם שם שאין דעתו לפרוע הערבות אלא מתכוין לזווגם על ידי ערבות זה ומצוה קא עבד ולאו מידי חסרי'

מ עובדא גבי משה בר עצרי וכו' וכתירוצא בתרא שם הסכמת התוס'

נ שם בגמ'

ס ל' הרמב"ם מפני שזה כאומר בעלמא תן לו ואני נותן לך

ע דהוי כמו ערב בשעת מתן מעות טור

פ משנה בבא בתרא דף קעג ע"ב וערכין דף כג ע"א ודוקא במנה ומאתים שאין בהם חסרון כיס אבל נדוניא שהכניסה הרי היא כחוב דעלמא וכמ"ש הרמ"א בהגה

צ בפי' רש"י שם

ק שם בגמרא בבא בתרא דף קעד ע"ב הא דאביי איזהו רשע ערום זה המשיא עצה וכו'

ר שם בעובדא דמשה בר עצרי ובערכין דף כג ע"א

ש משנה ערכין שם וכר"א דמשמע שם דהלכה כמותו וכן פי' הרמב"ם פי"ו

ת שם בגמרא ע"ב וכתבוהו הרי"ף והרא"ש בסוף בתרא וכ"כ הרמב"ם בפ' הנז' דאינהו הוא דאפסדי אנפשייהו שהרי ידעו הלקוחו' שיש עליו כתובת אשה

סימן קג

א משנה כתובות דף צ"ז ע"א וכחכמים

ב לעיל בסימן נ"ה

מומחים מה שנקרא בעלמא ב"ד הדיוטים נקרא כאן מומחים והדיוטות כאן היינו הדיוטים ממש דלית בהו גמיר וסביר אלא בקיאים בשומא ב"ש בשם הר"ן

ג אתמר עלה דמתני' משמיה דרב נחמן ב"מ דף לב ע"א

ד ל' הרמב"ם שם בפ' י"ז וכ"כ הרי"ף ופי' אפי' ליכא בינייהו מאן דגמיר וסביר

ה שם וכ"כ ה"ה דס"ל דלא אמרו שצריכ' ג' הבקיאין בשומא אלא לכתחל' אבל לא בדיעבד ושכן דעת קצת מפרשים

ו הרמב"ן בפ"ב דב"מ וכ"כ בעטור בשם ר"ח וכ"כ הטור בשמו

ז מימרא דרב יוסף כתובות דף צז ע"א

ח כר' יוחנן דמפרש טעמא דמתני' דאלמנה מוכרת שלא בב"ד משום שאין אדם רוצה שתתבזה אשתו בב"ד וגרושה לא איכפת ליה שם ע"ב

ט טור וכפירוש ר"ח דטעמא דעולא שם שתהא הנדוניא לנשים וימצאו חן בעיני האנשים וישאו אותם והביאו התו' שם וכיון שנשאת בטל טעם חינא שלה וכמ"ש הר"ן בשם הרי"ף והרמב"ם

י שם ממסקנת הגמ' שם דף נח ע"א וכמ"ש אביו הרא"ש שם בפסקיו

כ ואף על פי שהיו שמה ב"ד הדיוטות שמא לא דקדקו כולי האי וכ"כ התוס' שם

ל מימרא דרב זירא א"ר נחמן וכו' שם
מ ה"ה בפ' הנז' לדעת הרמב"ם וקצת מפרשים
נ טור וכ"כ ה"ה שם שיש חולקים בזה וכו'
ס משנ' שם דף צח ע"א
ע שם במשנה וכת"ק
פ שם במשנה

סימן קד

א פשוט במשנ' ערכין דף כא ע"ב
ב שם בגמרא
ג שם במשנה וכדמפרש רב יהוד' שם בשעת הכנסת פועלים (למלאכ') ובשעת יציאת פועלים (שהם יוצאים ונפטרים מהמלאכה):
ד ברייתא שם
ה מימרא דאמימר וכו' כתובות דף ק' ע"ב
ו ל' הרמב"ם בפ"ב מה' מלוה ממשנ' שם דף צ"ט ע"ב
פי' במקום שאין מכריזין או דברים שאין מכריזין או בעת שאין מכריזין כמ"ש בסמוך
ז שם במשנ' וכת"ק
ח שם בגמרא דף ק' ע"ב
ט כשיטת הרי"ף שם וכגירסתו ולזה הסכים הרמב"ן
י כגי' רש"י שם בגמ' ולזה הסכים הרשב"א
כ כ"כ הרמב"ם בפי"ג מה' מכירה ולזה הסכי' הרא"ש והביאה הטור
ל מימרא דנהרדעי שם בגמרא דגיטין דף נ"ב ע"ב
פי' לקבור' האב או האם וכל מי שמוטל עליהם לקברו
מ טור מדברי התו' שם בגיטין שהקשו פשיטא וכי יהא מוטל ל' יום
נ ג"ז שם ברמב"ם
ס פי' ואפי' הכריזו וכפי שכ' בסעי' דלעיל וכמ"ש שם
ע שם בגיטין ובכתובות שם
פ מאוקימת' בתרא שם בגמרא וכדאמר ר' נחמן וכו'
צ רמב"ם בפי"ג מה' מכירה וכת' ה"ה לא ידעתי זה מבואר אבל מסברא הוא שהרי בשאר מקומות יפה כח היתומים
ק הרא"ש בפסקיו שם והביאה הטור

ר מסקנ' הגמ' שם דף צט ע"ב דשליח כאלמנה וכרב נחמן שם ובקידושין דף מב ע"ב
ש טור וכ"פ הרא"ש שם בשם ר"ת ושכן עיקר

סימן קה

א ברייתא ב"ק דף פ"ט ע"א
ב שיעור עיקר הכתובה מפורש בסימן ס"ו
ג ציינתיו בסימן ל"ז סעי' א'
ד נתבאר בסימן הנזכר ובסי' צ"ח וממ"ש שם סעי' ח'
ה גם זה שם בסימן צח וציינתיו שם
ו טור מדברי הרא"ש שם בפסקיו
ז טור בשם תשוב' אביו הרא"ש בסוף כלל ג' מטעם דכל זמן שלא נשבעה על כתובת' ולא הגבוה ב"ד הכתובה כל הנכסים בחזקת בעלה
ח מימרא דרבא כתובות דף נ"ג ע"א דזוזי אנסו:
ט בעיא דרבא שם והדר פשטה
י גם זה מימרא דרבא שם ודין אם איבדה המזונות בחייה נתבאר לעיל סימן צ"ג
כ הרמב"ם שם והביאו הטור ונלמד מעובדא דמר זוטרא ורב אדא קידושין דף ס"ה ע"ד וכדאמרי' התם דלא איברי סהדי אלא לשקרי
ל טור מימרא דשמואל כתובות דף פה ע"ב
מ שם עובדא דקריבתיה דרב נחמן וכו' וכפירוש הרא"ש שם
נ שם בעובדא דההוא דזבנה לכתובת אמיה וכו' כתובו' דף צ"א ע"ב
ס במימרא דרבא שם

סימן קו

א משנה ז' פ"ג דפאה ומייתי לה בב"ב דף קל"ב ע"א
ב בעיא דרבא שם וסלק' בתיקו ולא מפקי' ממונא מספיק' הרי"ף והרא"ש הרמב"ם שם
ג כרב נחמן שם וכמ"ש הרי"ף שם וכ"כ הרא"ש והרמב"ם בפ' י' מה' זכייה ומתנה
מימרא דשמואל שם דף קנ"א ע"א
ד בפירוש הרשב"ם
ה טור מדברי אביו כרא"ש שם
ו מעובדא דההיא דאמר תילת' לברתי וכו' שם
ז מעובדא דההוא דאמר פלגא לברתי וכו' בפירי וכו'

ח מעובדא דההוא דשייר דקלא וכולי שם
ט לשון רמב"ם שם בפ"ז

סימן קז

א מימרא דרב יהודה אמר שמואל ב"ב דף קל"א ע"ב
ב וכ"כ הרמב"ם ריש פ"ז מה' זכיה ומתנה וכ' ה"ה בעיא דרבא (שם דף קל"ב ע"א) ולא נפשטא וכ' אבן מגאש הלכך לקולא עבדינן ולא עשאן אלא כאפטרופסים וכ"כ הב"י בשם הרי"ף והרא"ש
ג אבעיא שם ונפשטא
ד מעובדא דפלגינא וכו' ושייר דיקלא שם דקל"ג ע"א והוא בכלל החמשה עד שיכתבו על נכסיהן דחשיב שם דף ק"ב ע"ב
ה מאוקימתא דרבינא שם דקל"ב ע"ב
ו ל' הרמב"ם שם בפ"ז מברייתא שם כאוקימתא דרבינא
ז ב"י בשם תשו' הרא"ש כלל מ"א
ח טור בשם אביו הרא"ש בתשוב' שם
ט נ"י בשם הרא"ה בשם רבינו הגדול רבו ובשם הריטב"א
י טור מדברי אביו הרא"ש בפסקיו אהא דאמרי פשיטא בנו ואחר כו' ב"ב דקל"א ע"ב
כ שם ושם
ל טור ח"מ סי' רמ"ו בשם ה"ר ישעיה
מ פשוט שם בגמ' דקל"א ע"ב
נ טור בשם אביו הרא"ש וכ"כ הרמב"ן והר"ן שם רב האי ורא"מ ז"ל וכ"כ הרשב"א בתשוב' ובתשובות להרמב"ן סי' ל"ט וכ"כ נ"י
ס גם זה שם בשם תשובות הרא"ש כלל ס"ד סימן י"ג
ע בתשובות הגאונים לרבינו האי
פ וסיים שם שהתורה נתנה רשות לאב להנחיל נכסיו לכל מי שירצה

סימן קח

א שלח ליה רבי אבא וכו' ב"ב דף קנ"ח ע"א
ב ר"ן בשם הראב"ד דלטפויי קאתי ועוד כי אמר תטול לשון מתנה הוא
ג מימרא דרבא שם
ד ל' הרמב"ם בפי"א מהלכו' זכיה ומתנה

ה מימרא דרבא שם
ו הרשב"ם שם בפירושו וכ"כ הרא"ש בתשובה כלל מ"א וכ"כ טור
ז ה"ה בשם הראב"ד וכ"כ הר"ן בשמו ובשם הרמב"ן וכתב ה"ה ולדברי הכל אם נתמעטו אחר מיתת האב אינה זוכה בחלק המת כלום ופשוט הוא
ח טור וכ"כ הרא"ש בתשוב' הנזכר
ועי' טור לקמן סי' קי"ג ס"ב בהג' דין שח"ז

סימן קט

א ברייתא ב"ב דקל"ח ע"א:
ב ב"י בשם הרמב"ם
ג טור בשם הרמב"ם
ד שם בשם אביו הרא"ש
ה טור מדברי אביו הרא"ש בתשובה כלל ט"ז

סימן קי

א משנ' דגמרא ב"ב דקס"ו ע"א
ב שם ריש דקס"ח
ג ברייתא ב"מ דף י"ט ע"א

סימן קיא

א משנה כתובות דף נ"ב ע"ב
ב טור וכפירש"י שם בגמ' מהא באב נמי מימנ' כו'
ג משנה שם
ד משנה שם ומשמע בגמ' דמותר דינר דוק' בעינן אבל פחות מדינר לא הוי מותר
ה משנה היו נכסי' בראוי כו' שם
ו טור וכ"כ אביו הרא"ש שם בפסקיו
ז ל' הרמב"ם פי"ט מה"א וכ' ה"ה שזה פשוט ומבואר במשנה שכתבתי הוא בין שנשאת בב"א כו'
ח משנה שם
ט מימרא דר"נ שם
י פשוט שם בגמ'

כ ל' הרמב"ם בפי"ט מה"א מבואר שם בגמ' ד"צ ע"ב ולכ"ע כר"י

ל טור וכמ"ש בסעיף שאחריו

מ ל' הרמב"ם שם ד"צ ע"א

נ שם בגמ' ע"ב דייק לה ממתני' ש"מ כתוב' נעשית מותר לחברתה וכפירש"י שם

ס הכי מוקי למתני' בגמרא דשבועות דף מ"ח ע"א

ע שם במשנה

פ לשון הטור וכ' הב"י שפשוט הוא וכ"כ הרמב"ם שם

צ טור וכ' הב"י שפשוט הוא

ק גם זה שם ומבואר בדברי הרא"ש שם בפסקיו

פי' שלא אמרינן שיפרעו לבני השנייה שהיא חוב והמותר יקחו בני הא' בתורת כב"ד טור

ר ושכן הסכים אביו הרא"ש בפסקיו בשם מקצת הגאונים וכ"כ ה"ה בפי"ט בשם הרמב"ן והרשב"א וכ"כ הר"ן

ש ל' רמב"ם שם בפי"ט ממשנה שם ד"צ ע"א

ת הכי מוקים לה בשבועות דף מא ע"א

א כת' ה"ה פשוט הוא שאין כאן עסק למותר שהרי חוב הוא זה ומבואר שם בגמ' כתובות (ד"צ ע"ב)

ב גם זה שם ונתבאר זה בסמוך

ג שם מהא דתרצו בגמ' ירתון תנן שם דנ"ב ע"ב

ד טור מדברי אביו הרא"ש שם בפסקיו אהא דתנן רש"א אפי' יש נכסים שאין להם אחריות כו' שם דצ"א ע"א וכן כתב הרמב"ם בפט"ז וכ' הטור בשם הרמ"ה והר' יונה דאפי' לאחר שתקנו הגאוני' אינה נוהגת אלא בקרקע ושלזה הסכים הרא"ש ועי' בתשו' ריב"ש סי' ק'

ה שם בשם הריב"א ור"ש

ו מימרא דרב' שם דנ"ג ע"א

ז רמב"ם פי"ט

ח טור וכ"כ רמב"ם בפי"ט מדין האומר לא יזונו בניו מנכסיו כו' בריי' שם דף ס"ח ע"ב ונתבאר בסי' קי"ב

ט בשם רבים מהגאונים ובעל העיטור

י הרמב"ם שם ומבואר בדברי הרי"ף בפי"נ אמה שאמרו שם בגמ' השתא מגרע גרע בירושה דאורייתא כו' שם דקל"ג ע"א

סימן קיב

א ל' הרמב"ם בפי"ט מה"א ממשנה כתובות דף נב ע"ב כדתני רב עד דתלקחון פירוש שתתארס אף על פי שלא בגרה וכתנא קמא בברייתא שם

ב מסקנת הגמ' שם דף מג ע"א

ג גם זה שם וכ"כ הטור

ד שם מהא דבעיא ארוסה יש לה מזונו' או אין לה כו' וכפי' הנגיד והוא המחוור שבפירושים שהשאלה היה אם יש לה מזונות מן הארוס מיד שנתארסה כיון שמפסיד מזון מן האחים ופסקו הגאונים כלישנא דיש לה ה"ה

ה גם זה שם ושם כדפשט ר' ששת מברייתא אלמנה בבית אביה כו' וכדמוקי לה שם דבממאנת פליג וכתנא קמא וכ"פ הרי"ף וכת' ה"ה שסובר רבינו בשובה לבית אביה חוזר' למזונותיה אף על פי שנשאת וכן נראה עיקר אע"פ שיש פירושים אחרי

ו טור ממשמעו' הגמ' שם וכן כ' הרא"ש והר"ן שם

ז בעיא דר"ל שם

ח בעיא דר"א שם

ט בעיא דר"פ שם דף נד ע"א

י בעיא דרבא שם וכולה סלקי בתיקו וכתבו הפוסקים כיון דספיקא דממונ' הוא הוי קולא לנתבע ואין להם מזונות

כ מדין תקנת אוש' וכמ"ש לעיל סי' ס'

ל ל' רמב"ן ממסקנת הגמ' שם

מ מבואר בירושלמי ונזכר בהלכות יתבן בבית ומתזנן מנכסאי ופשוט הוא שהכל בכלל מזונות ה"ה

נ זהו מ"ש למזוני מזבנין בלא אכרזת' שם דף פז ע"א

ס מפורש בירוש' הבת לא עולה ולא יורדת ה"ה וכתב הב"י שלמד גם מברייתא הבנות ניזונ' וכו' בבבלי ד' סח ע"א

ע מבואר שם בגמ' דף סט ע"א

פ טור והרמב"ם שם וכן כת' הרי"ף והרא"ש

צ משנה שם ד' קא ע"א וגיטין דף מח ע"ב

ק כרבי דאמר מוציאין לפרנסה ואין מוציאין למזונות כתובות דף סט ע"א

ר מסקנת הגמ' שם דף קב ע"א

ש טור בשם הרמ"ה

ת גם זו שם בשם הרמ"ה
א ברייתא שם דף סח ע"א
ב לפי גירסת רב האי דגריס בבריי' שומעין לו וכפירוש הרא"ש והר"ן
ג ל' הרמב"ם שם ממשנה ב"ב ד' קלט ע"ב וכת"ק וכ"פ הרי"ף וכל הגאונים ור"ת והרא"ש
ד כשמואל משמיה דחכמים ומימרא דרב יוחנן שם
ה שכך התנה אביה ומבואר במ"ש בריש הסי'
ו שם במשנה וכדמפרש שמואל משמיה דחכמי' ובמימרא דרב יוחנן שם
ז שמניחים אותם ביד בית דין או אפטרו' משא"כ בזמן שהנכסי' מרובי' הבנות נזונות מתחת יד אחיהם וכל הנכסי' עומדים ברשותן וכן הוא מוכרח שם בגמ' ה"ה וכ"כ הרא"ש מדאמרי' בנכסים מועטים מוציאין וכו'
ח ג"ז שם וכ"כ הרי"ף והרא"ש שם והטור
ט ל' הטור
י שם וכ"כ אביו הרא"ש שם
כ פשוט שם בגמ' ד' קמ ע"א ופי' ברשב"ם שהוקרו המזונות או נתקלקלו הנכסי' ונתמעטו
ל בעיא ונפשט ממימרא דרבי אסי א"ר יוחנן וכו' שם
מ מימרא זו דר' אסי ור' יוחנן שם
נ כולהו בעיות שם ולא נפשטו וכתבו הרי"ף והרא"ש ולקולא עבדינן ולא ממעטי דנכסים בחזקת הבנים קיימי ולא מפקינן מינייהו אלא בראיה
ס ג"ז אבעיא שם ונפשט' שם ע"ב
ע ה"ה שם בסוף פי"ט בשם הרמב"ן והרשב"א
פ הרי"ף והרא"ש וכ"כ הטור
צ הרמב"ם שם וציינתיו לעיל סי' צג סעיף ד'
ק הרמב"ם שם וכתב ה"ה סברת רבינו פשוטה בטעמא
ר משנה ב"ב דף קצט ע"א

סימן קיג

א לשון הרמב"ם בפ' כ' מהלכות אישות ממימרא שמואל לפרנסה שמין באב וכו' כתובות ד' ס"ה ע"א
ב כר' יהודה שם במשנה דאיפסק הלכתא כוותיה שם בגמ'
ג ברייתא שם וכדמוקים לה רבא שם

כן הוא שם בר"ן

ד מימרא דרבא הלכתא וכו' שם דף סט ע"א

ה מימרא דרב אשי שם כי הוינן וכו' שם ע"א

ו טור מדברי אביו הרא"ש בפסקיו בספ"ו דכתובות אהא דאמרינן למאי נ"מ למגבי וכו' שם

ז כמסקנת הגמרא שם

נתבאר לעיל סי' ק"ח סעי' ג' בהג"ה

ח ל' הרמב"ם שם פרק כ' ממסקנת הגמ' שם ד' סט ע"א

ט טור בשם סה"ת וכ"כ התו' שם ע"ב ובדס"ז ע"ב

י שם מברייתא משמיה דר' שם ד' סח ע"א

כ שם ע"ב אוקימ' דברייתא וכדאמר רב מתנ'

פי' ושאר הנכסים לאחים שם ברמב"ם

ל שם וכדפשי' ליה רבי לרב שם ריש ד' כט

מ שם מהא דשל' רבין אמי שמת והניח אלמנה ובת וכו' ב"ב ד' קלט ע"א

נ שם ממשנה כתובות ד' ס"ח ע"א

ס כדמפרש בגמ' שם מ"ב

ע שם בגמ' מדיוקא דמתני' יתומה שהשיאתה וכו' שם

פ ברייתא ר' אומר וכו' שם

צ כדמשני רב נחמן שם

ק מברייתא דרבי שם

ר מתירוצא דרב נחמן שם

ש שם וכמימרא דרבי יוחנן שם ד' ס"ט ע"א וכן פסק הרי"ף

ת כמימרא דר' חנינא שם וכ"כ ה"ה בשם יש מי שפסק ושכן פסק בירושלמי ושלזה הסכים הרשב"א

א לשון הטור ממשנה וגמרא ב"ב דף קל"ט ע"א

ב ברייתא כתובות ד' סח ע"א וכפי' רש"י דאינה חוב עליו כתנאי כתובה אלא חוב על היתומים היכא דלא צווה האב דלא לפרנסה

ג כפי גירסתו שם וכמ"ש הרא"ש דגילוי דעתו בשעת נישואין לאו מילתא היא וכו' ואפשר אחר כך שהי' רואה בנותיו שהגיעו לפרקן הי' מרחם עליהם ומשיאן

סימן קיד

א משנה כתובות דף ס"א ע"ב
ב טור מהירושלמי כתבוהו הרא"ש שם בפסקיו והר"ן שם
ג ומפרש הרא"ש דטעמא מפני שאינו חייב לשלם אלא כעין שגזל דהיינו אותה שני' שהיו בזול
ד טור מהירושלמי כתבוהו הרא"ש שם והריב"ש בסי' תפ"ח ומסיים בה בירושלמי הפוס' לזון כלתו מעשה ידיה של בנו
ה שם מתוספתא כתבה הרא"ש שם
ו משנה שם
ז טור וכ"כ הרמב"ם בפרק כג מהלכות אישות מהא דאמר רב אשי לא ניתנו לי כת' שסדף קב ע"א וכפי' הר"ן וממשמעות הרי"ף דפי' לא ניתן ליכתב שאפילו נכתבו אין כתיבתו עושה שטר לגבו' ממשועבדי' אלא מבני חרי
ח שם מהירושלמי כתבו הרא"ש שם
ט משנה שם
פי' ולא לפי ברכת הבית טור והרא"ש וש"פ
י שם ושם בשם הרמ"ה
כ ב"י לדעת הרא"ש שם
ל הרשב"א בתשובה ובהשג' הראב"ד בפי"א מה' מכירה וכ"כ הרמב"ן בתשובה
מ שם במשנה
נ שם במשנה
ס טור בשם הרמ"ה ושכ"נ לאביו הרא"ש שם בפסקיו
ע שם במשנה
פ שם במשנה
צ טור: וכן כת' אביו הרא"ש דכל הזמן שאת עמי מאלו הנישואין משמע
ק הרשב"א בתשובה דיד בעל השטר על התחתונ' כיון שלעתים אינה כוללי' אותו בכלל המזונות ועוד שאינה בכלל מזונות בל' בני אדם וזהו שנהגו עכשיו לכתוב בכתובות ואזון ואפרנס וכו'

סימן קטו

א משנה כתובות ד' עב ע"א
ב טור וכ"כ אביו הרא"ש שם בפסקיו

ג שם בגמרא
ד שם איתא פלוני כהן תקן וכו' פלוני חכם טיהר וכן העתיק הרמב"ם שם בפכ"ד מה"א
ה טור וכ"כ הרא"ש בשם הירושלמי וכת' דטעמא דמסתבר הוא דא"א להפקיע הכתובה אלא בעדים
ו שם ושם מה' דאמרי' שם אי דידע בפרוש כו' ומפרש משום דמצי אמרה משחקת הייתי בך וכשהייתה בא לאכול הייתי מנעך
ז כאוקימתא דמתניתין כדרב יהודה וכו' שם
ח שם במשנה
ט ל' בהרמב"ם בפכ"ד מה' אישו' ממשנה שם
י כ' ה"ה שכ"נ מהירושלמי ומהבבלי שם ע"ב
כ שם במשנה
ל שם בגמרא ע"ב אוקימתא דר"ח וכו' שם וכפי' רבינו
מ שם אוקימתא דר' יהודה אמר שמואל
נ שם במשנה ומדברת עם כל אדם וכדמוקי לה רב יהודה וכולי שם
ס שם במשנה וכדמוקי לה רב יהודא וכו' שם
ע שם במשנה וכדמוקי לה רבא שם ומפרש רבינו דרב יהודה ורבא פליגי שם דלרב' עד שתקללנו בפני בעלה ופסק כרבא דבתרא הוא כ"ט שם
כצ"ל וכן הוא בב"י ולי צ"ע שהשמיט הרמ"א מה שפ' רש"י בעיקר הדין ודלא פליגי רב יהודה ורבא ותרווייהו ס"ל דמתני' מיירי במקללת אבי בעלה בפני בן בבעלה
פ אבעיא ונפשטא סוטה דף כה ע"א
צ כדין מוציא שטר על חבירו והוא טוען פרוע
) פי' כשיש עדים
ק אבעיא שם ולא נפשטא וכתבו הרא"ש והר"ן בפ"ז דכתובות שם כהראב"ד מספיקא כייפי' ליה
ר ברייתא כתובות דף קא ע"ש
ש שם וכרב הונא וכחכמים בברייתא שם ע"ב דזינתה לא הפסידה בלאותי' קיימין
ת שם
א באותה ששנינו ביבמו' דף פ"ז ע"ב וגיטין דף עט ע"ב שהרי כל אותן הנשים מצד זנות הן מפסידים כתובתן
ב משנה נדרים דף צ' ע"ב

ג טור וכ"כ הרמב"ם בפכ"ד וכ' ה"ה שמסוגיא דגמ' שם יש ראיה לזה אף על גב דקי"ל כמשנה אחרונה מ"מ לענין ממון הודאתה שזנתה ברצון כמאה עדים

ד שם ושם מעובדא דחד סמיא דהוה גביה דמר שמואל וכו' קידושין דף כו ע"א

ה פשוט שם בנדרים דף צא ע"א

ו ל' הרמב"ם שם בפכ"ד מהא דפשט רבא שאין דבר שבערוה פחות משנים ומעובדא דההוא סמיא וכו' קידושין דף סו ע"א

ז ה"ה כ' לא נתברר לי דברי רבינו וכו' וסיים שצריכין תלמוד והכ"מ כ' שם משום דכשהוא עצמו ראה שזינתה היא מוציאה שטר כתובה והוא טוען פרעתיך ודאי ואם תרצה להפרע אומר לה תשבע לי וצריכה להשבע בנקיטת חפץ משא"כ כשהוא לא ידע שזינתה אלא ע"פ ע"א

ח ל' הטור ממשנה ריש סוטה וכרבי יהושע

ט ממשנה שם דף נד ע"א וכב"ה ועיין לעיל סעיף ה' שיש לה בלאותיה הקיימין

י הרא"ש בתשו'

כ ל' הרמב"ם שם בפכ"ד ממימרא דרב חנינא מסור' לא לימא אינש כו' שם דף ב' ע"ב

ל כתב ה"ה וסובר רבינו כל שמעשיה גורמים לה תצא בלא כתובה

מ נתבאר במ"ש לעיל בסעי' ו' בשם הכ"מ

נ טור בשם תשובת אביו הרא"ש כלל ל"ב וכ' עוד שם בסי' י' על נשים שהמירו בשעת הגזירה מפני אימות מות וכאשר מצאו נסו ונמלטו וחזרו לדתן לא הפסידו כתובתן וכו' ע"ש

סימן קטז

א משנה כתובות דף ק' ע"ב וכדמוקי לה רב יהודה שם דף קא ע"ב דתניא כוותיה

ב טור וכ"כ הרי"ף והרא"ש שם דבעמוד והוצא קאי וכמסקנת הגמרא יבמות דפ"ה ע"א

ג בעיא דרבי אלעזר מרבי יוחנן ואהדר ליה דלית לה שם וכן הסכמת הפוסקים

ד כאוקימתא דרב יהודא כתובות דף קא ע"ב

ה כאוקימתא דשמואל דתניא כוותיה שם ע"א ופירוש רש"י שם משום חיבת ביאה

ו ממשנה שם וכדמפרש בגמרא יבמות דף פט ע"א תנאי כתובה ככתובה דמי

ז משנה שם וכדמפרש בגמרא דק"א ע"א שם וכמ"ש לעיל סי' ע"ה סעיף ד':

ח רמב"ם שם וכ' הכ"מ שם מדלא שנו באותה משנה חייבי עשה כו' ש"מ דחייבי עשה בין הכיר בין לא הכיר יש לה כתובה וכו' וכדמפרש הרמב"ם שם מפני שאיסורן קל

ט שם במשנה

י שם במשנה וכדמפר' רבי הטע' בבריי' שם יבמות דפ"ה ע"ב מפני שהוא מד"ס עשו בו חיזוק
כ כאוקימת' דשמואל כתובות דק"א ע"א
ל שם במשנה:
מ כאוקימת' דשמואל שם
נ בריי' שם דק"ז ע"ב
ס שם בגמרא
ע כשמואל שם דף ע"ב הסכמת הפוסקים

סימן קיז

א ל' הרמב"ם בפכ"ד מהלכות אישות מברייי' נדה די"ב ע"ב וכר' חנינא בן אנטיגנוס שם דאפסיק שם הלכתא כוותיה ומבואר בי"ד סי' קפ"ו
ב ס"ל דלא יהא מום זה שאינה ראויה לעמוד תחתיו פחות מאחד מן המומין הנזכרים ה"ה
ג שם בבריי' וגמרא
אפי' בהדרה ואתקנ' שם בגמרא וציינתיו לעיל סי' י"א סעיף ד'
ד זה פשוט מדין האשה שנולדו בה מומין משנה כתובות דע"ה ע"א שכל שאירע לה אחר נישואין נסתחפה שדהו ה"ה שם
ה טור בשם תשובת אביו הרא"ש כלל ל"ג סי' ב'
ו ל' הרמב"ם שם ריש פכ"ה ממשנה כתובות דע"ג ע"ב וכדמפרש שם בגמ' דע"ב
ז שם במשנה ובגמרא שם
ח ג"ז שם ממשנה שם דע"ה ע"ב וכחכמים
ט מימרא דר' נחמן שם
י שם במשנה וכחכמים
כ שם וכ' ה"ה שדברי רבינו בטעם נכון
ל שם במשנה וכחכמים
מ שם ברמב"ם ושם כ' ואם דרכן להתנכר ולהתחבא
נ שם מברייתי' וכדמפרש בגמ' שם דע"ו ע"א
ס שם במשנה ד' ע"ה ע"א
ע שם וכ' ה"ה זה דבר פשוט

פ ומפרש שם שיש שם מרחץ ויש לו קרובות שחזקתו שידע שאינו יכול לטעון וכו' ומבואר במשנה וגמרא שם

צ שם וכ' ה"ה שלמד מדין טענת בתולים שאין יכול לטעון אותה לאחר זמן ברייתא יבמות דף קי"א ע"ב וכר"י וכמ"ש לעיל סי' ס"ח ובירושלמי בפ"ק דכתובות משום בתולים למומין וההי' סוגיא גבי אוקימתא דרב' שם בבבלי דף ע"ה ע"ב איירי בשלא בעל או שלא שהה

ק כר' מאיר שם בברייתי'

ר תשובת הרא"ש כלל מ"ב

סימן קיח

א בתשובת אביו הרא"ש כלל ג' סימן ה'

לא מצאתי דין זה בסי' זה לא בטור ולא בב"י ולא זכיתי פה לספרו ד"מ

ב גם זו ד"מ סימן י'

ג גם זו בכלל צ' סי' ט'

ד שם כלל פ"ז סימן ד'

ה שם בכלל נ"ה סי' ד'

ו בכלל הנזכר סימן ו'

ז שם

ח גם זה בכלל הנזכר

ט שם כלל ל"ט סי' ג'

י דף פ"ט ע"א ולענ"ד שטעות נפל בהעתק או בדפוס וכצ"ל ימכרוהו ב"ד וכו' לבעל אבל לא לו או לאחר וכן הוא בח"מ סי' תכ"ד

כ שם כיון שאין לבעל זכות בהם אפי' לפירות כמ"ש לעיל סימן פ"ח סעיף ז'

ל שם כלל לט סי' ו'

מ שם כלל ל"ט סי' ז'

נ שם.

ס שם כלל ג' סימן ח'

ע שם

פ שם כלל ל"ח סי' ז'

צ שם ומפרש משום שבדין היה עושה לישא אחרת כדי לקיים מצות פריה ורביה ועוד שאין האונס ידוע דלא מסרה מודעא מעיקרא

ק שם ריש כלל כ'
ר הרשב"א בתשו':

סימן קיט

א ברייתא דראב"י יבמות דף ל"ז ע"ב
ב עובדא דהתם מכמה רבנן דעבדי הכי וכ"כ הרמב"ם בפ"כא מהלכות איסורי ביאה ורבי ירוחם בשם הרמ"ה
ג כדפשט לרב משרשיה גטין דף צ' ע"א
ד ל' הרמב"ם בפ"ז מהלכות גירושין כאוקימת' דגמ' כר' אלעזר שם ע"ב והביאו הרמ"א בהג"ה
ה שם מברייי' שם
ו שם בברייי'
ז לשון הטור ממשנה יבמות דף קי"ב ע"ב
ח עיי' במ"ש במקומו בסימן קמ"א שתהא מבחנת פי' מ"מ צריכ' בין גיטה לדבר אחר כמו שנתבאר שם
ט שם במשנ'
י שם במשנ' וכדמפרש ר' יצחק שם דף קי"ג ע"ב
כ רמב"ם שם ספ"י מה' גיטין
ל כיון דקי"ל האש' שחלתה חולי אריך יוכל לומר הרי כתובתיך וכו' (כמ"ש בסי' ע"ט) וכאן ודאי הי' זה רוצה לגרש אלא חכמים מנעוהו לגרש אבל בחיוב ממון לא חייבוהו שהרי לא עשו כן אלא שלא ינהגו בה מנהג הפקר ולכן לחמה תאכל וכ' ה"ה שם
מ ולענ"ד נראה דכאן איירי בדהפריש וייחד לה כתובת' ודמיא ממש לדין רפואו' חולי ארוך בס"ס ע"ט וכמ"ש בשם ה"ה
נ מהירושלמי שם
ס הראב"ד שם: (" פי' בריאה
ע הרמב"ם שם
פ ל' הרמב"ם שם בפכ"א מברייתא כתובו' סוף דף כ"ז וכפי גרסתו שם וכמ"ש ה"ה שם
צ שם ריש ד' כ"ח
ק שם
ר כן הוא בת"ה
ש ברייתא שם

ת מימרא דרב פפא שם
א כמימרא דרב הונא בריה דרב יהושע לפי שלא נפסק הלכה שם כדברי אחד מהם ה"ה שם
ב מימרא דרב נחמן תנא באבל רבתי וכו'
ג עובדא דההוא ארוס וארוסתו דאתו לקמיה דרבא וכו'
ד ברייתא שם

סימן קכ

א כפשט לשון הכתוב וכתב לה
ב דשלוחו של אדם כמותו קידושין דף מ"א ע"ב
ג הרא"ש בסדר כתיבת הגט וסמ"ג
ד וכ"כ העיטור במאמר ז' וסדר הגט דבעל התרומה ורבינו פרץ
ה משנה ב"ב דף קס"ז ע"א שם בגמ' דף קסח ע"א
ו טור בשם הרמ"ה כיון שיש בו שינוי שם ושינוי מעשה
ז וסיים דבעינן ונתן וליכא דמידי דלאו דידיה לא שייך ביה נתינה
ח שם במשנה
ט וכן פי' רש"י שם בגמרא ועיין בב"י מ"ש
י הרא"ש שם בפסקיו מעובד' בההיא חברא וכו' שם דף קס"ז ע"ב
כ וממ"ש בפ' כ"ד מה' מלוה
ל מימרא דרב אחא וכו' ב"ב שם
מ בריי' דבי ר' ישמעאל גיטין דף ס"ו ע"א
נ משנה דף עא ע"ב
ס משנה שם דף סו ע"ב וכר' יוסי
ע מסקנת הגמרא שם דף סז ע"ב
פ מברייתא וממאי דמסקינן לאפוקי מדרב כהנא וכו' שם דף ע"ב ע"א
צ רמב"ם בפ"מ מה"ג כמימרא דרב כהנא וכו' חרש וכו' שם דף עא ע"א
ק ברייתא שם דף ס"ז ע"ב
ר משנה שם דף ס"ו ע"ב
ש הרמב"ם שם ממשנ' דלעיל
ת בע"א וכדפשט רבי יוחנן וכו' שם דף ס"ז ע"ב.
א איכא תרי לישנא שם ולא איפסקא הלכתא שם ולחומרא

ב כמימרא דרבי יוחנן וכדמוקים לה בגמרא שם דף י"ח ע"ב וכ"כ הרי וכמ"ש הרא"ש טעמיה משום דסיומא דתלמודא משמע דס"ל כוותיה
ג שם במשנה
ד טור מסוגיית הגמ' שם דף יט ע"ב דמודה רבי יוחנן היכא דשוינהו עדים
ה בה"ג ורבינו ירוחם בשם התוספות וכריש לקיש משום דריב"ל סבר כוותיה
ו מימרא דרבא שם דף סז ע"ב

סימן קכא

א לשון הטור ממשנה גיטין דף סז ע"כ
ב שם במשנה
ג מדקתני לא אמר כלום וממשמעו' דברי ר' יוחנן שם דף ע' ע"ב
ד רמב"ם פ"ג מה"ג וכגיר' ספרים שלפנינו
ה במימר' דרבי יוחנן שם דהלכה כוותייה
ו ב"י מסוגיית הגמר' שם
פי' דסם רפואתו בידינו שיכולין לרפאותו
פ' בטל מן התורה אבל במקום שאמרו פסול הוא פסול מדברי סופרים כ"כ הרמב"ם שם ונתבאר לקמן בסימן ק"מ
ז ממשנה שם דף סג ע"ב
ח הרשב"א בתשוב' וכרב' דרבי יוחנן לא פליגי וכו' ושכ"כ רב האי שכ"פ הרמב"ם בפ"ק מהלכות מכירה
ט סיים שם אף על פי שהוא תשש ועדיין סימני חליו ניכרים בו
י טור מדברי התוס' אהא דמשני התם דעתא צילותא היא דכו' שם דף ע' ע"ב
כ ב"י ולאפוקי אם נתקלקל בין כתיבה לנתינה שנתנו כשהוא שפוי דכשר כמו שהוכיח זה מראיות שם
ל שם במשנה דף סז ע"ב
מ וכדמוקי לה בגמרא כתנא דבי ר' ישמעאל שם דף ע' ע"ב
נ כאוקימתא דרב יוסף
ס שם בגמ' ריש דף ע"א וכפירש"י
ע דאי לאו הכי הא אפשר למצוא בכבושי' בדבש או בענין אחר
פ ממימרא דר' זירא שם.
צ משנה יבמות דף ק"ב ע"ב

ק טור בשם ר"י הביאו התוספות קידושין דף עח ע"ב ושכן מסקנת אביו הרא"ש
ר מימרא דרב יהודה אמר שמואל יבמות דף ע ע"ב
פי' מחותך בחתיכות ל' גודו אילנא

סימן קכב

א מסקנת הגמרא משמיה דרב נחמן גיטין דף סג ע"ב משום דלא עשו עדים שליחותן
ב טור בשם אביו הרא"ש שם בפסקיו וכ"כ התוס' שם בד"ה כותבין ונותנים
ג ג"ז שם ושם
ד בכתבי מה"ה ישראל בסי' ל"ח בשם מורו הגאון
ה הגה' מיי' פ"ב בשם ספר התרומ' והסמ"ג
ו ל' הרמב"ם שם בפ"ב מבעי' דרבא מר' נחמן וכפי גירסתו וכן פי' רש"י שם
ז כיון דסלקא בתיקו

סימן קכג

א ל' הרמב"ם בפ"ג מה' גיטין ממסקנת הגמרא גטין דף כג ע"א במשנ'
ב שם סוף דף כב
ג טור ופי' רש"י שם
ד חולין דף ה' ע"א ובכמה דוכתי'
ה רמב"ם שם מסוגיי' הגמרא שם בגיטין דף כג ע"א
ו כמימרא דרב יהודה אמר שמואל שם וס"ל דבדיעבד אפי' אין גדול עומד על גביו כשר מדין הטופ' שכתבו במחובר בסי' קכ"ד או כתבו שלא לשמה בסי' קל"א
ז שם דס"ל לרבינו דשמואל מוסיף אדרב הונא ואכתי בעינ' שיו' תורף ועמידת גדול על גבן ובכי האי גוונא היא מתני' דהכל כשרין לכתוב (שם סוף דף כב) ה"ה
ח וסיים שם משום דלא התירו לכתוב טופסי גיטין שלא לשמה לכתחלה אלא מפני תקנת סופר כמ"ש בגיטין דף כז ע"א
ט שם וכתב הכ"מ ובנוסח הספרים שבידינו והוא הדין אפילו חתמו כיון דבשוגג הוא ואפשר משום דלא מתרמה להיות הסופר וגם העדים שוגגין
י דאלו בשבת וי"ה בפרהסיא הגט בטל כדלעיל סעיף ב' וכתב עוד הכ"מ וה"ה לא כתב מקומם של דינים בסעיף זה ובעל מגדל עוז כתב שהוא בפ' מי שאחזו ואני חפשתי כל הפרק בבבלי וירושלמי וגם בתוספתא בכל המסכתא ולא מצאתי:

סימן קכד

א שלחו מתם דהכי איפסק' הלכת' שם בגיטין דף כ"ו ע"א

ב משנה שם דף כ"א ע"ב וכחכמים ולא חיישינן שמא היה שם תנאי ומחקו

ג כאוקימתא דגמרא שם דף כ"ב ע"א

ד שם במשנה

פי' שם בגמרא עור דמליח וקמיח ולא עפיץ

ה משנה שם דף י"ט וכת"ק שם

ו שם בגמרא דף כ"ב ע"ב דאמר קרא וכ' ונתן לה

ז טור בשם אביו הרא"ש בסדר הגט ואיירי בחותך ממנו דבר מועט כדי ליפותו דאלו נחתך מקלף גדול אחר הכתיבה פסול נמי הוה כמ"ש התוס' שם דף פ"א ע"ב וכמ"ש הטור בשם ר"י בר מנחם ובה"ג ואביו הרא"ש וש"פ וכמ"ש הרמ"א בהגה

ח משנה שם ד' כ"א ע"ב

ט כדדייקינן שם בגמרא מדקתני רישא אין כותבין כהנך דאמוראי דמיקי לה כר' אליעזר דאמר עידי מסירה כרתי דחתימת הגט אינ' מן התורה אלא מפני תיקון העולם כדתנן בגיטין דף לד ע"ב וכתב דקרא אכתיבת הגט קאי

י כרבא שם דקי"ל דהלכתא כוותי' לגבי דאביי

פי' והוי קציצי מן המחובר

כ נלמד מדין יד העבד וכמ"ש קט"ו

ל משנה שם וכאוקימתא דגמרא שם וכת"ק

מ משנה שם דף יט כאוקימתא דרמי ב"ח שם ד"כ ע"ב אע"ג דכתובת קעקע הוי איסור דאורייתא מ"מ הוי גט וכמ"ש התוס'

נ בעיא דרמי בר חמא שם ופשט מהא דאמר ריש לקיש הגודרת אין להם חזקה ב"ב דף לו ע"א

ס כדעת הרמב"ם בפ"ד וכ"כ הטור בשם הרמ"ה משום דמספק' לן אי הם עדיין של בעל

ע בעי' דרמי בר חמא שם וכדפ' לה רב אשי שם דף כא ע"א

פ בעיא דרבא וכדפשט לה רב נחמן שם דף ב' ע"ב

צ הרמב"ם שם בפ"ח וכפי פירושו שם כמ"ש ה"ה וכמ"ש הרשב"א דה"ל כאומר לה התקבלי גיטך ומחלי כתובתך בשיווי הטס דאי לאו הכי כיון דנתקבלה כתובתה בזה הטס ה"ל גט כפורח באויר

ק בעל התרומה בסימן קלא והגה' מיי' פ"ד

סימן קכה

א לשון הרמב"ם ריש פ"ד מהלכות גרושין ממשנה גיטין דף יט ע"א בשם מברייתא דר' חייא שם וטעמו משום דאתנוי

ב ברייתא בלשון דיעבד

ג מימרא דרבי חנינא שם

פי' רש"י גל"ש בלע"ז

ד אוקימתא דגמרא שם שאין מי מילין על גב מי מילין פי' שאין מי עפצים ניכרין על גבי מי עפצים

ה ברייתא שם דף נ ע"א וכאוקימת' דעול' שם

ו מאוקימתא דגמרא שם ע"ב.

ז ה"ה שם פ"ד והר"ן בפ"ב דגיטין בשם הירושלמי

ח שם ושם בשם התוספתא

ט הרמב"ם שם בפ"ד וכ"כ הטור בשמו

י טור וכ"כ אביו הרא"ש ופי' אע"ג שאין צריך שיהיו האותיות מוקפות גויל כמ"ש התוספות בגיטין דף כ' ע"ב בד"ה לא צריכה דמעורה וכו' וכתב ה"ה שזה דעת הרמב"ם והרמב"ן שהיא כן דעת רוב הפוסקים ועיקר וכתב הב"י אבל ס' התרומה וסמ"ג והנמשכים אחריהם ס"ל דמ"ש התוס' דליכא קפידא היינו היכא דניתן כבר ונמצאו דבוקות ולא ידעתי מנין להם וע"כ המנהג עיקר וכמ"ש הרמ"א בהג'

וכתב עוד לדעת הרא"ש שלא יגרר אלא מי שצו' הבעל לכתבו היכא דאפשר

כ טור בשם ספר התרומה וכ"כ ש"פ

ל שם וכ"כ הרא"ש בפ"ב דגיטין

מ שם בשם סה"ת

ע"ש סעי' י"ו וסעיף י"א היאך יתקן וגם תיקון שאר אותיות ועיין לקמן בסעיף טז בהג'

נ שם בש' רב האי וכ"כ ש"פ

ס מרדכי בדיני ס"ת וכ"כ הכל בו

ע טור בשם ר"ת כמנין גט

פ כתוב בקונטרסים

צ וכ"כ הבית יוסף בשם הרשב"א בתשובה ממה ששנינו וכותבין על עלה של זית וסתמא דמלתא שאינו מכיל י"ב שיטין

ק טור וכ"כ בסה"ת וסמ"ג ומפרש טעמו שיה' כדין ספר וארכו קרוי מתחלת הגט עד סופו לצד העדים

ר שם בשם סה"ת וכ"כ הסמ"ג וכתבו שכן נמצא בטופס גט שתקנו הגאונים הקדמונים

ש שם ושם וכ"כ הסמ"ק

ת שם בשם הרמב"ם פ"ד מה"ג מעובדא לקמיה דר' זירא אייתי ינוקא וכו' מנחות דף כט ע"ב וכתבו התוספות בגיטין סוף דף פ"ה שכן עשה מעש' רבינו אליהו בגט שלא היה ניכר היטב בין וי"ו ליו"ד

א גם זו שם וכתב הרב המגיד דכיון שאמרו חז"ל שלא לעשות כן וכל המשנה פסול ולא תנשא בו ואם נשאת לא תצא

ב שם ציינתיו לעיל בסעי' טז

ג וכן מוכח מתשובת הרמב"ן סימן קמח

ד ב"י לדעת תשובת הרא"ש שהביא הטור

ה טור בשם הרמב"ם בפ"ד וכת' ה"ה שזה מבואר בתוספתא ובירושלמי שם פי' ופסול מדאורייתא וכ"כ התו' גיטין דף סד ע"ב

ו וכ"כ רבי' ירוחם בח"ב משום דהוא במקום שריר וקיים וכ"כ רב גאון והרשב"א

ז שם בתוס' וכ"כ ה"ה שם והר"ן

ח שם ברמב"ם וכתב ה"ה שהוא מתוספתא בסוף המסכתא פי' רשימו:

ט שם ושם וכתב ה"ה משום בגיטין לא בעינן כתב שאינו יכול להזדייף כל שיש עדי מסיר' וכר"א ומה שנזכ' בהתוספתא לקיים במחקים הוא כשאין עדי מסירה לפנינו

י ה"ה שם בשם הרשב"א

כ שם ולכולי עלמ' משום דלאו כתב הוא ואין האשה מתגרשת אלא בכתב ושזה מבואר בדברי רבינו וכו'

ל מרדכי בפ"ק דגיטין בהג"ה בשם ר"ש משנץ וכתב הב"י ומ"מ לא משמע לי דאיפסל בהכי וכו' ועיין בדברי הרמב"ם פ"ד שנכתב חקק הגט וכו' שזה כתב הוא והרי הוא אומר כתיבה בעט ברזל כלומר שהוא חפרו וכו' נראה מדבריו שאפילו לכתחלה מותר שהרי הוא כתב האמור בנביאים וזכרתי שבשנת שע"ז בהיות הרב החסיד רבי יאקובקי ז"ל בק"ק ווילנא צוה לכתוב בקולמוס של קנה ולא עלתה לו ולא ראיתי נוהגין למנוע מלכתוב בקולמוס של כנף

מ כן פי בערוך וכ"כ רבי' ירוחם בח"ב והעיטור במאמר ז' בשם ר"ח שזהו פי' מ"ש בברייתא אבל לא בכתב שעל גבה וכו' גיטין דף כ' ע"א

סימן קכו

א ממשנה גט שכתבו עברית ועדיו יונית גיטין דף פז ע"ב ומבואר שם דף יט ע"ב דבכל כתב ולשון כותבין

ב בית יוסף והוא כתב שבדו הדיוטות מלבן כיון שנהגו לכתוב בו כתבים ושטרות

ג הרמב"ם בפ"ד מה"ג מהתוספתא וכמ"ש ה"ה שם
(משמע דהרי את מותרת אינו תורף רק הוספה וכ"כ בתשובו' רמ"א סימן קכט ושם כתב שגדול א' היה חולק עליו אבל בש"ס משמע דהרי את מותרת תורף היא ב"ש ועיי' באבן זמרא שאלה רכ"ד)

ד טור תה"ד סי' ר"ל

ה טור וכ"כ הסמ"ק והרא"ש בסדר בתיבת הגט ושאר פוסקים

ו כל בו

ז טור בשם ר' פרץ כ"כ ש"פ כדכתיב בספר חגי ביום א' לחדש

ח וכן כתב המחבר בסעי' ה' וכדכתיב בחומש הפקודים באחד לחדש

ט שם ושם

י שם ושם

כ שם ושם

ל בשם מהרי"ף וסיים שם שלא להכניס ראשו בשום נדנוד ספק דחומרא יתירה היא

מ שם ושם

נ מברייתא דנדרים דף סג ע"א וכרבי יהודה וכ"פ שם הרא"ש והר"ן

ס כדכתיב ברישׁ נחמיה

ע שם בשם אביו הרא"ש וכתב הב"י שהעיד הרמב"ן שראה נסחא ישנה של הרי"ף מוגה' מכתב ידו ואין כתב בה אלא אנא פלוני בן פ' וכל שום דאית לי דממתא פ' וכן בשם שלה ותמה הב"י מהא דאמרינן אתקין רבא בגיטין איך פלו' וכו' גיטין דף פה ע"ב

פ מימרא דאביי שם ומהטעם שכתב רש"י שם וכרמב"ם בפ"ד דין ו' כתב טעם אחר

צ ג"ז שם וכמ"ש רש"י שם והרמב"ם שם כתב טעם אחר

ק ג"ז שם

ר טור בשם הרא"ש בשם רבי יוסף טוב עלם וכ"כ התוס' שם בד"ה דתצביין וכתבו שם ושם בשמו שהם שתי תיבות ודי במקום אשר

ש ג"ז במימרא דאביי שם וכדמפ' שם וכמ"ש רש"י והרמב"ם שם בענין אחר

ת טור וכ"כ אביו הרא"ש שם ובסדר הגט ור' ירוחם בשם התוס'

א וכ"כ הכל בו בשם הטופס שנחתם בו ר' יחיאל וכן אומר הר"פ

ב ג"ז במימרא דאביי שם

ג ג"ז שם

ד טור וכ"כ הרא"ש בסדר הגט וכ"כ בסמ"ק

ה ג"ז שם במימרא דאביי ומשום דמשמע לא תנסבא

ו שם בשם הרמב"ם בפ"ד מה"ג

ז שם בשם הר"פ

ח שם וכ"כ התוס' בב"ב דף קס"ב ע"א והרא"ש שם וכ"כ בה"ת וש"פ

ט כ"ה בטור

י טור בשם תשו' אביו הרא"ש

כ שם ושם משום דכיון דרגילים לכתוב כן יניקא דלא חכים ולא טיפש יקרא ישראל דבגט לא בעינן כתיבה תמה כמו בס"ת

ל שם וכ"כ בעל העיטו'

מ שם בשם תשו' אביו הרא"ש

נ משום דרביעי אין לו פי' אחר כ"א בשבת כיון דכתיב בתריה כ' יום לחדש וטעו' יום א' מוכרח בגט כיון שכתב בו ביום ד' א"כ הוא כ"א לחדש ותלי' הטעות שקביעות החדש דשכיח

ס שם בשם הרמב"ם שפ"ד וכ' ה"ה משום המשנה ממטבע ש"ח הגט פסול ולא תנשא בו ומ"מ אם נשאת לא תצא

ע הרא"ש שם בפסקיו

פ הראב"ד בהשגת ובשם גאון

צ טור בשם העטור בשם רבוותא ושלזה הסכים אביו הרא"ש

ק וסיים שם אתי בעל ומערער ואמר אנא הוא דפסילנא ליה בהני דקדוק' ולקלקל' אתכוני' וכ"כ הרשב"א בתשו'

ר תה"ד בשם הסכמת רבוואת'

ש שם בתשו' וכמ"ש לעיל סעיף ז'

ת הגה' מרדכי בשם הרב מטראני וכ"כ ר' ירוחם אם כתב בו בז' במקום בשבעה

א כל בו וכל' הגט דמרדכי וכריב"ש סי' שי"ד ששם נוסח הגט הנהוג בפריש בספר עמודי גולה

ב שם ושם

פי' אפילו שלא בשעת הדחק ושם בתשו' כתב שאין לשנות בזה מנהג המקומות שלא להוציא לעז על גיטין הראשונים

ג כצ"ל וכן הוא בריב"ש שם פי' ולא כתב כאן
ד שם בספרים הנזכרים
ה מה' ישראל בכתביו סי' קפה
ו פי' יש כותבין דמתקרי' בא'
ז כטופ' גט הרא"ש בסו' גיטין ובהרמב"ם בפ"ד דגיטין ור' ירוחם
ח כטופ' הרי"ף
ט שאם מזכיר וכל שום אצל התורף דשפיר למכתב הכי כדי לכלול וכל שום על שניהם
י כטופ' הרא"ש והרמב"ם ור"י
כ ר"י בח"ב
ל כנוסח הגט שברמב"ם פ"ד ולי צ"ע שבב"י לא כ"כ וע"ל בסי' י"ב בהג"ה
מ כנוסח הגט שברמב"ם והרא"ש ור"י והטור
נ בהל' גט דמרדכי
ס כל בו
ע בטופס הרי"ף והסמ"ג בשמו וכ"כ הרא"ש והטור
פ בה"ג דמי וכל בו
צ בה"ג דמר' וכל בו
ק כמ"ש הסמ"ק בשם ר"ת
ר בה"ג דמרד' כל בו
ש בנוס' רוב טופסי גיטין
ת משנה גיטין דפ"ה ע"א וכדע' ר"ת שהנהוג לכתבו וכ"כ הרמב"ם בפ"א ובפ"ד בנוסח הגט וכ"כ הרשב"א וה"ה והר"ן בשם הרמב"ן
א כל בו
ב בה' גט דמר' וטופס הרי"ף והרמב"ם וטופס הרא"ש שבר' ירוחם טופס שבסמ"ג
ג כל בו ובהל' הגט דמר' וטופס הרא"ש ותשו' והרמב"ם והרי"ף ור' ירוחם
ד כטופס הרא"ש בפסקיו ותשו' וכ"כ בטופס הסמ"ג ועיין בסעיף י"ב בהגה
ה ר' ירוחם בח"ב מהא דאמרי' הרי את אשתי הרי את ארוסתי כו' קידושין ד"ו ע"א וכ"כ בת"הד סי' רכ"ט
ו מהא דאמרי' כתבו גט לארוסתי כו' גיטין דף כו ע"ב
ז ב"י לדעתו במ"ש הת"הד בסי' ר"ל ובכתביו סמ"ג
ח ב"י לדעתו
ט בתשו' הרמב"ן סי' קמה ומבואר שם שיותר נכון ולכתוב גט אחר כתיקונו

י תשו' הרשב"א

סימן קכז

א משנה גיטין דף פ"ו ע"א וכדמפרש ר"י טעמא שם דף יז ע"א משום בת אחותו וכ"כ הרמב"ם בפ"א מה"ג גם בזמן דליכא ד"נ משום דאיכא למיחש שמא יחפה על בניה שהם ממזרים כולי הרא"ש

ב שם במשנה

ג כלוי וכר"י שם עב

ד הרמב"ם שם בפ"א ממשנה דף יז וכת"ק דס"ל מדאמר שמואל בתובה כשרה בכה"ג וכן בעובדא כתובתיה דר"ח ובריייתא שם דף יח ע"א משמע דבגט אף על פי שעסוקים באותו ענין פסול ה"ה שם וכמ"ש הטעם הכ"מ שם וכ"פ הרי"ף והטור בשם הרמ"ה

ה כ"כ ב"י וכ"מ לדעת הרשב"א והר"ן שפי' דברייתא שם אמתניתין קאי

ו ב"י בשם הר"ן והרשב"א

ז הג"מ בפ' כ"א מה"ג

ח כדמשני רב אשי לרבינא שם ריש דף יח טור בשם ר"י דבהכי אית ליה קלא

ט שם בשם הרמב"ם פ"א מהא דאמר רב לספריה וכו' ב"ב דף קעא ע"ב ומההיא גיטא דאשתכח בסור' וכו' א"נ מילי חסר וכו' יבמות דף קיו ע"א וה"ה הביא שם עוד ראיות לזה ע"ש

י שם בשם הרמב"ם שם מהא דאמר רב יוסף לאביי גיטין דף יח ע"ב פי' בשחיטה

כ מברייתא וכאבא שאול ב"ב דף קעב ע"ב

ל שם בשם הרמב"ם שם וכדאמר רב יוסף לאביי שם בגיטין

מ הראב"ד שם בהשגות וכ"כ הטור

נ שם והרא"ש וכדעת התו' שם דף יז ע"א בד"ה ריש לקיש אמר וכו' מהא דאמרינן מפני שיכול לעשותו פשוט ב"ב דף קס ע"א וכמו שתירץ ר"י שם

ס שם בשם הרמב"ם שם וכ"כ הריב"ש בשם הר"ן בפ"ב דגיטין והא דמכשרי' שם בב"ב ובתוספתא במאוחר איפשר דהיינו בגט חוב

ע כן דקדקו התו' ע"א דף י' ע"א וכ"כ הרא"ש שם וכ"כ סה"ת סי' קלו

פ שם בספרים הנזכרי'
כ"כ התו' בשם ר"ת וכמ"ש מהר"ר ישראל בכתביו סי"ח דה"ה בגט

צ מרדכי בפ"ק דע"ז בשם ר"י מווינ' הואיל ולא כתב אלפיים

ק מוהר"ר ישראל בכתביו סי' יא וכן דעת הריב"ש בתשובה
ר בתשובות אחרות למהר"ר ישראל

סימן קכח

א משנה גיטין דף עט ע"ב
ב טור בשם הרא"ש אסא דאמרינן שם בגמ' ד"פ ע"א אלא אסופר דלאו דוקא הוא אלא משום חששא דעדים וכו' וכ"כ המרדכי שם וכ"נ מדברי הרמב"ם פ"א דין כ"ה
ג שם בשם סה"ת ושכ"כ הרמ"ה וכ"כ המרדכי בפ' השולח
ד ממשנ' בראשונה היו משנין דף ל"ה ע"ב
ה טור וכ"כ סה"ת והמרדכי בפ' השולח
ו מה"רר ישראל בכתביו סימן קמ"ב
משנה דף ל"ד עא
ז שם במשנה
ח כפי' הראב"ד במ"ש במשנה וכל שום שיש לי דתרתי בעינן שיכתוב כל השמו' הידועי' ויכתוב ג"כ וכל שום וכו'
ט הרא"ם בתשובה כלל מ"ה סי' כ"א וש"פ
י ב"י משום סימן שלא יטעו בעיר אחרת ושכ"כ הר"ן בתשו' וכ"כ המרדכי בפ' השולח
כ כל בו והגהת מרדכי בפ' מי שאחזו והגה' מיי' בפ"ד בשם סמ"ק כצ"ל וכן העתיקו הב"י
ל תו' דגיטין דף פ"ה ע"ב וכ"כ הרא"ש שם ובה' גט דמרדכי וכל בו
מ בית יוסף בשם ראיתי נוהגים
נ הגה' מיי' פ"ג בשם התו' מהא דאיתא גבי בור היחי' עירובין דף פג ע"א
ס נמצא כתוב בשם ר"פ ור"י מקוריוויל ובהגהת מרדכי בסוף גיטין
ע הגה מיי' פ"ד בשם סמ"ק

סימן קכט

א משנה גיטין דף לד ע"ב
ב מההיא דהוו קרו לה מרים ופורתא שרה וכו' שם
ג רמב"ם בפ"ג מה' גירושין ממשנה שם דף פז ע"ב ופי' חניכתו שם לווי ולא עיקר השם ובדיעבד וכגיר' רש"י דכתב חניכתו וחניכת' שנוי אחר וכך היו נקי' הדעת וכו'
ד שם

ה ריב"ש לדעת הרמב"ם כיון שכ' עקר השם בפירוש וכ"כ הרמ"ה והרמב"ן והיא דהוו קרי לה מרים וכו' כנזכר לעיל

ו משה"ה שם ד"כ ע"א

ז הרמב"ם שם וכ"כ הטור בשם הרמ"ה

ח שם בשם הרמ"ה

ט ב"י מדברי הרשב"א וכ"כ ה"ה בשם הרמב"ן

י טור

כ שם בשם הרמ"ה ובשם ר"ת בתו' דגיטין דף לד ע"ב

ל ב"י מדברי כר"ן וה"ה

מ טור בשם הרמ"ה מהתוספ' פרק הזורק וכתבוהו התו' שם דף לד ע"ב ושאר מפרשים

נ ג"ז שם בשמו וכ"כ רבי' ירוחם בחלק ב

ס כנוסח הגט שכתב תוס' בשם בה"ג הגהות מיימוני שם בפ"ג ורבי' ירוחם בח"ב

ע שם בשם תשובת אביו הרא"ש בכלל מ"ה סימן כ"ה וכ"ח וכ"כ הרשב"א בתשו' דשמו ושמה כו' תנן שם אביו שם אביה לא תנן

פ שם בתשובת הרשב"א

צ טור בשם תשובות הרא"ש בכלל י"ז סי' י"ב והמעשה היה שהמיר אביו ולא רצה להזכיר וגירש את אשתו בגט כזה ומשמע דפסול שאמר היינו שאינו גט

ק א"ח בשם תשובת שאלה ר"ש בר יצחק

ר הגה אשרי בשם א"ז בפ"ב דגיטין

ש ממשמעות הירושלמי כתבוהו התו' בגיטין דף לד ע"ב והרא"ש והרשב"א והר"ן שם וש"פ

ת הר"ן וה"ה בפ"ג דין ט"ו כתב בשם המפרשים הרי זה פסול וכתב הב"י דלאינה מגורשת פסול קרי לה

א תו' בשם ר"ת שם וכפי פירושו וכל שום שיש לו דקתני במתניתין היינו כל שמותיו בפירוש וכ"כ ש"פ שיש לכתוב דמתקרי

ב מהרי"ק בשור' ל"ח וסיים שם לפי שאינו כן כי במקום הנתינה אינו נקרא אלא שמעון ובמקום הכתיבה אינו נקרא אלא ראובן אבל אם נקרא בשני השמו' במקום א' כתב כתה"ד סי' רל"ד ובכתביו סי' רס"ו דלא פסלינן ליה וכמ"ש בב"י ועיין שם בתה"ד ס"ס רל"ה ולא זכיתי פה לספר דרכי משה

ג מרדכי בשם ר"ת ובהגה' מיי' פ"ד

ד מהר"ר ישראל בכתביו סי' ר"ס

ה בשם הקונדריס
ו מהרי"ק בשורש קס"ב וכ"כ בקונדרי'.
פי' הוא לעז ממש של חיים
ז בשם כתוב בקונדרס ושכ"כ בה"ג מיי' פ"ד
ח מרדכי בהשול' והגה מיי' בפ"ג מהלכות גיטין ושאר פוסקים
ט בכתבי מהר"ר ישראל סי' רי"א
י נלמד ממ"ש הקונדריסים ובשם מעשה ממהרי"ף וכתב הב"י דאיירי בשלא הוחזק עדיין בקריאת התורה ובחתימת שטרו' כגון שבא לגרש מתוך החולי שע"י נשתנה והיה עתיד לבא לידי בירור איזה שם עיקר ע"י עלייתו בתורה או חתימתו בשטר אבל אם מת קודם שהוחזק בו אין כותבין אותו כלל
כ שם בקונדרסי' וכן משמע מדברי מהרי"ק בשורש פ"ו ומדברי הרא"ש בפ' השולח
ל בתשובת מהרי"ו ווילא משום דלמא דעתיה אההוא דלאו גיטא הוא וכו'
ל כ"כ בספרו בדק הבית
מ ב"י בשם תשו' הרא"ש כלל טז סי' ד'
נ תשוב' אשכנזית ואם לא כתב רק פלו' בר אברהם מחזי כשקרא ומזוייף בתוכו
ס כתבי מהר"ר ישראל סי' י"ד דב' שמות הן בגרשון בן לוי נכתב בכל התורה כולה גרשון וגרשום בן משה גרשום
ע ואפי' נשאת תצא כל הדרכים האלו בה
פ שם סי' לט ותה"ד סי' רלג כיון דברוב המקומו' נכתב אליהו לבד בה' מקומו'
צ ב"י בסימני כתבי' הנ"ל ותה"ד שם
ק ב"י וז"ל לדידן שאנו קורין במעשה דחנוכה מתתי' בלא וי"ו ונלע"ד לפי מנהג אשכנזי ופלאנ"י שקורין מתתיהו יש להם לכתוב מתתיהו
ר בסימנים הנז'
ש שם כיון דבכל ספר תילים לא נכתב אפילו פעם א' מלא
ת תה"ד סי' רלג
א מלא כתוב משום דבספר שופטים עבדון בן הלל כ' עליו המסורה לית חסר משמע שמדינא להיות מלא
ב בתוס' גיטין דף יא ע"א
ג מהרי"א בכתביו סי' י"ח
עיין מ"ש בסעיף כב

ד הר"ן ממ"ש בכדרלעומר חולין דף פה ע"א וכ"כ בתשובו' להרמב"ן בסי' קמ"ח בשם הרשב"א ושאר פוסקים בשמו
ה כתבי מהר"ר ישראל סי' קפ"א
ו ב"י וכתב עוד ואם כתב בשני שמות משמע דפסול
ז מ"כ בקונדריסים
ח ב"י ולמד מדין הנ"ל

סימן קל

א משנה גיטין דף פו ע"א
ב זה פשוט וכשרות' ופסלות' נתבארו בח"מ סימן לג לד לה
ג משנה שם מ"ש
ד ברייתא ב"ב דף קס"ב ע"ב ושיעור רוחב הב' שיטין נתבאר בח"מ סימן מהן בפ"א מהלכות גירושין
ה טור וכ"כ התוס' שם ע"ב והגהת מיי' בפ"ח ונתבאר בח"מ סימן מה ובש"פ
ו ברייתא גיטין דף סז ע"א וכדאמר ר' אבהו וכו' שם כן הוא ברמב"ם וטור
ז משנה שם ע"ב
ח שם במשנה
ט טור בשם הרמב"ם בפ"ד מהלכות גיטין
י שם ושם ממשנה שם
כ כאוקימתא דרב אשי שם דף פח ע"א
ל לשון הטור ממשנה שם דף פ"ז ע"ב והשמיט הטור וגם הרמב"ם דין שני עדים יוני' וכו' השנוי שם במשנה משום דלא שכיחא
מ אוקימתא דמתני' בגמרא
נ כמ"ש לקמן סעיף יא
ס שם פ"ד
ע לשון הרמב"ם שם בפ"ד ממשנה שם דף פו ע"ב וכדמפרש רבי יוחנן דקי"ל דהלכתא כוותיה לגבי ר"ל
פ כ' ה"ה פשוט הוא שכיון שאנו אומרי' שהעדי' חותמין על הכל וכולן מתגרשות במגילה זו הרי הוא כשאר גיטין דעלמא
צ גם בזה כ' שפשוט הוא מטעם הנזכר

ק כרבי יוחנן שם ומכשיר רבינו כולן בעידי מסירה דלא גרע אם לא היו שם עדים חתומי' כלל ואין כאן חשש שטר מוקדם שאמרו בגמרא ה"ה שם

ר שם במשנה

ש מהא דאיתא שם חיישינן שמא על ששאלה שלום חתמו וכן הוא ספק אם חתמו על הכל או על האחרון בלבד

ת קאי אריש הסעיף ואיירי בדלא כ' בנוסח הנ"ל אלא לכל אחד נוסח בפני עצמו כמ"ש הטור וכמ"ש הב"י לפרש דברי הרמב"ם בדרך זה ולא זכיתי לספרו הגדול ד"מ

א שם מהא דאמר רבינא לרב אשי וכו' שם ואע"פ שסוגיא זו נאמרה לתרץ דברי ר"ל סובר רבינו שדין זה אמת דהא רבי יוחנן מיקל טפי וכו' ה"ה שם

ב בדרך שנתבאר לעיל שתנתן לכל אחת בעידי מסירה וכו' ה"ה

ג משנה שם ע"ב

ד מהא דמשני בגמרא שם ע"א דלא כ' עד

ה מימרא דרב פפא וכו' וכדמפרש רב אשי טעמא שם דף י' ע"א

ו משנה שם דף כז ע"ב

ז הרמב"ם שם בפ"ד מהירושלמי

ח שם במשנה

ט לשון הרמב"ם פ"א מה"ג

י אוקימתא דברייתא וכמה עובדי שם דף י"ט ע"ב

כ פי' ה"ה שיכירו באיזה לשון נכתב אם עברית או יונית או שאר לשונות ואע"פ שאינן מבינין הלשון ומודיעין להם שזה שטר גט הוא דבר הכיר' בין איש לאשתו והוכיח בראיות וכפי' הא' שכ' המחבר בב"י וגם שם בכ"מ לא הזכיר הפי' הב'

ל כרב פפא שם ע"א ובגיטין דוקא ולא בשאר שטרות

מ כרב שם דתניא כוותיה שם צ"ב וכפירושו בהא דמקרעין וכ"פ ר"ח

נ מעובדא דההוא מתניתא סנהדרין דף פח ע"ב

ס טור בשם הרא"ש וש"פ

ע תו' בגיטין דף סו ע"ב והרבה מן הפוסקי'

פ משנה שם דף י ע"ב וכת"ק

צ שם אליבא דר"ש דמכשיר דקי"ל כת"ק דפוסל

ק כדפשט ר"י לר"ל שם די"א ע"ב כפי' הרשב"ם הביאו שם הרא"ש

ר משנה שם דפ"ו ע"א וכאוקימתא דגמ' שם

ש בהלכות גט דמרד' בשם א"ז מה' דקרנ' כתובות דק"ה ע"א

ת כך כתב בקונדריסי' עיין בס"ס קל"ג

סימן קלא

א משנה גיטין דף כד ע"א וכרבי אליעזר
ב שם במשנה
ג שם במשנה
ד שם במשנה
ה שם במשנה
ו כצ"ל וכן הוא בנוסח הטור
ז כזעירי שם הרי"ף והרא"ש שם והרמב"ם בפ"ג מה"ג
ח כדפשט רב יהודה שם
ט מימרא דרב חסדא ולחכמו' בברייתא שם דף כ ע"א הרא"ש שם וכן כ' הרמב"ם שם בפ"ב והא דאמרי חכמי' אין השם מן המובחר דמשמע הא כתב מיהא הוי מפרש בירוש' בפ' הבונה שכשיטתו השיבוהו שהוא אומר שהוא כ'
י הרשב"א בשם ר"ת ולזה הסכי'
כ מהא דאמרינן היכא דאיכא עדים בעי וכו' שם דף ד' ע"א וכו' דהוי כמזוייף מתוכו
ל טור וכ"כ בשם הרמב"ם שם שלא אמרו מזוייף אלא במזוייף
מ שם ושם בשם יש אומרי' דמשמע ליה שהוא מזוייף ממש
נ טור וכ"ב הסמ"ג והמרדכי בפ"ב דגיטין
ס טור וכ"כ המרדכי ריש פ"ב דגיטין בשם ספר התרומה
ע כתו' בקונדריסין

סימן קלב

א מימרא דרמי בר חמא יבמות דף נב ע"א
ב טו' וכ"כ התוס' שם בשם ר"ת כיון דלא נתייחד עמה אחר זמן הכתוב בגט אפילו גט ישן לא הוי
ג שם בגמרא וכ"כ רמב"ם בפ"ג
ד כיון דקי"ל דאין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ב"י
ה בעיא שם ולא נפשטא ולחומרא
ו משנה גיטין דפ"ו ע"ב
ז כדרך שנתבאר בסי' קל"ט סעיף י"ט

ח כפי' הר"ן וה"ה דמאי דתנן השני בטל לא בטל ממש אלא לא ינתן לא לזו ולא לזו
ט לשון הטור ממשנה שם דף נז ע"א וכאוקימתא דרבא שם ור"ז שם ע"ב
י כלישנא בתרא דר' זירא שם
כ שם במשנה וכפי' רבי שמעון בן אליעזר בברייתא
ל כאוקימתא דרב אשי שם
מ וכ"כ אביו הרא"ש שם בפסקיו וכתו' דבהרבה מן המפרשי' דמפרשי דמאי דתנן אם היה מכירו כשר פי' וכן אם היה מכירו אע"פ שלא אבדו בכלי ואע"ג דמשמע בגמרא בעובדא דרבא בר בר חנא שם דלא מהדרינן בטביעית עינא אלא לצורבא מרבנן הני מילי בדאשכחן אחר אבל מצאו מי שאבד ממנו מהדרינן בטביעת עין דעם הארץ למי ידע בטביעות עינא כמ"ש התו' שם
נ שם במשנה
ס שם בברייתא
ע שם ריש דכ"ח וכמ"ש רש"י והתו' שם
פ כרבא דחייש שמא מילי מסר יבמות דף קי"ז ע"א
צ כן משמע בירושלמי שם וכ"כ הרשב"א
ק וכאוקימתא דרבי ירמיה שם בגיטין דף כו כ"ב
ר טור בשם הרמ"ה וכ' הב"י שהם מילי דסברא
ש כאוקימתא דרב אשי שם וכגירסת הספרי' שם בתו'
ת ג"ז שם בתוס':
א ג"ז מדברי התוס' והרא"ש
ב אע"ג בגמרא אמרינן דלצורבא מדרבנן מהדרינן בטביעת עינא כמ"ש לעיל לא כתבו רבינו וכן הרמב"ם וכ' ה"ה הטעם לפי שאין מצוי צורבא מרבנן בדורות הללו ויבא הדבר לכלל מחלוקת מי הוא צורבא מרבנן ורצו להחמיר באיסור ערוה
ג מברייתא שם ע"א וכאוקימתא דר' זירא שם ע"ב ואליבא דלישנא בתרא
ד הרמב"ם בפ"ג מה"ג וכמ"ש ה"ה שם דס"ל דרבי זירא לא פליג עליה דרבא אלא במקום שהשיירות מצויות וכו' והאריך שם לבאר טעמו וגם הרב כ"מ
ה הרמב"ם לא הזכיר תנאי זה דשמות נשותיהם שוות וכן ראיתי בבית חדש שכ' בשם השלטי גבורי' בשם ה"ר ישעיהו האחרון דחוששין אע"פ שאין שמות בשתיהן שוות דחוששין שמא קידש זה אשה אחרת ששמה בשם אשה זו וכו'
ו לזה הסכי' וכן פי' הכ"מ שם דבריו

סימן קלג

א משנה גיטין דנ"ו פ"י ע"א שאין העדי' חותמין על הגט מפני תיקון העולם וכ' הרי"ף שמעינן מיהו דלכתחלה בעינן עידי מסירה והן העיקר שאין העדו' חותמי' וכולי

ב שם

ג כ"כ הרי"ף והרמב"ם בפ"א מהלכות גירושין וכ"כ הר"ן ושכ"נ שהוא דעת הרמב"ן והרשב"א וכ"כ רבי' ירוחם

ד רמב"ם שם בשם יש מן הגאוני' והרא"ש בשם ר"ת והביאם הטור

ה טור מדברי אביו הרא"ש בפסקיו

ו סמ"ג וסמ"ק וכל בו והמרדכי וש"פ כדי שלא יהיה קרוי ב' שיכול להזדייף

ז וכ"כ בקונדריסין בשם רמ"א

סימן קלד

א ל' הטור מהא דא"ר ששת האי מאן דמסר וכו' ערכין דכ"א ע"ב

ב וכ"כ גם הרמב"ם בפ"י מה"ג

ג מדברי אביו הרא"ש בפסקיו פ' השולח וכ"כ הרשב"א והר"ן שם וש"פ מהא דאמרי' בב"ב גילוי מילתא בעלמא הוא דף מ' ע"ב

ד בפוסק הנ"ל ושכן מכווני' דברי הרמב"ם שם בפ"ו ולא כמו שנראה מדברי הרמב"ן

ה ל' תיקון הגט להרשב"א ולהר"ן בסוף גיטין

ו טור כ"כ המרדכי בפ' השולח גט ה"ה בספ"ו

ז הרמב"ם בפ"ו וכ' ה"ה כפי גירסתו בגמרא גיטא גופיה מיהא בטלי' וגירסת ר"ת מתורת גט לא בטליה וכו' גיטין דל"ב ע"ב מתבאר מהם שאם בטליה מתורת גט שאינו חוזר ומגרש בו לעולם וכולי ואע"פ שרבים החולקי' עליו וכמ"ש המחבר ב"י מ"מ סיים ה"ה שם ומ"מ כולם כתבו שיש לחוש בדבר ולדעת רבינו לפי הגרסאות אם נשאת בגט זה תצא והולד ממזר ושומר נפשו ירחק מהם

ח ר' מיימון מבואר בשם רבותינו הצרפתים

ט וביאר שם דאם נתחייב באותו קנין ליתן קנס אם לא יגרשנה אף על הקנס לא חל דבקנין אחד נעשה דהוי כמו קני את וחמור

י משנה וגמ' גיטין דף פח ע"ב

כ פי' אונסי' אותו עד שיאמר רוצה אני כדתנן במשנה דערכין שציינתי לעיל כדמפרש ר' ששת שם דעד שיאמר רוצה אני היינו שיבטל המידעא בפירו'

ל טור מהא דאביי אשכחיה וכו' גיטין דף פ"ח ע"ב
מ מהא דרב מנגיד וכו' קידושין דף יב ע"ב ויבמות דף נב ע"א
נ לשון הרמב"ם שם בפ"ו
ס מימרא דר"מ וכו' גיטין דף פח ע"ב
ע ב"י דאי מסרה ולא ביטל אפי' כדין אינו גט כלל כמ"ש לעיל
פ שם במימרא דר"נ
צ שם
ק שם במשנה וכמ"ש התוס' שם בשם ר"ת ורב יהודה גאון בה"ג ובשם הירושלמי וכ"כ הטור והרמב"ם בפ"ב ושו"פ
ר טור בסי' קל"ח בשם הרמ"ה מדין נתן בידה והיו ישנה שא"צ לחזור וליטלו ממנה כמ"ש בסו' קצת סעיף ג'
ועיין במ"ש בסעיף ג' בהגה

סימן קלה

א מימרא דמרימר וכו' גיטין דף יט ע"ב
שם בתוס' ושו"פ
ב ל' הרמב"ם בפ"א מברייתא וכאוקימתא דגמרא שם
ג טור
פירוש דאז אינו נאמן להאוסר' על הב' דחיישינן לקנוניא
ד שם ושם וכ' ה"ה דכי היכי דאינו נאמן לאוסרה בדקריוה ברישא כך אינו נאמן להתירה בדלא קריוה ברישא
ה מימרא דשמואל שם וכדמפרש שם בגמרא
פי' רש"י צבע שקורין פויילי ומעבירין מי הצבע עליו ופולט אותיות שבלע ונראות והתוס' פירש בשם ר"ת מי קליפת רמון וכן בערוך
ו שם בגמרא דחיישינן שמא לא נבלעו יפה וכמ"ש התוס' שם
ז ג"ז שם בתו' וכ"כ הטור
ח עובדא שם נקטיה דר"נ
ט כדמפרש שם דמזוזה ביני חביות לא שכיחי וזו היא שזרק שם
י דע"כ חדא הואי התם ומדהא הואי חברתה נמי אמרינן הואי התם וזה גט זרק אכלוהו וכולי
כ טור וכ"כ הרמב"ם בפ"א והרשב"א והר"ן

סימן קלו

א ל' הרמב"ם בפ"א מה' גירושין ממשנה גיטין דף עח ע"א
ב שם וכתב הב"י טעמו דס"ל כל שלא אמר לה דברים שאינם מענין גירושין כגון כנסי ש"ח וכו' אלא נתן לה סתם הוי גט מן התורה ופסול מדרבנן כצ"ל וכן הוא בב"י
ג משנה ז' פ"ד דמעשר שני וכר"י מייתי לה בקידושין דף ו' ע"א הגם שהיתה כאן העמדתיה בסוף סעיף ה' במקומה שהוא שייך שמה
ד לשון הטור וכ"כ הסמ"ג בסדר הגט
ה מימרא דשמואל קידושין דף ה' ע"ב
ו טור וכ"כ אביו הרא"ש
ז רבי' ירוחם נתיב כ"ב ח"א בשם י"א
ח בעיא ונפשטא שם דף ו' ע"ב
ט פשוט שם בגמרא
י משנה גיטין דף עח ע"א
כ טור מדברי התוס' שם
שם בגמרא דף נה ע"א
שם דף עח ע"א
ל מימרא דרב ב"ב דף קסז ע"ב
מ תוספתא בפ' בתרא דף יט והכי איתא בת"כ
נ עובדא לקמיה דרבא גיטין דף עז ע"ב וכדמפרש שם דלא אמרינן מה שקנתה אשה קנה בעלה דשאני הכא דגיטה וחצירה באין כאחד פי' אותו רשות
ס טור וכן כ' הרא"ש והרשב"א שם
ע ומפרש שהרי יכול ללמוד ממנה כמה הלכות הגט

סימן קלז

א משנה גיטין ריש דף פ"ב וכדפשט לה רבינא שם בגמרא דהפי' אלא חוץ הוא וכחכמים
ב טור בשם אביו הרא"ש ע"ל סי' כ"ז ה"א וכדפשט רבינא שם וכ"כ הרי"ף והרמב"ם בפ"ח וכן כ' הרשב"א וכ"נ מהתוספ' שם
(דאסרה עליה אפי' בזנו' אפ"ה לא אמרינן דהוי כחוץ הואיל דלא אסרה אלא בלשון תנאי הוי כאלו הותרה לכל נ"ל) פרטי דין זה נתבארו בסי' קמג סעיף ט"ז ע"ש

ג כברייתא ודר"י בר יהודה משמיה דחכמים שם
ד משנה שם דף פה ע"א
ה טור ואביו הרא"ש וכ"נ מדברי הרמב"ם שם וכגי' דידן דגרסי תניתוה דנפשטה האבעי'
ו שם וכ"כ הרשב"ם בשמו ולגירסתו דלא גרש תניתוה וסלקי' נמי בתיקו
ז כל הני הם אבעיות שמה וסלקא בתיקו
פי' שתהיה מותרת לינשא אבל בזנות תהיה באיסור אשת איש
ז פי' שימסר לו רשות עליה להפר נדריה וליורש'
ח בעיא דאביי שם דף פב ע"א וסלקי כולה בתיקו לשיטת הרא"ש וש"פ
ט כפי' הטור וכ"כ הרא"ש בתשובה כלל ל"ה סי' ח'
י בעי' דרב אשי שם וסלקא בתיקו
כ בעיא דרבא וכו' דף פג ע"ב
ל בדעת הר"ן שם וכ"כ ה"ה שם בפ"ח מהא דאמרי' לאפוקי מדבעי מיניה רבא מרב נחמן שם ריש ד' פ"ו

סימן קלח

א מימרא דרבא גיטין ד' עח ע"א
ב ממאי דמקשה והא ונתן בידה בעינן
ג משנה וגמ' שם
ד טור וכדעת ר"ת שהביא הרא"ש שם בפסקיו
ה הרמב"ם בפ"א מהלכות גירושין וכ"כ הר"ן
ו מימרא דרב חסדא שם דף עח ע"ב
ז טור בשם ר"ח שם בתוס' ושלזה הסכים אביי הרא"ש
ח שם בשם ר"י וכ"כ בסמ"ג וסה"ת וכתבו המתע"ב וכ"כ הגה' מיי' בשמם
ט משנה שם דף עא ע"א וכרבי בברייתא שם
י הטור וכ"כ הרשב"א ומפרש משום דלאו בת אתגרושי היא לפי שאין הגט שמור בידה
כ שם וכ"כ הרא"ש בפסקיו בשם הרמ"ה משום דמה שנתן בידה בשעת שינה אינה נתינה כיון שנפל מידה בעודה ישנה
ל מימרא דרבא מעדותו וכו' שם ד' נה ע"א ועיין בסימן קלז סעיף ה' בהגה
מ טור בשם הרמ"ה תו ליכא למימר טעמא משום כיסופא וחיישי' שמא ביטולי בטליה
נ משנה שם דף עה ע"א וכמ"ש התו' שם
ס כר' בברייתא שם

ע טור בשם הרמ"ה כיון דקנתה לו בנתינה קמייתא לצור ע"פ צלוחותה וכתב הב"י שנ"ל שלמדו מהא דאמרי' שאני הכא הואיל וקנאתו ליפסל' וכולי וכמו שפירש רש"י שם דף עד ע"ב

סימן קלט

א לשון הטור וכ"כ הרמב"ם בפ"ה ממשנה גיטין ד' ע"ז ע"ב מהא דאמרי' לא צריכי דאשולי מקום וכו'

ב שם ע"ב

ג מעובדא דההוא שכיב מרע שם

ד כאוקימתא דעול' שם וכדאסי' רב אשי בב"מ דף י"א וי"ב וכ"פ הרי"ף והרא"ש וש"פ

ה טור בשם הרמ"ה וכתב הב"י שהם מסברא

ו הר"ן בשם הרשב"א מהירושלמי פ"ק דגיטין.

ז תשובת הרשב"א וה"ה בפ"ה וש"פ

ח משנה גיטין ריש דף עט

ט כאוקימתא דר' יהודא וכו' שם

י כאוקימתא דעולא שם דמשמע להפוסקים דלא פליגי אלא לענין אוקימתא דמתני' אבל לא לענין דינא

כ דמעיקרא לשריפה אזיל שם

ל רמב"ם שם וכפי פירושו בגמרא במ"ש לא שנו אלא שנמחק דרך ירידה וכו' וכמ"ש ה"ה שם

פי' קודם שינוח

מ משנה שם

נ כאוקימתא דרב יהודה וכו' וכמה אמוראי משמיה דרב אושעיא ור' יוחנן שם

ס כאוקימת' דרב נחמן וכו' שם דלא מקרי נתינה אלא דרך הנחתו לבא לרשותם

ע מימרא דרב חסדא

פ טור וכ"כ הרמב"ם בפ"ה מה"ג וכתב ה"ה הוא בעיא דרבא (ב"מ דף יב ע"א) ולא נפשטא וסבור הרמב"ם דלגבי גט בודאי אייר שאין סופו לנוח לאו במונח דמי מאוקימתא דר"נ וכו' שציינתי סוף סעיף ז'

צ ה"ה שם בשם הרמב"ן וכרשב"א

ק רמב"ם בפ"ה ממימרא דאביי גיטין דף עט ע"ב

פי' שזרק לה כנגד הפנימית אע"פ שלא הגיע לאויר המחיצות הפנימית כיון שהוא כנגדה ותוך אויר מחיצות החיצונה ה"ה

ר ג"ז שם דגמרא

ש אוקימתא דגמרא שם פי' ה"ה כיון שאין לה שולים אין הבעל מקפיד על מקומה הואיל ואינה ראויה לתשמיש

ת וודאי אלא מספק ולחומרא וכמ"ש בסעיף שאחר זה

א מבואר שם בגמרא

ב משנה שם דף עז ע"א

ג כדמפרש ר' יוחנן ותניא בברייתא כוותיה שם דף עח ע"א

ד מימרא דרבא ותניא בברייתא כוותיה וכדמוקי להו שם

ה כיון שאבעי' הוא בב"ב דף פה ע"ב אי כליו של לוקח ברשו' מוכר קנה ולא אפשיטא בהדיא לא נפקא מידי ספיקא

ו עובדא לקמיה דרב יוסף גיטין דף עו ע"ב

ז הרמב"ם שם בפ"ה וכמ"ש ה"ה שם שהרי בחצר שלה אינה קונה לה בגט אלא בעומד' בצדה כמ"ש לעיל

ח מימרא דרבי ג' מדות בגיטין וכו' וכולי האי לא קפדי אנשי שם דף עט ע"א וע"ב

ט רמב"ם שם וכתבו ה"ה שמפרשה רבינו שהגגים הם מבעלים חלוקים דומיא מימרא דשמואל לא יעמיד אדם בגג וכו' שם

י ל' הרמב"ם שם ממשנה שם דף עח ע"ח

כ שכן מוקשים בדיני ממונות ושכן נראה כאן מן הירושלמי ה"ה

ל הוא מפרש הא דאמר שמואל לרב יהודה וכו' שם ע"ב דבדין קרוב לה אתי לאפלוגי ושהוא בגיטין כדי שתשוח ותטלנו ועוד לא רצה לעשות מעשה עד שיגיע לידה ממש וכל שהוא אינו יכול לשמרו והיא יכולה לשמרו והוא רחוק מכדי שתשוח ותטלנו הויא לה ספק מגורשת ה"ה שם ומפרש עוד הטעם שהחמירו בגט יותר מבקידושין ע"ש

מ שם מהא דאקשה ולחזי הי מינייהו קדים וכו' וקצר המצע מהשתרע מה שפירשו ה"ה והכ"מ שם במוצא דינים שלו הרוצה לעיין יעיין שם

נ ומפרש שם משום דלפעמים המלבושים שאולים והבעלים מקפידים על כך דלאו להכי אושלינהו

ס מימרא דרב יהודה בדמוקי לה שם בגמ'

ע טור מבעי' דר"א ד' אמות שאמרו אי יש להן אויר כו' ולא נפשטא שם ולחומרא

פ שם כאוקימתא מימרא דרב יהודה

צ ל' הרמב"ם שם ממימרא דרבא שם דף עח ע"א ומ"ש שם הלכת' דכפות פירושו ואפילו ניעור מגורשת גמורה היא ויליף לה מאידך מימרא דרבא שם דף כ"א ע"א דלא הזכירו שם ישן ה"ה וע"ש

ק שם וכלומר שהוא גט גמור מן התורה אלא פסול מדבריה' וכמו שפי' ה"ה הסוגיא שם:

ר גם זה מימרא דרבא שם דף כא ע"א

ש מפני שאם היה ישן אע"ג דאינו כפות ה"ז גט פסול לפי שיטתו ז"ל ה"ה

ת נראה שהוא סבור שאם נטלתו מן העבד נתגרשת והרשב"א נסתפק בזה ה"ה וכ"כ הר"ן בשמו וכפירש"י שם דלמא ה"ל כטלי גיטך מעל גבי קרקע וכו'

א מימרא דרבא שם

ב טור מהא דאמרו שם אבל חצר ניגזור משום חצרה וכו' וכפי' רש"י שם

סימן קמ

א לשון הטור ממשנה גיטין דף סב ע"ב

ב וכ"כ הרמב"ם בפ"ז מהלכות גירושין ופשוט הוא

ג משנה שם סוף דף ס"ג

ד בריית' שם

ה שם במשנה

ו משנה התקבל גט זה לאשתי וכו' אם רצה לחזור יחזור וכמו שפי' רש"י שם

ז נ"י בשם הרשב"א שכן הוא מוכח בירושלמי

ח כדפשט רבא לרבינא מהא דאמר ריש לקיש טב למיתב טן דו וכו' יבמות דף קיח ע"ב ומשמע דפשוט ליה ניחא דגופא עדיף וכהירושלמי

ט הר"ן שם בגיטין כתב שהוא אבעיא ולא נפשטא ומ"ש הב"י פירושו בגמרא

י ל' הרמב"ם שם ממשנה התקבל גט זה וכו' דלעיל

כ ברייתא שם דף סג ע"א מוסכם מן התנאים ומפורש שם בגמ'

ל כר' נתן שם בבריית' וכ"פ הרי"ף והרא"ש וה"ה בשם הרמב"ן ממימרא דאביי נקטי וכן נפקא מינה להולך לאו כזכי שם דף לב ע"ב

מ וכ"כ ה"ה בשם הרשב"א וקצת מפרשים וכ"כ ר' ירוחם בשם התו'

נ ברייתא וגמרא שם דף סג ע"א

ס מימרא משמיה דרב שם סוף דף סב וכמו שאמרו שם משום דעקר שלי' לשליחותי' לגמרי ואמר שליח לקבלה אפשי להיות ולא להולכה שיש בו טורח יותר

ע טור וכ"כ ה"ה שזה מבואר בסוגי' שכן דעת רבינו

פ פשוט בגמרא שם ריש דף ס"ג וכן הסכמת הפוס'
צ טור ור"ן וש"פ כיון דאבעי' היא ולא נפשטא בב"מ דף טו ע"א
ק הר"ן ריש פ"ו דגיטין
ר תה"ד סימן רל"ז מ"כ בשם א' מן הגדולים ומוכח שם בתשובה ה"מ בדלא גילתה האשה דעתה שניח' לה בגט אבל אם ידוע שניחא לה אז זוכין לה ובקבלת הגט מן המומר לחוד סגי
ועיין בסדר הגט סעיף כ"ו

סימן קמא

א כמימרא דרבי חנינא גיטין דף סג ע"ב וכ"פ הרי"ף ובשם רב האי והרא"ש וכ"כ הרשב"א ושכן דעת ר"ח והרמב"ם בפ"ז מה' גירושין וכתב ה"ה שכן עיקר
ב מעובד' שם דף סג ע"ב דההוא דשדר גיטא ואשכחא יתב' וקא לישה וכו' ואסיקנא דספיקא הוי וחולצת ולא מתייבמת
ג כמימרא דרב שם הרשב"א בשם בעל הלכות ורבינו שמואל בן חפני וזה דעת בה"ת וכ"כ בקונדרסים בשם ר"ח וגם הר"ן כתב דחיישינן לדרב
ד משנה שם דף סד ע"ב
ה כדפשח רב נחמן לרב' וכפי' רש"י דבחי' אביה אייריי קידושין דף מד ע"ב וכן כתב הרי"ף והרא"ש שם בגיטין
ו משנה שם דף סה ע"א
ז טור בשם רש"י בפי' המשנה דנערה המאורסה היא ואבי' וכו' שם ורב האי והרי"ף והרמב"ם בפ"ב
ח רש"י בפי' משנה דלעיל בקידושין דף מג וכ"כ התו' והר"ן בשם בעה"ע והרז"ה וכ"כ הרא"ש שם בגיטין וכתב הב"י דנקטינן כהרי"ף וכו' ומיהו כל היכא דאפשר ראוי לחוש לדברי החולקים
ט תו' בקידושין דף י' ע"ב וכ"כ הר"ן שם בגיטין
י משנה ובריייתא גיטין דף סד ע"ב וכמימרא דרבא ושם דף סה ע"א וכגי' הרי"ף והרשב"א שם
כ כגיר' רש"י התוס' וכגיר' שלפנינו
ל טור בשם ר"ת והרא"ש וכ"כ התוס' שם והרשב"א בש' רב האי ובה"ג וכן דעת הרמב"ם בפ"ב מה"ג
מ בפי רש"י שם

נ פשוט ב"מ דף י' ע"ב
ס משנה גיטין דף שם ע"ב
ע טור בשם בעל העיטור
פ מדברי הרא"ש
צ טור בשם הרמב"ם בפ"ז מהא דאמרינן מי קא נפיק גיטא מתותי ידיה דליהמניה וכו' דף סד ע"א
ק גם זו שם בשמו ושם
ר כיון שהגט יוצא מחמת ידו וכ"כ הר"ן בקידושין ריש פ"ג מהלכות אישות
ש טור בשם הירושלמי ושכ"כ הרא"ש
ת וכ"כ הב"י לדעת הרא"ש בפסקיו ריש גיטין ובתשובות כלל מ"ה סי' י'
א ב"י מדברי הרמב"ם בפ"ט מהלכות גיטין
ב עיין במה שציינתי בסעיף י"א
ג טור בשם אביו הרא"ש בפסקיו בספ"ז וכ"כ הרשב"א והר"ן בפ' הנז' בשם הרמב"ן ובה"ג
ד משנה ובריייתא גיטין דף סה ע"ב
ה שם ברייתא
ו שם במשנה
ז אבעיא שם ולא נפשטא ולחומר' דהוי ספק מגורשת
ח משנה ב"ב דף קס"ז ע"א
ט משנה בגיטין שם
י כר"ש שנזכר שם וכפי' הרמב"ם בפ"ג מהירושלמי והביאו הרא"ש והר"ן
כ שם
ל ג"ז שם מהירושלמי והביאו הרא"ש והרשב"א ומפרש שם שכל קולר בחזקת סכנה
מ שם במשנה
נ משנה שם דף סד ע"א
ס תוספת' הביאה הרשב"א ורא"ש
ע טור בשם הראב"ד מהירושלמי ושלזה הסכים הרא"ש ובכ"מ כתב שם שגם דברי הרמב"ם יתפרשו על דרך זו
פ משנה שם ויבמות דף קכב ע"א
צ שם ביבמות
ק שם

ר תנא דבי ר' ישמעאל שם ושם דס"ל להרמב"ם דבתר דמייתי תנא דבי ר' ישמעאל לא צריכי לה דא"ר יהודה דחזי ליה בבוא' וב"כ הנ"י בשם הריטב"א

ש הרי"ף והרא"ש והרשב"א והר"ן דסברי הא דתני דבי וכו' לא אמרו אלא למדחיי' חששא דלר' דלא שכיח' שם וכ"כ הטור

ת טור בשם הרמב"ן וכן כתב הרשב"א והר"ן בשמו

א שם

ב עובדא שם סוף דף טו וכרב פפי דפסק רבא הלכתא כוותיה וכפי' רש"י שם שאפי' לא מת האב יכול הבן להיו' שליח דלא מקפיד בהי מינייהו

ג לשון הרמב"ם בפ"ק מהלכות גיטין מעובד' הנ"ל

ד ברייתא שם דף סז ע"ב

ה מימרא דרבא שם

ו טור מדברי הר"פ כתב בסמ"ק וכל בו והגה' מיי' פ"ה פ"ו ועיי' בס"ס קנ"ד נוסח ההרשא' שנהגו במדינות האלו

ז גם זו שם

ח רמב"ם בפ"ה מה' מכירה

ט טור מדברי הר"פ בספרים הנזכרי'

י גם זה שם ושם

כ גם זה שם

ל שם

מ שם ושם

נ שם מדברי הר"פ

ס בית יוסף

כפל דברים יש כאן ואולי חסר וצ"ל ובשעת נתינתו לשליח יאמר לו הילך גט זה כו' ונותן כו' וכן כתוב שם בהגהות והביאו ב"י ע"ש

ולענ"ד צ"ע דגם בזה יש לפסול הגט משמע שמוכח שמסדריו היו ע"ה והכל בטל כדלקמן ועיי' בתשובות הר"א מזרחי סי' ל"ה ומבואר שם מתשו' הרא"ש והביאו הטור בס"ס זה דבמקום שיש לתלות הטעות בסופר ושלא ידעו בו מסדרי הגט הכל כשר וע"ש ואין כאן מקום להאריך

ע משנה גיטין דף נב ע"א

פ מימרא דרב יוחנן שם ע"ב וכפירוש רש"י דלהולכ' נמי נפסל וכ"כ התוס' והרא"ש שם והרשב"א בשם הרי"ף וכן דעת הרמב"ם בפ"ו וכ"כ הר"ן בשם הירושלמי

צ הרשב"א ולחומר' אם עבר והביא נפסלה מן הכהונ' וכן אם פשטה ידה וקבלה קידושין מאחר כדעת הר"י ן' מיגש דלא פסל ר' יוחנן אלא לקבלה והביאו הטור

ק משנה שם

ר הרמב"ם בפ"ו מה"ג

ש שם

ת הראב"ד בהשגות והרשב"א והרא"ש והר"ן והרבה מהמפרשים כמ"ש ה"ה והכ"מ שם

א הרמב"ם שם

ב טור בשם הרמ"ה ושכ"כ אביו הרא"ש דלא בעינן תחלתן וסופן בכשרות

ג שם בשם אביו הרא"ש ושכן נוהגים באשכנז וצרפת ע"פ ר"ת

ד שם בשם הגאונים וכ"כ הרשב"א והר"ן בספ"ב דגיטין שכך השיב רב חנינא גאון בכלה רבתי

ה עובדא שם בגיטין דף כט ע"ב וכמימרא דרב ספרא שם וכ"פ הרי"ף והרא"ש שם

ו הרמב"ם בפ"ט

ז כדעת הרשב"א והר"ן בשם ר"ח והתו' שם בשם ר"ח דבין ללישנא קמא בין ללישנא בתרא הגירסא דבטעות קפחינהו דשליחות שניהן לגירושין הוא ונקטינן כחומרי הגירסאות פוסלה לכהונ' ולא תנשא בגט זה ואם נשאת תצא בדין כל ספק מגורשת בטור איתא שיעידו בפניו שזאת אשתו

ח ג"ז עובדא לקמיה דרבא שם

ט במימרא משמיה דרב שם דחיישינן שמא פייס' ומחלה לו וחזר וביטל את הגט בפי' הרמב"ם פ"ט דין ט'
כדמסיק רבא שם דדוקא בנשואה חיישינן שחביבה עליו ומחזר לפייס'

י טור בשם הרמ"ה מדאמר רבא מסור מילך קמן וכו' משוינן שליח וכמ"ש הטעם דחיישינן שמא לא ידקדק בשליחות ויתנהו לה קודם הזמן

כ במשנה שם דף כט ע"א וכרשב"ג בברייתא וכלישנא בתרא שם הרי"ף והרא"ש והרמב"ם בפרק ט' וש"פ

ל כלישנא מציעתא שם הרי"ף בשם יש פוסקים וה"ה בשם ר"ת וכ"כ הר"ן בשם הראב"ד

מ פשוט שעוש' וכו' שליח ממשנה ואין שליח אחרון ג"כ שם ע"ב

נ כמ"ש הטור בשם הרי"ף

ס בעיא ונפשטא ממשנ' שם

ע מימרא דרבא שם פי' כגון בא"י או שנתקיים בחותמיו

פ טור וכ"כ אביו הרא"ש שם דאין דבר שבערוה פחות משנים

צ כמימרא דמר בר רב אשי שם הסכמ' הפוסקים
ק טור בשם הרמ"ה לפי שלא נגמרה שליחות עד שיגיע הגט לידה
ר שם בשם תשו' לגאון והסכימו עמו חכמי הדור
ש טור וכן דעת הרשב"א בספ"ו דגיטין כיון שאמר' בפירוש
ת שם בשם תשובת אביו הרא"ש וכ"כ הרשב"א בתשובה
א משנה שם דף סה ע"א
ב פשוט שם בגמ' דף כט עא
ג טור בשם הרמ"ה
ד משנה שם דף ס' ע"א
ה טור בשם הרמב"ם בפ"ט וכתב ה"ה שהוא תוספתא
ו משנה שם
ז כגירסת הרמב"ם והוא הדין ממקום פלוני כגירסת ספרים דידן ה"ה שם
ח וה"ה אם אמרה לו הרי הוא במקום פלוני ה"ה שם
ט אוקימת' דמתני' בגמרא שם
י ל' הרמב"ם שם ממשנ' שם דף כט ע"א
כ פשוט שם בגמ' לכ"ע
ל כר' יוחנן שם ע"ב דהלכתא כוותי' לגבי ר"ל כס' הפוסקים
מ גם זה ברמב"ם שם וכ' ה"ה שלמד רבינו דין זה שאפי' רבי יוחנן לא נחלק אלא כשהקדים הבעל בדיבורו ללקיחת החפץ אבל כשתקדים נתינת הגט וכו' אפי' ר' יוחנן מודה
נ תוס' שם בשם ריב"ש והרא"ש בפסקיו שם והביאו הטור
פרוש אע"פ שנתן השליח השני החפץ ליד שליח הראשון כיוון שמתחלה קיבל מתנה השליח השני ואין רצונו שיהיה פקדונו ביד אחר
ס טור בשם הרמ"ה
ע משנ' ריש גיטין
פ טור מדברי אביו הרא"ש שם מהירושלמי משום ערער הלקוחות האומרים מזויף הוא ומ"מ בשביל ערעור הלקוחות לא אסרינן לי' להנשא ומשמע לי' לרבינו דאפי' לא ערערו הלקוחות אנן טענינן להו
צ כר' יוחנן שם דף ט' ע"א דאין ערעור פחות מב'
ק לשון הרמב"ם פ"ז מהלכות גיטין

ר כ' ה"ה אע"פ דקי"ל שקיום שטרות דרבנן הכא שהבעל טוען ברי שהוא מזויף והיא אינ' יודעת בזה דבר כיון שאינו מקיי' העמד אשה על חזקת' דה"ל אשת איש

ש דדלמ' אי הוה גט קיים הוה מתקיים בחותמיו

ת ברייתא שם דף כג ע"ב וכאוקימתא דאביי שם דתניא כוותי'

א כתב ה"ה שכן נלמד ממתני' דהאש' שלום דף קיט ע"ב וממ"ש בגמרא דף קב ע"א וכמ"ש התו' שם ביבמות דף ק"ז ריש ע"ב

ב מירושלמי שם ה"ה

ג משנה שם וכאוקימתא דאביי

ד טור בשם הרמ"ה וכ"כ ה"ה בשם הרמב"ן
ה"ה שם בשם הרשב"א דאנהו לאו דינא גמירי

ה טור וכ"כ הרמב"ם בפי"ב וכ' ה"ה שכן נמצא להרי"ף בתשו' מטעם שהקבלן ידו כיד האשה וכשם שהאש' אינה נאמנת בלא קיום בחותמיו או עידי מסירה אם הבעל טוען מזויף כן דין השליח
כן הוא בטור

ו כמימרא דרב חסדא שם דף סד ע"א הרי"ף שם והרמב"ם שם

ז כרב הונא שם דהוא רביה דר"ח הרא"ש ור"א וכמו שהעיד הרמב"ן שראה בנוסח' ראשונ' של הרי"ף מכתיבת ידו שהלכ' כרב הונא שכיון שלא נתגל' לנו טעמו של הרי"ף ראוי להחמיר כדבריו הראשונים וכמו שפסק ר"ת וכ"כ הטור

ח טור וכ"כ התו' שם דבהא אפי' רב הונא מודה דשליח נאמן כיון דלא שייך האי טעמא דאם איתא וכו'

ט הרשב"א וכ"כ התו' והרא"ש וכן משמע מדברי הטור

י טור

כ ג"ז שם

ל מסקנת הגמרא שם וכדעת הרא"ש שאפי' הוא ביד שליח

מ טור והרא"ש בשם י"א ושכ"כ הרמב"ם שם

נ ל' הרמב"ם שם וכדרב חסדא שם

ס שם

ע כמ"ש לעיל סי' י"ז סעיף ב'

פ גם זה שם

צ לדעת הפוסקים כרב הונא וכמ"ש בסעיף דלעיל

ק טור וכ"כ ה"ה מדין מגורש' ואינ' מגורשת שחייב במזונותי' כתובות דף צז ע"ב

ר משנה שם דף לב ע"א
ש שם במשנה
ת מסקנת הגמ' ב"ב דף קכט ע"ב.
עיין במ"ש לעיל בסעיף ל' בהג"ה ובסי' קנ"ד סעי' כו
א משנה שם התקין ר"ג הזקן וכו' גיטין דף לב ע"א
ב כרבי ברבי' שם דף לג ע"א דאיפסק שם הלכתא כוותי'
ג כמימרא דרב נחמן שם דף לב ע"א הסכמת הפוסקי'
ד ברייתא שם דף לג ע"א וכרבי
ה באוקימת' דגמרא שם אליבא דרבי
ו הרמב"ם שם בפ"ו וכמ"ש ה"ה שם שהוא סובר שאפי' למאן דאמר בעדות שבטלה מקצת' לא בטלה כולה שליחות שבטלה מקצתה בטלה כול'
ז עובדא שם בגמ' דף לד ע"א וכאביי דאסיקנא דהלכתא כוותי' והיא אחת מהל' יע"ל קג"ם דהלכת' כאביי
ח שם בגמ' דף לב ע"א אמתני' משהגיע וכו' פשיטא וכו'
ט שם במשנה ובברייתות ע"א וע"ב
י שם בברייתות
כ אבעיא שם רבינא אשכחי' לרב נחמן בר יצחק דתלי וכו' ולא נפשטא כיון שלא אמר הוא לשעבר משמע וצריך שיאמר לשון שמשמע להבא ולא שמעצמו פסול וכ' פירש"י שם
ל כפי' הרמב"ם שם בפ"ז פי' שאמר הטית בפתח אלא צריך שיאמר הטית בצירי דמשמע להבא
מ טור בשם הרמ"ה
נ שם בשם רש"י שם ובשם הרמ"ה וכפירושו אבל אם גיל' דעתו לבטלו ואמר מאלו הלשונות אינו כלום
ס ל' הרמב"ם שם כרב כחמן דאפסקא הלכתא כוותי' שם דף לב ע"ב
ע כפי גירסתו שם בגמ' וכמ"ש לעיל בסי' קל"ד סעיף ג' בהג"ה כמ"ש התוס' שם
פ כמ"ש הרשב"א בשם חכמי צרפתי' וה"ה בשם הרמב"ן
צ שם בפ"ו מהא דרב מנגיד וכו' קידושין דף י"ב ע"א
ק שם
ר כתב הב"י דאל"כ א"א ליתן שום גט ע"י שליח
ש משנה גיטין דף כח ע"א

ת מימרא דרבה שם
א טור בשם הרמ"ה והגה' מיי' בפ"ז כרב שם וכאיבעית אימא שם
ב משנה שם ע"ב
ג טור מהירושלמי שכתבו הרא"ש והרשב"א שם
ד שהרי הם כלסטים אינם חסים על חומותי' חיישינן שמא יפילו עליהם החומה פתאום על יושבי העיר
ה דאלו בבית דין של ישראל כיון שנגמר דינו לא חיישינן דחזי לי' זכותי' וכלישנא בתרא דרב יוסף שם ריש דף כט
ו ירושלמי כתבו' הרשב"א והרא"ש שם וכ"כ הרמב"ם בפ"ו

סימן קמב

א לשון הרמב"ם בפ"ז מהלכות גירושין ממשנ' ריש גיטין ודחכמים
ב כר' יוחנן ותניא כוותי' שם דף ה ע"ב ודף ג ע"א
ג מברייתי' שם ומפרשי שם מפני שרוב ישראל שבחוצ' לארץ שמותיהן כשמות הכותיים
ד שם דף כג ע"ב
ה משנה שם
ו שם מגמ'
ז מבואר שם
ח כתב ה"ה פי' אבל אינו בטל ממ"ש בסוגיא בדין הוא דקיום לא בעי וכו' שם דף ג' ע"א והכ"מ כתב מהא דתניא וחכמים אומרים אין הולד ממזר שם דף ה' ע"ב
ט שם ברי' הפ' כ' והולד ממזר וכתב ה"ה ונרא' שהוא סובר דקיום שטרות דרבנן הכא שהבעל מערער וטוען בברי שהוא מזויף והיא אינה יודעת בזה דבר דהעמד אשה על חזקתה דס"ל אשת איש
י שם דדלמא אי הוה גט קיים הוה נתקיים
כ כרב' דמשום עיגונא דאשה הקילו שהשליח נאמן כשאמר בפני נכתב ובפני נחתם
ל שם ממ"ש בסוגי' אלא ערער תרי ותרי נינהו וכו' שם דף ט ע"א וכ"ש שליח שלא יפה כחו יותר מקיום גמור
מ טור וכ"כ הרא"ש בריש גיטין ובתשו' כלל מ"ה וש"פ
נ שם מהא דזמנין מייתי לה איתת' וכו' שם דף ה' ע"ב וה"ה לקרוב וכ"כ הר"ן שם
ס שם בשם הר"פ
ע שם בשם מורו הר"ר מנחם ברבי שמואל

פ שם ממ"ש חכמים בברייתא שם כיצד יעשה וכו' וכ"כ התו' שם
צ כחכמים בבריי' שם
ק הריב"ש בתשובה ומפרש שם משום דכיון שמת הבעל בטל השליחו' ומעתה אין השליח נאמן לומר בפ"נ ובפ"נ
ר גיטין דף נט ע"ב פשוט כן ממתני' אין שליח האחרון וכו'
ש פשוט שם דף ס ע"ב דשליח נעשה עד ונעש' דיין בדרבנן כגון קיום שטרות וכיוצא בו לשון פגום כלומר שאיני מסתלק ונפגם מקומו רש"י בכתובות דף קה ע"א
ת בעיא דרבא והדר פשטה דף כ"ט ול' וכפי' רש"י שם
א משנה גיטין דף כג ע"א
ב והא דתנן במתני' חזר ונתפתח מוקים בגמרא דה"ה אפי' לא חזר ונתפתח ואיידי דקתני שפוי וכו'
ג מדאמרינן שם בגמרא ה"נ בטביעת עינא דקלא
ד כמ"ש התו' שם כיון דיכולין להטעות את הסומא יש לחוש יותר שמא יטעיהו דכ"כ ש"פ
ה טור בשם הרמ"ה
ו דלא להוי סהדתייהו חצי דבר
ז משנה שם ע"ב וכדמוקי לה רב הונא שם דף כד ע"א
ח פשוט שם בגמרא
ט כמו שהוכיח ה"ה שם בספ"ז מסוגית הגמרא שם וכ"כ בטור
י פשוט שם בגמרא
כ הריב"ש בתשובה סימן שפ"ה
ל לשון הרמב"ם שם ממשנה שם דף טו ע"א וכדמוקי לה רב אשי שם
מ מימרא דרבי אלעזר שם ופרש"י שיטה ראשונה שבה שם האיש והאשה והזמן והתוס' סוף דף ה' פירשו שיטה ראשונה דמסתמא סיימו לשמם
נ מימרא דרב אשי שם ושם וכפירש"י
ס ברייתא וגמר' שם דף ו ע"א
ע טור מעובדא דבר הדיא שם לקמיה דרב אחא וכו' שם
פ שם ממשנה הנ"ל
צ משנה שם דף טז ע"א
ק מסקנא דרב אשי שם ע"ב וכדמפ' שם דבעינן או כולו בקיום הגט או כולו בקיום שטרות

ר ג"ז מסקנא דרב אשי שם
ש מסקנא דרבא שם
ת טור בשם תשוב' אביו הרא"ש כלל מ"ו
א כלישנא קמא דרב יהודה אמר שמואל וכו' שם דף עז ע"א
ב ר"י בח"ג
ג רמב"ם שם בפ"ז
ד הרשב"א לדעת הרמב"ם ובעל ההלכות
ה טור בשם הרמ"ה ומפרש שם משום דכל כת וכת חזי דבר דכ"ע מודי דלא מצטרפי וכתב המחבר בס' בדק הבית ומ"מ דבריו צריכין תלמוד דכשמסרו בפני עדים אחרים אמאי קרי ליה חצי דבר הרי עד שליחות לחוד ועדות מסירה לחוד
ו טור
דאלו שנים שלוחים טול אמירתם מכאן הרי יש כאן ב' שלוחים וכמ"ש סעיף דלעיל

סימן קמג

א ממשנה גיטין דף עה ע"ב
ב משנה שם דף פא ע"א וכב"ה
ג ל' הרמב"ם פ"ח מה' גירושין ממשנה וגמרא שם דף עו ע"ב וכחכמי' ושאין לחוש לדברי ר"י בגיטין כלל כמ"ש ה"ה שם והכ"מ שם
ד ממשנ' וגמרא שם דף עד עא וכר"ה דקי"ל כרבי דכל האומר על מנת כמעשיו דמי וכן כתב הרי"ף והרא"ש והתו' שם וש"פ
ה כן הוא שם ברמב"ם
ו טור בבריי' שם
ז שם בשם הרמ"ה וזהו פי' מ"ש הרמ"ה יוציא וכו'
ח הר"ן שם בפ"ז
ט ה"ה בפ"ח בשם הרבה מן האחרוני' ושכ"פ הרמב"ן להחמיר והרשב"א הניח הדבר בצ"ע דסברי כר"י דקי"ל הלכה כר"י ובן הלכה כר"י הנשיא דס"ל כוותיה
י ל' הרמב"ם שם מברייתא שם וכת"ק
כ שם וביאר שם ה"ה שאע"פ שא"א שיתקיים התנאי בשום פנים כיון שמת הבעל אין מחזיקי' הגט בבטל כדי שתוכל להתייבם עד שיהי' התנאי מבוטל בפועל וא"א להיות מבוטל בפועל כיון שלא נקבע לו זמן לפיכך חולצת ולא מתייבמת
ל מימרא דרבא מסקנתו וכו' שם

מ כתב ה"ה שדעת רבינו כדעת רבינו האי שפוסק כלישנא בתרא שם דף עה ע"א דבע"כ הוי נתינה אלא שרוצה להחמיר בערוה חמורה וידוע ענין שפשוט בדבריו ז"ל שלכתחלה לא תנשא ואם נשאת לא תצא

נ כדפשט ר"י שם דף עד ע"ב ומשום דלצעורא קא מכוין והא לא ציערה

ס הרשב"א וכ"נ מדברי הרמב"ם ספ"ח וכ"כ שם ה"ה

ע משנה שם כדמוקי לה שם בגמ' בחסורי מיחסרא וכת"ק

פ כמ"ש בס"ס דלעיל וכ"כ הרמב"ם שם

צ טור וכ"כ הרא"ש שם

ק שם בשם הרמ"ה

ר מספקא לן אי בעי ל' יום מעת לעת או ל' יום כדאמרי אינשי דלא קפדי בהדי לילא דעבר לה מיומא קמא שם

ש בריי' ומשנה שם דף עה ע"ב וכדמפרש רב אשי שם וכ"פ הרי"ף וטור בשם הרמב"ם בפ"א ור"י אע"ג דאסיקנא רב אשי בקשיא כיון דלא אסיקנא בתיובתא

ת הטור העתיק יום א'

א שם במשנה וכדמפרש שם בגמ' אליבא דרב אשי

ב בשם הרמ"ה וכרבא שם ושכ"פ הרמב"ן

ג שם במשנה

ד שם במשנה וכת"ק וכ"כ הרי"ף והרמב"ם שם בפ"ה

ה וכ"כ הרא"ש בשם ר"ח שהם פוסקים בכל מקום ברשב"ג

ו הר"ן שם

ז טור בשם הרמ"ה

ח ל' הרמב"ם שם פ"ח מברייתא שם דף עו ע"א וכפי פירושו שם שמסר לה הגט בשעת התנאי הראשון כמ"ש ה"ה וכ' עוד והקרוב אלי דאיירי בדלא אמר על מנת דאי אמר על מנת אין בידו להוסיף על התנאי או לבטל (כמ"ש לעיל סעיף ב') ואע"פ שהברייתא היא בעל מנת סובר רבינו שהברייתא היא כמד"א כל האומר על מנת לאו כמעכשיו דמי ואין הלכה כן ושיהא נפקא כן מדינא דברייתא לדידן במתנה באם ה"ה

ט ג"ז ברייתי שם

י כפי פירושו בבריי' הנזכרת

כ מברייתא שם ד"כ ע"ב וכפי פירושו ורש"י פי' דנמצאו האותיות פורחות באויר

ל דמתנ' על מנת להחזיר שמה מתנה

מ בריי' שם דפ"ד ע"א וכיהודה בן תימא דסת' לן תנא דמתני' בב"מ דל"ד ע"א כוותי' וכ"פ רב נחמן וכו' שם בגמרא

נ כמימרא דרבא שם בגיטין דהלכתא כוותי' לגביה אביי חוץ מיע"ל קג"ם

ס שם בגמרא דבהא מודה רבא

ע ברייתא שם

פ כן הוא בטור וכפי' רש"י שם שמותרת לינשא מיד ואין חוששין שמא תבעל לו ויבטל הגט וכמ"ש הב"י

צ טור מהתוספת' כתבוה התו' שם ריש דפ"ג

ק בריי' ומתקנ' דרבא שם

ר טור וכ"כ ה"ה שם

פי' אם אחר שגירשה זה נשאת לבעל התנאי ומת או גרשה אסור' לחזור לו

ש כ' ה"ה שם בפ"ח לדעת הרמב"ם שכל שנשאת לאחר תחלה עברה על תנאה ובטל הגט דע"מ שתנשאי לפלוני תחלה משמע דאי לאו הכי הוה להו למתני בגמרא האי תקנתא

ת וכ"כ הראב"ד שם בהשגו' וכ' ה"ה שהרשב"א הסכים לזה וצ"ע שלא כ' כרמ"ה וי"א

א וכ"כ הראב"ד שם

ב משנ' שם דפ"ב ע"א וכדפשט רבינא שם וכמ"ש הרי"ף והרא"ש שם דבע"מ מודה ר"א דהוה ככל תנאי דעלמא וכן דעת הרמב"ם והרשב"א ובשם הגאונים ושקבלת הגאונים תורה היא וכ"נ מדברי התו' שם

ג לדעת הרמב"ם שם וכמ"ש בסעי' כ"ג ועיין במ"ש שם

ד מדברי ר"ת שכתב הרשב"א

ה טור וכ"כ התו' שם ריש ע"ב

ו שם וכ"כ בתשובת הרא"ש כלל מ"א

ז שם ושם

ח פשוט שם בגמ' דף פז עא

ט בריי' שם דף פד ע"א

י טור וכ"כ הרשב"א שם ה"ה בשם המפרשים

כ שם בשם הירוש'

ל שם וכן פי' רש"י שם בבריי' וכ"כ התו' דף פב ריש ע"ב וכ"כ הרא"ש בשם התו'

מ בריי' שם ע"ב

נ מימרא דרבא שם

ס ותנשא מיד טור וכ"כ שם הרא"ש וכ"כ התוס' שם מדיבור הנ"ל

ע טור מהא דאמר רבא כל ימי חיי פלו' ה"ז כריתות וכמ"ש ה"ה והר"ן בשם הרשב"א
פ בסה"ת דינים שכתבם בסוף ספר חזה התנופ'
צ טור בשם הרמב"ם
ק שם וכ"כ הרשב"א והר"ן ומפרשים אחרים כמ"ש ה"ה והב"י
ר וכבר כתב הכ"מ שם בשם הרשב"א שנראה שדעתו ז"ל דהתם שאני מפני שהיא רשאה לשתות אחר מיתתו ונמצא שלא נאסרה ביין לעולם אבל זו נאסרה בנשואיו לעולם וכו' וכ"כ הר"ן שם.
פי' שאסורה להנשא בגט כזה ופסלה לכהונ' ואם קיבלה קידושין מאחר צריכ' גט ממנו
ש שם בשם הרמב"ם וכ' הב"י וה"ה שם פ"ח שלא כתב כן אלא נלמד מתוך דבריו כמ"ש הרשב"א בתשובה
ת שם בשם התו'

סימן קמד

א עובד' וכו' לקמי' דשמואל גיטין דף לד ע"א
ב כלישנא קמא דרבא דאין אונס בגיטין כתובו' דף ב' ע"ב וכ"פ הרי"ף ס"פ כל הגט והתו' והרא"ש שם בכתובות בשם ר"מ והרמב"ם בפ"א מה"ג
ג טור וכן כתב שם התו' והרא"ש וה"ה בפ"ט בשם מקצת המפרשים
ד משנה שם דף עו ע"ב דאינו גט וכ"פ הרמב"ם שם והביאו הטור ובשם הראב"ד כ' וכן כ' הרשב"א בשמו דהוי גט כברייתא דרבותינו שם וכר' יוסי דזמנו של שטר מוכיח עליו וכ"כ בשם ר"ת והעלה הר"ן דהוי ספיקא וכ"כ הרשב"א וכ"כ הטור בשם י"א
ה משנה שם
ו אבעיא שם ולא נפשטא ולחומרא
ז מימרא דאביי שם
ח שם דף עז ע"א דמאן דסבר כר' יוסי הוה גיטא ומאן דלא סבר כר' יוסי לא הוה גיטא וכבר ציינתי בסעיף דלעיל דעות הפוסקים שנחלקו בזה ופסק הרב ב"י ה"ז ספק
ט שם בתו' לרב יוסי גט ואינו גט
י ציינתיו לעיל
כ משנה שם
ל שם וכת"ק
מ שעשה מעשה בזה ה"ר יהוד' בולאה וע"י הר' ב"י והתירו בכנופי'
נ ל' הרמב"ם שם מבריי' שם

ס פי' אחר השבוע כותבים כל שנה השמינית
פי' כותבין מיד וחוץ חדש א' משנה שניה וכן פי' מ"ש עד לאחר השבת וכו' כן פי' ה"ה שם וכ"כ הכ"מ וזה הפי' הוא ברור
מימרא דרב זירא ואמרי' לה רב אסי שם
ע כדעת הר"ן בפ"ז דגיטין
פ שם במשנה ובריייתא שם דף ע"ב ע"א וע"ב
צ באוקימתא דרב' בי רב הונא וכו' שם
ק שם וכלישנא קמא לקולא ועד כאן לא אמרו שם בגמ' אבל אמתני' הא לא אתא אלא כשאינו בעיר אבל כשהוא בעיר לד"ה חוששין ה"ה
ר דדברי רבינו הם בתנאי שבעל מנת וכו' שאם היו בתנאי שבאם כבר נתבאר שיכול הבעל לבטל הגט קודם קיום התנאי וא"צ למחילת האשה ה"ה שם בשם הרמב"ן ועיין במ"ש לעיל סימן קמ"ג סעיף ב'
ש מפורש בגמ' שם סוף דף כט
ת כלישנא קמא שם בגמרא וכמ"ש לעיל דס"ל כיון דחששא דרבנן אזלינן לקולא
א כלישנא בתרא ולחומרא הראב"ד שם בהשגות והרא"ש ובשם ר"ת והרי"ף והביאם הטור
ב טור בשם תשובת אביו הרא"ש כלל מ"ה
ואם התנה שתהא נאמנת אם היא אומרת לא בא ויש עדים שבא עיין בריב"ש סי' שנ"ח והביאו הב"י בס"ס זה דאינה נאמנת אלא אם הימנה בפי' כנגד עדים וע"ש

סימן קמה

א משנה גיטין דף עב ע"א
ב ר"ן כיון שיש פוסקים כר' יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו והוי כאומר מהיום וכ"כ התו' שם וכמ"ש לעיל בסי' קמב סעיף ג' דעת הפוסקים
ג שם במשנה
ד טור
ה מדברי תו' שם בשם ר"ת והביאו הרא"ש שם
ו משנה וגמרא שם
ז ואין גט לאחר מיתה
ח כרבה ורבא שם ריש דף עג
פי' סתמו כפירושו שאינו מגרש אלא אם ימות אם עמד חוזר כדין מתנת ש"מ

ט גזירה שמא יאמרו יש גט לאחר מיתה ואע"ג דמדאורייתא הוי גיטא וכדמפרש טעמא שם בגמרא

י מימרא דרבא שם דף עה ע"ב

כ טור וכ"כ הרא"ש שם

ל ל' הרמב"ם שם פ"ט מברייתא שם דף עג ע"א

מ מדשלחו מתם אכלו ארי אין לנו ולא אמרו אכלו ארי אין זה גט פי' רבינו אין לנו שיהיה גט גמור ומתוך כך כ' ספק מגורשת

נ שם ממשנה שם דף עב ע"א

ס מתבאר שם בגמ' סוף ע"ב אליבא דהלכתא שאפילו הלך בלא משענת אם מת מחמת חולי הראשון ה"ז גט

ע נתבאר שם בגמרא ואע"פ שנאמר אליבא דר' הונא וכו' כל שכן הוא לדידן דאמרינן אם עמד אינו חוזר ה"ה שם

פ ה"ה שם בשם הרשב"א מסוגיא דהתם

צ ב"י בשם תשובת הרשב"א

ק בעיא ולא נפשטא יבמות דף קי"ח ע"ב

סימן קמו

א הרמב"ם ריש פ"ט מהלכות גירושין וכתב ה"ה מבואר הוא בהיקש הקדושין לגירושין וכבר נתבאר כן בקדושין וכו' (ונתבאר לעיל בסימן מ' וממ"ש שם ומדין הנזכר בסעיף שאחריו)

ב שאין כאן תנאי אלא קביעת הזמן לחול המעשה וכו' שלא מצינו בגמ' שנז' משפט התנאים בדין לאחר וכן מבואר בירושלמי בקדושין פ"ג שאם אמר לאחר שירד גשמים הכל מודים שהיא מקודשת ה"ה

ג פשוט שכל שאין הגט חל עד אותו הזמן צריך שיהיה קיים בשעה שהוא חל ומתבאר מהדין שיתבאר בסמוך

ד בעיא דרמי בר חמא מרב חסדא וכו' וכלישנא בתרא דצידי ר"ה לאו כר"ה דמי ופרש"י צידי ר"ה סמוך לכתלים שאין דרך בני אדם לעבור שם ולהתחכך בכתלים כתובות דף פו ע"ב

ה זה פשוט וכבר הזכרתי הירושלמי שהוא כלאחר שירדו גשמים

ו כבר נתבאר לעיל בסי' קמ"ג

ז כ' ה"ה לדעת הפוסקים כר"י שזמנו של שטר מוכיח עליו אפי' באומר אחר ל' יום ומת תוך הזמן חולצת ולא מתייבמת דה"ל כמעכשיו ולאחר ל' יום (כמ"ש לעיל סי' קמד סעיף ג') ואם נקרע הגט או שנאבד משמע ג"כ דלדעה זו הויא ספק מגורשת

ח שם וכתב ה"ה אע"פ שמשמעו שאם תתן תהיה מגורשת דמכלל לאו אתה שומע הן כיון שלא אמר לה בפירוש הרי את מגורשת או ה"ז גיטך

ט ה"ה שם

י עיין לעיל סימן לח סעיף ד' די"א דאזלי' בזה לחומרא

כ שם ספ"ח מדין האשה שהלך בעלה למדינת הים ושמעה שמת בעל' ונתקדש' יבמות דף צב ע"א

ל ממשנה שם דף פז ע"ב וכל הדרכים האלו בה השנויים במשנה שם

מ כן פי' ה"ה דברי הרמב"ם ובזה מסול' השגת הראב"ד שם וכתב עליו ואם עיין הר"א ז"ל בדברי רבינו עיון שלם לא הי' כותב כאן מ"ש

סימן קמז

א לשון הרמב"ם בפ"ח מהלכות גירושין מאוקימתא וממימרא דרבא גיטין דף פד ע"ב

ב שם

ג כתב ה"ה זה דעת ההלכות וכן הכריעו הרמב"ן והרשב"א ורוב האחרונים וכן מוכח בגמ' שם דהא ליכא התם מאן דמחמיר טפי מרבה ואיהו מכשיר לאחר התורף אפילו בכתב לדעת חכמים ובודאי דקי"ל כוותייהו

ד אוקימתא דרבא שם וקי"ל כרבא דבתרא הוא

ה מדאמר רבא שם פסו' ולא אמר אינו גט וכמ"ש בתשובה והביאו ה"ה שם כיון שלא נמצא ביאור בו אם הוא מדאורייי' או מדבריהם הוא אצלו ספק גירושין

ו שם במימרא דרבא

ז שם וכ' ה"ה וכוונ' רבינו אם התנה בתנאים המבטלים הגט אפי' אחר התורף ובשאר תנאים דוקא לפני התורף

ח ממימרא דרבא וכמ"ש בסעיף דלעיל

פי' שנכתב הגט סתם ובשעת נתינה התנה כמ"ש בסעיף דלעיל

ט שם במשנה דף פב ע"א וכחכמים

סימן קמח

א ל' הרמב"ם בפ"ג מהלכות גירושין ממשנה גיטין דף עט ע"ב וכב"ה וכ"כ הטור

ב כלישנא בתרא משמיה דרב אבא אמר שמואל שם
ג שם בגמ' ופרש"י שמא ישהה את הגט שנתיים ושלוש בין כתיבה לנתינה ויהיה לה בנים ממנו בתוך הזמן ואחר כך יגרשנה בו ולימים כשישתכח הדבר יראו זמן הגט קודם ללידת הבן ויהיו סבורים שניתן לה משעת כתיבה ויאמרו מן הפנוי' נולד והוי פגם
ד טור והרא"ש שם בפסקיו בשם הרמ"ה וכמ"ש שם דאם איתא דבא עליה הוה חייש לפגמת דבריה וכתב לה גיטא אחרינא
ה דאפשר דאי הוה מימלך ביה היה מצוה לכתוב גט אחר
ו שם ממשנה שם דף עג ע"א
ז שאסור לייחד עם הפנויה
ח תשובת הרשב"א בדין מסוכן שנתן גט ונשאר' האשה שם והביאה הב"י
ט מהתוספתא והביאה הרי"ף
י ב"י ואפילו לא ראו אותם אח"כ ממ"ש במסקנא בשלא ראהו שנבעל' מחלוקת וכו' שם דף פא ע"ב וכב"ה הא לאו הכי לא חיישינן להו ואפילו ראוה שנבעלה ב"י בסי' קמ"ט

סימן קמט

א ל' הרמב"ם בפ"י מה' גירושין ומבואר בגמ' דגיטין דף פ"א ע"ב וכ"כ הטור
ב כתב ה"ה שלמד זה מדאדחי אוקימתא דנתן לה כספים שם דף עג ע"ב וכ"כ הרשב"א
ג משנה שם דף פ"א ע"א
ד מבואר במה שציינתי לעיל סעיף ב'
ה שם במשנה
ו הר"ן בשם הרשב"א וכהא דאמרי' בכתובות דף כח ע"א
פרש"י גייסי מכירין זה את זה ברמיזות קוריצות בלע"ז פרוויץ
ז טור בס"ס קמ"א בשם תשובת הרא"ש
ח וסיים שם אפילו ראוה שנבעלה לא חיישינן לה
ט שם בסי' זה בשם תשו' אביו הרא"ש
י ופי' שם משום שודאי השני בא עליה ונאסרה עליו כיון שנעשית אשת איש ע"י מחו' של ראשון
כ בתשו' להרמב"ן בסי' קל"ה ועמ"ש הרמב"ם בפ' הנז' ולזה הסכים הרא"ש והביא הטור לאפוקי מדעת מקצת הגאונים שחששו אפילו למי שיש לו בן משפחתו שמא שחררה ואחר כך בא עליה וכו' והביאה הרמב"ם שם והראב"ד שם הסכים לדבר הגאון אא"כ

הוחזק בפריצות העריות העמד בני ישראל ובנות ישראל על חזקתן וכו' וכ' ה"ה וכבר כתבתי פ"ד מה' נחלות טעם רבינו וראיותיו מתוס'

ל ריב"ש בסי' ו' ותה"ד סימן ר"ט ותשובת הרד"ך בית כ"ד

מ משנה גיטין דף עט ע"ב וכב"ה

כדעת הר"ן בס"פ הזורק ושכ"כ הרמב"ן

סימן קנ

א הרמב"ם בפ"י מה' גירושין ממשנה שינה שמו וכו' גיטין דף פ' ע"א

ב כדי שלא יאמרו אשת איש יוצאת בלא גט

ג שם במשנה ואע"פ שנבעלה בשגגה כדי שלא יאמרו החזיר זה את זה גרושתו משנשאת

ד כתב ה"ה שהיקש זה שהיקשן רבינו פשוט הוא וכ"נ מהגמרא

ה כדין האשה שהלך בעלה וכו' משנה שם יבמות דף פז ע"ב והטעם בגמ' שם

ו בכתבי מהר"ר איסרלן סי' ר"ן

ז הרמב"ם שם וכ"כ רב האי בתשובה וכ"כ הרא"ש והר"ן בשמו והסכימו לזה וכ"כ ה"ה שהרמב"ם כ' שהוא מבטל דעתו לדעת הגאון ושיש לזה עיקר שם בגיטין פירו' אם כבר נתנו לה הגט וכן הוא שם בתשו'

ח שם וכתב ה"ה זה פשוט שכל ספק גט כך הוא דינו

ט שם וכ' ה"ה כזעירי ורב אשי ור' יוחנן (גיטין דף כה ע"א) שכולן שוין שכל הפסולים שהזכירו שם במשנה אינה פוסלין לכהונה חוץ מפסול אחד שהזכירו במשנה שם מחמת חשש ברירה שנחלקו בו כדאיתא התם וכו'

י ממימרא דרב הוה ליה וכו' יבמות דף ל"ד ע"א וכתב ה"ה וסובר רבינו שזו אסמכתא היא ופסול זה אינו אלא מדבריהם וע"ש במה שהקשה ממימרא דר' יוחנן גיטין דף פב ע"ב והניחו בצ"ע

כ שם

ל כן פיר' ה"ה והכ"מ שם דברי רבינו

מ שם ברמב"ם וסיים שם עד שתתגרש גירושין גמורים

סימן קנא

א משנה גיטין דף פ' ע"א

ב כר"א שם במשנה וכדמפרש רב אדא בר אהבה שם

ג כר"א שם וכמ"ש

סימן קנב

א ל' הרמב"ם פי"ב מהלכות גירושי' ממסקנת הגמ' ב"ב דף קלד ע"ב

ב דאי במכחשת פשיטא דאינו נאמן דהיא עצמה משויא נפשה חתיכה דאיסירה ואע"פ שאם הי' מכחישה היא לבדה היתה נאמנת כשהוא אומר כן אינה נאמנת מהטעם שנזכר בסימן י"ז ולקמן בסעיף ג' וסיים הרמב"ם ואומרים לו הרי אתם קיימים גרש אותה עתה בפנינו

ג שם וכמימרא דר' יוחנן וכדמפרש לה רב אסי שם כתובות דף כב ע"ב

ד כדמפרש רב אסי שם

ה מברייתא שם וכת"ק וכאוקימתא דרב ששת שם

ו ה"ה שם בשם הרשב"א וכמדומה שלזה נתכוין רבינו למעלה (דין ב') היו לה ב' עדים וכו'

פי' הראה לנו

ז שם מברייתא שם וכדמוקי לה רב אשי שם דף כג ע"א

ח ל' הטור וכ"כ הרמב"ם שם מבריי' לעיל וכאוקימתא דאביי שם

ט שם בטור מדברי התוס' שם

י פי' כיון שהעד האחד הוא הפה שאסר והפה שהתיר ולא נשאר אלא עד אחד ואין דבר שבערוה פחות משנים וכמ"ש התו' שם

כ כיון דתרוויהו באשת איש קא מסהדי והגרושין בספ' וכמ"ש התוס' שם

ל משנה שם דף כט ע"א

מ טור בשם ר' יונה וכ"כ ה"ה בשם ה"ר משה הכהן ז"ל ובשם קצת מפרשים אבל דעת הטור וה"ה שם רבינו יחיאל שאפילו אמרה אחר זמן פנויה אני אינה צריכה אמתלא ונאמנת דא"א הייתי משמע דעכשיו פנויה היא כמשמעות ל' הרמב"ם חילק בזה ולזה הסכים ה"ה

נ שם במשנה

ס טור וכלישנא מאן דמתני לה אסיפא וכו' שם דף כג ע"א וכ"פ ר"ח וכן הסכימו הרמב"ן והרשב"א וכ"כ הרא"ש והר"ן שכ"נ מדברי הרי"ף וכ"פ ה"ה ושכ"נ מדברי הרמב"ם

ע גם זה ברמב"ם שם וכתב ה"ה פשוט הוא דשוי' אנפשה חתיכה דאיסורא ונאמנת להחמיר ולא להקל נתבאר זה ביבמות דף קיו ע"ב

פ רמב"ם בפי"ב ממשנה גיטין דף כג ע"ב וכמ"ש ה"ה שם ספ"ז

צ שם ומבואר בכתובות שם דף כב ע"ב

ק שם מהא דרב חסדא ציינתי לעיל בסי' קמ"א סעיף נה וסעיף נו
ר מבואר במ"ש סוף סעיף ז'
ש תשו' רשב"ץ
דין גט שהעידו על א' מעידי הגט שהוא גנב עיין תשובת הרא"ש כלל מ"ה סימן ג' והביאו הטור בס"ס זה

סימן קנג

א ל' הטור ממימרא דרבא ומסקנת הגמ' ב"מ דף כח עא
ב כמו שפי' רש"י שם שהוא נתנו ויודע סימנין אבל היא אם לא נתן לה מהיכן ידעה
ג מברייתא מצא גט וכו' שם דף יח ע"ב וכמ"ש הרי"ף והרא"ש בדלא נתנה סימני הגט איירי וכתבו התוס' אע"ג דנאמנת לומר גרשתני הכא אינה נאמנת דמעיזה פניה כיון שהגט מסייעה
ד מהא דר' זירא רמי מתני' אברייתא ומשני וכו' שם
ה טור והב"י לא כ' מוצא דין זה וכתב בדרישה ופרישה דאם איתא דפרעה הי' לו ליטול ממנה שובר דלא שכיחא שהיא תחזיר לו הגט משום שהיא צריכה לראייה להנשא ועיין בב"ח מ"ש בזה ולענ"ד נראה שלמד זה מדברי התוס' כתובות סוף דף פח
ו אדלעיל קאי אם האשה נותנת בו סי' דלאו דוקא שצ"ל נקב יש וכו' שהוא סי' מובהק אלא אפילו באומר' כך וכך אצבעות שאינו סימן מובהק כל כך וכן כתב הרא"ש בהדיא והביאו הב"י אבל אם הוא מודה שנתגרשה בו א"צ סי' כלל אלא מחזירין לה בלא סי' וכ"כ מהרמ"ל
ז כן מצאתי מוגהה בש"ע א"ח וז"ל
ח שם בגמ' דף כח ע"א וכדמפרש שם טעמא

סימן קנד

א משנה כתובות דף ע"ז ע"א
ב ל' הרמב"ם ספכ"א מה' אישות כדעתו שנולד לו אחר הנישואין אבל קודם לכן משמע דסברה וקבלה וכחכמים אפילו לא התנה ה"ה שם וכ"כ הר"ן וכמ"ש ברמ"א בהגה בשם הרמ"ה
ג שם במשנה פוליפס וכדמפרש לה רב מתני משמיה דשמואל שם
ד בריי' שם
ה במשנה שם וגמ' ריש ע"ב

ו ל' הרמב"ם ממשנה שם וגמרא שם ופי' מוכה שחין מצורע בבדק הבית בשם הרמב"ם פי' ל' המק בשרו

ז שם בגמרא

ח שם במשנה במעשה בצידון וכו'

ט כשמואל דאמר לר"א אכסוה שערי לאלעזר עד שכופין אותו להוציא יכפוהו לזון כ"כ הרי"ף וכ"כ הר"ן בשם ר"ח וכ"כ הרמב"ם בפי"ב

י ל' הר"ן בשם הרשב"א וה"פ הרמב"ן וע"ל סימן ע' סעיף ג' מצאתי בשם תשובות מהרי"ו הישנים דענושו יותר ממנה חבירו דבחבירו אינו חייב בכבודו ובאשתו חייב בכבודה לכבדה יותר מגופו עול' עמו ואינה יורדת עמו לחיים ניתנה ולא לצער ועונשו גדול ממכה חבירו כי היא יושבת לבטח אתו ודמעתה מצוייה וכו' ודודתו אשר בבית המקנטת אותה וגורמת המחלוקת חייב להוציא מן הבית וכו'

כ לשון הרמב"ם ספנ"ה מה' אישות ממשנה כתובות דע"ז ע"א כחכמים וכדתני רב יהודה דפסק רב נחמן שם הלכתא כוותייהו וכ"פ הרי"ף והרא"ש וכ"כ הטור

ל טור בשם תשובת הרא"ש

א ל' הטור ממשנה יבמות דס"ה ע"ב וכת"ק ובגמרא שם וכ"כ הרמב"ם בפט"ו מה"א

ב שם בגמרא מעובדא לקמיה דר' פפי

ג ב"י בשם ר' ירוחם

ד כרב אמי שם ע"א

ה כתב ה"ה פשוט הוא דלא עדיפא מיניה שהוא מצווה ואינו מוציא אלא לאחר י' שנים

ו טור וכ"כ בתשו' הרא"ש כלל מ"ג וכ"כ התוספת שם

ז כ"כ הרא"ש שם בפסקיו

ח כ"כ הרי"ף והרא"ש שם והתוספות בשם ר"ת שם וכן דעת הרמב"ם בפט"ו מה"א משום דאדעתא למשקל ולמיפק לא כ' לה

ט כמימרא דרבא שם דף סה ע"א

י טור ממימרא דרבא

כ שם בגמרא

ל טור

מ כ"כ התו' שם והרא"ש שם בפסקיו

נ טור וכ"כ התוספות שם ריש דף סה מדרב המנונא והרא"ש בתשו' כלל מ"ג ובתשובות שבסוף ספר נשים כיון שטוענת טענה שהבעל יודע אם הוא אמת אם לאו לא היתה מעיזה פניה בפניו כיון שהוא מכחישה

ס שם ובתשובת הרא"ש שם
ע שם ושם ובתוספת שם והרשב"א בתשובות בשם גדולי רבני צרפת
פ שם בשם תשובות הרא"ש כלל מ"ג סי' י"ג
צ ג"ז שם בשמו
ק שם
ר משנה ובריייתא יבמות דף סד עא
ש פשוט בכתובות דף עז ע"ב
ת רמב"ם בפט"ז מה"א וכ' ה"ה שהוא מבואר בירושל'
א בריייתא שם בבבלי דף סד ע"א
ב טור ובשם אביו הרא"ש ומפרש הטעם שאנו תולין להם העון שגרם להם להיותם חולים או חבושים גם מנעם מלהוליד
ג שם במשנה
ד פשוט שם בגמרא דף סה ע"ב
ה כפירש"י שם דשמא לא זכה להבנות ממנה
ו מימרא דרבי אמי שם ומפרש הטעם שם
ז עובדא הוא בבי מדרשא וכו' שם
ח הרמב"ם שם בפט"ז וכ' ה"ה שכ' שהוא טוען על חבירו ברי משביעים היסת
ט שם במשנה
י בריייתא שם דף סה ע"ב
כ רמב"ם שם וכתב ה"ה והטעם שכל שאינו מחוייב להוציאה אם רצה להוציאה יש לה כתובה
ל שם בברייי'
מ תוספת שם בשם הלכות דרב יהודאי גאון וכ"כ הרא"ש שם וה"ה בשם מקצת הגאונים
נ אבעיא שם ונפשטא
ס שם גם זה אבעיא שם וכדפשט רב פפא
ע מימרא דרב יהודה ושמואל כתובות דף עז ע"א
פ טור בשם הרי"ף וכן פירש"י שם וכ"כ הרמב"ם שם וכתב ה"ה שהוא מפורש בגמ'
צ שם בשם ר"ח ומפרשים בטעמא שם בתוספת ובפסקי הרא"ש ולזה הסכים שם
ק שם סדר הגט בשם אביו הרא"ש
נוסח החר' הוא במרדכי סוף גיטין אחר הל' גט
ר ציינתיו לעיל סימן קלד סעיף ג'

ש ה"ר לוי בן חביב בתשובותיו וכתב ע"ז פסק ארוך

סימן קנה

א משנה יבמות דף קז ע"א
ב מבואר במשנה שם דף קנו ע"א וכתובות דף מ"ג ע"ב
ג שם במשנה
ד שם וכר' חנינא בן אנטיגנוס
ה ל' הרמב"ם שם ממימרא דרבא ג' מד"ו בקטן וכו' גיטין דף סה ע"א
ו ברייתא שם דף סד ע"ב וכדמפרש לה שם רב הונא בר מנוח
ז ברייתא שם ד' קח ע"א
ח משנה שם ד' ק"ז ע"א
ט כר' יוסי בר יהודה ור"א בר שמעון בברייתא שם ע"ב דפסק רב נחמן הלכה כאותו הזוג וכ"פ הרי"ף והרא"ש שם והרמב"ם שם וה"ה בשם רש"י
י טור בשם ר"ח ובעל העיטור
כ במשנה וכב"ה
ל שם במשנה וכב"ה
מ רמב"ם שם ממימרא דר' יהודה ואמרי לה במתניתא שם סוף ע"ב
נ ברמב"ם איתא שמא יראת הגט גירושין וכן הוא שם בגמ' ריש דף פ"ח וכתב ה"ה ופי' דילמא אתי לאחלופי בגיט' ויבואו לאסור ותו' פירשו טעם אחר
ס שם וכרבא שם דף קו ע"ב
ע בשם הר"ן לדעת הרמב"ם
פ שם דף לט ע"ב
צ ל' הטור ממשנ' וגמר' כתובות דף ק קא
ק ברייתא שם ד' קז ע"ב לענין מזונות וכתב הרא"ש דה"ה לענין פדיון'
ר כ"כ התו' שם דף קא ע"א והרא"ש שם
ש טור (ולי צ"ע שהוא פסק נגד מסקנת הגמ' פשוט משמיה דרב פפא שם וכ"פ הרמב"ם בפנ"ד מה"א דין ח')
ת כ"כ הב"י ממשנה ואם מתו מתו לה שם
א משנה שם
ב מימרא דשמואל יבמות ד' לח ע"ב וכתובות דף ק ע"ב
ג משנה יבמות ד' קח ע"א

ד שם
ה כשמואל כתובות ד"ק ע"ב הסכמת הפוסקים
ו כרב שם
ז שם
ח שם במשנה
ט משנה יבמות דף קז ע"א וכב"ה וכעולא שם ע"ב
י תני רמי בר יחזקאל שם
כ ה"ה בשם הרמב"ן והרשב"א
ל בשם ב"י והריטב"א
מ כשמואל דאמר מיאנ' בזה מותרת לזה שם וכ"כ הרי"ף והרא"ש שם וכ"כ הרמב"ם בפי"א מה"ג
נ משנה נדה דף כב ע"א
ס ממשנ' ריש יבמות וכדאמר רב ספרא שם דף יב ע"א וכדעת רש"י והרמב"ם וכ"כ הטור
ע וכ"כ התוס' ופי' אז שתלד הוי גדולה משעת הריון וכ"כ ה"ה בשם הרבה מהמפרשים ושכ"נ דעת הראב"ד ממ"ש בפי"ט וכ"נ מהסוגיא שם
פ ממשנה נדה דף מו ע"ב
צ כדמפרש לה רב שמואל וכו' שם
ק ברייתא שם וכפי' הטור וה"ה בשם המפרשי'
ר רמב"ם בס"ב מה"א כפי פירושו
ש משנה גמרא שם
ת כדתני ר"ח
א כדאסיק רבא הלכתא דמ"ח ע"ב
ב פשוט שם בגמ' דמ"ח ע"א
ג טור ברמב"ם ממשמעות הגמ' דלעיל
ד כפירש"י שם וכתבו תו' שם שהדין עמו
ה בריי' דף מ"ח ע"ב וכר"א
ו מרד' פ' מצות חליצה בשם ספר אבי"ה בשם ר"ת ושכ"פ ראבי"ה
ז מימרא דר"ח כו' דכ"ב ע"א
ח מימר' דר"א כו' לא לשתמיט גומו' כו' שם
ט מימרא דר"מ שם

י רמב"ם שם ולרבנן אמרינן ר' אשי כו' (שם ע"ב) ופי' רבינו שמקום א' הוא בית הערוה ה"ה שם

כ טור בשם ר"י ושכ"כ הרא"ש כר"ש ב"י שם בבריית' וכתבו התו' שם בשם ר"ת משהגיע לכלל שנותיה לא תמאן בזה"ז דאין לנו בקיאים בבדיק' לבדוק כל גופה וכמ"ש המחבר בסתם

ל משנה שם וכר"ע

מ מסקנת הגמרא שם הלכ' כדברי כולן להחמיר וכפרש"י שם וכ"כ הרא"ש שם והטור

נ ל' הטור מימרא דרבא קטנה כל יב"ש כו' וכדמוקי לה התם דלחליצ' בעי בדיקה שם דמ"ז ע"א וכ"כ הרמב"ם שם בפ' י"א מה"ג

ס פלוג' דרב ושמואל ביבמות דף קט וח"י וכמ"ש הרי"ף שם כיון דלא איפסקא הלכתא בהדיא עבדי' בה לחומרא

ע כמימרא דר"ד מנהרדע' הלכתא חוששין כו' נדה דף מ"ז ע"א

פ כמימרא דרב שם ביבמות דלא אמרי' כל הבועל ע"ד קידושין הראשונים בעיל

צ והטעם בכל זה דהוי ספק א"א דאורייתא

ק לשון הטור ומבואר בדברי הרי"ף שם ביבמות מסוגיא דנדה שם וכ"כ הרמב"ם שם בפי"ח וש"פ

ר מפני שדומה לאשה ששמעה שמת בעלה ואח"כ בא בעלה

ש טור בשם סה"ת מדברי התוס'

סימן קנו

א מבואר בכתובות

ב פשוט בהרבה מקומות ומהם משנ' יבמות דכ"ג ע"ב

ג ב"ב דף קט עא

ד מבואר בהרבה מקומות ומהם משנה מי שיש לו בן מ"מ כו' יבמות דכ"ב ע"ב

ה שם במשנה

ו טור בשם רב נטרונאי גאון משום דחזקה א"א עבב"ז ובודאי שחררה קודם שבא עליה ושלזה הסכים הרא"ש וכ"כ הרמב"ם בפ"י מה"ג בשם יש מן הגאונים כו' ולזה הסכים הראב"ד שם א"כ הוחז' בפרוצות העמד ב"י ובנות ישראל על חזקתן כו'

ז משנה ו' פ"ק דאהלות

ח לשון הרמב"ם בפ"א מה"י וחליצה ממשנ' יבמות דף ל"ה ע"ב וכתב ה"ה שם שרבינו פוסק כרבי דאמר אשתוהי אשתהי בכל שגמרו לו סימניו יבמות דף פ ע"ב זהו דין א'

ופסק כרשב"ג כל ששה' ל"י נו' שם זהו דין ב' ואם נודע שכלו לו חדשיו כ"ע מודו זה דין ג' זהו דין תורה

ט מסוגי' דגמר' מהא דאמר ר"א לרב הושעי' בריה דר"א כו' יבמות ד' ל"ו ע"כ

י כרשב"ג שבת דקל"ה ע"ב

כ הב"י דסובר רבינו דרשב"ג ורבי לא פליגי ותרתי בעינן חדא שיגמרו שערו וצפרניו ושישה' ל' יום ותמה על זה מנין יצא לו דין זה והניחו בצ"ע

ל באוקימת' דאביי וכרשב"ג שבת דקל"ו ע"א

מ טור וכ"נ הרא"ש בתשובות כלל נ"ב וסיים דלא מצינו נאמנות לאשה אלא במקומות מפורשי' בעלמא וכו'

נ שם תשו' אביו הרא"ש בתשובו'

ס ומפרש שם משו' דהוי תרי ותרי בספיקא דרבנן ולא אמרינן אוקמ' אחזקתה ועוד דאמרינן אזלינן בתר רוב נולדים שהם של קיימא לכן הקילו חכמים בזה

ע שלא להוציא לעז על בני'

פ משנה וגמרא ב"ב דקל"ד ע"א

צ טור וכן משמע מדברי הרשב"ם שם דלא האמינוהו אלא במקום חזקה בעלמא ועיין במ"ש הראב"ד בהשגות בפ"ג

ק שם מברייי' קידושין דס"ד ע"א ומשמע דהלכה כרבי מחבירו

ר שם בשם הרמ"ה ואפשר משום דמספק' ליה אי הלכה כרב או כר' נתן

ש שם בפ"ג וכתב ה"ה שכ"כ בעל המאור ושכן הכריע הרשב"א מטעמא דאף היא רייקא ומנסב'

ת שם ושם וכתב ה"ה שדעת רבינו הוא דע"כ לא אמרו האומר זה בני נאמן לפטור את אשתו מן הייבום אלא כשהוא אומ' זה הוא בנו מאשתו שידוע לו שבנו היא וכו'

א וכ"כ הטור בשם תשו' הרא"ש כלל כ"ב סימן א' ועיין בתשו' הרשב"א סימן תר"י ונ"י ספ"ט דכתובות

ב טור וכמ"ש שנעמיד הבן בחזקת שהוא קיים וכיוצא בזה כפ' הרמב"ם שם בפ"ג וכתב ה"ה שזה מתבאר ממשנה וגמר' גיטין דכ"א ע"א וע"ב שמא מת לא חיישינן

ג שם במשנה יבמות דקי"ח ע"ב

ד שם במשנה

ה שם במשנה וחוששין לדבריהם

ו טור בשם הרמב"ם וכאוקימתא דרב פפא שם דקי"ט ע"ב

ז באוקימתא דרב חייא בריה דרב הונא דתו ליכא למיחש כיון שאתה מצריכה כרוז לכהונ' אם יבואו עדים שכן הוא כדברים ודלמא איכא דהוה בחליצ' ולא הוי בהכרז' ואמרי' קשרו חלוצ' לכהן

ח שם ושם ומטעם מ"ש לעיל

סימן קנז

א משנה וגמרא יבמות דכ"ב ע"א

ב משנה נדה ד' ע"ג ע"ב

ג וכ"כ הרמב"ם ומבואר שם בגמרא בנדה דמ"ב ע"ב

ד משנה ו' פ"ק דאהלות

ה יבמות די"ז ע"ב יליף מקרא

ו משנה שם דכ"ב ע"ב

ז מסקנת הגמ' שם דל"ט ע"ב דגילוי מילתא בעלמא הוא וכ"כ הרמב"ם מטעם גילוי מלתא וכו' משמע דה"ה לעבד'

ח משנה שם דל"ז ע"ב

ט ברייתא שם

י טור בשם רב יהודאי גאון וכ"כ קצת פוסקים

כ שם בשם רב שרירי' גאון ולזה הסכים הטור כ"כ הרמב"ם ולא חילק בזה וכ"כ ה"ה שם בשם הרשב"א ורש"י בתשו' וש"פ וכ' הב"י שאינו תמה על אשר כתבו בשם רב יהודאי גאון משום דגמורי דמאור עינים הי' לפעמי' היו כותבין תלמידיו בשמו מה שלא על' על דעתו אך על תלמידיו הכותבים כן ועל בעל העיטור שהעתי' דבריהם יש לתמוה למה לא רדפ' וכתת' עד חרמה דאין לדברים אלו שורש וענף וכו'

ל טור

מ מימרא דרב יהודא וכו' שם דט"ז ע"ב ושכבר כ' כן מהר"י קילן בשורש פ"ה

נ משנה קידושין דס"ד ע"א וכדמפרש לה אביי שם

ס טור וכ"כ הרא"ש בתשובה

ע שם בתשובה סי' המעשה כן

פ טור בשם הרמב"ם והרי"ף והרא"ש וכ"כ הרמב"ן ושכן מוכח הסוגיא דיש נוחלין (דף קל"ד ע"ב) דמשמע שם דדוקא זה בני נאמן לו' במקום שמוחזק דאית ליה אחין שאינו סותר לגמרי החזק' אבל לסתור לגמרי החזקה ולומר אין לו אחים אינו נאמן

צ שם ושם

ק עובדא בב"ב דף קל"ה ע"א וכדאמר אביי לרב יוסף וכו' שם וכדעת המפרשים דלא בעינן קול מוחזק בב"ד
ר משנם יבמות דף קיט ע"א
ש דכולי האי לא חיישינן שמא נתעברה וילדה זכר ה"ה
ת שם משנה וכת"ק
א רמב"ם שם בפ"ג וציינתיו לעיל בסי' קנ"ו סעיף ג

סימן קנח

א משנה יבמות דף קי"ד ע"ב
ב במשנה שם דף קי"ח ע"ב וכתב הרמב"ם בפ"ג מהלכות ייבום הואיל והוא איסור לאו שמא יהא קל בעינים
ג שם משנה וכתב הרמב"ם שמא עיניו נתן בה שלא האמינו ע"א אלא משום התרת עגונה
ד שם במשנה
ה שם במשנה
ו כצ"ל וכן דעת הטור וברמב"ם פירוש שהלכו בלא זרע ובלא יבם
ז טור בשם הרמב"ם שם בפ"ג ובשם הר"ף וכדפשט רב ששת דף צ"ג ע"ב
ח כדפשט ר' ששת ללישנא איכא דאמרי וכדפשט רבא שם וכמ"ש הרי"ף בשם רבואתא אע"ג דדחינן להא דרב ששת ולהא דרבא הך דחייתא לאו דסמכא אינהו וכו' וכ"כ הרשב"א והרז"ה והריב"ש
ט פשוט הוא שכיון שע"א נאמן הרי הוא כעדות מיתת הבעל וכ"נ מהסוגיא ה"ה או מת בעלך ואח"כ מת בנך (כ"כ טור בשם אביו הרא"ש ורב ירוחם בשם הרמ"ה וש"פ)
י משנה שם דף קיז ע"א
כ משנה שם דף קיט ע"ב
ל שם במשנה
מ שם במשנה
נ מבואר בריש הסימן שהאשה נאמנת לומר מת בעלי שתתייבם
ס שם במשנה פי' זו מפני בעלה הראשון של זו וזו מפני בעלה ראשון של זו שנאמנות הן אצל עצמן שמתו בעליהם כדי להתייבם אבל לא להנשא לשוק ואין היבמות מעידות זו לזו
ע ה"ה שם ושכן משמע מפי' רש"י וכמ"ש הב"י דהשתא אין אחת זקוקה לעדות חברתה שאפילו היה בעל חברתה קיים היתה אסורה להתייבם כיון שיש לה בנים מאחיו

פ טור והרמב"ם שם מטעם הנזכר שהרי היא גרושת אחיו

סימן קנט

א מימרא דשמואל בעניותינו צריכ' גט מספק וכדפסק אמימר יבמות דף צ"ב ע"ב פי' לאפוקי במזיד דאז אסורה עליו אפילו לאחר שחלץ לה היבם כמ"ש התוס' שם וכמ"ש הרמ"ה בהג"ה

ב שם בגמרא

ג טור בשם הרמב"ם שם ספ"ב מה' ייבום וכתב ה"ה שדי להחמיר בזה לכתחלה ושכ"כ הרשב"א

ד מימרא דרב גידל וכו' שם וכמ"ש הרי"ף שם והכריע כן מהירושלמי וכ"פ הרא"ש שם וכ"פ הרמב"ם בפ"ב וכ"כ הטור

ה טור בשם י"א ובשם הרמב"ם בפ"ב

ו שם בשם אביו הרא"ש וכמ"ש התו' שם בשם ר"י שם דף צב

ז ברייתא סוטה דף כז ע"א

ח משנה יבמות דף לד ע"ב וכדאיתמר עלה משמיה דרב גידל וכו'

ט כרב יהודה שם דף יז ע"ב

י משנה שם דף מא ע"א

כ טור בשם ר"י וכ"כ התו' שם והביאו הרא"ש שם בפסקיו

ל טור וכ"כ התוס' בשם ר"י שם והביאו הרא"ש בפסקיו בפ' החולץ

מ מבואר במשנה שם דף מא ע"א

נ כרב ור' חנינא שם הסכמת הפוסק'

ס כצ"ל וכן הוא בטור וכ"כ הרמב"ם בפ"ז בין שמתה קודם מיתת האחין בית שמתה לאחר מיתת האחין

סימן קס

א ברייתא יבמות ד' מא ע"ב וכמו שפירש"י שם דג' חדשים הראשונים שאינה יכולה להנשא מחמת בעלה ניזונת משל בעלה שכן כותב לה ואת תהא יתבי בביתי וכו' כן הוא בגמ' ופוסקים

ב שם בברייתא

ג טור וכפי' התוס' והרא"ש שם

ד שם בשם הרמב"ם בפי"ח מה"א וכתב ה"ה שכל ימי עיבורה הם כג' חדשים הראשונים שגם בהם אינה יכולה להתייבם ולא לחלוץ

ה מסקנת הגמרא

ו טור וכ"כ התו' והרא"ש שם בבריי' הנזכרת לעיל

ז משנה שם דף לח ע"א

ח שם וכ"כ הרמב"ם בספ"ג מה' נחלות וכדאמר (רבא) דמאמר לב"ה אינו עושה ספק נישואין שם ריש דף לט

ט כמ"ש לעיל סימן צ'

י דין הפירות בדין הנכסים וכמו שיתבאר בסעיף שאחריו וכדע' רש"י הביאו הטור וכ"כ ה"ה בשם הרבה מהמפרשים ובשם הרמב"ן אבל אין לו פירות ונ"מ כיון דאינו חייב בפדיונה

כ הרמב"ם בפכ"ב מה"א וכתב ה"ה אולי הוא סובר אין לו זכות אלא בגוף הקרקע אם תמות ולא בפירות

ל משנה שם דף לח ע"א כגי' רש"י שם וכפירושו בכתובות דף כ' ע"ב כי היכא דפליגי אמוראי אליבא דב"ה אמשנה דנפל הבית עליו ועל אשתו וכו' דפליגי שם ב"ש וב"ה כהאי גונא בב"ב דף ק"נ ע"א ה"נ פליגי אמתני' דהכא וקי"ל שם כר"ל וכדתני בר קפרא דהוה רביה דרב יוחנן דיחלוקו וכמ"ש הרי"ף שם וכ"כ הרמב"ם בפ' הנזכר

מ רמב"ם שם וכתב ה"ה מבואר שם בגמרא

נ תשו' הרשב"א סי' תתפ"ז ומבואר שם בין שיבם את השניה או יחלוץ אין לו בירושת הראשונה שמתה

סימן קסא

א משנה יבמות דמ"ג מ"ד

ב שם בגמ' מייתי לה מקרא דכתיב אשר לא יבנה בית אחיו בית אחד הוא בונה ואינו בונה ב' בתים

ג שם במשנה ואיתא שם בגמ' א"ר יוסף כאן שנה רבי לא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכין לו וכתב רבי' ירוחם בשם הרא"ש אם עבר על דברי המזהירין אותו על כך מנדין אותו

ד מבואר ממשנה דלעיל דכיון דבביא' אחת מהן נפטרו כולן אם הי' בא אחד מהן אח"כ על צרתה ה"ל אשת אח שלא במקום מצו' וכן מבואר בכמה מקומות שם ביבמות

ה משנה שם דל"ט ע"א

ו מסקנת הגמרא שם ע"ב
ז שם במשנה ומפרש בגמרא שם כל שהוא מצוה לא משהינן ליה:
ח בלישנא אית דאמרי וכו' שם ריש ע"ב
ט משנה שם דכ"ד ע"א
י משנה שם דמ"ג ע"ב
כ כדמוקי לה שם בגמרא דמ"ד ע"א
ל תשובות הריב"ש בסי' א'

סימן קסב

א פלוגתא דרב אחא ורבינא שם די"א ע"א וקי"ל כל היכא דפליגי ר"א ורבינא הלכ' כדברי המקיל כ"ש הכא דסברא ר"י כוותי' וכ' הרמב"ם בפ"א דהיינו דכתיב יבמה יבא עליה ולא על צרתה ולאו הבא מכלל עשה עשה ורש"י פי' בע"א
ב טור וכר' יוחנן שם ד"י ע"ב ומסוגיא שם די"א ע"א
ג משנ' שם דמ"א ע"א
ד אבעי' שם ונפשטא
ה שם במשנ' ע"ב
ו שם במשנה
ז ג"ז שם במשנ'
פי' ראובן חלץ ללא' ורחל נשוא' לנכרי ולה צרה ומת הנכרי הצרה אסורה לראובן וכדמפרש טעמא שם בגמרא דמ"א ע"ב וכפירש"י שם והתו' פי' בע"א

סימן קסג

א משנה יבמות דמ"א ע"א וכת"ק ויליף לה בגמ' דכתיב יקים על שם אחיו
ב משנה בכורות דנ"א ע"ב וכדמפרש טעמא שם בגמ' דבכור קריא רחמנ' וכולי
ג כרבא שם
ד שם במשנ' ביבמות
ה מסקנת הגמרא שם דל"ז ע"ב וכמ"ש התו' והרא"ש שם דאפילו רבנן דפליגי אסומכוס בכמה דוכתי ואמרי המע"ה מודו הכא דאין זה מוחזק יותר מזה
ו טור וכמ"ש הרא"ש שם כיון דנכסים בחזקת מיתנא קיימא ותרווייהו אתו בטענת ספק
ז שם וכ"כ רש"י והרא"ש שם
ח ג"ז שם ושם

ט שם בגמ' וכדאמר להו רב משרשי'
י טור וכ"כ הרא"ש שם
כ ויש מי שאומר שהיה בכאן העמדתי סעיף שאחריו במקומו
ל שם בגמ' וכרבי אבהו דקם דינא אחר שנעשה הדין בנכסי המת שאין זה יכול לחזור ולערער עליהם מה שהוא שואל דרבי אבהו דיינ' הוא ונחית לעומקא דדינא וכ"כ הרמב"ם בפ"ה מהלכות נחלות וכ"כ הטור
טור בשם י"א וכ"כ הרא"ש בשם הר"ן הלוי כרבי ירמיה שם דהדר דינא והביא ראיות לזה
מ שם בגמר' דל"ח ע"א וכדמפרש טעמא שם שאין ספק מוציא מידי ודאי
נ שם בגמ'
ס שם בגמרא וכמו שפי' רש"י שם דלמא כולהו דהאי ודלמא כולהו דהאי וכו'

סימן קסד

א משנה ביבמות דמ"א ע"א
ב שם בגמרא
ג ברייתא שם
ד טור וכ"כ שם התוס' והרא"ש והמרדכי בשם ר"ת
ה תה"ד
ו משנה שם דף ל"ה ע"ב
ז וכר"ל שם דפסק רבא הלכתא כוותיה דר"ל בהני תלת כולי דל"ז ע"א
ח טור בשם הרמב"ם בפ"א מה"י וכ"כ התו' שם דף ל"ה עא
ט כר"ל שם דפסק רבא הלכתא כותי' שם
י ברייתא שם דף לה ע"א
כ טור וכן כתב הרא"ש בריש יבמות
ל שם ושם מימרא דר"י פסחים דף עב ע"ב דמשמע דקנ'
מ שם וכ"כ הרמב"ם שם בפ"א וכתב ה"ה פשוט הוא שהרי ספק אשת אח שלא במ"מ הוא
נ ה"ה שם
ס שולד כזה פוטר מן התורה ואינו פוטר מדבריהם ולפיכך צריכה חליצה לזיקתו שאין ביאת המעוברת ביאה לפטור מן היבום כנז"ל וסובר ג"כ רבינו שצריכה גט לביאתו דדמיא לכנוס' וכ"ד המפרשים וכ"נ שהסכים הר"א ז"ל ה"ה שם
ע משנה שם דל"ב ע"ב

פ ברייתא שם
פי' ונגמרו סימניו
צ וכמ"ש בסעיף דלעיל
ק רמב"ם ספ"ב ומימר' דרבינא שם דף לו ע"ב וכ"כ הרי"ף
ר שם והרא"ש וכמו שביאר הרא"ש הטעם שם
ש שם ברמב"ם וכ' ה"ה ודברים נראין הם שהרי לא התיר' בלא חליצה אלא כדי שלא לאסר' עליו כולי

סימן קסה

א טור בשם הרי"ף והרמב"ם כחכמים בברייתא יבמות דל"ח ע"ב וכדאמר רב"ח שם לא משום דאכשור דרי אלא מעיקר' סברו לה כאבא שאול ולבסוף ס"ל כרבנן וכ"כ הריב"ש בתשו' סימן תק"ט בשם כל האחרונים ושהוא הנכון וכתב בסימן ש"ב שאפי' לדברי הפוסקים מצות יבום קודמת אם היבם נשוי לכ"ע מח"ק וכ"פ ש"פ
ב שם בשם רש"י ואמימרא דרב שם אין כופין כו' וכמסקנת הגמ' כתובות דס"ד ע"א אין כותבין אגרת מרד על שומרת יבם וכ"כ התו' שם בשם ר"ת דהלכה כא"ש ר"ת כסתם מתנית' דבכורות דף יג ע"א ושגם ר"ח חזר בו ופסק דמצות חליצה קודמת וכ"כ הרא"ש בפסקיו שם בכתובות וכן הוא בירושלמי פרק מצות חליצה
ג משנה יבמות דקי"א ע"ב
ד רמב"ם ספ"ב מסוגי' הגמ' כתובות דף סד ע"א וכמ"ש ה"ה שם ובת"ה סימן ק"ך ובכתביו סי' רסב ורסג
ה רמב"ם בפ"ג מה"י מבעיא דבני בירי דפשט להו רב ששת כו' יבמות דף פה ע"א
ו מימרא דר"ש יבמות דף ד ע"א ומבואר במשנה כתובות דף עז ע"א
ז שם מעשה בצידון כו'
ח שם וכתב ה"ה פשוט ונלמד מדין האש' שנולדו בה מומין אחר שנתארס' ונתבאר לעיל סימן קי"ז

סימן קסו

א לשון הרמב"ם בפ"ב ממסקנת הגמרא סנהדרין דל"א ע"ב
ב משנה יבמות דק"ו ע"ב וגמ' שם דק"א ע"ב
ג מבואר שם דכ"ב

ד ברייתא וגמרא שם ולא הבנתי מה בא להוסיף ואם מ"מ מוצ' הדין הלא הוא שם בבריית'
ה שם וכרב דמנגיד אמאן דמקדש בביאה וכו'
ו בריי' קידושין דף מ"ד ע"א ויבמות די"ט ע"ב וכחכמים
ז ברייתי' שם בקדושין
ח דעדיין רשות אביה עליה כל זמן שלא השיא'
ט ברייתי' שם דנ"ב ע"א וכדמפרש אביי שם
י משנ' שם ומשנה כתובות דף פ' ע"ב
כ ברייתי' שם דכ"ד ע"א ויליף לה מקראי
ל מהא דמר זוטר' שם דק"ו ע"ב
מ משנה שם דנ"ג ע"ב וכמו שפירש רש"י שם
נ אוקימתא דגמ' שם ריש דנ"ד
ס שם במשנה
ע שם בגמ'
פ מימרא דרבא שם
צ מימר' דרבי יהודה שם
ק הרמב"ם בפ"ב שם וכ"כ הטור וכתב ה"ה שהשוה רבינו דין שיכור לנפל מן הגג ונתקע וישן והוא שהגיע לשכרותו של לוט
ר מימר' דרב' שם
ש מימרא דרבא שם
ת טור וכ"כ התו' שם דנ"ג ע"ב בד"ה שאנסוהו גוי' וכ"כ הרא"ש שם
א שם דנ"ז ע"ב כרב וכלישנא בתרא הרי"ף והרא"ש שם
ב שם בגמ' דלא אוכלת בתרומה וכתבו התו' והרא"ש שם דה"ה דלא קנה ליורשה וכו' וכתב הב"י דלדעת הרמב"ם בשאר דברים קנה מן האירוסין
ג ב"י ממ"ש הרא"ש דמשמע בירושלמי דפליגי בהעראה

סימן קסז

א משנה נדה דף מה ע"א
ב ברייתי' שם
ג משנה יבמות דצ"ו ע"ב
ד משנה שם

ה כשמואל וכן א"ר יוחנן שם
ו משנה שם דף ק"ד ע"ב ובבריי' שם קה ע"ב לכ"ע איש כתוב בפרשה
ז מבואר במ"ש לעיל בסימן קנה סעיף י"ד
ח משנה נדה ד' מ"ד ע"ב
ט מסקנת הגמר' יבמות דק"ה ע"ב וכתב ה"ה שם בפ' ב' פי' דאפי' בדיעבד אין חליצ' קטנה כלום
י משנה שם דקי"א ע"ב
כ בפי' רש"י שם
ל לשון הרמב"ם בפ"ב ממשנה שם
מ כדמוקים לה רב שם ריש דף י"ב
נ שם ממשנה שם
ס שם במשנה
ע ברייתי' שם
פ אפילו תוך ל' וכפי פירוש רבינו בברייתי' דחזקת כנוסה בעולה היא ולא גרעא מצרה דפשט רב נחמן שם שהיא מותרת ה"ה שם וכתב שדברי רבינו נ"ל עיקר
צ טור וכפי' רש"י שם וכ"כ התוס' שם
ק כדפשט רב נחמן שם וכפי' רש"י וכ"כ התוס' בשם ר"ח שם
ר ואפילו אם היא אומרת שבעל וכ"כ התו' שם בסוף הדבור:

סימן קסח

א משנה יבמות דל"ח ע"א וכתובות דף פ ע"ב
ב כדמפרש רבי יוסי בר חנינא שם דל"ט ע"א וכתובו' דפ"ב ע"ב
ג שם במשנה בכתובות
ד שם במשנה
ה מסקנת הגמרא שם דפ"ב ע"א
ו שם במשנה וכדאמר ריש לקיש תני שלה שם בגמ'
ז שם במשנה וכר"מ דקסבר מטלטלין משתעבדי לכתובה וכמ"ש הרי"ף אע"ג דלית הלכתא כותיה כיון דתקינו רבנן השתא למגבי כתובה ממטלטלין עבדינן כוותיה כ"כ ה"ה בשם הרמב"ן והרשב"א
ח בריי' שם וכמ"ש בשם הרי"ף

ט הרמב"ם בפכ"ב מהלכות אישות וכחכמים שם במשנה וכמ"ש שם שאין כח בתקנת הגאונים שתקנו לגבות כתוב' ממטלטלין למונעו מנכסי אחיו וכו' וכתב ה"ה שכ"כ בעיטור בשם גאון

י ה"ה שם וכ"כ הכ"מ שם ובב"י בשם הריב"ש למנהג שנוהגים עכשיו לכתוב בכתובה מטלטלי אגב מקרקעי כן הוא בב"י

כ הריב"ש שם וכ"כ הרשב"א בתשו' וסיים שם אבל הקרקעות שנשארו ירד בהם היורש לפי שאין מזונות לשומר' יבם אלא ג' חדשים ראשונים או אם עמד בדין וברח

ל שם במשנ' וגמ' דף פב ע"ב

מ טור וכ"כ התוספת והרא"ש מברייתי' הרוצ' שימכור כו' שם דפ"א ע"א

נ שם בש' הרמב"ם בפכ"ב מה"א ממ"ש בגמרא ואי לית לה מראשון כו' שם דפ"ב ע"ב ה"ה

ס ג"ז שם בשמו פ"ב מה"י כדפשט ר"ש לבני בירי מברייתי' שם דפ"ה ע"א וכתב ה"ה בשם הרמב"ן והרשב"א שאפילו שהם עמה עשר שנים אם לא כתב לה אין לה כלום אלא שאסור להשהות בלא כתוב' וכמ"ש הרמ"א בסמוך בהגה

ע מהא דציינתי לעיל ס"ח ממ"ש ואי לית לה מאי כו' פי' דלית לה נכסי

סימן קסט

א משנ' יבמות דק"א ע"א
פי' לאפוקי גרים כדבסמוך

ב טור והטעם משום דחליצ' דין הוא וכמו שיתבאר בסמוך

ג שם במשנ'

ד בריי' שם

ה רמב"ם פ"ד מה"י וכמ"ש הב"י דהב"ע כשהיבמה והיבם יודעים לקרות בעצמם מבלי שיקרא להם אחר א"נ אפי' לא קראו כלל החליצ' כשירה בדיעבד וכמו שיתבאר לקמן בסמ"ג

ו מימרא דרבא שם ריש דף קב

ז וכ"כ התו' שם

ח במשנה וכת"ק

ט טור מדין יבמה שגדלה בין האחים כמ"ש בסעיף מ'

י כמה עובדי שם בגמר' דף קא ע"ב
טור וכ"כ רמב"ם שם בפ"ד ופשוט הוא

כ מימר' דרבא שם ויליף לה מקרא ועלתה יבמתו השערה
ל טור בשם אבי עזרי בשם רבותיו
מ שם בשם אבי מורי
נ משנה שם דק"ד ע"א וכר"א וכתירוצ' בתרא שם בגמר' דסתמ' דמתני' יחידאה היא וטעמ' מפ' שם בגמר' דחליצ' הוה כתחלת דין ואין דנין בלילה
ס משנ' ביצה דל"ה ע"ב
ע בריי' מ"ק די"ד ע"ב דנין ד"נ וד"מ במועד
כ"כ מהרא"י סי' רכז
פ יבמות דל"ה ע"ב אתקין ר"י בגיט' דחליצ' וכו' וכרבא דידי' אמר וכו' שם דק"ו ע"א
צ מסקנת הגמרא שם דל"ט ע"ב דגילוי מילתא הוא
ק הרמב"ם שם בפ"ד
ר טור וכ"כ סה"ת והסמ"ק ממשנ' היבמה לא תחלוץ וכו' שם דמ"א ע"ב
ש לשון הב"י
ת משנה וחולצת לקטן וכו' שם דק"ד ע"ב
א טור וכ"כ הרא"ש בסדר חליצה בס"פ מצות חליצה וכ"כ הרשב"א בתשו' וסה"ת וכדתנן א"א לבא העליון עד שיבא התחתון נדה דמ"ח ע"א וכ"כ התו' שם
ב שם וכ"כ התו' יבמות דף פ' ע"ב
ג שם בשם הרמב"ם בפ"ב מה"א וכ' ה"ה שהוא נלמד ממימרא דרב חסד' ותניא כוותי' קדושין סוף דס"ג וכ"כ המרדכי בפ' מצות חליצה בשם כמה גדולים
ד שם בשם סה"ת בשם מורו ריב"ש
ה שם וכ"כ תו' שם בקדושין
עיין בפי' סד"ח וסנ"ז שיעור אורך שערות
ו שם בתו'
ז ממשנ' ריש יבמות וכדאמר ר"ס שם סוף די"ב ונתבאר לעיל סקנ"ה סעי"ב והביאו הב"י בפי' סד"ח סעיף ס"ח
ח טור וכ"כ הרא"ש בסדר חליצ' וכ"כ בס"ה
ט רא"ש שם משום דדמיא לג"ד ובספרי מסמיך לה אקרא ועמד
י מברייי' ריש דק"ג
כ טור וסמ"ג והרא"ש וכ"כ הרמב"ם בפ"ד וכתב ה"ה שטעמיה מהא דאמרינן חליצה מעושת כו' שם דק"ו ע"א ומדהשווי' החליצה לגט יש לחליצ' דין הגט במסירת המודע' כמש"ל ריש סקל"ד

ל מעובדא קמיה דר"י כו' שם דף קג ע"ב
מ טור בשי"א
נ משנה שם דף ק"א ע"א
ס מימר' דר"י כו' כפי' השני שברש"י שם דף קב ע"ב
ע טור בשם סמ"ג מהא דאמרינן איכ' ביניהו מנעל לכתחלה כו' שם כפירש"י וכ"כ הרי"ף והרא"ש כי לישנ' דלכתחלה סנדל בעינן ופרש"י שם במשנה דסנדל הוא של עור קשה ומבושל
פ מפירש"י שבת דף ס' ע"ב
צ מדברי סמ"ג וסמ"ק
ק כפירש הראשון ברש"י במימרא דר"י הנז"ל
ר נ"י בשם הרבה מהמפרשים וכתב הריטב"א שיש לחוש גם לזה
ש תו' בשם ר"ת אמימרא דר"י שם והביאו הטור וכ"כ הסמ"ג וסה"ת וש"פ
ת ממימר' דרב אי לאו דחמיתי כו' שם דף ק"ב ע"א
א סמ"ק והכלבו בשם מהרי"ף
ב שם במימרא דרב פי' הטור וכ"כ ר' ירוחם וש"פ
ג המר' בשם הגהות סמ"ק והכל בו בשם מהרי"ף
ד טור בשם סמ"ג וכ"כ הסמ"ק
פי' סמיכות
ה שם וכפי הגי' שמצא הב"י כתוב
ו משנה בשמאל חלוצה פסולה שם דף קד ע"א
ז משנה שם דף קא ע"א
ח ברייתי' שם ריש דף ק"ג
ט ברייתי' וכאוקימת' דגמ' שם
י עיין במ"ש לעיל סעיף ט"ו וצ"ע שהשמיט הרמ"א או שתפירותיו בפשתן שכתב הטור שכשר כמ"ש הב"י בשם הרא"ש אמימרא דרב יהודה שציינתיו בסעיף הנ"ל דלכתחלה קאמר וכן משמע ל' המחבר ב"י בסעיף הנ"ל
כ משנה שם דף קא ע"א
ל מימרא דרב שם סוף דף קג
מ פי' ר"ת דאחר ביטול איירי ולכתחלה לא תחלוץ דמאיס לענין מצות ורש"י פי' בע"א הני לשריפ' קיימי דאין להם ביטול עולמות וכתותי מיכתת שיעורא
נ כיון דלאו להליכ' עביד לאו נעל הוא

ע טור בשם ס"ג
פ שם ושם
צ הר"ן בריש פ' ג'יד הנשה הרמב"ן והנ"י ביבמות שם בשם הרשב"א מברייתא בכורות דף מה ע"ב
ק טור וכ"כ המרדכי בשם אבי"ה שם ביבמות וסה"ת
ר מרדכי בשם ראבי"א
ש הגהת מרדכי
ת ל' הסמ"ג וכ"כ הטור וש"פ
א לקיים דברי הירושלמי
ב טור בשם סמ"ג והב"י כתב שלא מצאו אלא שם במרדכי בשם אבי"ה
ג הגהות מרדכי
כן הוא שם
ד בקונדרסים
ה טור וכתב הב"י פשוט הוא
כן הוא בטור ושקשרים האלו הם החומרת' הנז' לעיל סעיף יט
ו שם בשם הרמב"ם בפ"ד ממימרא דאביי שם דף קו ע"ב ומסיק שם בגמ' דמודה רבא בהא דלא לשתמע לא כלומר לא מאן אלא אבה יבמי
ז ה"ה בשם הרשב"א כפי דבריהם וכו'
ח כתב ה"ה שהוא בברייתא בספרי
ט משנה סוטה דף לב ע"א ויבמות דף קו ע"ב
י טור וכ"כ הרא"ש בסדר החליצ'
כ מימרא דאמימר שם דף קג ע"א
ל טור וכ"כ התו' שם בדף ק"ב ע"א בשם הירושלמי
מ שם בשם סמ"ג וכ"כ סמ"ק סי"ח
נ טור
ס בסמ"ג וסמ"ק כתוב או תכוף
ע וכ"כ התו' והרא"ש שם
פ שם בגמ' דף קה ע"א
צ טור בשם הרי"ף שהוא מדמה אותו לאידך דאמימר מאן דמסגי וכו' שם דף קג ע"א
ק מימרא דר' ינאי שם דף קב ע"א

ר טור בשם הרמב"ם שם ממימרא דאמימר מאן דמסגי וכו' שם דף קג ע"א כיון שאינו יכול לנעץ עקיבו בקרקע

ש משנה שם דף קא ע"א

פי' הכרעיי' דמיני' כפיף ומיניה זקוף

ת טור בשם הרי"ף והרמב"ם פ"ד וסה"ת וכן משמע בירושלמי וכן פי' ר' נסים גאון במגילת סתרים וכתב ה"ה שכן דעת בעל העיטור

א שם בשם ר"ח ואביו הרא"ש וה"ה בשם בעל המאור והרשב"א

ב בעיא דרב ינאי ולא אפשט' שם דף קב ע"א ולחומרא

ג לשון הרמב"ם שם בעיא דרבי נחמי' כפי גירסתו שם

ד משנה שם דף קי ע"ב

ה מימר' דרבא שם

ו טור בשם הרמב"ם בפ"ד וכתב ה"ה שלמד כן מדלא אמר רבא לאו חליצ' היא כדאמר באידך אכל' תומא וכו'

ז מימרא דאביי שם

ח שם דף קה ע"א

ט טור בשם הרי"ף וכ"כ הרמב"ם בפ"ד

י שם בשם הרמב"ם שם ממימרא דרבא שם דף קז ע"ב

כ שם בשם סה"ת

ל ממשנה שם

מ מהספרי

נ שם וכר' יהודה

ס בריי' שם

הגהת מיי' בשם רבי יהודאי גאון וכ"כ המרד'

ע ל' הטור ממשנה וממימרא דרב יהודה ובברייתא שם

פ ברייתא ריש דף קה ואוקימנא כר"ע ידוע דהלכ' כמותו

צ ממימרא דרבא וכולי שם וכר' זירא שם דף ק"ד ע"ב

ק טור וכ"כ הרמב"ם ממסקנת הגמרא והלכה עד שתביא ב' שערות שם דף קה ע"ב ומשמע שאפילו בדיעבד פסול' ה"ה

ר תוספת' הביאה ה"ה

ש רמב"ם שם וכתב ה"ה שסמך על התוספת'

ת טור וכ"כ ה"ה בשם הרמב"ן והרשב"א ממימרא דרבא דלעיל הסוגיא שם

א ממימרא דר' יוחנן דף קז ע"א ובריייתא שם דף קב ע"א
ב מימרא דרב וכלישנ' בתרא שם דידוע דהלכ' כלישנא בתרא
ג שלחו ליה לאבוה דשמואל וכולי שם דף ק"ד ע"ב ואוקימנא שם כר"ע
ד טור וש"פ וכמ"ש הרא"ש והנ"י שם
ה שם וכ"כ הרא"ש שם בפסקיו בשם הראב"ד
ו הגהת מיי' וכ"כ במרדכי מקבלת אבי"ה
ז ברייתי' שם ריש דק"ה
ח טור וכ"כ הרמב"ם בפ"ד דכתיב וירק' בפניו ואין זה רואה הרוק וכ' ה"ה שלמד זה מהברייתא דתנא חליצתו כשיר' דמשמע דיעבד שם ריש דק"ג
ט הראב"ד שם בהשגות
י ציינתיו לעיל בסעיף מ"ג
כ משנה שם דק"ד ע"ב
ל ברייתי' שם דק"ז ע"א
מ כמו שפירש"י דכל תנאי מבני גד ומבני ראובן גמרי' שאפשר להתנות ע"י שליח דכל תנאי דלא אפשר לעשות ע"י שליח נגון חליצה אין תנאי מועיל בה כמפור' בכתובות דמ"ד ע"א:
נ עובדא לקמיה דאביי וכפירש רש"י והרא"ש שם יבמות דק"ו ע"א
ס מעובדא לקמיה דרבי חייא שם בברייתי'
ע ל' הרמב"ם שם מעובד' דלעיל
פ כ' ה"ה שנראה שלמד זה מהירוש'
צ עובדא בירושלמי הביאו ה"ה וכ' בשם הרשב"א שהמעשה הזה הלכה הוא ושאפשר שגם הרמב"ם מודה בזה כיון שפירשו לו בכאן שהוא עוקר זיקתה הימנ'
ק ברייתא שם בבבלי וכדמפרש לה שם
ר תשובת הריב"ש סימן תפ"ב ושכ"כ הרמב"ם בפ"ד וכ' הרמב"ם ראוי לדיינין לומר לבטל המודעא וכו' וכתבו המחבר לעיל
ש טור והרמב"ם כמימרא דשמואל גיטין דף כ"ד ע"ב דמשמע שם דהלכת' כוותי' בחליצה
ת טור וכ' הב"י שפשוט הוא ושגם דעת הרמב"ם כן
א ב"י וכן משמעות לשון הטור
ב מימרא דרבא יבמות דק"ו ע"א וכמו שפירש רש"י שם
ג שם ע"ב משמיה דמר זוטרא

סימן קע

א ל' הרמב"ם ריש פ"ה מה' יבום וחליצה ומפורש בהרבה מקומות ומהם במשנה יבמות ד"נ ע"א וכחכמים וכדמפרש טעמא בגמ' שם ע"ב משום דמהני גט בעלמא דאי אמרת לא ליהני אמרי גט להוציא וחליצה להוציא ומדגט לא מהני חליצה נמי לא מהני ואתי למבעל אחר חליצה

ב בעיא דאביי מרבה וכו' שם דכ"ב ע"א ומשמע דלמפשט הבעיא אמר רבה הכי דכל דפסול בכהונה פסול ביבמה וכמ"ש הרא"ש שם

ג מבואר שם ובמקומות הרבה

ד מבואר שם במשנה וכחכמים וכדמפרש טעמא בגמ' שם ע"ב

ה ל' הטור ומבוארים במשנה וגמרא שם ובדף נא ע"א ואליבא דחכמים

ו מבואר שם

ז מימרא דרבה בר רב הונא אמר רב וכו' שם דף כו ע"ב כ"כ הטור בשם הרמ"ה והרמב"ן

ח שם בשם הרמב"ן

ט שם בגמרא משמיה דשמואל וכתב הרי"ף שם ופסקו רבוותא הלכה כשמואל

י ל' הטור ומבואר שם במשנה

כ שם ושם מבואר שם במשנה

בטור איתא הוא או אחיו

ל בעיא שם ונפשטה לפרש"י שם דף כז ריש ע"ב וכ"כ הטור בשמו ושלזה הסכים אביו הרא"ש

מ שם בשם הר"י וכ"כ התו' שם

נ שם ושם במשנה ד"נ ע"ב

ס ואסור לקיימ' הואיל וקמיית' אגידה ביה ה"ל ב' בתים וצריכות ב' גיטין זו גט למאמרו וזו גט לביאתו וחליצה לאחת מהן ופוטרת צרתה אבל בגט לחודיה לא נפקא בעלת ביאה דביאה פסולה היא רש"י

ע שם ושם במשנה

פ שם ושם במשנה

צ שם

ק שם במשנה

ר מימרא דרב יהודא אמר רב זו דברי ר"ע דאמר אין קידושין תופסין בחייבי לאוין אבל חכמים אומרים וכו' שם דנ"ב ע"ב וכתבו הרי"ף והרא"ש דה"ה הא דתנן אין אחר

הבעילה כלום אליבא דר"ע הוא אבל אליבא דחכמים יש אחריה כלום דקי"ל כמ"ד דהבא על יבמתו ואח"כ בא הוא או אחיו על צרתה הוא בעשה וכמ"ש לעיל סימן קכב סעיף ח' וכ"כ הרמב"ם בפ"ה

ש שם במשנה

ת מימרא דרב יהודה וכו' הנזכר לעיל ובברייתות שם וכחכמים וכמו שכתב הרי"ף דאע"ג דשקלו וטרו אמוראי טובא לפרש מלתייהו הא קי"ל הלכה כרבי מחבירו ולא מחביריו ולזה הסכים הרא"ש וכמ"ש הטור בשמם

א מבואר שם במשנ' וכת"ק דרבי נחמיה

ב מבואר במ"ש בסעי' יג

ג ממימרא דרבה שם דף לב ע"א וכפירש"י שם

ד כפירש רש"י שם וכ"כ כרא"ש וה"ה בפ"ה וכ"כ המחבר ב"י לקמן בסימן קעד סעיף ה' כלישנא בתרא דרבא שם כמ"ש הרא"ש דאזלי' לקולא בשל סופרים וכדפשיט לי' לרבא

ה שם דף נב ע"ב

ו כפירש רש"י וכ"כ הרמב"ם שם בפ"ה

ז מתו' שם וכ"כ הראב"ד שם בהשגות ולזה הסכים הרא"ש והביאם הטור

ח ברייתא שם דף צו ע"א

ט משנה שם וכת"ק

י משנה שם ע"ב

כ אוקימתא דמתני' שם וחסורי מחסרה וה"ק וכו'

ל שם ע"א

מ שם

נ ל' טור מסוגיא דגמ' שם סוף ע"א נ"ל

ס כסתם מתני' ובברייתא הוא פוסל בדבר א' וכו' וכת"ק דברייתא דפליג על ר"מ שם וכדאמר רב יהודה אמר רב שם דף קה ריש ע"ב כמ"ש התו' והרא"ש שם וכ"כ הרמב"ם בפ"ה

ע מימרא דשמואל דף כז ע"א וכ"פ הרי"ף והרא"ש והרמב"ן והרשב"א וש"פ

פ כיון דקליש' זיקא אין חליצתה הוגנת

צ כיון שחליצה זו אינה פוטרה לגמרי שעדיין צריכה גט למאמרו רש"י

ק בעיא שם וכפשטא וכפירש"י שם ולזה הסכים הרא"ש והטור

ר ה"ה בפ"ז בשם בה"ג ויש מן המפרשים סוברים כן ואומר שלא אמרו חליצה פסולה אינה פוטרת אלא כגון שנאסרה עליו בזיקה וכו'

ש הרמב"ם שם וכ"כ הטור בשמו וכמ"ש ה"ה שם
ת ל' הרמב"ם בפ"ה ממשנה שם סוף דף מג
א ה"ה תמה עליו בזה דלא פסק כשמואל דחליצת הצרה פוטרת לבעלת הגט כנז' לעיל סעיף י"ז וכמ"ש שם והטור כתב טעמו בע"א וב"י בשם הרד"ך האריך בזה
ב גם בזה כתב שאינו יודע מהיכן יצא לו דין זה ושדעת הרמב"ן והרשב"א בזה שחליצתה של זו ואפילו חלצו לה כל האחין אינה פוטרת האחרת
ג ג"ז שם
ד וכ' הב"י בשם תשובת הגאונים שצריך לחלוץ לאחת מהן וכו' דאפשר דתרווייהו ביאות פסולות חדא ביאה אחר מאמר וחדא ביאה אחר ביאה וכי הא יש אחרי' כלום

סימן קעא

א משנה יבמות דק"י ע"א
ב שלא ינהג בה מנהג הפקר וקידושי' תלוין עד שתגדיל וחרשת תקנו לה נישואין כדי שלא תשאר פנויה לעולם רמב"ם בפ' ה' מהלכות ייבום וכתב ה"ה שהטעם שכ' רבינו וכולי נתבאר בפ' חרש (דקי"ב ע"ב) וזהו מ"ש שם בגמרא דק"י ע"ב אליבא דרב והביאו הטור שקידושי הקטנה הם בספק וקידושי החרשת קונין מקצתה ומשייכי' מקצתה וכולי לפיכך אין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה
ג כרבי אליעזר שם במשנה דף קי"א ע"ב וכ"כ הרי"ף והרמב"ם שם וכמ"ש ה"ה שסובר רבינו דרב דאמר כונס את החרשת וכולי שם דק"י ע"ב לא אמרה אליבא דר"א ולזה הסכים הרא"ש כמ"ש הטור
ד שם במשנה דק"ו ע"א
ה שם במשנה
ו שם במשנ'
ז משנ' שם דקי"ד ע"א
ח שהרי ביאתה שוה ואי ראשונה קנויה הוא הרי היא אשתו ואחרונה ביאת זנות ואי לא קנוי' היא הרי שתיהן נכריות אצלו
ט דלמא קנויות הוו ומשבא על הראשונה קיימ' הך עליה באיסור ב' בתים
י כר"א שם במשנה
כ שם במשנה ומטעם דלעיל
ל טור כיון שאין ביאת החרשת הראשונה ביאה גמורה להפקיע כל הזיק'
מ להרמב"ם שם פ"ה

נ כתב ה"ה שכך היא הגירס' במשנה בספרי הגאונים ובהלכות והן הן דברי רבינו כולי ואפשר שרבינו וההלכות סוברין דהך ברייתא (שם ע"ב) פליגא אמתני' והוי הלכה כסתם משנה וכ"כ הטור שהיא גירס' אביו הרא"ש

ס גם שם ממשנה שם ופי' הטור ותשאר החרשת אצלו

ע אם היא רוצה להוציאה אח"כ וכמו שהוכיח הרשב"א שהדין כן והביאו הב"י שם

פ רש"י שם וכגרסת הש"ס שלפנינו וכהשגת הראב"ד שם וכ' ה"ה שהרשב"א הכריע כדבריהם

צ גם זה ממשנה שם

ק כ' ה"ה שכבר נתבאר שיש ביאה אחר ביאה וכו' והוא שבא עליה לשם אישות או לשם יבמות

ר ג"ז שם ממשנה שם

ש כ' ה"ה שפשוט היא שהחרש' שביאת' ביאה כשירה היתה ומספיק לה בגט משא"כ הפקחת שביאתה היתה ביאה פסול'

ת ג"ז שם ממשנה שם וכר"א דאיפסק' שם הלכה כותיה

סימן קעב

א ל' הטור ממשנה יבמות דע"ט וכר"ע

ב פי' במעי אמו וכדמפרש שם בגמ' ריש דף פ' דהיא ע"י שנתחממ' אמו בחו' התנור וחום הצהרים ושתתה משקה חזק

ג דכתיב לא ימחה שמו מישראל פרט לסריס ששמו מחוי והאיילונית דכתיב והיה הבכור אשר תלד פרט לאיילונית

ד מסקנת הגמרא שם די"ב ע"ב

ה טור ופשוט הוא

ו שם במשנה דע"ט ע"ב וכר"ע

ז ברייתא שם

ח ברייתי' שם ד"פ ע"ב וכת"ק

ט כרשב"ג שם

י כרשב"א שם

כ ברייתא שם וכת"ק ופי' לקוי רך

ל שם וכיש אומרים ופי' כיפ' קילוח שאינו הולך למרחוק

מ שם וכרשב"ג וכולי ופי' דיהא שאינו קשו' אלא צלול כמים

נ שם וכי"א ופי' מחמיצין מסריחים
ס שם וכאחרים
ע שם וכרשב"א
פ רמב"ם בפ' ב' מהלכות אישות והביאו הטור וכתב ופשוט הוא
צ רמב"ם בריש פ"ו מה' ייבום וחליצה וכ' ה"ה מפורש בתוספת' הובאה בהל' ספ"ק
ק טור לדעת ר"י ולדעת אביו הרא"ש שפירש והא דאמרי בי רב הלכה כר' יוסי וכו' שם דפ"ג ע"א אר' יוסי דמתני' קאי וכפירש"י שם והב"י כ' ואפשר דלא אמרו הלכה כר' יוסי אלא להאכילו בתרומ' לחייב עליו סקילה מ"מ לענין יבום וחליצה דינו כסריס חמה כדקתני בברייתא משום דאינו ראוי להוליד
ר הרמב"ם שם ודלא כרב יהודה במשנה שם דפ"א ע"א מהא דא"ר אמי עביד וכו' שם דפ"ג ע"א דמשמע דפליגי רבנן וסברי חולץ ומיבם
ש טור בשם אביו הרא"ש וכרב יוסי בר יהודה שם בברייתא וכדמפרש בגמ' שם ולחומרא כיון דלא מפורש דרבנן פליגי בזה
ת רמב"ם בפרק ו' מבריי' הביאה הרי"ף בספ"ק
א תוספת' והביא הר"ף והרא"ש ספ"ק
ב ציינתי לעיל סימן קס"ז
ג משנה שם דקי"ב ע"ב
ד שם במשנה ובברייתא דלעיל
ה ציינתיו לעיל
ו שם במשנה
ז טור ממשנה שם כשם שכונס ברמיזה וכו' וה"ה ליבמה ואין דעת הרמב"ם כן וכמ"ש הב"י טעמו
ח משנה נדה דמ"ה ע"א
ט שם ביבמות במשנה דף צ"ו ע"ב
י שם במשנה דף קיב ע"א
כ שם במשנה
ל שם במשנה
מ טור דהא לא אימיע' אלא מחליצ' לכתחלה משום דבעינן וירקה בפניו ואין זה רואה הרוק כמ"ש בסי' קס"ט סעיף מח
נ משנה ובברייתא שם דף צ"ו ע"ב
ס ציינתיו בסעיפים דלעיל

ע ברייתא הביאו הרי"ף והרא"ש ספ"ק דיבמות ופי' בנ"י דטעמא משום דכמ' עקרות וזקנות נפקדו וראויות להקים מה שא"כ באילונית והרמב"ם בפ"ו כתב משום דזקינה ועקרה היתה להם שעת הכושר

סימן קעג

א משנה ריש יבמות

ב כ"כ התוספות ריש יבמות סוף ע"א מהא דיבמתו נדה בעל פטור פסחים דע"ב דמשמע דקנה

ג משנה שם די"ג ע"א

ד כן הוא ברמב"ם בפ"ו וכן העתיקו הטור והקש' על זה דספק ערוה על בעלה חולצת או מתייבמת כמבואר לקמן בסעיף ה ובכ"מ שם כ' שלפי נוסח זה צריך לדחות ולומר דהאי או ט"ס הוא וצריך למחוק האלף ולכתוב וספק ערוה שהיא ספק ערוה על שניהם וכולי ובית חדש כ' שקאי אצרתה שחולצת ולא מתייבמת אם כבר נשא היבם הספק ערוה וכולי ולפע"ד הוא ג"כ דוחק שהרי לא נזכר שם צרתה והנכון לענ"ד למחוק בבא זו דספק ערוה וכצ"ל יבמה שהיא ספק ערוה על היבם וכן העתיק ה"ה וכ"כ הכ"מ בפשיטות ט"ס הוא וכמ"ש הטור

ה כ' ה"ה זה פשוט שספק ערוה ליבם חולצת ולא מתייבמת

ו ג"כ פשוט והכל מתבאר בפ"ד אחין (דכ"ט ע"א) ונלמד כיוצא בזה ממשנה שומרת יבם שקדש אחיו את אחותה וכו' שבפרק החולץ (דמ"א ע"א) ה"ה

ז ג"ז שם שאין אישות וקדושין בעריות כמ"ש במשנ' אמרו לו מתה אשתך כולי שם (דנ"ד ע"ב) ה"ה

ח כמ"ש הטור ממ"נ תתיבם שאם לא היתה עליו ערוה הרי היה זקוק' ליבום ואם הית' עליו ערו' לא תפסי לו בה קידושין והרי היא ליבם כאש' נכרית

ט טור ממשנה שם דף ל' ע"ב

י כצ"ל וכן הוא ברמב"ם ובטור

כ משנה שם ריש יבמות ע"ב וכדמתרץ רבא שם דף י"ג ע"א דהך ממשנ' ג' אחים ב' מהם נשואים ב' אחיות וכו' שם דף ל' ע"א זו ואצ"ל זו קתני הסכמת הפוסקים

ל משנה שם בריש יבמות ע"ב

מ משום דקידושי הקטנה אינה אלא מדרבנן וזיק' נפילת' מדרבנן אינה פוטרת צרתה

נ כדמפרש שם בגמ' דף י"ג ע"א משום דמשעת נפיל' נראי' כצרת בתו

ס משנה שם דף סז ע"ב

ע משנ' ריש יבמות

פ כדאמר רבא הלכתא וכולי שם דף יב ע"ב

צ רמב"ם בפרק ז' וכ' ה"ה שזה פשוט דכיון שהי' צרת ערוה הוי' לה אשת אח שלא במקום מצוה

ק משנה גיטין דף פ' ע"א ומה ששנינו שם וכל הדרכי' האלו בה אוקימנ' כר"ע דס"ל דיש ממזר מחייבי לאוין ואנן קי"ל כחכמים

ר ציינתיו לעיל

ש כמימרא דרב יהודא אמר רב וכולי יבמות דף יא ע"א כ"פ הרמב"ם וכ"נ מהא דרי"ף וכ"פ הרא"ש

ת שם בגמרא ובמשנה ריש סוטה

א בפרושיו מהא דא"ר יוסף אלו אית' לבעל מי לא בעי' גיט' וכו' שם דף ה' ע"ב

ב משנה ריש יבמות

ג משנה שם דף יז ע"א

ד כת"ק דר"ש שם דף יח ע"ב

ה טור בשם אביו הרא"ש שם בפסקיו וכרב יהודה אמר שמואל שם דף יח ע"א אע"ג דקיימא לן הלכת' כרב באיסורי בהא קי"ל כשמואל דשקלי וטרי אמוראי בתראי אליבי' וכ"כ ה"ה ושכן קיימא לן ובשם הרשב"א והב"י בשם הרי"ף בפ"ד אחין דיש זיקה אף בלא מאמר ושכ"נ מהרמב"ם

ו כרבי ישמעאל בר"י שכן היתה השאלה כשנתנו ת' זהובים לב' בני אדם ושלחו לר"ע לבית האסורים וכו'
כצ"ל ודין אחיו מאמו שהיא ערוה לו כבר נתבאר לעיל סעיף ז'

ז כמ"ש הרא"ש שם מטעם שכתבתי לעיל סעיף ז' בדין איסור דערוה כגון אשת אחיו מאמו או בתו וכו'
פי' נשואים הראשונים והיינו באין לה צרה דאם יש לה צרה חליצת הצרה שזיקה מן התור' פוטרת הקטנה מהחליצה שזיקתה מדרבנן ולא איפכא

ח משנה שם דף ק"ז ע"א וכב"ה

ט כשמואל שם ע"ב דמדמי לה לבעלת הגט לגבי ההוא דמיאנ' בי'

י זה פשוט דאפילו נתן לזו לא נאסר' צרתה

כ שם וכשמואל וכ"פ הרי"ף והרא"ש משום דקאי ר' יוחנן כוותי'

ל בריית' שם דף מא ע"ב

מ דשמא הוי גירושין והרי היא גרושת אחיו שהוא בכרת

נ ממה נפשך וכולי ומתבאר בסוגיא שם
ס משנה שם דף קח ע"ב וכת"ק
ע שם במשנה וכמו שפירש"י שם ריש דף קט
פ רמב"ם בפ"ז וכתב ה"ה שזה פשוט לפי מ"ש שנישואי החרשת שוין לנשואי הקטנה וכולן מדבריהם ויש סמך לזה מהירושלמי
צ בעיא שם בגדולה אליב' דר"א ונפשט' והביאה הרי"ף לומר דה"ה בקטנה אליב' דרבנן ושכן הכריע הרמב"ן וזה דעת הרשב"א וה"ה וכ"כ הטור בשם אביו הרא"ש
ק ברייתא שם
ר מדין הקטנה וכמו שכ' בסעיף דלעיל
דין אחות גרושתו שפוטרת היא וצרותיה מן החליצ' ומן הייבום בטור ס"ס זה ממשנ' שם דף מא ע"א

סימן קעד

א משנ' יבמות דף ב' ע"א וכטעמ' דרב במסקנא שם ע"ב
ב טור וכ"כ הנ"י אמתני' ושכן אית' בירושלמי
ג נתבאר במ"ש בסימן קט סעיף י"ז
ד ברייתי' פצוע דכא וכו' שם
ברמב"ם פ"ז ובטור אית' ומוציאה בגט וכן הוא בברייתי' שם ואסור לקיימ' ולענ"ד צריך להגיה כאן ומוציאה בגטה
ה משנה שם ד' פ"ד ע"א
ו בריי' שם דף יא ע"ב ותירוצא בתרא הסכמת הפוסקים וכן הוא בברייתא שם ואסור לקיימא ולענ"ד צריך להגי' התוספת'
ז וצרתה נפטרת בחליצ' זו אבל לא בביאת' אם עבר ובא עלי' ושכ"כ הרשב"א מההוא דרב גידל שם דף כ' ע"א ה"ה
ח מימרא דר"ל כאן שנה רבי וכו' שם ד' מא ע"א
ט משנה שם
י טור ממשנה ואסור בקרובת חליצתו שם דף מ' ע"ב
כ משנ' שם דף לב ע"ב ומדרבנן כדמפרש שם בגמ'
פי' נשים שאינן קרובות באיסור ערוה
ל מימרא דרבה שם ריש דף לב וכלישנ' בתר' הרא"ש והרמב"ם בפרק ז

מ טור שכן מוכח שם בגמ' מהא דרב' שם דף נב ע"ב וכ"כ הרא"ש שם והכי דייק' לישנא דהרמב"ם שם

נ משנה שם דף צ"ו ע"ב

ס מימרא דרבא שם

ע מימרא דרב חסדא גיטין דף מג ע"א

סימן קעה

א ל' הטור ממשנה שם דף ל' ע"א

ב מימר' דרב יהודה אמר רב שם

ג וכ"כ הרמב"ם שם בפ"ז וכ' ה"ה דכל יבמה שאין אני קורא בה בשעת נפיל' יבמה יבא עליה הרי היא כאשת אח שיש לה בנים ואסור' כדאית' התם (דף כז ע"ב) וצרת' ה"ל צרת ערוה

ד כרבי יוחנן שם דקי"ל רב ור"י הלכ' כר"י

ה כרבי יוחנן דא"ל לרב חנינא אחיות איני יודע מי שנאן וכולי שם כלומר זו אינה משנה

ו בדיעבד אבל לכתחלה לא אמרינן להו לחלוץ השניה וליבם הראשונה דגזרינן דלמא אתי למיעבד איפכ' וכ"כ הרמב"ם בפ' ז' וכ"כ התו' שם

ז ממשנה שם דף כו ע"א וגמרא שם דף כח ע"א וכ"כ הרמב"ם בפ"ז

ח ל' הרמב"ם שם מהא דאמרי' ולימ' ליה דלא ידעינן הי נפיל ברישא (שם ד' כח ע"א) משמע בהדיא דכל היכא דלא ידעינן הי נפיל ברישׁ' חולצות ולא מתייבמות

ט ל' הטור ממשנה שם דף כו ע"א

פי' דאז כנפלו שתיהן בבת אחת דמי

י כ"כ הרמב"ם בחיבורו בפ' הנז' כסתם מתני' שם

כ טור וכאבא שאול ור"ש בבריי' שם דף כח ע"א וכ"פ הרמב"ם בפי' המשנה

ל שם במשנה

מ שם במשנה

נ שם במשנה

ס משנ' שם דף כח ע"ב

ע משנ' שם דף כט ע"א וכב"ה דאין המאמר קונה קנין גמור ונשאר על הראשונה עוד זיקת יבמים וכשנפלה אח"כ אחותה לפניו הם נעשות צרות זו לזו בזיק'

פ משנה שם דף ל' ע"א

צ טור בשם אביו הרא"ש כיון שהי' צרת אחות אשה בזיק'

ק משנה שם
ר שם בגמרא
ש מימרא דר' אשי שם
ת כמ"ש ברא"ש שם אמימר' דרב אשי דלא שייך צרת ערוה אלא כשהיא והערו' נופלים בבת אחת וכו'
א משנה שם דק"ט ע"א
ב משנה שם דף קיב ע"ב
ג משנ' דף קט ע"א
ד שם במשנה וכר"א דאיפסק' הלכתא כוותי' שם דף קי ע"א וכתב ר' ירוחם בשם הרמ"ה שאם לא מיאנ' והגדיל' בין בא עלי' אח"כ או לא בא עליה מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו בחליצ' דקי"ל יש זיקה ב"י
ה משנה שם דף קיב ע"א
ו שם במשנה
ז טור וכ"כ הרמב"ם ספ"ז מהירושלמי שם

סימן קעו

א משנה יבמות דף כג ע"ב
ב אע"ג דשם בגמרא אוקימנ' למתני' בהוכרו ולבסוף נתערבו ההוא אוקימת' אלי'ב' דרבא הוא דאמר קידושין שאינם נמסרים לביא' לא הוו קידושין ולי' הלכתא כוותיה דקי"ל כאביי ביע"ל קג"ם והא חדא מינייהו ונפשטה ממתני' הרי"ף והרא"ש
ג דכל חד וחד אמר אנא שפיר נסיבי ואי נמי הוי איפכא שהראשון ייבם אחות זקיקתו ההיא שעתא הויא ודאי אסור' ומשבא אחיו וייבם השני' שהוא יבמתו פקע זיקה מאידך למפרע
ד טור בשם אביו הרא"ש בפסקיו כיון שעברו על דברי ב"ד
ה שם ושם וכ"כ התוס' שם במשנה בשם ר"י
ו שם במשנ'
ז תני שיל' שם דף כ"ד ע"א וכדמפרש טעמ' שם דחלוצה דרבנן היא וקרא אסמכת' בעלמא הוא וספק חליצה לא גזרו בהו רבנן
ח שם במשנה
ט משנה שם ד' פז ע"ב ומפרש שם בגמ' דף לא ע"א אחיו של ראשין חולץ מדאוריית' ולא מייבם מדרבנן אחיו של שני חולץ מדרבנן ולא מייבם לא מדאוריי' ולא מדרבנן

י משנ' שם דצ"ט ע"א ומפורש שם במשנה
כ שם במשנה
ל משנה שם דף ק' ע"א
מ דלכל אחד הוא ספק אחיו מן האם ולא מן האב וזו עליהם בכרת וכן הוא לנשותיהן רש"י
נ ממ"נ אם אחיו הוא הרי טוב ואם לאו נכרית הוא אצלו וכגון שאין אח אלא הוא דליכא לספק ביבמה לשוק רש"י
ס ממ"נ אם יבמתו היא הרי טוב ואם לאו נכרי' היא ומשום יבמה לשוק ליכא שהרי חלץ לה יבמה רש"י
ע משנה שם דף ע"ב
פ ממ"נ אם אשת אחיו היא הרי טוב ואם לאו הרי חלץ לה יבמה ומפרש בגמר' שם דהא דלא מייבם חד לכולהו דלמא מתרמי' לכל חד וחד יבמה דידי' ומקיימי מצות ייבום
צ טור
ק ברייתא שם כמ"ש התוס'
ר שח
פי' שלא מן האב לבד האחי' שיש להם בתוכן מן האב כגון ראובן שנש' וכו' ע' שם בפירש"י או בטור
ש כצ"ל וכן הוא שם בגמ' גם בכל הטורים שנדפסו יש שם חסרון בדין זה

סימן קעז

א משנה כתובות דל"ט ע"א
ב וכ"כ הרמב"ם בפ"א מה' נערה כחכמים בברייתא שם דף מ' ע"ב ואע"ג דסתם מתני' כוותיה דר"מ הוכיח הרי"ף דלא ס"ל מדאמרי' בגמ' זו דברי ר"מ וכו' ועוד שאר ראיות והעתיקו הרא"ש בפסקיו וסיים וכמו שפסק הרי"ף נראה דאין סתם משנה כנגד דברי האמוראי'
ג ממשנה ובברייתא שם ע"א וע"ב ובושת ופגם נותן מיד לאביה
ד משנה ריש סנהדרין וכדמפרש שם בגמ'
ה טור בשם הרי"ף ורב צמח גאון
ו משנה כתובות דל"ט ע"ב ברייי' שם
ז ברייי' שם מ"ב
ח שם במשנה

ט כת"ק בברייי' שם ע"ב דאמר ואם מת יצא כסף קנסה בכתובת'
י ברייתי' מכות דט"ז ע"א
כ שם משנה בכתובות ולו תהיה לאשה אשה הראוי לו וגמ' ד"מ ע"א
ל טור וכ"כ הרמב"ם בפ"א וכ' הנ"מ שם שטעמו כיון דכל מלה דרבנן אסמכינהו אלאו דלא תסור שפיר איכ' למימר דשני' אמעיט' מולו תהי' לאשה
מ שם במשנה
נ טור בשם אביו הרא"ש בפ"ב דיבמות מימר' דר' אסי הסר ממך עקשות פה וכו' שם דכ"ד ע"ב
ס שם וכ"כ התוספת שם בשם ר"י

סימן קעח

א משנה ריש סוטה ובזמן שבית המקדש קיים הית' אסורה עד שהביאה אל הכהן והשק' אות' מי המרי' ויבדק הדבר ובזמן חרבן ב"ה היא אסורה לעולם
ב משנה שם דכ"ד ע"א וכב"י
ג שם במשנה ריש סוטה
ד שם במשנה דכ"ד ע"א
ה כמימר' דרב הונא שם
ו כמימרא דשמואל שם דכ"ז ע"ב ופי' רש"י שחוף שבשרו נשחף וכלה ויבש ואין בו כח
ז שם במשנה
ח שם בגמ' מפרש שזהו ששנינו שם וממי שאינו איש
ט משנה שם דכ"ג ע"ב ובריייתא שם דכ"ד ע"א.
י רמב"ם בס"ב מה' סוטה והחזיק הכ"מ הראי' שהביא ה"ה בפ"ג מאסורי ביא' מההי' דכתובו' איבעי' אימ' באשת ישראל וכו' ד"ט ע"א ומ"ש בנדה דנ"ב ע"א והיא לא נפסלה אסור ויש לך וכו' אייריי בקטנ' שהי' בת מיאון ולא בקטנה שקדשה אבי' כפירש"י שם וכן הוכיח התוס' שם וכמו שחילק רבינו בזה וכו'
כ ראב"ד בהשגתו שם דפתויי קטנ' אונס היא
ל משנה ריש סוטה
מ כר"ע בברייתא וכדמפרש שם בגמ' דף ד ע"א
נ הרמב"ם שם בפ"א וכת' הכ"מ שהוא מהירושלמי ריש סוטה וכר' יוסי וממשנ' דכריתות דף מ ע"ב
ס שם ומהירושלמי שם

ע משנה ריש סוטה
פ אוקימת' דאביי שם בגמ' ד"ה ע"ב
צ שם
ק מימרא דר' אליעזר כתובות דף ט' ע"א
ר מימרא דרב קדושין ד' פא ע"א
ש טור מדברי אביו הרא"ש בפ"ב דיבמות מהנהו עובדי דשילהי נדרים
ת שם בשם סמ"ג ממימרא דרב חנינא מסורא סוטה ד"ב ע"ב
א טור והרמב"ם בפ"א מעובדא דההוא סמיא קידושין דס"ו ע"א
ב שם ושם וכתב הב"י ופשט' הוא
ג שם ושם מעיבד' דההו' סמי'
ד שם בשם תשו' אביו הרא"ש כלל ל"ב סימן יג
ה משנה סוטה ד' לא ע"א וכר' יהושע
ו כן פירש הכ"מ דלא תקשה דהא בקינוי וסתירה תצא בלא כתוב' כמ"ש בריש הסימן
ז מסקנת הגמ' שם ד' כה ע"א
ח טור וכ"כ הרמב"ם בפ"א מהירושלמי פ"א דסוטה וכתבוהו התו' שם די"ח ע"ב
ט שם ושם במשנה רכ"ד ע"א
י בריית' שם ד' נז ע"א
ל משנה שם דל"א ע"א
מ טור והרמב"ם שם
נ כ' הכ"מ שם איני יודע מה מלמדינו דמהיכא תיתי שיגרע מפני שהוא אחד מעידי הסתירה והרב ב"ח תי' דסד"א כיון דראה הסתירה קאמר בדדמי דבכה"ג חששו חכמים ברא' את הטביע' כמ"ש לעיל בס"ז וקמ"ל דהכא לא חיישינן דאמר בדדמי
ס שם במשנה
ע שם במשנה ויליף לה שם מקראי
פ שם במשנה
צ טור בשסר"ח ווכ"פ הרי"ף בפ"ב דיבמות ושכן הסכים הרא"ש כמימר' דשמואל ב"מ ד' צא ע"א ובספ"ק דמכות ד"ז ע"א
ק משנ' סוטה דף כז ע"ב
ר ציינתיו לעיל ריש סי' יא
ש ג"ז ציינתיו שם סעי' ב'

ת טור בשם ר"ח וכ"כ התו' בשמו בכתובות ד"ג ע"ב וכ' הב"י בשם א"ח דאין לסמוך על ר"ח שכל חכמי דורו נחלקו עליו קידושין דפ"א ע"א

א תשובת הריב"ש סימן ע"ט

ב ל' הרמב"ם שם ספ"ג כר"ע בבריי' סוט' ד"ג ע"א דיליף ליה מקר' אפשר דס"ל דקרא אסמכתא בעלמא כ"מ

ג שם מהירושלמי ריש סוטה

ד כ' הכ"מ שם מה דאיתא בירושלמי אלא מתוך דבר של אימה משמע לי דרבינו גריס ולא מתיך דבר של אימה והא דקתני ולא מתוך מתון צריך ליגמ' מה הוא עכ"ל ולענ"ד הי' רבינו גורס ולא מתוך מדון וזהו מ"ש ולא מתוך מריב'

ה שם בירושלמי פשט לה אתי' להדא ב"מ שנאמר חוק' תורה מעכב לענ"ד פירושו דפשט לי' ממאי דכתיב ועשה לה הכהן כל התורה הזאת המעשה מעכב ולא סדר הקנאה והכ"מ פי' בע"א ע"ש ואין כאן מקום להאריך

ו הרמב"ם שם וכ' הכ"מ שלמדו מהא דא"ר חנינ' מסור' לא לימ' וכו' בריש סוט' ע"ב ואינו נראה לענ"ד דהא ר' חנינ' לא אמר אלא בזמן הזה ורבינו כ' סתמא אפילו בזמן שהיו מי סוטה למבדק' ונ"ל שלמדו ממה דמסיק שם ריש ד"ג אלמ' קסברי אסור לקנאות אע"ג דאית' שם בבריי' ר"ע אומר חוב' וקי"ל הלכ' כר"ע מחבירו וכמ"ש בריש סעיף דלעיל הא מסיק שם דיליף לה ר"ע מקינוי אחרינ' דכתיב בה וא"כ הקנוי בפעם ראשון אינה חובה ומזה כתב רבינו אין לקפוץ וכו'

ז בית יוסף ממימרא דרבי חנינא דלעיל

ח לעיל סעי' ז' ושם ציינתיו

ט הרמב"ם שם:

סדר הגט

א נוסח הגט שכ' הרמ"א עיין בסוף הסד' וגם נוסח הרשאה שנוהגים במדינות האלו העתקתי שם

תה"ד סי' רכ"ג

ב מבואר בסימן קכ"ב קכ"ג ג ממימרא דרב' ורב ששת שם דף כ"ו ע"ב

ג מבואר בסי' ק"ל

ד שם

ה מבואר בסי' ק"נ

ו בסי' קל וגם זה שם

ז מבואר בסי' קכא
ח מבואר בסי' קמז
ט מבואר בסי' קכג
י מבואר בב"י וכ"כ הרמ"א שם בהגה
יא גם זה שם ושם
יב גם זה שם ושם
יג מבואר בסימן ק"כ
יד מבואר בסימן קלד
טו מבואר בסי' קכ"ב
טז גם זה שם
יז מבואר בסי' קכ"ב
יח שם
יט מבואר בסימן ק"כ
כ ג"ז שם
כא מבואר בסי' קנ"ד
כב מבואר בסי' ק"כ ובסימן קל"א
כג שם בסי' קל"ד
כד מבואר בסימן קל"ד
כה מבואר בסי' קמ"ב
כו מבואר בסי' קמ"א
כז מבואר בסימן קמא ובסדר הגט של הרא"ש שהביא בטור בס"ס זה
כח מבואר בסימן קמ"א
כט גם זה שם
ל גם זה שם
לא מבואר בסי' קכ"ב
לב בסי' קמ"ז
לג מבואר בסי' קכ"ב
לד מבואר סימן קמ"א
לה בסי' קמ"א ובסי' קמ"ב
לו בסי' קל"ב
לז מבואר בסי' ק"כ

לח שם
לט שם
מ מבואר בסי' קכ"ד
מא שם
מב כן הוא בטור
מג מבואר בסי' קנ"ב
מד שם
מה מבואר בסימן קכ"ד וקכ"ה
מו מבואר בסי' קכ"ה
מז שם
מח שם
מט שם
נ שם
נא שם
נב שם
נג שם
נד שם
נה שם
נו מבואר בסי' קכ"ב
נז מבואר בסי' קל"א
נח בס"ה ק"ל
נט שם
ס שם
סא בס"ס קל"א
סב מבואר בסי' ק"ל
סג שם
סד שם
סה שם
סו שם
סז מבואר בסימן קלג
סח מבואר בסי' קלה

סט שם עד סעיף ע"ד
ע מבואר בסי' קל"ד
עא שם
עב שם
עג מבואר בסימן קכ"ג
עד בסדר הגט של הרא"ש שבס"ס קנ"ד
עה מבואר בסי' קל"ג
עו שם
עז מבואר בסי' קל"ט
עח מבואר בסי' קל"ט
עט גם זה שם
פ פי' לשון סגירת הידים
פא מבואר בסי' קל"ו
פב מבואר בסי' קל"ט
פג מבואר בסי' קל"ה
פד בסדר הגט של הרא"ש בס"ס קנ"ד
פה מבואר לעיל בסימן יג
פו ת"ה סי' מ"ח
פז שם
פח מבואר בסי' קכ"ז
פט מבואר בסי' קמט
צ מבואר בסי' קמ"ב
צא מבואר בסי' קמ"א עד סעיף נ"ט
צב ועיי' בסוף הסי'
צג מבואר בסי' קמג וקמד
צד מבואר בסי' קמ"ה
צה בסדר גט של הרא"ש בסוף סי' זה
צו נוסח שטר הרשאה שנהגו במדינות האלו וביחוד באמשטרדם כפי הסכמת הרבנים וחכמי כל הקהילות יצ"ו שהסכימו ביום א' ט' אלול תכ"א בענין שמות הנהרות בפנינו ח"מ באחד בשבת בשנים ועשרים יום לירח כסלו בשנת חמשת אלפים וארבע מאות ועשרים ושלש לבריאת עולם למנין שאנו מנין כאן במת' אמשטרדם דמתקריא

אמשטלרדם דיתב' על כיף ימא דמתקרי' טיי"א ועל נהר אמשטיל מסר פלוני בן פלוני גט כריתות ביד פלוני בן פלוני להוליכו לאשתו פלונית בת פלוני ליתן אותה בידה וכך אמר בפנינו פלוני בן פלוני הבעל לשלוחו פלוני בן פלוני הולך גט זה לאשתי פלונית בת פלוני ותן אותו ביד' בב"מ שתמצאנה ותהא ידך כידי ופיך כפי ודבורך כדבורי ועשייתך כעשייתי ונותן אני לך רשות לעשות שליח בחריקין ושליח שליח ושליח אחר שליח אפילו עד ק' שלוחים אפילו בלא אונס עד' שיגיע הגט לידה ותיכף שיגיע גט זה ביד אשתי הנזכר' מידך או מיד שליחך או מיד שליח שליחך עד מאה שלוחים תהא מגורשת ממני ומותרת לכל אדם והגט שנעשה עליו פלוני בן פלוני שליח להוליכו לכל הכתוב למעלה נכתב נחתם במתא אמשטרדם דמתקרי' אמשטלרדם מתא דיתבא על כיף ימא דמתקרי' טיי"א ועל נהר אמסטיל באחד בשבת בשנים ועשרים יום לירח כסליו בשנת חמשת אלפים וארבע מאות ועשרים ושלש לבריאת עולם. ועדיו החתומים בו פלוני בן פלוני ופב"פ ובפנינו בטל פלוני בן פלוני הבעל כל מודעות שמסר על גט זה וגם בפנינו קבל עליו פלוני ב"פ הבעל בחרם ובשבועות התורה שלא לבטל את הגט ולא את השליח ומה שראינו ונעשה בפנינו כתבנו וחתמנו יום הנ"ל והכל שריר וקיים:

סדר חליצה

א כל הדינים הנזכרים בסדר החליצה המה מבוארים לעיל בסי' זה וכמ"ש שם ביותר המה מבוארים בפי' סדר חליצה וכן ציינתי ורשמתי כל הדינים אשר בסדר חליצה באיזה סעיף מבוארים בפי' סדר חליצה

ב מבואר בפי' סדר חליצ' סעיף א'

ג שם בסעיף ב'

ד מבואר בפי' סדר חליצה סעיף ה'

ה מבואר שם סעיף ו'

ו שם סעיף ז' ואף על גב דמדינא כשר כמ"ש הרמב"ם בפ"ג מה' עדות והרא"ש בפסקיו בפרק זה בורר והטור בח"מ בסעיף ל"ג וש"פ וכ"כ הב"י והרמ"א שם

ז מבואר שם סעיף ח'

ח מבואר שם סעיף ט'

ט שם סעיף י'

י שם סעיף יא

יא מבואר שם בסעי' יב יג יד

יב מבואר שם סעיף טו ונוהגין לקבוע בין מנחה למעריב וכמ"ש הרמ"א שם בהג"ה והחזן אינו מתחיל להתפלל מעריב עד אחר שקבעו מקום כדי שיתפרסם הדבר בהקהל שמותרת להנשא ואסור' לכהן וביש מקומות נוהגים בין בחול בין בע"ש שאין קובעים אלא קודם מנחה וכמ"ש הב"ח

יג מבואר שם סעיף טז

יד מבואר שם סעיף י"ז

טו מבואר שם סעיף י'

טז כצ"ל וכן הוא לעיל סעיף מ"א והטעם מפורש שם

יז מבואר בסעיף י"ט

יח שם סעיף כ'

יט שם סעיף ע"א

כ מבואר שם בסעיף ב"ב

כא מבואר שם סעיף כ"ג

כב מבואר שם סעיף כ"ד

כג פירוש על אחיו והיא כאביל' על בעלה

כד מבואר שם סעיף כ"ה

כה מבואר שם סעיף כ"ו וסעיף כז וסעיף כח

כו שם סעיף כט

כז מח סעיף ל' נתבאר כמ"ש לעיל סעיף שם

כח מבואר שם

כט סעיף צ"א מבואר שם

ל סעיף ל"ב מבואר שם

לא סעיף לג

לב מבואר שם סעיף ל"ד

לג שם סעיף ל"ה

לד מבואר שם סעיף ל"ז

לה מבואר שם סעי' ל"ז

לו מבואר שם סעי' ל"ח

לז מבואר שם סעי' ל"ט

לח מבואר שם סעי' מ'

לט מבואר שם סעי' מ"א

מ מבואר שם סעי' מ"ב

מא והיבם ישים כובע שלו בעיניו כאבל וכן היבמה עטופ' כאבל' כנ"ל סעי' י"ד בהגה

מב מבואר שם סעי' מ"ד

מג וכ"כ מהרי"ל אבל מ"ו כתב בסדר חלוצה שלו הקשה לומר לו דבר שקר מאחר דקי"ל דיש זה בכלל חרם דר"ג כמבואר בפוסקים אלא י"ל לו אם נוכל להתיר חרם ר"ג ניחא לך להתיר ויאמר לא כן מצאתי ובגליון ש"ע מא"מ ז"ל

מד מבואר שם סעי' מ"ה

מה מבואר שם סעי' מ"ג

מו מבואר שם סעי' מ"ו

מז מבואר שם סעי' מ"ג וסעי' מ"ז

מח שם סעי' מ"ח

מט מבואר שם סעי' מ"ט

נ מבואר שם סעי' נ'

נא מבואר שם סעי' נ"א

נב מבואר שם סעי' נ"ב

נג מבואר שם סעי' נ"ג

נד מבואר שם סעיף נ"ד

נה מבואר שם סעי' נה וסעיף נ"ו

נו מבואר שם סימן נ"ז

נז כצ"ל וכן הוא שם בב"י

נח וכן עשה מהרי"ו מולין כדי להודיע שהוא מנעל של מצוה

נט מבואר שם סעי' נח

ס עי' פירוש לעיל סעיף לה מבואר בסי' פ"ח סעי' נ"ט וכתב בעל הלבושים שהמנעל פתוח אחורי הרגל שני' חורין ובין הב' חורין הוא שלם ויכרוך הרצועות בין הלולאות התחתונות עד שיגיע באחורי הרגל תוך חור התחתון ויניח שם הרצועות מכוונות זו אצל זו ויכרוך סביב הרגל פעם שני' בין הלולאות השניי' עד שיגיע באחורי הרגל בחור העליון ויניחם ג"כ שם מכוונת זו אצל זו ואח"כ יכרוך הרצועות פעם ג' סביב הרגל עד שיגיע למעל' מן הלולאות ע"ג הרגל שקורין שי"ן ביי"ן בל"א שהשין ביי"ן נמי נקרא מעל רגלו

סא מבואר שם סעיף ס וסעי' ס"א

סב זה הוא לדעת הקונדריסין והמחבר כמבואר בסעי' סא ודלא כסדר חליצ' שמצא לגדולי אשכנז שכתבו ששניהם אינ' קשורים בחוזק רק רפויי' כנז' שמה ע"ש וכ"כ מהרי"ל ומנהג מהר"י הנ"ל לעשותן רפויי'

סג מבואר שם סעי' ס"ב

סד מבואר שם סעיף סג

סה מבואר שם סעיף סד

סו מבואר שם סעי' סה

סז מבואר שם סעי' ס'

סח שם סעי' ס"ז

סט מבואר בסעי' ס"ו

ע מבואר שם בסעי' סח:

עא מבואר שם בסעי' סט

עב מבואר שם סעי' ע'

עג שם סעי' עא

עד שם סעי' עב

עה שם סעי' עג

עו שם סעי' עד

עז שם סעי' עה

עח מבואר שם סעי' ע'

עט שם סעי' עז

פ שם סעי' עח וגם היבם צריך לראות הרוק לפניו כמו שכ' לקמן בפי' סדר החליצ' סעי' עה וע"ש

פא מבואר שם סעי' עט

פב שם סעי' פ'

פג מבואר שם

פד מבואר שם סעי' פא

פה וכ"פ מהרש"ל